

ГРАД СУБОТИЦА
GRAD SUBOTICA
SZABADKA VÁROS

299-29/17

**ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
СУБОТИЦА-ПАЛИЋ ДО 2030.ГОДИНЕ**

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ПУТЕВИМА, УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ И СТАНОВАЊЕ СУБОТИЦА
JAVNO PREDUZEĆE ZA GOSPODARENJE CESTAMA, URBANISTIČKO PLANIRANJE I STANOVANJE SUBOTICA
SZABADKAI ÚTÜGYI, VÁROSTERVEZÉSI ÉS LAKÁSÜZEMELTETÉSI KÖZVÁLLALAT

Скупштина Града Суботице, на 20. седници
одржаној дана 27. 12. 2018. године,
донела је Одлуку о доношењу Плана
под бројем I-00-350-84/2018

Председник С.Г. Суботице
Тивадар Бунфорд, с.р.

Директор:

ПРЕДРАГ РАДИВОЈЕВИЋ, дипл.инж.грађ.

Суботица, децембар, 2018. године

НАРУЧИЛАЦ:	ГРАД СУБОТИЦА СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ И РАЗВОЈ
ИНВЕСТИТОР:	ГРАД СУБОТИЦА
НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ:	ГРАДСКА УПРАВА - СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ГРАЂЕВИНАРСТВО
ОБРАЂИВАЧ:	ЈП ЗА УПРАВЉАЊЕ ПУТЕВИМА, УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ И СТАНОВАЊЕ СУБОТИЦА
БРОЈ УГОВОРА:	299-29/17
НАЗИВ ПЛАНА:	ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН СУБОТИЦА - ПАЛИЋ ДО 2030.ГОДИНЕ
РУКОВОДИЛАЦ ИЗРАДЕ ОДГОВОРНИ УРБАНИСТИ:	ДРАГАНА МИЈАТОВИЋ , дипл.инг.арх. одговорни урбаниста КАРОЉ ТЕРТЕЛИ , дипл.инг.арх. одговорни урбаниста
РАДНИ ТИМ:	ДРАГАНА МИЈАТОВИЋ , дипл.инг.арх, одговорни урбаниста КАРОЉ ТЕРТЕЛИ , дипл.инг.арх, одговорни урбаниста ПЕТАР АНДРИЋ , дипл.инж.арх. одговорни урбаниста ЛАСЛО ЈУХАС , дипл.инж.саобр. одговорни урбаниста СНЕЖАНА ДАВИДОВИЋ , дипл.инж.грађ. одговорни урбаниста АНТЕ СТАНТИЋ , ел.инж. ГАБОР ПОША , инж.геод.
РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ УРБАНИСТИЧКОГ ПЛАНИРАЊА	ПЕТАР АНДРИЋ , дипл.инж.арх. одговорни урбаниста

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

І ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1.	ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ГЕНЕРАЛНОГ УРБАНИСТИЧКОГ ПЛАНА СУБОТИЦА-ПАЛИЋ ДО 2030.....	8
2.	ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА (ШИРЕГ ПОДРУЧЈА)	10
3.	ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ГЕНЕРАЛНОГ УРБАНИСТИЧКОГ ПЛАНА СУБОТИЦА-ПАЛИЋ ДО 2030.....	12
4.	ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА, НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА И ОСНОВНИХ ОГРАНИЧЕЊА	21
4.1.	ПРИРОДНИ УСЛОВИ.....	21
	Географски положај	21
	Геолошке и геоморфолошке карактеристике	21
	Сеизмичке карактеристике	21
	Климатске карактеристике.....	22
	Хидролошке и хидрогеолошке карактеристике	22
	Педолошке карактеристике	23
	Настанак и развој насеља	23
4.2.	СТАНОВНИШТВО	23
4.3.	ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ	26
4.4.	ЈАВНИ САДРЖАЈИ ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА.....	27
4.4.1.	Јавне службе	27
	▪ ОБРАЗОВАЊЕ	28
	▪ ОБЈЕКТИ У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ.....	29
	▪ ОБЈЕКТИ У ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВА	31
	▪ ОБЈЕКТИ У ОБЛАСТИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ	34
	▪ ЈАВНЕ СЛУЖБЕ ОД ПОСЕБНОГ ЗНАЧАЈА	38
	▪ СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА.....	39
	▪ ОБЈЕКТИ УПРАВЕ, СУДСТВА, ТУЖИЛАШТВА	42
	▪ ЦЕНТРАЛНЕ ФУНКЦИЈЕ	42
	▪ ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ.....	43
4.4.2.	Комунални објекти	43
4.4.3.	Комунална и саобраћајна инфраструктура	46
	▪ САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	46
	▪ ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА	50
	▪ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	55
	▪ ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	56
	▪ ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА	58
4.5.	ОЗЕЛЕЊЕНОСТ НАСЕЉА	60
4.5.	БИЛАНС ПОВРШИНА - ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ	62

5. ПОДЕЛА ПРОСТОРА НА УРБАНИСТИЧКЕ ЦЕЛИНЕ ПРЕМА МОРФОЛОШКИМ, ПЛАНСКИМ, ИСТОРИЈСКО – АМБИЈЕНТАЛНИМ, ОБЛИКОВНИМ И ДРУГИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА.....	63
6. ГЕНЕРАЛНА УРБАНИСТИЧКА РЕШЕЊА ЗАСНОВАНА НА ДУГОРОЧНОЈ СТРАТЕГИЈИ И КОНЦЕПЦИЈИ УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА И ИЗГРАДЊЕ СА ГЕНЕРАЛНИМ НАМЕНАМА ПРОСТОРА.....	65
6.1. ДУГОРОЧНА КОНЦЕПЦИЈА ОРГАНИЗАЦИЈЕ И УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА	65
6.2. ГЕНЕРАЛНА НАМЕНА ПРОСТОРА	68
6.2.1. Површине за остале намене	68
▪ СТАНОВАЊЕ	68
▪ РАДНЕ ЗОНЕ	78
▪ ЗОНЕ ПОСЛОВАЊА.....	80
▪ КОМЕРЦИЈАЛНЕ ФУНКЦИЈЕ	80
▪ ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ И КОМПЛЕКСИ.....	82
6.2.2. Површине и објекти за јавне намене	82
▪ ЈАВНЕ СЛУЖБЕ.....	82
Основно образовање	83
Средње школе	84
Високо образовање.....	85
Предшколске установе (вртићи)	85
Здравствена заштита.....	85
Социјална заштита.....	87
Културна делатност	87
Спорт и рекреација.....	88
Градска управа, административне службе	89
Објекти и комплекси посебне намене	90
Зона градских центара.....	90
Комунални садржаји.....	92
Компатибилне намене (важе за све зоне)	94
6.3. БИЛАНС ПОВРШИНА	96
7. ОПШТИ УРБАНИСТИЧКИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ПРОСТОРНУ ОРГАНИЗАЦИЈУ НАСЕЉА И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА ЈАВНЕ НАМЕНЕ .	97
7.1. ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ	97
7.2. ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ	99
8. ГЕНЕРАЛНА УРБАНИСТИЧКА РЕШЕЊА И ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ САОБРАЋАЈНЕ И КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ.....	105
8.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	105
8.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	112
8.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА	115
8.4. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА	116
8.5. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	118
8.6. ПЛАНИРАНЕ ЈАВНЕ ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ	120

9.	ПОДЕЛА НА ЦЕЛИНЕ ЗА ДАЉУ ПЛАНСКУ РАЗРАДУ КРОЗ ИЗРАДУ ПЛАНОВА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ ОДНОСНО КРОЗ ИЗРАДУ ПЛАНСКИХ И УРБАНИСТИЧКО –ТЕХНИЧКИХ ДОКУМЕНАТА ЗА ПОВРШИНЕ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА.....	121
10.	ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА И АМБИЈЕНТАЛНИХ ЦЕЛИНА	124
10.1.	ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА	124
10.2.	ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА И АМБИЈЕНТАЛНИХ ЦЕЛИНА.....	129
11.	ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	163
12.	ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ И ДРУГИХ ВЕЋИХ ПРИРОДНИХ НЕПОГОДА И УСЛОВИ ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ.....	168
13.	ОПШТИ УСЛОВИ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ, У СКЛАДУ СА СТАНДАРДИМА ПРИСТУПАЧНОСТИ	170
14.	СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА СА УРБАНИСТИЧКИМ ПАРАМЕТРИМА ПО ЗОНАМА (УСМЕРАВАЈУЋЕГ КАРАКТЕРА) ЗА ОСТАЛЕ НАМЕНЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА РАЗРАДЕ	170

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Графички прилози постојећег стања

1. Изводи
  - 1а. Извод из Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС" бр. 88/2010)
  - 1б. Извод из Регионалног просторног плана АПВојводине ("Службени лист АПВ" бр. 22/2011)
  - 1ц. Извод из ППППН Суботичке пустаре и језера ("Службени лист АПВ" бр. 10/16)
  - 1д. Извод из Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија) ("Сл. гласник РС" бр. 32/17)
  - 1е. Извод из Просторног плана града Суботице (Сл. лист града Суботице бр. 16/2012)
2. Претежна намена површина у обухвату плана: за јавне потребе, становање, пословање, привреду и друге намене- постојеће стање

Графички прилози планских решења генералног урбанистичког плана садрже:

3. Границе плана и обухват грађевинског подручја;
4. Границе плана и границе планираног грађевинског подручја, са поделом на карактеристичне целине и/или зоне, и претежном планираном наменом површина у целом обухвату плана;
  - 4.1. Границе планираног грађевинског подручја, са поделом на карактеристичне целине и/или зоне
  - 4.2. Претежна планирана намена површина у целом обухвату плана
5. Планиране површине, правце, коридоре и капацитете за саобраћајну, енергетску, водопроведну, комуналну и другу инфраструктуру, на нивоу генералних решења;
  - 5.1 Постојећа и планирана генерална решења мреже и објеката саобраћајне инфраструктуре
  - 5.2 Постојећа и планирана генерална решења мреже и објеката електроенергетске инфраструктуре
  - 5.3 Постојећа и планирана генерална решења мреже и објеката гасне и вреловодне инфраструктуре
  - 5.4 Постојећа и планирана генерална решења мреже и објеката телекомуникационе инфраструктуре
  - 5.5 Постојећа и планирана генерална решења мреже и објеката хидротехничке инфраструктуре
    - 5.5.1. Водоводна мрежа
    - 5.5.2. Канализациона и каналска мрежа Р 1:20000
6. Заштићена природна и културна добра;
  - 6.1. Мере заштите градитељског наслеђа
  - 6.2. Историјско језгро Суботице и Улица браће Радић
  - 6.3. Просторна културно историјска целина Палића
  - 6.4. Заштићена природна добра
7. Ограничења урбаног развоја (заштитне зоне инфраструктурних коридора, заштита водозахватних подручја, инжењерско-геолошка реонизација терена и др);
8. Оријентационе границе појединих подручја за даљу планску разраду, односно границе обухвата планова генералне регулације за цело грађевинско подручје и границе планских и урбанистичко-техничких докумената за површине ван грађевинског подручја.
9. ТЕМАТСКЕ КАРТЕ - ЈАВНЕ СЛУЖБЕ

9.1. План мреже објеката предшколских установа	Р 1:50000
9.2. План мреже објеката основних школа	Р 1:50000
9.3. План мреже објеката допунског образовања и објеката ученичког и студентског стандарда	Р 1:50000
9.4. План мреже објеката социјалне заштите	Р 1:50000
9.5. План мреже објеката здравства	Р 1:50000
9.6. План мреже објеката културе	Р 1:50000
9.7. План мреже спортских и рекреационих центара	Р 1:50000
10. ПЛАН МРЕЖЕ КОМУНАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ (гробља и пијацие) Р 1:50000

A) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ГЕНЕРАЛНОГ УРБАНИСТИЧКОГ ПЛАНА СУБОТИЦА-ПАЛИЋ ДО 2030.

Генерални план Суботица – Палић до 2020. године („Службени лист Општине Суботица”, бр. 16/06, 17/06 и 28/06) израђен је за период до 2020. године и фактички је застарео. Сходно свим насталим друштвено-економским променама, променама законске регулативе из домена урбанистичког планирања, донетим планским документима ширег подручја, демографским променама неопходно је израдити нови развојни плански документ за дужи временски период који би одговорио свим потребама по питању формирања нових радних зона у циљу омогућавања нових инвестирања и улагања, развоју туризма посебно на Палићу, развоју и унапређењу јавних служби, комуналне делатности, унапређењу саобраћајне и комуналне инфраструктуре, а уз рационално кориштење грађевинског земљишта, уз поштовање основних начела заштите и унапређења животне средине и културно историјских вредности и градитељског наслеђа.

На 11. Седници Скупштине Града Суботице, одржаној дана 4.октобра 2017. године, донета је Одлука о изради ГЕНЕРАЛНОГ УРБАНИСТИЧКОГ ПЛАНА СУБОТИЦА-ПАЛИЋ ДО 2030.ГОДИНЕ број I-00-350-58/2017 ("Службени лист Града Суботица" број 27/2017) у даљем тексту: ГУП.

Саставни део Одлуке је Решење Градске управе Града Суботице – Секретаријата за грађевинарство број: IV-05-350-49.1/2017 од 06.09.2017. године о приступању стратешкој процени утицаја уз План на животну средину.

На основу Уговора бр. 299-29/17 закљученог између Јавног предузећа за управљање путевима, урбанистичко планирање и становање Суботица, које је обрађивач Плана и града Суботице, приступило се изради Генералног урбанистичког плана Суботица-Палић до 2030.године.

Носилац израде Плана је Град Суботица, Секретаријат за грађевинарство.

Правни основ

- **Закон о планирању и изградњи** ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14 и 83/2018), у даљем тексту Закон
- **Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања** („Службени гласник РС“, број 64/15) у даљем тексту Правилник

Плански основ за израду ГУП-а

- Просторни план Републике Србије од 2010 до 2020. године ("Сл. гласник РС" бр. 88/10)
- Регионални просторни план АП Војводине ("Службени лист АПВ" бр. 22/2011),
- Просторни план подручја посебне намене Суботичке пустаре и језера ("Службени лист АПВ" бр. 10/16),
- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија) ("Сл. гласник РС" бр. 32/17),
- Просторни план Града Суботица (Сл. лист града Суботице бр. 16/2012)

Поред наведених 5 планова ширег подручја, планско решење ГУП-а усаглашено је и са Планом изван граница грађевинског подручја, а у његовом непосредном окружењу Просторним планом подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75 Суботица-Београд (Батајница) ("Сл. гласник РС" бр. 69/2003, 36/2010, 102/2010 и 17/2011).

Визија просторног развоја подручја Генералног урбанистичког плана „Суботица – Палић до 2030. године је простор који је: равномерно развијен, конкурентан и интегрисан са окружењем, инфраструктурно опремљен, енергетски ефикасан и атрактиван за инвестирање, у складу са принципима одрживог развоја и очувања животне средине и културног наслеђа.

Генерални урбанистички план Суботица –Палић до 2030 (у даљем тексту ГУП) је у складу са чланом 23. Закона стратешки развојни план, са општим елементима просторног развоја. ГУП-ом се дугорочно утврђује концепција развоја уређења простора и грађења насеља, утврђују се критеријуми, смернице и урбанистички нормативи и решења за изградњу, реконструкцију, уређење и заштиту Суботице и Палића за временски хоризонт до 2030 године.

Циљеви израде Генералног урбанистичког плана Суботица –Палић до 2030. године су:

- Неопходност усаглашавања Генералног плана Суботица са Законом о планирању и изградњи („Сл.гласник РС“ бр. 72/09 и 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14 и 83/18) и одредбама Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гласник РС“ бр. 64/2015) као и свом осталом законском регулативом из домена урбанистичког планирања
- Усаглашавања и са плановима вишег реда Просторни план Републике Србије од 2010 до 2020. године ("Сл. гласник РС" бр. 88/10) Регионални просторни план АП Војводине ("Службени лист АПВ" бр. 22/2011), ППППН Суботичке пустаре и језера ("Службени лист АПВ" бр. 10/16), Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија) ("Сл. гласник РС" бр. 32/17), ПП Града Суботица (Сл. лист града Суботице бр. 16/2012) у свему као што је дефинисано у поглављу 2. Изводи из докумената ширег подручја;
- Обезбеђење основног стратешког развојног плана са општим елементима просторног развоја који треба да сагледа будући развој града кроз усмеравање изградње и уређења простора по мери његових становника. За будући развој града, неопходно је уважавати и унапређивати све постојеће квалитете који се тичу његовог природног окружења и карактеристика, демографског потенцијала, географског и геостратешког положаја и значаја за регион, као и културно-историјског наслеђа. На основу процене садашњег стања града, затим процене његових потенцијала и могућности које има у погледу будућег развоја, дефинисане су опште смернице урбанистичких циљева - главни правци у оквиру којих ће се одвијати све активности у обухваћеном простору, како би Суботица попримила урбанији изглед и начин функционисања, у складу са савременим токовима развоја градова (планирано грађевинско подручје, урбанистичке целине, генералну намену површина, генералне правце коридора и капацитете за саобраћајну, енергетску, водопривредну, комуналну и другу инфраструктуру, опште услове и мере заштите, подела на целине за даљу разраду плановима генералне регулације и оријентациона правила смернице за даљу планску разраду);
- Стварање основа за израду преосталих планова генералне регулације (ПГР I, ПГР II, ПГР IV, ПГР VI и ПГР IX), обзиром да ће решења из ГУП-а директно утицати како на обухват ових планова (корекција границе грађевинског рејона), тако и на конкретно дефинисање планираних намена унутар граница планова и усклађивање постојећих ПГР-ова на целокупној територији коју обухвата, како би се будућа градитељска активност на овом простору

усмерила у правцу највећег могућег степена усклађености појединачних, групних и општих друштвених интереса.

Оваквом визијом Града Суботице очекује се и спречавање даљег тренда одлива становништва, претежно младих, али и привлачење нове радне снаге што би подстакло бројне активности, које обухватају: развој привреде, комуникација и саобраћаја, јавних служби (здравствене заштите, образовања, културе, снабдевања,...).

2. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА (ширег подручја)

Детаљнији изводи из плана ширег подручја дати су у склопу Документационе основе.

- Извод из Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС" бр. 88/2010)

Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС" бр. 88/2010) у даљем тексту: ППРС Суботица је дефинисана као урбани центар од националног значаја, док у области привреде Суботица у будућности треба да постане индустријски центар средње величине (10.000-20.000 запослених у индустрији) који се налази у развојној осовини I ранга у региону Војводине. У оквиру развоја туризма Суботица је у мрежи градских туристичких центара и има национални значај, док Бања Палић у перспективи треба да има међународни значај. Из тог разлога се у називу плана појављује и Палић.

Суботица има статус града у категорији од 100.000 до 200.000 становника. Према номенклатури статистичких територијалних јединица, Суботица припада области Северно Бачког округа. Према класификацији функционално урбаних подручја до 2021. године, на простору АП Војводине Суботица ће постати један од шест центара националног значаја.

- Извод из Регионалног просторног плана АП Војводине ("Службени лист АПВ" бр. 22/2011)

Према РПП АПВ Суботица је сврстана:

- у градове који имају капацитет да прерасту у "чворишта" – моторе развоја са значајним утицајем на развој окружења, или је државни/регионални интерес да се подстакне њихов развој у том правцу;
- у град са елементима перспективне комплементарности и функционалног повезивања (Суботица-Сомбор-Апатин);
- у градове и урбана насеља као инкубаторе знања и иновација;
- градове и урбана насеља у пограничним подручјима или њиховој близини (овакву перспективу развоја Суботице подржава и путна мрежа и развој саобраћајних система, дефинисаних на националном и регионалном нивоу).

- Извод из ПППН Суботичке пустаре и језера ("Службени лист АПВ" бр. 10/16)

Зона ретког становања је овим Просторним планом издвојена из грађевинског подручја Суботице и дефинисана као посебан садржај. Како се непосредно наслања на границу ПИО „Суботичка пешчара“ (налази се у заштитној зони), за овај садржај су прописана посебна правила грађења, а реализоваће се директном применом овог Просторног плана.

Сва планска документа чије је доношење у надлежности јединице локалне самоуправе, а чији делови представљају подручје посебне намене у оквиру Просторног плана, морају се усагласити у посебној намени са овим Просторним планом. При усаглашавању планских докумената чије је доношење у надлежности јединице локалне самоуправе, не може се мењати подручје посебне намене. До усаглашавања ових планских докумената, за подручје посебне намене се примењују правила уређења и грађења из овог Просторног плана.

За подручје обухвата Просторног плана које је ван подручја посебне намене, примењују се важећи просторни и урбанистички планови чије је доношење у надлежности јединице локалне самоуправе.

При изради урбанистичких планова за насељена места која су у обухвату Просторног плана:

- Ограничити ширење грађевинских подручја насеља у окружењу подручја посебне намене, а границе насеља усагласити са границама заштићених подручја, режимима њихове заштите и заштитним зонама, поштујући важеће уредбе о заштити;
- За делове насеља која су на простору заштићених подручја и њихових заштитних зона, применити мере заштите из важећих уредби о заштити и мере заштите надлежне институције за заштиту природе;
- Кроз израду генералног урбанистичког плана за насеља Суботица-Палић, спровести измену границе дела грађевинског подручја насеља Суботица (ГП Суботица-Палић до 2020. „Службени лист Општине Суботица“, бр. 16, 17 и 26/06), како би се смањио утицај на ПИО „Суботичка пешчара“, режим III степена заштите.

- Извод из Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија) ("Сл. гласник РС" бр. 32/17)

Деоница Нови Сад - Суботица - (Келебија)

Ова деоница једноколосечне пруге, дужине око 107 km, обухвата и два велика железничка чвора Нови Сад и Суботицу. Пролази кроз низ мањих насеља и два већа насеља Врбас и Бачку Тополу.

Концепт модернизације реконструкције и изградње на овој деоници предвиђа реконструкцију постојеће једноколосечне пруге у савремену електрифицирану двоколосечну пругу за путнички и теретни саобраћај и пројектну брзину до 200 km/h, опремљену савременим сигнално - сигурносним и телекомуникационим системима, у складу са европским стандардима интероперабилности.

Планирана траса двоколосечне пруге је у оквиру трасе постојеће пруге на неопходном растојању које омогућава одвијање саобраћаја у току изградње, уз минимум неопходног заузимања новог земљишта. Траса двоколосечне пруге напушта постојећу трасу само у зони Врбаса и евентуално у зони Александра (МЗ у Суботици).

Овим Планом није обухваћена детаљна разрада Суботичког железничког чвора, већ су предложена стратешка варијантна решења, која представљају смернице за даљу разраду

Планска решења која обухватају стратешки утврђену трасу, модернизацију, реконструкцију и изградњу пруге за брзину 200km/h, у складу са законски дефинисаним прописима, представљају стечене планске обавезе у даљој планско - техничкој разradi простора и у том погледу имају обавезујући карактер. Дата планска решења представљају смернице за израду техничке и планске документације, којом ће се за ову деоницу дефинисати елементи за директно спровођење.

-Извод из Просторног плана града Суботице (Сл. лист града Суботице бр. 16/2012)

Даља разрада ППГ вршиће се израдом нових докумената просторног и урбанистичког планирања.

Израда урбанистичког плана утврђује се за :

- Грађевинско подручје урбаног центра Суботица – Палић као ГУП у складу са Законом;
- Просторним планом је предвиђено проширење радне зоне *Мали Бајмок*, на подручје ван садашњих граница грађевинског подручја, југозападно од оформљене радне зоне унутар грађевинског подручја града Суботице, ослоњене директно на ову зону са којом ће чинити наменско-просторну целину, као и радне зоне *Радановац*, од границе грађевинског подручја према северу, обухватајући целокупно подручје некадашњих војних полигона.

Афирмација просторне структуре индустрије подразумева реализацију следећих развојних пројеката током I фазе имплементације ППГ Суботице:

Фазно формирање нових зона

- интензивно активирање нове радне зоне Мали Бајмок и доношење планског документа у циљу стварања планских предуслова за уређење, комунално опремање и грађење унутар радне зоне Радановац.

3. ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ГЕНЕРАЛНОГ УРБАНИСТИЧКОГ ПЛАНА СУБОТИЦА-ПАЛИЋ ДО 2030.

Суботица је један од малобројних градова у бившој Југославији који има континуирану просторно - планску документацију почев од XVIII века до данас. Прва граница града и унутар ње будућег центра града, зацртане су на прекретници XVIII и XIX века, а резултирале су планским уређењем делова града, посебно његовог данашњег центра по коме Суботица добија свој препознатљиви ГРАДСКИ ЛИК и то тек на прекретници XIX и XX века. После II светског рата до данас донета су 4 ГЕНЕРАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНА:

- Генерални регулациони план из **1954.** године је један од првих послератних урбанистичких планова града у Србији
- **ГУП из 1962/63.** године
- **ГУП Суботица-Палић до 2000.** године, из **1983.** године; **1991.** године рађене су измене и допуне овог плана.
- **ГП Суботица-Палић до 2020.** године из **2006.** године

Анализом свих планова и стварног стања у простору, планирано - реализовано, уочена је појава сталног непланског ширења урбане основе града. Град се ширио ободно, изван планираних граница. Формиране су физичке структуре типа руралног становања на пољопривредном земљишту без планске регулације и неопходне пратеће инфраструктуре. Социјално угрожено становништво насељавало је ове просторе стварајући обавезе граду. Оваква непланска градња почела је да разграђује град, а град до данас није успео да заустави тај процес. Сваким новим ГУП-ом, "планери" су покушавали тај процес рурализације града обуздати припајањем урбанизованом простору. У периодима релативног економског благостања плански су изграђени поједини делови града са физичким структурама типа колективног и индивидуалног становања.

Имајући у виду периодично непланско и изнуђено "неоправдано" хоризонтално ширење града, као последица појавиле су се међузоне по некадашњем ободу града са дотрајалим и граду непримерним физичким структурама, те се намеће закључак приликом израде новог ГП-а, да се акценат стави на репланирање управо тих зона, односно регенерацију новим, градски примерним, физичким структурама и густинама становања.

Град мора утврдити мере, уз планску документацију, којима ће се зауставити процес просторног ширења и даљег разграђивања и истрајати у истинитом процесу градоградње са основним и јасним циљем његове одрживости.

Оптимална величина града би била она у којој би град представљао квалитетан урбани амбијент, у којем би економска динамика имала позитивну конотацију, који би био по мери човека односно представљао одрживу форму урбане структуре.

Одлуком о изради ГУП дефинисана је прелиминарна граница планског подручја, док је коначна граница дефинисана приликом израде Нацрта плана.

Граница обухвата ГУП-а на већем делу се поклапа са старом границом ГП-а Суботица –Палић до 2020. године, а мањим делом се проширује или сужава како је то приказано на графичком прилогу бр.2. Површине које се изузимају из грађевинског подручја простиру се на 505,10 ha, а површине на којима је проширено грађевинско подручје на 357,21 ha.

Простор обухваћен границом обухвата ГУП-а Суботица –Палић је по површини мањи од грађевинског рејона ГП из 2006. године и износи око **8.049,40 ha** (био 8.203,65 ha) с тим да су у грађевинско подручје ушли и комплекси Депоније чврстог отпада (15,65 ha), Мерно регулационе станице (2,69 ha), гробља у Александрову (3,10 ha) који су према ГП из 2006. били грађевинско земљиште изван граница грађевинског рејона.

Измена границе ГУП-а у односу на границу ГП планирана је у складу са:

- Просторним планом града Суботице (Сл. лист града Суботице бр. 16/2012) - проширење на јужном делу грађевинског подручја за радну зону Мали Бајмок у површини од 432,65 ha;
- Проширење на средишњем делу грађевинског подручја за радну зону Радановац у површини од 291,68 ha;
- границама ППППН Суботичке пустаре и језера ("Службени лист АПВ" бр. 10/16), на северозападном делу грађевинског подручја смањење од 118,55 ha на делу између тачака бр.78 и бр.74;
- док су на осталим местима измене границе планиране у циљу рационалнијег кориштења грађевинског земљишта.

Постојећа граница грађевинског рејона ГП Суботица –Палић до 2020.године и граница грађевинског подручја Суботица –Палић до 2030. год приказане су на графичком прилогу број 2 -Границе плана и обухват грађевинског подручја.

ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА СУБОТИЦА-ПАЛИЋ

ГУП-ом Суботица – Палић до 2030. године је дефинисано грађевинско подручје које обухвата површину од **8049,40 ha**. Граница грађевинског подручја дефинисана је преломним тачкама, које су нумерисане бројевима од 0-90. Опис границе грађевинског подручја је дат у смеру супротном од смера кретања казаљке на сату, а преломи су обележени тачкама по редоследу:

К.О. СТАРИ ГРАД

- 0   Тачка 0 се налази на тремеђи к.п. бр. 31092/6, 30449/3 (улице) и 30688.
1   Од тч. 0 северозападном међом к.п. бр. 30688 на 60 m је тачка 1.

2. Од тч. 1. у правцу југоистока паралелно и на удаљености 100 м од југозападне регулационе линије пута к.п. 22982 иде гранична линија иде преко путне парцеле бр. 25535 где се ломи 7 м на југозападну међу к.п. бр. 22232 наставља југозападном међом к.п. бр. 22232 22231/1 и 22231/2 где пресеца парцелу 22230/2 до североистоцне међе 22230/1 и наставља југозападном међом к.п. бр. 22229/2, 22228/2, 22227/2, 22226/2, 22225/2, 22224/2, 22223/2 и 22194/2 на јужном делу пресеца парцелу 22302 и наставља јужним међама к.п. бр. 22303/2 и 22304/3 наставља југозападном међом к.п. бр. 22307/2, 22312/2, 22313/2, 22314/2 у 22315/2 ове парцеле супарцеле отвореног канала од Келебијског језера на тромеђи к.п. бр. 22316/1, 22316/2 и 22343/2 (пут) где је тачка 2.
3. Од тч. 2 југоисточном регулационом линијом пута к.п. бр. 22343/2 до јужне границе и дуж пружног појаса жељезничке пруге Баја – Суботица к.п. бр. 31095/3 до међе са к.п. бр. 30951/1 и пратећи њену југоисточну границу у дужини 65 м је тачка 3.
- 3.1. Од тч. 3 линија границе иде од југозападне међе к.п. бр. 22193 (пут) на 100 м преко парцела у дужини од 974,75 м до тромеђе парцела 31087 и 31088/1 К.О. Стари град и к.п. бр. 31730 К.О. Доњи град где је тачка 3.1.

К.О. ДОЊИ ГРАД

- 3.2. Од тч 3.1 линија границе се наставља од југозападне међе к.п. бр. 31729 (пут) на 100 м преко парцела и пре пружног појаса жељезничке пруге Сомбор – Суботица граница се ломи на југоисточној међи к.п. бр. 31771/5 где је тачка 3.2.
- 3.3. Од тч 3.2 пресеца парцеле 31772/1, 31772/2, 37225/3, 32174, 32171, 32172 и 32173 пресецајући и пружни појас жељезничке пруге Сомбор – Суботица к.п. бр. 37261 на 316.60 м од међне линије парцеле бр. 32277 (пут) и наставља линија границе преко к.п. бр. 32177, 32178, 32179, 32180, 32181, до тачке 3.3 која је на међи између парцела бр. 32181 и 32182.
- 3.4. Од тч 3.3 ломи се граница према истоку преко к.п. бр. 32182, 32183/1, 32183/2, 32183/3, 32184, 32185, 32186, 32187, 32188, 32189 до тачке 3.4.
- 3.5. Од тачке 3.4 граница се ломи на међној линији између парцела бр. 32189 и 32190 према југу на 50 м од југозападне међне линије путне парцеле бр. 32175 и иде до границе парцеле бр. 32238 где је тачка 3.5.
6. Од тачке 3.5 наставља даље постојећом југоисточном међом к.п. бр. 32238 до тромеђа парцела бр. 32238, 32239 и 32277 (пут), а затим праволинијски до тачке бр. 6 која се налази на међној линији к.п. 32318 и 32317 на удаљености 50 м од пута –к.п. бр. 32277.
- 6.1. Од тачке 6 граница наставља на југоисток и иде праволинијски под углом од 90° југозападним међним линијама к.п. 32312/2, 32312/3, 32311/2, 32310/9, 32310/7, 32310/4, 32308/2, 32308/3, 32307/3, 32307/4, 32306/2, 32305/2, 32305/3, 32304/2, 32303/2, 32303/3, 32302/2, 32301/2, 32300/2, 32300/3, 32300/4, 32299/2, 32299/3, 32298/2, 32297/2, 32296/3 и 32296/4 до тачке 6.1. која се налази на тромеђи к.п. бр 32295/2, 32296/4 и 32296/5.
- 6.2. Од тачке 6.1 се ломи под углом од 270° у правцу југозапада и иде западном међом к.п. бр 32295/1, 32295/2, 32295/3, 32484, 32556, 32774 и 32793 до тачке 6.2
9. Од тч. 6.2 граница се ломи под углом од ≈90° ка југоистоку до тачке 9 која је на регулационој линији Сомборског пута (к.п. 37228) и парцеле 33181/3 125,86 м од к.п. бр. 33180/2 (пут).
10. Од тч. 9. наставља (пресецајући Сомборски пут) праволинијски до тачке 10 која је на међи парцела 33764 и 33765 116,15 м од к.п. бр. 33818 (пут).
- 10.1. Од тачке 10 граница иде ка североистоку праволинијски на међној линији парцела бр. 33764/1 и 33765/1 до путне парцеле 33818 и наставља преко парцеле бр. 33871 до некатегорисаног пута к.п. бр 33910/1 где је тачка 10.1.

- 10.2 Од тачке 10.1 се ломи граница под углом од 270° на јужну међну линију пута и иде до тачке 10.2 која се налази на југоисточној међној линији пута к.п. бр. 37230/4.
- 10.3 Од тачке 10.2 граница се ломи 90° и наставља на југоисточној међној линији пута к.п. бр. 37230/4, до тачке 10.3, која је 25 м од источне међе путне парцеле бр. 34476.
- 10.4 Од тачке 10.3 граница се ломи под углом од 270° затим наставља 25 м североисточном линијом пресецајући к. п. бр. 37230/4, 33987, 33988, 33989, 33990/1, 33990/2, 33990/3, 33991, 33992, 33993, 33994, 33995, 33996, 33997, 33998, 33999, 34000, 34001, 34002/1, 34002/2, 34002/3, 34002/4, 34003, 34004, 34005, 34006, 34007, 34008, 34009, 34010/1, 34010/2, 34011, 34012, 34013, 34014/1, 34014/2, 34015, 34016, 34017, 34018/1 34018/2, 34018/3, 34018/4, 34019, 34020, 34021, и 34022 до тачке 10.4.
- 10.5 Од тачке 10.4 на међној линији између к.п. бр. 34023 и 34022 граница се ломи под углом од 90° и наставља северозападном међном линијом к.п. бр. 34022, до путне парцеле бр 34035 и ломи се не на северозападну међну линију бр. 34068 до североисточне међе к.п. бр. 34116/1 (пут), где је на тремеђи парцела бр. 34068, 34067 и 34116/1 (пут) тачка 10.5.
- 10.6 Од тачке 10.5 граница се ломи под углом од 90° и иде југозападном међном линијом парцеле некатегорисаног пута к.п. бр. 34116/1 до међне линије пута к.п. бр. 37230/4 где је тачка 10.6.
- 10.7 Од тачке 10.6 граница се ломи под углом од 270° и наставља северозападном линијом пута к.п. бр. 37230/4 где је тачка 10.7. која се налази 100 м од међе пута к.п. бр. 34035.
12. Од тачке 10.7 граница се ломи под углом од 90° на југоисток и прелази пут к.п. бр. 37230/4 и иде преко парцела паралелно са југозападном линијом међе путне парцеле бр. 34460 до тачке 12. која се налази на међи парцеле бр. 34475/3 и 37266 (парцела пруге Пачир – Суботица).
13. Од тч. 12 граница прелази пружни појас и иде ≈ 50 м ка југоистоку до тачке 13 која је на тремеђи парцела 35568/2 (пут), 35567/3 и 35570/2.
14. Од тч. 13 граница пресеца пут (35568/2), наставља међом парцеле 35567/1 и 35568/1, даље пресеца пут (35522), ломи се и наставља регулацијом пута до тремеђе са парцелама 35457 и 35458 одакле се ломи под углом $\approx 90^{\circ}$ ка југозападу до тачке 14 која је на тремеђи парцела 35445 (пут), 35457 и 35458.
15. У тч. 14. граница се ломи под углом 90° ка југоистоку, наставља регулацијом пута (35445), пресеца Београдски пут и долази до тачке 15. која је на тремеђи парцела 37231 (Београдски пут), 35886/2 и 35886/3.
16. У тч. 15. граница се ломи ка југу, прати источну регулацију Београдског пута и долази до тачке 16 која је на тремеђи парцела: 37231 (Београдски пут), 35909 и 35910.
17. У тч. 16. граница се ломи ка југоистоку, прати међе парцеле 35909 и 35910, праволинијски пресеца пољски пут (к.п. 35914) и долази до источне регулације тог пута одакле се ломи ка северу пратећи источну регулацију пута (35914) до тачке 17. која је на тремеђи парцела 35914 (пољски пут), 35981/2 и 35982.
18. Од тачке 17. граница се ломи ка југоистоку, прати међе парцела 35981/2 и 35982, праволинијски пресеца Чантавирски пут (35995), до источне регулације пута, одакле се ломи ка северу пратећи источну регулацију Чантавирског пута (35995) до тачке 18 која је на тремеђи парцела 35995 (Чантавирски пут), 36101/4 и 36102.
19. У тч. 18. граница се ломи ка истоку, прати међу к.п. 36101/4 и 36102, праволинијски пресеца железничку пругу Београд – Суботица, до источне границе пружног појаса где се ломи ка северу и прати источну границу пружног појаса у дужини од цца 259 м где је тачка 19.
20. У тч. 19 граница се ломи према истоку, прелази пружни појас до тачке 20 која је на тремеђи парцела 37041 (пут), 37070 и 37071.

21. Од тч. 20 јужном међом парцеле 37071, праволинијски пресеца Биковачки пут (37236), даље наставља северном међом к.п. 36906 у дужини од цца 91,5 т где је тачка 21.
22. Од тч. 21 паралелно са локалним путем у ширини појаса од 70 т на пресеку са северном међом к.п. бр. 36897/1 је тачка 22.
23. Од тч. 22 граница се ломи ка северу и праволинијски, приближно паралелно са путем (к.п. 36909) до тачке 23 која је на тромеђи парцела бр. 36849/1, 36849/2 и 36853.
24. Од тч. 23 наставља источном међом к.п. бр. 36849/2 у дужини од 34 т одакле се ломи ка западу до тачке 24 која је на тромеђи парцела бр. 36909 (пут), 36915/7 и 36915/11.
25. Од тч. 24 прати јужну међу к.п. бр. 36915/11, 36915/10 и 36915/1 до тачке 25 која је на тромеђи источне границе пружног појаса Београдске пруге и к.п. бр. 36915/1 и 36916.
26. Од тч. 25 источном страном пружног појаса к.п. бр. 37274/1 до јужне међе к.п. бр. 36914 је тачка 26.
- 26.1 Од тч. 26 граница се наставља источном страном пружног појаса к.п. бр. 37274/1 до тромеђа парцела бр. 37234 (пут), 36911 и 37274/1 (пружни појас) где је тачка 26.1.
- 26.2 Од тачке 26.1 граница се ломи ка западу и прелази пружни појас и иде јужном регулацијом пута Аксентија Мародића к.п. 36400 до тачке 26.2
- 26.3 Од тачке 26.2 линија се ломи 90° и иде паралелно са регулацијом улице Генерала Кутозова на удаљености од ње 60 т до границе пута к.п. бр. 36408 до тачке 26.3.
- 31 Од тачке 26.3 граница иде јужном међном линијом путне парцеле бр. 36408 и ломи се на северну међну линију к.п. бр. 36415 и 36416, на тромеђи к.п. бр. 36482, 37274/1(пружни појас), и 36418 је тачка 31.
- a. Од тч. 31. прати источну границу пружног појаса Београд – Суботица, до тромеђе парцела бр. 36419/1, 37274/1(пружни појас), и 36422/2 је тачка 31.1.
- b. Од тч. 31.1 иде јужном међом к.п. бр. 36419/1, 36436, 36483, и ломи се на путној парцели бр. 36451 на јужну међу к.п. бр. 36485 и пресецајући пружни појас Сенћанске пруге иде до тромеђе парцела бр. 36492, 36495/3 и 36644 где је тачка 31.2.
34. Од тч. 31.2 североисточном међом к.п. бр. 36644 на 210 т од јужне међе ломи се граница ка истоку на линији међе к.п. бр. 36648 и пружног појаса Суботица – Сента је тачка 34.
35. У тч. 34 граница се ломи ка истоку, прати јужну међу к.п. 36644 на 210 т и даље јужном међом к.п. 13026 у дужини од цца 298 т где је тачка 35.
36. Од тч. 35 паралелно са регулацијом магистралног пута IIб 300 (Сенћански пут) на удаљености од 80 т до тачке 36 која је на југоисточној међи к.п. 13179/1. Удаљеност између тачака је ≈ 2897 т.

К.О. ПАЛИЋ

- 36.1 Од тачке 36. граница се ломи под углом од 90° и иде у правцу североистока до тромеђе парцела бр. 2285/2, 2286/2 и 13512/3 иломисе ка северозападу и иде међном линијом поред Сенћанског пута и ломи се полукружно на јужну међу к.п. бр. 2521/4 и прати међну линију и са јужне и источне стране и наставља дуж источне међе парцеле 2521/2, на тромеђи парцела бр. 2521/2, 2462/1 и 2462/2 Новосадског пута где се ломи под углом од 270° на југоисточну међу Новосадског пута и иде до тромеђе парцела 2403, 2328 и 2461/2 где је тачка 36.1.
37. Од тч. 36.1 наставља праволинијски до тромеђе к.п. бр. 2532/1 (пут) 2187/2 и 2188/1 где је тачка 37.

- 37.1 Од тч. 37 иде регулацијом аутопута Е-75 до пресека са источном регулацијом Новосадског пута (к.п. бр. 2135/1), даље источном границом поменутог пута до тромеђе са парцелама бр. 1697/3, 1697/4 и 1680/5 до тачке 37.1.
38. Од тачке 37.1 граница се ломи 270° на исток и иде јужном линијом међа к.п. бр. 1680/5, 1680/1, 1679, 1678, 1677/4, 1677/6, 1676/2, 1676/1, 1674/2, 1674/3, прелази путну парцелу бр. 2531/1 и сече парцелу бр. 9491/1 до тромеђа са парцелама 9491/2 и 10975/5, и наставља западном границом парцеле бр. 10975/5 преко парцела до тромеђа са парцелама бр. 8788, 8786/22 и 8789/23 где је тачка 38.
39. У тч. 38 граница прати источну међу к.п. бр. 8788, 6283/1 затим у појасу ширине 100 м, паралелно са Кањишким путем до пресека са јужном међом к.п. 6186 је тачка 39.
40. Од тч. 39 јужном међом к.п. бр. 6186 те на њеном крају се налази тачка 40.
41. Од тч. 40 граница прати источну међу к.п. бр. 6186, 6178, 6176, 6174, 6172, 6170, 6148, 6146 и на крају к.п. бр. 6144 се налази тачка 41.
42. Од тачке 41. граница иде ка северу до к.п. бр. 6149 те њеном западном међом до регулационе линије Барске улице к.п. 6108 где се ломи и према североистоку регулацијом улице иде до тромеђе к.п. 6151/2, 6151/3 и 6108 где се налази тачка 42.
43. Од тачке 42 граница иде према истоку пратећи северно регулацију канала пресеца летњи пут к.п. бр. 6295 и јужном међом к.п. 6509/1 и 6107/2 где се налази тачка 43.
44. Од тачке 43 иде јужном међом парцела 6107, 6104, 6101/2, 6101/1, 6100, 6096/2, 6096/1 и 6093, 6091, 6090, 6089, 6088, где се налази тачка 44.
45. Од тачке 44 граница се ломи и прати јужну међу к.п. 6513/29, наставља до југозападне ивице к.п. 6565/1 у којој се ломи ка североистоку до тромеђе к.п. 6551/1, 6551/2 и 6561/2, одавде се ломи ка северозападу пратећи западну међу к.п. 6561/2 и 6561/1, пресеца Хоргошки пут до тачке 45 која је на тромеђи к.п. 5436/1 (пут), 5503 и 5505.
46. Од тачке 45 прати јужну регулацију пута (к.п. 5436/1) до пресецања са путем (к.п. 5496) одакле се ломи пратећи југоисточне међе к.п. 5383/2, 5383/1, 5385/1, 5385/2, 5387/1, 5388/3, 5388/2, 5389/2, 5389/3, 5389/6, 5392/2, 5393/3, 5397/2, 5398/2, 5398/3, 5402/1, 5405/2, до тромеђе к.п. 5300/1, 5300/2 и 5301 где је тачка 46.
47. У тачки 46 граница се ломи ка северозападу праволинијски пресеца Хоргошку пругу до тромеђе парцела 5262/6, 5262/21 и 5262/27, па даље до тромеђе к.п. 4840, 4838/10 и 4838/2, прати југозападну међу к.п. 4838/2, пресеца Ловачку улицу и долази до југоисточне међе к.п. 3835/1 где је тачка 47.
48. Од тч. 47 граница прати југоисточну међу к.п. 3835/1, праволинијски пресеца канал и Попудску улицу (к.п. 3704) и наставља на удаљености од ~20 м паралелно са северозападном регулацијом улице Ловачке (к.п. 1473/15) до тачке 48 која је укупно удаљена од тачке 47 цца 470 м.
49. Од тачке 48. граница се ломи под углом $\sim 90^{\circ}$ ка северозападу, праволинијски пресеца Палмину улицу (к.п. 6061) и долази до тачке 49 која је на северозападној регулацији улице Палмине (к.п. 6061).
50. Од тачке 49 граница се ломи према западу под правим углом, прати северозападну регулацију Палмине улице (к.п. 6061) и долази до тачке 50 која је на тромеђи к.п. 6061 (улица Палмина), 3639/1 и 3641 (пут).
51. Од тачке 50 граница се ломи према северозападу, прати источну регулациону линију пута (к.п. 3641) у дужини од 260 м, одакле се ломи под углом од $\sim 139^{\circ}$ и праволинијски долази до тачке 51 која је на тромеђи к.п. 3642 (пут), 3624/1 (пут) и 3624/2.
- 51.1 Од тч. 51 граница се ломи на тромеђи к.п. 3645/3, 3624/1 (пут) и 3645/1 до тачке 51.1.

- 51.2 Од тч. 51 граница иде источном линијом к.п. 3645/3 и иде преко палмине улице к.п. бр. 6061 до тромеђе парцела бр. 6061 (улица), 3690/2 и 3691/2 где је тачка 51.2.
53. Од тч. 51.2 граница наставља јужном линијом уличне парцеле бр. 6061 (улица Палмина) и на правцу међне линије к.п. бр. 3031 (улица Ливадска) ломи се под углом $\sim 90^\circ$ па иде праволинијски ка југозападу до тачке 53 која је на тромеђи к.п. 3031 (пут), 3620 и 3623.
54. Од тачке 53 граница се наставља ка северозападу пратећи североисточну регулацију пута (к.п. 3031) у дужини од цца 451,5 м где је тачка 54.
- 54.1 У тачки 54 граница се ломи ка југозападу пратећи северозападне међе к.п. 2777/1 и 2776 и наставља 70 м од северозападне линије уличне парцеле бр. 2771 (улица Руменачка) до тачке 54.1 која је на међи између к.п. бр. 2856 и 2858 удаљено 48,27 м од међне линије уличне парцеле бр. 25503 (улица Решчарина).
- 54.2 Од тачке 54.1 граница се ломи 270° према северу и наставља праволинијски до међне линије између парцела бр. 2880/1 и 2884 и удаљено 50 м од међне линије уличне парцеле бр. 25503 (улица Решчарина) где је тачка 54.2.
- 54.3 Од тачке 54.1 граница се ломи 90° према истоку и иде северном линијом међа к.п. бр. 2880/1, 2881/1 и од тромеђе парцела бр. 2885, 2881/1 и 2892/1 наставља паралелно од уличне парцеле бр. 2904 до тромеђе парцела бр. 2832 (улица), 2821 и 2824 одакле наставља међном линијом 70 м између парцела бр. 2821 и 2824 где је тачка 54.3
55. Од тачке 54.3 граница се ломи 270° ка северу до тачке 55 која је на тромеђи к.п. бр. 2816, 2817 и 2818.
56. Од тачке 55 наставља до тромеђе к.п. 2951 (пут), 2982/1 и 2988/1 где се ломи и прати североисточну међу к.п. 2982/1 до тачке 56 која је на тромеђи к.п. 2982/1, 2988/1 и 2982/2.
57. Од тч. 56 западно пресецајући парцеле јужном међом к.п. бр. 2960 до 70 м од источне регулационе линије пута к.п. бр. 25503 К.О. Нови Град је тачка 57.
58. Од тч. 57 паралелно са источном регулационом линијом пута к.п. бр. 25503 до пресека са јужном међом к.п. бр. 3043 је тачка 58.

К.О. НОВИ ГРАД

59. Од тч. 58 западно у правцу међе до источне регулационе линије улице к.п. 25503 прелазећи улицу до двомеђе к.п. 16691/2 и 16693/4 К.О. Нови Град у продужетку северним међама парцела до западне међе к.п. 16694/6 је тачка 59.
60. Од тч. 59 јужно, међом к.п. бр. 16694/6 преко пута к.п. бр. 25516 у правцу до тромеђе к.п. бр. 16964, 16972 и 16968 је тачка 60.
61. Од тачке 60 се ломи према југозападу, прати међу к.п. 16972, 16988/1, 16988/2 пресеца пут (к.п. 25515), а затим прати југозападну међу к.п. 17018/1 у дужини од цца 127,0 м где је тачка 61.
62. У тачки 61 граница се ломи ка југозападу и паралелно са регулацијом пута (к.п. 17570) на приближно 45 м до пресека са југозападном међом к.п. 17029 где је тачка 62.
- 62.1 Од тачке 62 граница наставља праволинијски ка југозападу пресецајући парцеле 45 м од јужне међе парцела односно од северне међе к.п. бр. 17029/3 и 17167 и иде на северну међну линију к.п. бр. 17058 и ломи се 90° према југу настављајући југозападном међом к.п. бр. 17058 до северне линије парцеле бр. 17166 где се ломи 90° према западу и линија гранеце наставља северном линијом парцела бр. 17166, 17165, 17087 и код парцеле 25512/1 прелази на јужну међу до тромеђа парцела бр. 25512/1, 17098/4 и 17098/5 где је тачка 62.1.
66. Од тачке 62.1 линија иде до тачке 66 која је на пресеку к.п. 18143, 18144, 18174 и 18175/1.
67. У тачки 66 граница се ломи ка североистоку, југоисточним међама к.п. 18175/1, 18175/2, 18176/1 и 18176/2 и 18177/1, затим се ломи ка северозападу

- југозападним међама к.п. 18179, 18181, 18184/2, 18184/4, 18186 и међом к.п. 18187/1 у дужини од цца 28,5 м до тачке 67.
- 68 У тачки 67 граница се ломи ка североистоку до тромеђе к.п. 18193, 18196 и 18197, затим југоисточним међама к.п. 18196, 18207, 18210, 18208/1, 18211/1, 18211/2, 18213, 18230/2 и 18230/1 до тачке 68 која је на тромеђи к.п. 25512, 16552 и 16557.
- 69 Од тачке 68 граница иде североисточном регулационом линијом пута к.п. бр. 25512 у дужини од цца 280 м где је тачка 69.
- 70 Од тачке 69 граница прелази пут к.п. бр. 25512 и прати југоисточну међу к.п. бр. 18245/2, 18244/2, 18246/2 и 18246/3, одакле пресеца к.п. бр. 18242 и наставља по југоисточној међи к.п. бр. 18241. Одавде граница прелази пут к.п. бр. 18327 ломи се југоисточно и иде регулационом линијом пута до југоистичне ивице к.п. бр. 18801, где се ломи према југозападу и прати југоистичне међе к.п. бр. 18801 и 18799/2, пресеца к.п. бр. 18777 и долази до тачке 70 која се налази на ивици између к.п. бр. 18772 и 18774.
71. Од тачке 70 граница прати североисточне међе к.п. бр. 18774, 18775/2, 18776, 18784, 18695 и 18696. Даље граница пресеца к.п. бр. 18699 и наставља југозападним међама к.п. бр. 18686/2, 18686/1, 18680 и долази до тромеђе к.п. бр. 18680, 18340 и 18341, одакле се ломи према североистоку и иде по северозападним међама к.п. бр. 18680, 18681, 18682, 18685 и 18684, прелази пут к.п. бр. 18327 и наставља северозападном међом к.п. бр. 18281 у дужини од 50 м. Овде се граница ломи према северозападу, иде паралелно са регулационом линијом пута к.п. бр. 18327 на 50 м пресеца пут к.п. бр. 18803 и наставља међом к.п. бр. 18301/1 и 18301/2 и долази до тромеђе к.п. бр. 18300/1, 18301/1 и 18301/2. Одавде граница наставља праволинијски до тромеђе к.п. бр. 18310/2, 18312 и 18314, где се ломи и наставља по југоисточним међама к.п. бр. 18314, 18319/2 и 18320. У овој тачки граница се ломи према северозападу, иде југозападном међом к.п. бр. 18321, сече к.п. бр. 18325 и прелази пут к.п. бр. 18326, долази до тромеђе к.п. бр. 18326, 18422/3 и 18430. Овде се граница ломи према североистоку и долази до тачке 71 која се налази на тромеђи к.п. бр. 18326, 18430 и 18431.
72. Из тачке 71 граница наставља североисточном међом к.п. бр. 18430, долази до тромеђе к.п. бр. 18428, 18431 и 18432. Даље граница наставља североисточном међом к.п. бр. 18428 и 18427 и долази до тромеђе к.п. бр. 18862 (пут), 18427 и 18436/3. Одавде граница наставља источном регулационом линијом пута к.п. бр. 18862 до њеног лома на к.п. бр. 18452. У овој тачки граница се ломи према североистоку по северозападној међи к.п. бр. 18452, ломи се према северозападу по југозападној међи к.п. бр. 18451 и долази до југоисточне међе к.п. бр. 18453/3. У овој тачки граница се ломи према североистоку и иде по југоисточним међама к.п. бр. 18453/3, 18454/1, 18455/1, 18456/1, 18456/2, праволинијски пресеца Титоградску улицу к.п. бр. 25506 и долази до тачке 72 која је на источној регулационој линији Титоградске улице.
73. Од тачке 72 граница наставља по источној регулационој линији Титоградске улице к.п. бр. 25506 до међе између к.п. бр. 16394 и 16407/7 где се ломи према североистоку и иде по југоисточним међама к.п. бр. 16394 и 16395/5 и долази до тромеђе к.п. бр. 16395/5, 16407/6 и 16407/7. У овој тачки граница се ломи према северозападу, прати југозападну међу к.п. бр. 16407/6 и долази до тачке 73 која је на тромеђи к.п. бр. 16395/2, 16407/6 и 25502 (ул. Ане Франк).
74. Од тч. 73 граница прати југоисточну регулациону линију улице к.п. бр. 25502 у дужини од цца 370 м, где се ломи према северозападу, прелази улицу и наставља североисточним међама к.п. бр. 25809/1, 25809/3, 25809/4, 25809/5, 25809/2, 25810, 25812, 25813, 25814 и 25815, у правцу праволинијски пресеца пут к.п. бр. 25817/1 и то је тачка 74.
- 74.1 Од тч. 74 граница се наставља северозападном регулационом линијом пута к.п. бр. 25817/1, северозападном међом к.п. бр. 25640 и прелази путну парцелу

- бр. 25672/1, до тромеђе к.п. бр. 25672/1, 25676/4 и 25636 која означава тачку 74.1.
76. Од тч. 74.1 граница наставља северозападном регулационом линијом пута к.п. бр. 25672/1, ломи се и прати југозападну регулациону линију пута к.п. бр. 25606/1 до тч. 76 која је на тромеђи к.п. бр. 15197/3, 25499 (пут) и 25500 (пут).
- 76.1 Од тч. 76 граница се наставља северозападном регулационом линијом пута к.п. бр. 25500, до тромеђе к.п. бр. 14930, 25498 (пут) и 25500 (пут) где је тачка 76.1.
- 76.2 Од тч. 76.1 граница се ломи 270° према југозападу и наставља северозападном регулационом линијом уливе к.п. бр. 25498 и 25507 и долази до тромеђе к.п. бр. 25498 (улица), 14835 и 25519 К.О. Стари град (пружни појас Суботица – Будимпешта) где је тачка 76.2.
- 76.3 Од тачке 76.2 граница се ломи 90° према северозападу и иде североисточном линијом пружног појаса до тромеђе к.п. бр. 14833, 14834 и 25519 К.О. Стари град (пружни појас Суботица – Будимпешта) где је тачка 76.3.

К.О. СТАРИ ГРАД

- 76.4 Од тч. 76.3 граница прелази пружни појас до тромеђе к.п. бр. 25407, 25406 и 25519 (пруга) и наставља североисточном међном линијом к.п. бр. 25406, 25412, до тромеђе парцела бр. 25412, 25411/1 и 25451 (улица) где је тачка 76.4.
- 76.5 Од тч. 76.4 граница прелази уличну парцелу на тромеђу парцела бр. 25451 (улица), 25487 и 25486/3 и ломи се и иде линијом северне међе улице к.п. бр. 25451, 25176 и 23424 до тромеђе парцела бр. 23422, 23424 (улица) и 25533 (улица) где је тачка 76.5.
78. Од тч. 76.5 граница се ломи ка северозападу и наставља североисточном страном регулационе линије парцеле бр. 25533 (улица) до тромеше парцела бр. 25533 (улица), 23336 (пут) и 26225. Где је тачка 78.
79. Од тч. 78 граница се ломи према северу и иде источном регулационом линијом улице к.п. бр. 25533 и 27721, до пресека са линијом која иде према југозападу паралелно са регулационом линијом улице к.п. бр. 23084 на удаљености 100 м, прелази Келебијски пут к.п. бр. 31089 и наставља југоисточном међом к.п. бр. 27732 у дужини од 100 м је тачка 79.
80. Од тч. 79 граница наставља у правцу запада паралелно са северном регулационом линијом пута к.п. бр. 23083 до пресека са међом између к.п. бр. 27794 и 27803. У овој тачци граница се ломи ка северозападу и долази до тачке 80 која је на тромеђи к.п. бр. 27829, 27838 и 27839. Граница даље наставља југоисточном међом к.п. бр. 27838, прелази пут к.п. бр. 31090 и долази до тромеђе к.п. бр. 31090 (пут), 30676 и 30678. Даље граница наставља југоисточном међом к.п. бр. 30676 у дужини од 50 м, ломи се према југоистоку и долази у тачку 0.

Из дела простора обухваћеног описаним тачкама од 0 – 80 изузима се простор оивичен тачкама од 81 – 90.

К.О. НОВИ ГРАД

81. Тачка 81 налази се на тромеђи к.п. бр. 14787/1, 14599/1 и 14598/1.
82. Од тч. 81 граница се ломи према југу пресецајући пругу Суботица – Хоргош пратећи источну границу к.п. бр. 14396 пресеца пут к.п. бр. 14792/2 и на пресеку са парцелом бр. 14263 се налази тачка 82.
83. Од тч. 82 граница прати јужну страну пољског пута к.п. бр. 14792/2 до источне границе парцеле бр. 14221 где се ломи цца 10 м, где се налази тачка 83.

84. Од тч. 83 граница се ломи ка западу пратећи пољски пут к.п. бр. 14792/2 пратећи исти на одстијању цца 10 м и на пресеку са источном међом к.п. бр. 14194/3 се налази тачка 84.
85. Од тч. 84 пресеца пут к.п. бр. 14793 и његовом јужном страном скреће источно до западне стране к.п. бр. 14154 је тачка 85.
86. Од тч. 85 граница прати јужну регулацију пута пута к.п. бр. 14796 до тачке 86 која се налази на тромеђи к.п. бр. 13596, 13597 и 14793.
87. Од тч. 86 према северу по источној међи к.п. бр. 13596 до јужне регулације пута к.п. бр. 14795 где се налази тачка 87.
- 87.1 Од тч. 87 наставља према истоку јужном регулационом линијом пута к.п. бр. 14795 и иде до тромеђе к.п. бр. 13603/1, 13604/1 и 14795 (пут) где је тачка 87.1.
- 87.2 Од тч. 87.1 линија границе се ломи ка југу и наставља југозападном међном линијом к.п. бр. 13604/1 и 13604/2 до тромеђе парцела к.п. бр. 13604/2, 13603/2 и 2523/3 где је тачка 87.2.
- 87.3 Од тачке 87.2 граница се ломи и иде северном међом парцеле 2523/3 до тромеђе к.п. бр. 2523/3, 13629 и 13630/2 и наставља јужном линијом међа к.п. бр. 13630/2, 13630/3, 13630/4, 13630/5 и 13630/6 до тромеђа парцела бр. 13630/6, 13575 и 14797 (пут) где је тачка 87.3.
- 87.4 Од тч. 87.3 линија границе се ломи на северну регулациону линију пута к.п. бр. 14797 и иде до тромеђе к.п. бр. 14797 (пут), 13678 и 13679/1 где је тачка 87.4
88. Од 87.4 граница се ломи ка северу и иде источном међом к.п. бр. 13678 прелази пут к.п. бр. 14795 до источне међе к.п. бр. 13725/1 где је тачка 88.
89. Од тачке 88 граница прати источну међу к.п. бр. 13725/1 према северу до пресека са парцелом бр. 14795 (пут) где се налази тачка 89.
90. У тачки 89 граница се ломи и пресеца пут и прати ка северу источну међу к.п. бр. 13982, пресеца пут к.п. бр. 14794, 14793 и 14791 пратећи источну међу к.п. бр. 14038, 14303/1 и 14341 пресеца пружни појас Суботица – Хоргош к.п. бр. 14787 и у продужетку источне међе к.п. бр. 14341 се налази тачка 90.

4. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА, НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА И ОСНОВНИХ ОГРАНИЧЕЊА

4.1. ПРИРОДНИ УСЛОВИ

Географски положај

Суботица се налази на крајњем северу Србије (најсевернији град у Р. Србији) и административни је центар – седиште севернобачког округа Аутономне Покрајине Војводине.

Налази се на 10 km удаљености од границе Србије са Републиком Мађарском, на северној ширини од 46°5'55" и источној дужини од 19°39'47".

У геосаобраћајном смислу град Суботица има одличан положај у ширем окружењу, који представља изразиту вредност и потенцијал развоја овог подручја.

Геолошке и геоморфолошке карактеристике

Земљиште на територији града Суботице може се поделити на две целине:

- Суботичка пешчара, која заузима северни део територије града и
- Лесни плато Телечке састављен од леса на јужном делу територије града.

Сеизмичке карактеристике

Према карти сеизмичке регионализације СР Србије подручје Града Суботице према интензитету земљотреса спада у VIII степен Меркали-Канкани-Зибергове скале (МЦС). Земљотрес ове јачине окарактерисан је као силан (на солидно грађеним кућама настају умерена оштећења: јављају се пукотине на зидовима, опадају веће количине

малтера, црепови падају са крова и многи димњаци бивају оштећени, а код слабо грађених кућа долази до појединачног разарања).

Урбанистичке мере заштите се односе на поштовање индекса изграђености земљишта, густина насељености, система изградње, спратности објеката и мрежа неизграђених површина, обезбеђење слободних површина и проходности.

Техничке мере заштите огледају се у поштовању прописа за пројектовање и изградњу објеката у сеизмичким подручјима.

Приликом пројектовања објеката треба применити прописе о градњи на сеизмичком подручју ("Службени лист СФРЈ" бр. 39/64). Прописи садрже грађевинске норме за зидање зграда како би поднеле слабе и умерене мање земљотресе у границама еластичности својих конструкција, а јаке земљотресе, који се ретко јављају, да могу поднети без рушења уз, евентуално, веће оштећење.

Климатске карактеристике

Подручје града Суботице обухваћено Планом има умерено континенталну климу.

Средња годишња температура ваздуха износи 10,5 °С, најтоплији месеци су јули и август, а најхладнији јануар и фебруар.

Годишњи просек осунчавања износи између 2100-2200 часова. Највећа осунчавања су у јулу и августу. Највећи дневни просеци тада износе 10-12 сати сунца.

У погледу влажности ваздуха, средња годишња релативна влажност износи 70 %. Овај податак показује да Суботица спада у релативно сува подручја.

Највећи број дана са падавинама је у мају и новембру, а најмањи број дана са падавинама је у јануару и октобру. Годишњи просек падавина износи 54,16 cm, што карактерише релативно суве крајеве.

Ветрови у Суботици дувају из северо-западног, северо-источног и југо-источног правца. Најучесталији ветар је северо-западни и он дува у летњем периоду. У зимском периоду дува северо-источни ветар, то је најчешће хладан и јак ветар. Југоисточни ветар је умереног интензитета који претежно дува у пролећном и јесењем периоду године.

Хидролошке и хидрогеолошке карактеристике

Целокупна речна мрежа Војводине припада сливу Црног мора. Подручје северне Бачке сиромашно је површинским водотоцима. Површинске водне ресурсе области употпуњују језера. Реципијент свих површинских вода на истражном простору је река Тиса. Од хидрографских објеката на подручју општине Суботица постоје изворишни делови Кереша, Криваје и Чика.

На контакту песка и леса, у депресијама где је "оголићена" прва издан, формирана су језера *Палићко, Лудошко, Келебијско, Слано и Крваво (Омладинско)*.

Основне хидрогеолошке карактеристике терена на предметном простору познате су на основу резултата истражног бушења за водоснабдевање, као и на основу израде дубоких хидрогеотермалних и нафтних бушотина на ширем подручју истраживања. Према хидрогеолошкој функцији разликују се седименти са функцијом хидрогеолошког колектора и седименти са функцијом хидрогеолошког "изолатора".

Квартарни комплекс пескова, који је значајно заступљен, тј. простире се на читавом истражном терену на дубинама до око 140 m, одликује се повољним хидрогеолошким карактеристикама. У оквиру кварталних седимената формирана је збијена издан са слободним нивоом у оквиру еолских пескова и лесних наслага, прва издан, као и издан под притиском у оквиру плеистоценских пескова на дубинама од око 90 до 140 m, друга издан. У оквиру палудинских пескова формиране су издани са нивоом под притиском, са маломинерализованим водама, на дубинама од 140 – 190 m, трећа издан. Четвру издан чине неогени седименти на дубинама од 200 – 300 m, са врло квалитетним водама, али малом специфичном издашношћу. Дубље, су формиране минералне и термоминералне воде у оквиру неогених песковитих седимената.

Поред издвојених хидрогеолошки значајних заступљених типова издани, на истражном терену су заступљени и условно "безводни" делови терена, или стене као што је палудински комплекс слабо водопрпусних стена и квартални комплекс глина, лапора,

лапоровитих глина и сличних слабо водопрпусних стена, који се сврставају у условно "безводне" делове терена.

Педолошке карактеристике

По својим физичким, хемијским и биолошким карактеристикама земљиште на територији града Суботице делимо на: чернозем карбонатни, песковити чернозем, ливадску црницу карбонатну, жути песак са рејим ритским црницама и солончацима у депресијама, чернозем и ливадску црницу, ритску црницу, песковита и бескарбонатна и делувилно –алувијални нанос карбонатни и бескарбонатни.

Из свега неведеног може се закључити да природни услови не представљају ограничавајући фактор развоја, изградње и уређења града Суботица.

Настанак и развој насеља

Суботица је град са веома дугим континуитетом живота, који је неколико пута мењао име. Суботица се први пут помиње 1391. под латинским именом Zabatka. Године 1526-1527. Суботица је била престоница краткотрајне српске државе самопроглашеног цара Јована Ненада. Османско царство је владало градом од 1542. до 1686, када је Суботица постала посед Хабзбуршке монархије. Током османске управе име града је било Sobotka. Половином 18. века име јој је званично промењено у Sancta Maria, по аустријској царици Марији Терезији. Име града је поново промењено 1779. у Maria Terezopolis, а мађарско име Szabadka је привремено ушло у службену употребу 1845. а потом поново 1867. године. Суботица је 1918. ушла у састав Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Локални Срби, Хрвати и Буњевци су од 17. века користили назив Суботица, који је након 1918. године и озваничен.

Од 2007. године Суботица има статус града - Закон о територијалној организацији републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 18/2016 и 47/2018).

4.2. СТАНОВНИШТВО

Просторни размештај становника - Остварени демографски развој

Према подацима Републичког Завода за статистику из 2011. године град Суботица има 141.554 становника од чега 105.681 живи у граду, а 35.873 у осталим насељима. Због једноставности коришћења податка, предлаже се да се при даљој анализи рачуна да град Суботица тренутно има **106.000** становника.

Табела 1.– Број становника, број и величина домаћинства и станова до 2020.-ГП са подацима из пописа становништва 2011. године

Бр.	О П И С	1981.	1991.	1991.*	2002.*	2020.	2011.
1.	Број становника	107.490	107.761	106.124	107.726	109.880	105.681
2.	Број домаћинства	40.320	40.568		40.290	41.050	40.480
3.	Просечна величина домаћинства	2,67	2,66		2,67	2,67	2,59
4.	Број станова	38.681	41.243		42.772	43.600	47.129
5.	Укупна површина станова – m ²	2.392.727	2.832.159		3.029.633	3.100.000	3.466.297
6.	Просечна пов. стана по становнику - m ² /ст	22,26	26,28		28,12	28,21	32,79

7.	Просечна нето површина стана - m ²	61,86	66,97		70,83	71,10	73,54
----	---	-------	-------	--	-------	-------	--------------

*подаци рачунати према новом методолошком приступу на основу којег је спроведен попис 2002. године

Табела 2. – Становништво према старости

Бр.	О П И С		1991.	%	2002.*	%	2011.	%
	Број становника		107.761	100	107.726	100	105681	100
1.	старосна доб	0-4 год.	4.837	4,48	5.092	4,72	4.968	4,70
2.	старосна доб	5-9 год.	7.032	6,52	5.352	4,96	5.305	5,02
3.	старосна доб	10-14 год.	7.931	7,35	6.088	5,65	5.182	4,90
4.	старосна доб	15-19 год.	6.840	6,34	7.161	6,64	5.613	5,31
5.	старосна доб	20-24 год.	6.109	5,66	8.065	7,48	6.258	5,92
6.	старосна доб	25-29 год.	7.080	6,57	7.576	7,03	7.302	6,91
7.	старосна доб	30-34 год.	8.351	7,74	6.676	6,19	8.233	7,79
8.	старосна доб	35-39 год.	9.406	8,72	7.333	6,80	7.646	7,23
9.	старосна доб	40-44 год.	8.822	8,18	8.063	7,48	6.714	6,35
10.	старосна доб	45-49 год.	6.784	6,29	9.250	8,58	7.327	6,93
11.	старосна доб	50-54 год.	6.566	6,09	8.431	7,82	7.767	7,35
12.	старосна доб	55-59 год.	6.814	6,32	6.395	5,93	8.585	8,12
13.	старосна доб	60-64 год.	6.347	5,88	5.923	5,49	7.520	7,12
14.	старосна доб	65-69 год.	5.070	4,70	5.754	5,34	5.484	5,19
15.	старосна доб	70-74 год.	2.817	2,61	4.665	4,33	4.570	4,32
16.	старосна доб	>75 год.	5.287	4,90	5.525	5,12	7.207	6,82
17.	старосна доб	непознато	1.668	1,54	377	0,34		
ПРОСЕЧНА СТАРОСТ			37,80		39,80		41,60	

Смањење фертилитета и природног прираштаја директно је утицало на депопулацију, односно на интензивирање процеса старења становништва.

Стопа фертилитета у Суботици је 1,89 детета по жени (Стопа од 2,1 обезбеђује просто обнављање становништва).

Развој становништва града Суботице као и Аутономне Покрајине Војводине има неповољне тенденције због успореног демографског раста, чињенице да број умрлих надмашује број живорођених, израженог процеса демографског старења, распрострањености самачког живота, као и утицаја миграционих процеса.

Прогнозе

Према пројекцији становништва Републике Србије од 2011-2041. датај по општинама и градовима, на простору територије града Суботице предвиђа се пад броја становника за 14.896 становника (средња варијанта).

Табела 3. – прогнозиран број становника до 2041.године

Град	2011.			2041.					
	процене становништва средином године			средња варијанта			варијанта нултог миграционог салда		
	укупно	мушко	женско	укупно	мушко	женско	укупно	мушко	женско
Суботица	141.551	68.018	73.533	126.655	61.414	65.241	116.275	56.653	59.622

Претпоставка на основу наведене демографске студије је да се број становника у самом граду неће значајније мењати, док ће се број становника у сеоским насељима смањити.

Резиме резултата пројекције, према студији демографског развоја је следећи:

1. неће бити већих квантитативних промена укупног становништва у Суботици;
2. доћи ће до осетног погоршања квалитета становништва, јер ће се удео младих смањити, а удео старих повећати;
3. као и да ће доћи до просторне прерасподеле становништва у корист централног дела града (Суботица).

Табела 4. – Домаћинства према броју чланова

Град	Укупно	са 1 чланом	2	3	4	5	са 6 и више чланова	просечан број чланова
Суботица	40.480	10.558	11.344	8.328	6.949	2.155	1.146	2,59

Од 40.480 домаћинстава више од пола (21.902) су домаћинства са 2 односно 1 чланом, што је итекако испод просечног броја чланова домаћинстава за град Суботицу. Важно је истаћи да су 12.475, скоро једна трећина укупног броја домаћинстава, домаћинства са старијом популацијом – пензионерима.

Табела 5. – Извори прихода домаћинства

Суботица број чланова	укупно	Извори прихода домаћинства		
		зарада или друга примања на основу рада		остали приходи
		у пољопривреди	у непољопривреди	пензија
1	10.558	71	2.511	6.296
2	11.344	57	2.948	5.082
3	8.328	42	3.974	826
4	6.949	49	4.106	209
5	2.155	20	749	44
6 и више	1.146	8	211	18
УКУПНО	40.480	247	14.499	12.475

4.3. ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ

Пољопривреда

На простору Града постоје делови који се обрађују, али су планским решењем дефинисане намене за ове просторе.

На простору Града дозвољава се изградња пластеника и стакленика у оквиру сопствене парцеле – пољопривредна домаћинства у рубним деловима града, али не и интезивна пољопривреда.

Сточарство

Одлуком о држању животиња на територији Града Суботице и Палића одређене су зоне и ограничења за држање животиња, тако да се на простору града не може говорити о сточарству.

Индустрија

Индустрија Суботице је била разноврсна. Поред прехранбене индустрије у разним својим подсекторима, интензивно су се развијали електро-метални комплекс, хемијска индустрија, индустрија текстила, прерада коже и производња обуће, чарапа, штампарије и грађевинарство. У односу на њих може се очекивати мање или више интензиван развој и у будућности, јер располажу потребним ресурсима (капацитети, знање и искуство, потребна радна снага, сировинска основа или расположиве компоненте, тржиште).

Прерађивачка индустрија се сматра најјачом индустријском граном Суботице, а чини је електро и машинска индустрија односно електромашиноградња, подсектор индустрије који је у кризи, али у коме још увек постоје значајни развојни потенцијали. У оквиру прехранбене индустрије заступљени су подсектори производње, кондиторске индустрије, производње сточне хране. У оквиру текстилне индустрије такође се уочавају позитивна померања, посебно област чарапарства представља значајан потенцијал. Занатство и штампарије представљају препознатљиви део привреде Суботице. Анализе показују да се као слабији подсектори у овом тренутку могу истаћи хемијска индустрија, коју следи индустрија прераде меса у оквиру које наду буди тек неколико мањих капацитета. Такође и некад моћна индустрија прераде воћа и поврћа је услед неадекватне приватизације у кризи. Неколико мањих винарија отвара ново тржиште за локалне винаре.

Када је реч о малим и средњим предузећима, она су концентрисана углавном у области трговине и услуга, а када је реч о прерађивачкој индустрији, има их у области прехранбене индустрије, прераде пластике, текстилне индустрије. Предузетничке радње се такође у највећем делу концентришу у секторима трговине, услуга, посебно превоза, а тек мањи део њих је активан у области прехранбене индустрије, прераде пластике или електро-металне индустрије.

Посматрајући структуру привреде града према делатностима, закључује се да највећи број привредних друштава и предузетника делује у оквиру сектора: трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала.

Од некадашњих индустријских комплекса раде још : „Пионир“, „Север“, „Млекара“, „8.март“, „Хемос“, „Бирографија“, „Ветеринарски завод“, „Фиделинка“.

На локацији некадашње фабрике „Зорка“, некада јаке хемијске индустрије су планирани простори за пословање малих и средњих предузећа за машинску, дрвну и сваку другу индустрију осим прехранбене, док је на локацији „29.новембра“ после завршетка стечајног поступка планирано да постане индустријска зона за прехранбену производњу.

У радној зони Мали Бајмок послују мултинационалне компаније („Norma group“, „Dunkermotoren Ametek“, „Continental Contitech“, „Calcedonia“, „Swarovski“, „Siemens“,...).

Терцијарне делатности

У области терцијарних делатности најразвијенија је трговина.

Анализа постојећих трговинских капацитета указује на довољан број трговинских капацитета који подмирују основне потребе становништва. Структура трговинских капацитета је задовољавајућа, јер постоје и савремени облици услуживања (мега и супермаркети).

Велики **трговински објекти** мешовите робе сконцентрисани су уз главне градске саобраћајнице. Постоји потреба за таквим објектима на улазним правцима у град.

Постоји доста малих трговинских радњи мешовите робе, распоређених по читавој територији града, који су довољни за свакодневно снабдевање становништва различитим асортиманом.

У структури занатских услуга највише су заступљене занатске услуге у служби човека и домаћинства, релативно добро су заступљене услуге ауторемонта и превозничке услуге, затим услуге одржавања стамбеног фонда и пословног простора, као и услуге сервисирања кућних апарата и уређаја, компјутера и остале савремене опреме. Оно што недостаје су стари занати, чије би оживљавање требало подстаћи нарочито у функцији будућег развоја туризма. Такође, развој домаће радиности (као основне или допунске делатности становништва) треба да је у сарадњи са носиоцима развоја туризма, како би израда предмета била у функцији развоја туризма.

У структури угоститељских капацитета у довољној мери су заступљени објекти који нуде услуге пића, услуге исхране и смештајни капацитети.

Туризам

Град има туристичку понуду и има довољно смештајних капацитета.

Посебан вид туризма је бањски туризам на Палићу. Границе бање Палић утврђене су Уредбом о утврђивању подручја бање “Палић” – Суботица (“Службени гласник РС” број 31/99). Простор планиран у сврху бањског туризма великим делом преклапа се са подручјем заштитне зоне (зоне утицаја) на заштићено природно добро Парк природе “Палић” са спомеником природе у њему.

На Палићу се могу планирати нови смештајни капацитети у мери која би задовољила планирани динамичнији развој туризма.

4.4. ЈАВНИ САДРЖАЈИ ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА

У обухвату Плана формиране су и функционишу јавне службе, објекти и предузећа, који својим просторним распоредом чине својеврсну мрежу јавних садржаја од општег интереса. Заступљеност јавних служби је углавном у складу са величином града Суботица и његовом улогом у мрежи насеља. Највећи број јавних садржаја могу користити постојеће локације и у наредном периоду, а већина објеката јавне намене је у релативно добром стању, те уз могуће интервенције: проширење, реконструкцију, подизање нивоа комуналне опремљености, обогаћење и осавремењавање опреме и других захвата ради унапређења услова функционисања, могу задовољити потребе Града у планском периоду. Поједине капацитете треба боље искористити, оживети и обогатити новим садржајима, а објекте, који су стари и руинирани реконструисати, ревитализовати и савремено опремити.

4.4.1. Јавне службе

У граду Суботици је заступљеност јавних служби у складу са величином и улогом града у мрежи насеља, која је дефинисана Просторним планом Републике Србије.

▪ ОБРАЗОВАЊЕ

ОСНОВНЕ школе

Табела 6.- Постојеће основне школе

р.бр	Назив школе	Урбанистичка зона (МЗ)
1.	КИЗУР ИШТВАН	Центар I
2.	ЂУРО САПАЈ	Центар II, Ново Село
3.	Ј.ЈОВАНОВИЋ- ЗМАЈ	Центар II
4.	ИВАН Г. КОВАЧИЋ	Центар III
5.	СОЊА МАРИНКОВИЋ	Центар III
6.	СОЊА МАРИНКОВИЋ	Прозивка
7.	ИВАН МИЛУТИНОВИЋ	Кер
8.	МАТКО ВУКОВИЋ	Гат (три објекта), Мали Бајмок
9.	10.ОКТОБАР	Нови Град
10.	ЈОВАН МИКИЋ	Кертварош
11.	МАЈШАНСКИ ПУТ	Жељезничко насеље
12.	СЕЧЕЊИ ИШТВАН	Дудова шума, Пешчара, Зорка
13.	СВЕТИ САВА	Александрово
14.	МИРОСЛАВ АНТИЋ	Палић
15.	ЖАРКО ЗРЕЊАНИН	Центар III
16.	ШКОЛСКИ ЦЕНТАР "ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ" са домом ученика	Центар III
17.	МУЗИЧКА ШКОЛА	Центар I

Покривеност градског подручја објектима основних школа није равномерна, јер је већина школских објеката лоцирана у ширем центру градског насеља тако да делови месних заједница "Зорка", "Граничар", "Мали Радановац" и "Радановац" нису покривени овом врстом објеката.

СРЕДЊЕ школе

Табела 7. – постојеће средње школе

р.б.	Назив школе	Урбанистичка зона (МЗ)
1.	Економска средња школа "Боса Миличевић"	"Центар I" – 1
2.	Основна и средња музичка школа	"Центар I" – 1
3.	Политехничка средња школа "18. новембар"	"Центар II" - 2
4.	Гимназија "Светозар Марковић"	"Центар II" – 2
5.	Филолошка гимназија "Костолањи Деже"	"Центар II" – 2
6.	Хемијско-технолошки ШЦ "Лазар Нешић"	"Центар III" – 3
7.	Техничка школа "Иван Сарић"	"Центар III" – 3
8.	Медицинска средња школа	"Кер" – 6
9.	Бискупијска класична гимназија "Паулинум"	"Центар II" - 2
10.	Школски центар "Доситеј Обрадовић" са домом ученика	"Центар III" - 3
11.	Жарко Зрењанин	"Центар III" - 3

СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ школе

Основна и средња музичка школа лоциране су у центру града у истом објекту непосредно уз Градску кућу у оквиру које се одвија рад на школовању музичког кадра основног и средњег образовања са традицијом. Музичка школа у Суботици је основана 1868. године.

Основна и средња школа „Жарко Зрењанин“ основана 1957. године намењена је образовању и васпитању деце са посебним потребама. Ђацима је на располагању школовање за предшколски, основношколски и средњошколски узраст.

Школски центар са домом ученика „Доситеј Обрадовић“ основана 1947. године, а у згради у којој је и данас се налази од 1962. године. Ђацима је на располагању школовање за предшколски, основношколски и средњошколски узраст уз дом који има капацитет 120 места.

▪ **ОБЈЕКТИ У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ**

Библиотека

Градска библиотека је смештена је у центру заштићеног градског језгра, а њен посебан значај, у сфери културно-образовних делатности, је акцентиран утврђивањем за Матичну библиотеку Севернобачког округа.

Градска библиотека се налази у згради некадашње Националне касине, коју је пројектовао Ференц Рајхл, у центру заштићеног градског језгра Суботице. Њој припада посебно место не само због богатог фонда завичајне књиге, часописа, старе и ретке књиге и свега осталог што ова духовна ризница нуди, већ и стога што је она одувек била место где се укрштају различите културе и језици. Располаже са 300.000 књига, а рад са корисницима је организован у три позајмна одељења, две читаонице, две посебне збирке и дванаест огранака. Фонд је подељен на књиге на српском, хрватском и мађарском језику. Градска библиотека Суботица је матична установа за Севернобачки округ. У дворишту објекта у току је изградња читаонице.

Музеј

Градски музеј је музеј комплексног типа са археолошком, етнолошком, историјском, уметничком, природњачком збирком и збирком легата. Осим сталне поставке, музеј редовно припрема различите изложбе или је домаћин гостијућим изложбама. Музеј се налази у сецесијској палати на Тргу синагоге 3.

Историјски архив

Историјски архив Суботица је институција културе која врши делатност заштите архивске грађе са традицијом рада од преко 70 година, смештен у објекту Градске куће. Архивира, евидентира, преузима, чува, штити, сређује, обрађује, објављује и даје на коришћење архивску грађу. Покрива територију општина Суботица, Бачка Топола и Мали Иђош.

Планира се измештање историјског архива. У циљу очувања историјске грађе од изузетног значаја неопходно је да се на територији града изабере нова, адекватна локација по могућности у власништву града, која би обезбеђивала и располагала неопходним савременим условима за смештај депоа, као и изложбеног дела историјског архива. Циљ је да делатност историјског архива постане доступна широј публици, како би грађани и туристи имали могућност упознавања са богатом историјом Града Суботице.

Позоришта

Град Суботица има три позоришта:

- Народно позориште – Népszínház
- Дечје позориште у објекту Соколског дома
- Позориште “Костолањи Деже”

У оквиру заштићене зоне историјског језгра Палића смештена је Летња позорница са дугогодишњом традицијом одржавања позоришних и биоскопских представа у летњем периоду. Она својим капацитетима и опремљеношћу одговара функцији за коју је намењена, а погодна је за одржавање разних културних и туристичких манифестација.

Биоскопи

- Арт биоскоп Лифка
- Eurocinema је стални биоскоп у простору амфитеатра Отвореног универзитета у Суботици

Галерије

Главна градска галерија “Савремена галерија Суботица” (бивши Ликовни сусрет) смештена је у градском центру, у објекту изграђеном у стилу сецесије - који ужива заштиту као непокретно културно добро. Поред ове галерије унутар зоне градског центра постоји још и Завичајна галерија “Др. Винко Перчић” у улици Максима Горког, Галерија Отвореног универзитета на Тргу цара Ј. Ненада бр. 15 и низ приватних галерија у којима се приређују повремене изложбе. Као изложбени простор по потреби користи се и улазни хол свечаног улаза у стару Градску кућу.

Соколски дом

У објекту Соколског дома поред многих спортских удружења и клубова налазе се и три установе културе:

- Дечје позориште
- Народно позориште
- Фондација “Данило Киш”

Неопходна је санација, адаптација и осавремењење целокупног објекта и урбаног простора око истог.

Културни центри

У оквиру културних центара који делују у граду одвија се разноврсна културна активност и остварује богат културни програм, којима се обогаћују традиционалне културне делатности у граду и негују традиција, фолклор и обичаји народа и народности са овог подручја.

У склопу Мађарског културно уметничког друштва “Непкер”, Хрватског културног центра “Буњевачко коло” и Српског културног центра “Свети Сава” одржавају се концерти, фолклорне приредбе, изложбе и др.

На нивоу града осим ових центара ради низ значајних културних, аматерских друштава, ОКУД “Младост”, Суботички тамбурашки оркестар, камерни хор “Pro musica” и многи други.

Јавно информисање и издавачке организације

У области информисања поред радио и тв станица, које већ имају регионални значај, постоје и приватне локалне радио станице: Мини Радио, Радио 103, Хит Радио и ТЕАМ фм.

Издавачка делатност на нивоу града делује путем новинске куће локалног нивоа: “Суботичке новине”, “Хет нап” (Hét nap) “Жиг”, “Руковет”, “Üzenet”, “Јо пајташ” (Jó pajtás) “Звоник”, “Освит”, “Хид” (Híd) и друге новине са ограниченим тиражом, преко којих се грађанство информисе о локалним збивањима и збивањима од ширег значаја и са ширег подручја.

Ову област прате и покривају веће издавачке, односно штампарске куће: “Бирографија”, “Минерва”, ГЗ “Панонија”, “Глобус” и низ других, приватних штампарија, специјализованих за одређене видове штампе, које функционишу на подручју града.

▪ ОБЈЕКТИ У ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВА

У складу са Законом о здравственој заштити ("Сл. гласник РС", бр. 107/2005, 72/2009 - др. закон, 88/2010, 99/2010, 57/2011, 119/2012, 45/2013 - др. закон, 93/2014, 96/2015, 106/2015 и 113/2017 - др. закон) Служба здравствене заштите на нивоу града је организована кроз:

1. здравствене установе
  - Дом здравља (примарна здравствена заштита)
  - Општа болница Суботица (секундарна здравствена заштита)
2. приватну праксу (клинике, поликлинике и специјалистичке амбуланте) које све више преузимају иницијативу у складу са друштвено – економским променама

Препоруке из Просторног плана Републике Србије по питању организације здравствених служби за град Суботицу као урбани центар од националног значаја су већим делом задовољене.

Општа болница

Општа болница спада у јавну службу од посебног значаја за развој града, јер је у функцији задовољења потреба становништва ширег функционалног подручја.

Општа болница је установа регионалног значаја у којој се лече и становници околних општина које гравитирају Суботици. У склопу Опште болнице су организована и функционишу сва потребна одељења за пружање здравствених услуга болесницима са стационарима за лежање и опоравак болесника. Поред медицинских одељења, у Општој болници постоје и Одељење пратећих садржаја, болничка апотека, болничка библиотека. Сектор здравствене информатике, Служба за исхрану и Служба за хигијену болесника – праоница. Болница поседује довољне капацитете лежајева за стационарно лечење болесника који јој гравитирају тако да није планирано њено проширење у циљу обезбеђивања нових лежајева.

Дом здравља

Дом здравља Суботица је установа која се бави здравственом делатношћу са циљем да свим грађанима Суботице пружи услуге примарне здравствене заштите.

У саставу Дома здравља Суботица је и Служба хитне медицинске помоћи која обезбеђује пружање хитне и неодложне медицинске помоћи свима којима је оваква помоћ потребна, односно услуге превоза и транспорта болесника у установе секундарног типа, како на територији града Суботица тако и у друге центре.

Дом здравља обједињава следеће службе:

- Служба за општу медицину
- Служба хитне медицинске помоћи
- Центар за унапређење здравља и превенцију болести
- Служба за здравствену заштиту жена и деце
- Служба за здравствену заштиту радника
- Стоматолошка служба
- Служба за специјалистичко консултативну делатност (Диспанзер за плућне болести и ТБЦ)

Служба за општу медицину

Служба и запослени у њој пружају здравствене услуге у складу са Законом о здравственом осигурању и здравственој заштити одраслој популацији старости преко 18 година.

Служба за општу медицину је организована преко мреже здравствених амбуланти опште медицине, којих тренутно има 17 на територији града.

Табела бр.8. - постојеће амбуланте

р. бр.	Здравствена амбуланта	Урбанистичка зона (МЗ)	у склопу намене
1.	Здравствена станица 1	“ЦЕНТАР 3” – 3 Кумичићева 4	Вишепор. становање средњих густина
2.	Здравствена станица 2	“ПРОЗИВКА” – 5 Београдски пут 45	Вишепор. становање средњих густина
3.	Здравствена станица 3	“ГАТ” – 7 Руђера Бошковића 22	Породично становање средњих густина
4.	Здравствена станица 4	“НОВО СЕЛО” – 9 Карађорђево пут 55	Породично становање средњих густина
5.	Здравствена станица 5	“ЦЕНТАР 1” – 1 Змај Јовина 29	Породично становање средњих густина
6.	Здравствена станица 6	“НОВИ ГРАД” – 18 Сегедински пут 42	Породично становање средњих густина
7.	Здравствена станица 7	“ЦЕНТАР 2” – 2 Трг Жртва Фашизма 16	Градски центар
8.	Здравствена станица 8	“АЛЕКСАНДРОВО” – 19 Аксентија Мародића бб	Центри МЗ
9.	Здравствена станица „Дом пензионера“	“ДУДОВОВА ШУМА” – 12 Алеја Маршала Тита 31	Јавна намена
10.	Здравствена станица “Граничар”	“ГРАНИЧАР” – 14 Источни виногради бб	Центри МЗ
11.	Здравствена станица “Пешчара”	“ПЕШЧАРА” – 10 Шабачка бб	Центри МЗ
12.	Здравствена станица “Палић”	“ПАЛИЋ” – 20 Парк хероја 8	Бањски туризам
13.	Здравствена станица Мали Бајмок	Фрање Клуза 2	Породично становање
14.	Здравствена станица Зорка	Сутјеска 82	Породично становање
15.	Радановац	Венац братства јединства 21	Породично становање
16.	Студентска амбуланта	Марије Војнић Тошине	Јавна намена
17.	Одељење кућног лечења и палијативног збрињавања	Уз амбуланту бр.1 Кумичићева 4	Вишепор. становање средњих густина

Служба хитне медицинске помоћи је организована као јединица прехоспиталне медицинске помоћи у улици Петефи Шандора 24.

У склопу Опште болнице хитан пријем је на ургентном одељењу.

Постојећа локација Хитне помоћи није адекватна са саобраћајног и просторног аспекта (нема могућности за проширење).

Унутар постојећег комплекса у Улици Петефи Шандора бр. 24 смештена је јединица прехоспиталне медицинске помоћи. Садржи ординације опште праксе и собе за интервенцију.

Локација Службе „Хитне медицинске помоћи“ обрађена је Планом детаљне регулације центра града Суботице – зона III („Сл Града Суботице „ 32/11). Решењем из ПДР побољшано је саобраћајно решење комплекса и дата могућност надоградње постојећег објекта, чиме је унапређено функционисање постојећег комплекса до изградње новог објекта. Постојећи саобраћајни приступ комплексу станице хитне помоћи овим Планом се унапређује тако што се поред постојећег колског приступа из Ул. Петефи Шандора отвара још један из Ул. Жарка Зрењанина. Саобраћајни коридор преко к.п. бр. 4204 и 4205 К.О. Стари град према Улици Жарка Зрењанина на тај начин омогућиће двострани улаз-излаз.

Центар за унапређење здравља и превенцију болести организована је кроз:

- Превентивни центар у амбуланти бр.1 у Кумичићевој 4,
- Поливалентну патронажу,
- Саветовалиште за дијабетес (амбуланта бр.6, Сегедински пут 42),
- Саветовалиште за труднице (амбуланта бр.2, Београдски пут бр.45).

Превентивно саветовалиште прима пацијенте у заказано време и врши едукацију и подизање свести грађана о значају и препознавању здравих стилова живота, као и потреби очувања и редовне контроле здравља. Превентивни прегледи се обављају у складу са националним стандардима (скрининг за кардиоваскуларне болести, цереброваскуларне болести, дијабетес мелитус тип II, карцином и друге болести).

Служба за здравствену заштиту жена и деце је организована кроз:

- Диспансер за одојчад и предшколску децу,
- Диспансер за школску децу и омладину,
- Диспансер за здравствену заштиту жена,
- у оквиру ове службе ради и Саветовалиште за младе.

Служба за здравствену заштиту радника пружа превентивну и основну куративну здравствену заштиту запослених у индустријских и другим привредним и непривредним делатностима.

- Одељење специфичне здравствене заштите
- Амбуланта медицине рада (у склопу већих радних организација ЕПС, МУП, „Пионир“, „Север“,...)

Стоматолошка служба је организована кроз:

- Специјалистичку стоматолошку поликлинику
- Дечију и превентивну стоматологију
- основна стоматолошка заштита и
- Зуботехничку лабораторију

Служба за специјалистичко консултативну делатност је организована кроз:

- Одсек за интерну медицину и неурологију
- Одељење за пнеумофизиологију
- Одсек за спортску медицину
- Одсек за очне болести

У склопу Опште болнице и Завода за јавно здравље функционише лабораторијска дијагностика.

Здравствена делатност која се обавља на више нивоа

Завод за јавно здравље (Змај Јовина 30) је здравствена установа која обавља социјално - медицинску, хигијенско - еколошку, епидемиолошку и микробиолошку здравствену делатност. Завод за јавно здравље врши бактериолошке, серолошке, вирусолошке, хемијске и токсиколошке прегледе и испитивања у вези са производњом и прометом животних намирница, воде, ваздуха, предмета опште употребе, као и у вези са дијагностиком заразних и незаразних болести.

Апотеке

Под фармацеутском здравственом делатношћу подразумева се одговорно снабдевање лековима и одређеним врстама медицинских средстава становништва, здравствених установа и приватне праксе, обезбеђивањем рационалне фармакотерапије ради лечења, побољшања и одржавања квалитета живота пацијената.

Унутар грађевинског подручја Суботице и Палића, у саставу јавне установе „Апотеке Суботица“, егзистира 15 организационих јединица-огранака на следећим адресама:

- Матије Гупца 26,
- Трг Слободе 1, Суботица
- Трг Јакаба и Комора 4, Суботица
- Ђуре Ђаковица 14, Суботица
- Београдски пут 45б, Суботица
- Карађорђево пут 55,
- Трг жртава фашизма 5,
- Сегедински пут 25
- Шабачка бб, Суботица
- Хоргошки пут 78, Палић
- Аксентија Мародића бб
- Блашка Рајића бр. 5
- Алеја Маршала Тита 31 (у склопу Геронтолошког центра)
- Источни виногради бб
- Сутјеска улица 82

Ветеринарска станица

У циљу здравствене заштите животиња, у склопу радне зоне "Исток" уз Сегедински пут, су организоване Ветеринарска станица и Ветеринарски специјалистички институт "Суботица".

▪ ОБЈЕКТИ У ОБЛАСТИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Предшколске установе

Друштвена брига о деци предшколског узраста условљава формирање мреже предшколских установа која равномерно покрива све делове градског насеља.

Постојећу мрежу предшколских установа образује 25 објеката ове намене распоређених тако да већим делом равномерно покривају подручје насеља, изузев урбанистичких зона "Граничар", "Ново Село" и "Палић", и делова простора северног подручја насеља који су ГП-ом укључени у грађевински рејон.

Одређени број постојећих објеката није наменски грађено и чине их адаптирани стамбени објекти у стамбеним зонама који по правилу не испуњавају прописане нормативе у погледу изграђених површина и површина комплекса у односу на број деце који прихватају.

Све предшколске установе које обављају делатност у ненаменским објектима ће функционисати до изградње планираних предшколских установа које ће преузети њихову улогу унутар гравитационог подручја.

У области друштвене бриге о деци све је присутнија и приватна иницијатива у циљу задовољења потреба становништва за овом врстом делатности - услуга. Постоји више приватних обданишта на подручју града, од класичних до специјализованих (енглеско, математичко, музичко, ликовно обданиште и др.) која надопуњују потребе у овој области и обогаћују и проширују могућности надоградње у овој делатности у складу са савременим условима живљења.

Табела бр. 9 . – постојеће предшколске установе

ред. бр.	Урбанистичка зона (МЗ) и блок	Назив установе
1.	Палић - блок 20.2.	Калимеро
2.	Палић- 20.2.	Кекец
3.	Александрово-19.1.	Алиса
4.	Ново село-9.4.	Бубамара
5.	Кер – блок 6.2.	Цицибан
6.	М. Бајмок-8.4.	Хајди
7.	Центар 3- 3.2.	Колибри
8.	Бајнат - 4.2.	Ластавица
9.	Дудова шума-12.2.	Мак Ђерђ
10.	Пешчара-10.1.	Мала сирена
11.	Дудова шума-12.1.	Мандарина
12.	Кертварош- 15.2.	Марјаи Мариа
13.	Железничко насеље-13.3.	Машталица
14.	Мали Радановац-16.2.	Наш бисер
15.	Нови град-(18.1.)	Невен
16.	Центар 2- (2.3.)	Палчица
17.	Прозивка- (5.1.)	Пера Детлић
18.	Радановац- (17.1.)	Пиноккио
19.	Ново село- (9.2.)	Плави зец
20.	Центар 3 – блок 3.1.	Полетарац
21.	Прозивка – блок 5.2.	С. Марјановић
22.	Кертварош- блок 15.3.	Шумица
23.	Дудова шума- 12.2.	Веверица
24.	Гат – блок 7.2.	Зека
25.	Граничар- блок 14.1.	Снежана

Домови за старе

Социјални вид збрињавања и смештаја старих и изнемоглих лица на нивоу града се тренутно решава у склопу „Геронтолошког центра Суботица“, социјално здравствене установе основане 1978. године и у домовима за старе на три локације у граду: у улици Алеја Маршала Тита 31, у Улици 27. марта и Чикош Беле 34.

Према подацима пријављеним у мрежи установа социјалне заштите, капацитет Установе јесте 530 корисника, распоређених према објектима, у зависности од психо-физичке очуваности и стања корисника:

1. Радна јединица „Дом Дудова шума“ капацитета 265 корисника

Радна јединица „Дудова шума“ налази се на адреси Алеја Маршала Тита 31, Суботица, где је и седиште Геронтолошког центра. У њој се обезбеђује смештај и пружају услуге пензионерима, инвалидима рада и другим лицима која испуњавају услове за овај вид становања у :

- Јединици пансионског типа (у једнокреветним, двокреветним собама високог стандарда)

- Јединици за појачану негу (у двокреветним, трокреветним, вишекреветним и стационарним собама високог стандарда)

На свим спратовима у објекту налазе се угодни дневни боравци опремљени прилагођеним намештајем, тв и радио апаратима и прибором за различите друштвене игре. Непосредно уз дневне боравке налазе се чајне кухиње за кориснике опремљене

свим потребним уређајима. У оквиру дома налази се библиотека са великим фондом књига, дневном штампом, звучном библиотеком за слабовидне и следе кориснике, компјутером и интернет везом. Објекат поседује и салу за корективну гимнастику и рекреативне активности (стони тенис, пикадо и слично). Свим корисницима радне јединице „Дудова шума“ обезбеђује се: стална медицинска, психо-социјална, андрагошка, правна помоћ и подршка и услуге физикалне терапије). Осим наведеног корисницима су доступни и културно-забавни, рекреативни садржаји и хоби радионице. Дворишни простор дома уређен је стазама, клупама, столовима, засађеним украсним дрвећем, жбуњем и фонтаном те као такав поред естетског доживљаја пружа сигурност, мир и могућност за одмор.

2. Радна јединица „Дом за негу“ капацитета је 172 корисника

РЈ „Дом за негу“ налази се на адреси 27. марта број 36. У дом се смештају одрасла лица са сталном подршком и негом, у мери која им омогућава безбедно функционисање у установи отвореног типа. У објекту има укупно 45 стамбених просторија са двокреветним, трокреветним и вишекреветним собама за 172 корисника. У оквиру дома се налази и амбуланта са медицинско-стручним кадром. Ново уређени атријум са фонтаном, травњаком, цвећем и баштенским гарнитурама су понос овог дома. Дворишни простор дома има уређени парк са стазама, засадама цвећа и украсног дрвећа те клупама и столовима који корисницима пружа угодан боравак у природи.

3. Радна јединица „Дом за одрасла лица“ капацитета је 93 корисника

РЈ „Дом за одрасла лица“ налази се на адреси Чикош Беле 34. У овај објект смештају се одрасла и стара лица са интелектуалним поремећајем и менталним поремећајем, чије се понашање може контролисати медикаментозном терапијом. Стамбени и пратећи простори су распоређени у виду павиљона са 28 стамбених просторија и смештајним капацитетом за 93 корисника. Корисници су смештени у двокреветне, трокреветне или вишекреветне собе. У оквиру објекта се налази и мали затворени парк са уређеним стазама за шетњу.

Свим корисницима услуга, који су смештени у један од три домска објекта, доступне су услуге стручних радника Установе и то социјалног радника, психолога, правника, андрагога. Такође, сви корисници услуга који се налазе на домском смештају имају право на бесплатно коришћење услуга Амбуланта за физикалну медицину и рехабилитацију.

У оквиру Геронтолошког центра организована је Служба „Отворена заштита“ као вид ванинституционалне заштите, која се састоји од одељења за помоћ у кући и одељења геронтолошки клубови. Просторије Службе „Отворена заштита“ налазе се на адреси Жарка Зрењанина 16, Суботица.

Услуга помоћи у кући пружа се корисницима у њиховим домовима, на подручју градских и неких приградских месних заједница, а план је да у будућности овакве услуге буду доступне свим грађанима Суботице. Услугу помоћи у кући у 2015. години користило је 780 корисника, а у току исте године корисницима је пружено укупно 76.127 сати услуга помоћи у кући. На листи чекања за наведене услуге Геронтолошког центра у сваком тренутку налази се преко 200 лица.

Геронтолошки центар отворио је десет Геронтолошких клубова који окупљају преко 6.000 чланова. У геронтолошким клубовима чланови се друже, организују су бројне радионице (сликање на свили, израда свећа, израда слика и украсних предмета од сламе и слично), а поред тога члановима су доступне по веома повољним условима услуге фризера, педикера, масера, куваног obroка, прања веша и слично.

За сада су отворени следећи клубови:

- Центар 1, Петра Драпшина 3, Суботица
- Центар 2, Жарка Зрењанина 16, Суботица
- Бајмок, Штросмајерова 13, Бајмок
- Бајнат, Браће Радића 59, Суботица
- Кертварош, Алексе Шантића 27, Суботица
- Нови Жедник, Илије Лубарде 4, Нови Жедник
- Прозивка, Наде Димић 34, Суботица
- Зорка, Сутјеска 82, Суботица
- Мала Босна, Суботичка 12, Суботица
- Ђурђин, Бориса Кидрича ББ, Ђурђин

У оквиру Геронтолошког центра функционише и Заштићено становање, где око 150 пензионера живи у једнособним и двособним комфорним становима. Зграда је у власништву ПИО Фонда, а Геронтолошки центар на основу уговора има обавезу одржавања и управљања датом зградом. Станарима овог заштићеног облика становања, а који су претежно социјално угрожена лица односно пензионери, такође су доступне услуге Геронтолошког центра.

Поред геронтолошког центра збрињавање старих и изнемоглих лица врши се и у неколико приватних домова за старе. Очекује се наставак ове тенденције и у наредном планском периоду.

Изражени тренд све већег учешћа остарелог становништва у популацији, односно очекивани пораст броја становника који припадају овој категорији, као резултат продужења животног века у оквирима константног побољшања услова живота, захтеваће у наредном периоду проширење како смештајних капацитета тако и обезбеђење нових облика и начина збрињавања ове категорије становништва, односно и нова програмска опредељења у овој области.

Специјалне установе за децу и омладину ометену у развоју

Специјална школа "Жарко Зрењанин" за децу и омладину ометену у развоју у наредном планском периоду обављаће делатност образовања и оспособљавања ове категорије корисника у оквиру постојећег објекта на локацији у улици Ивана Горана Ковачића. У склопу објекта оформљена су одељења за децу предшколског узраста са умереним сметњама у развоју, за аутистичну децу, са просторним капацитетима и високостручним образовним кадром прописаним за ниво специјалне основне и средње школе за децу и омладину ове категорије.

На локацији Високе школе струковних студија за образовање васпитача и тренера у Банијској улици, оформљене су и раде 3 групе за специјално образовање деце млађег и средњег узраста, умерено ретардиране и радионица под специјалним условима за особе до 40 година старости.

Установа за бригу и смештај деце без родитељског старања "Колевка", конституисана на републичком нивоу и у наредном планском периоду обављаће функцију на постојећој локацији, унутар које се не планира повећање постојећих капацитета.

Школски центар за слушно оштећена лица "Дудова шума" је лоциран у улици Франкопанској, а намена му је образовање и оспособљавање деце са оштећеним слухом. У склопу објекта школског центра је обједињено основно и средње образовање, као и ученички дом за смештај деце и омладине ове категорије.

Центар за социјални рад, Шантићева 27.

Центар за саветовање и подршку породици Шантићева 27, I спрат; Дневни центар за децу и омладину са поремећајима у друштвеном понашању Сомборски пут 33.

▪ ЈАВНЕ СЛУЖБЕ ОД ПОСЕБНОГ ЗНАЧАЈА

Ове службе и институције користе становници подручја које гравитира ка Суботици као центру севернобачког округа, односно регионалном центру. У складу са препорукама из Просторног плана Републике Србије за јавне службе, а у према хијерархиском нивоу насеља као регионалног центра у ову групу спадају објекти у области образовања (вишег и високог образовања, ученичког и студентског стандарда), објекти у области здравства, објекти у области информисања и културе.

Објекти у области образовања

ВИШЕ И ВИСОКОШКОЛСКЕ организације

Грађевински факултет је лоциран у оквиру спортско-рекреационог центра "Дудова шума", а основна оријентација је школовање грађевинских инжењера и унапређење научно-истраживачког рада из области грађевинарства. Капацитети постојећег објекта су задовољавајући, а постоје просторне могућности за његово евентуално проширење.

Економски факултет се налази у МЗ "Кертварош", а у његовој непосредној близини је Економски институт. Објекат факултета је недавно реконструисан и дограђен тако да задовољава потребе за образовање кадрова економског и информатичког профила будућих менаџера и није планирано његово проширење.

Учитељски факултет на мађарском наставном језику у Суботици (основано школске 1998/99. године) припада Универзитету у Новом Саду. Факултет је смештен у згради "Жуте куће" након њене реконструкције.

Висока школа струковних студија за образовање васпитача се налази у Банијској улици 67.

Висока техничка школа струковних студија се налази у улици Марка Орешковића и школује кадрове из области мехатронике, информатике и машинства. Није планирано проширење ове школе, али постоји идеја о прерастању ових школа у факултете.

Осим државних факултета, постоје и приватни факултети:

- Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду - Високошколска јединица у Суботици

Објекти у области социјалне заштите

Ученички и студентски домови

Дом ученика је лоциран у улици Марка Орешковића и представља институцију ширег значаја јер обезбеђује смештај за ученике који нису са простора градског насеља. Реконструкција и адаптација дома је рађена у скорије време тако да су повећани капацитети и стандард становања у њиховом склопу.

Дом ученика уз школу за слушно оштећена лица обезбеђује смештај за децу која спадају у ову категорију становништва.

Студентски домови су институције од регионалног значаја, а везани су за локације високошколских установа:

- Студентски дом "Боса Миличевић" се налази у непосредној близини Економског факултета, у чијем саставу се налази и студентски ресторан. Објекат дома је реконструисан (на равном крову је изграђено поткровље) тако да му је капацитет 300 лежаја.
- Студентски дом "Иво Лола Рибар" је лоциран у близини Грађевинског факултета и у свом саставу има студентски ресторан. Објекат је такође реконструисан тако да му је капацитет 465 лежаја.

Није планирана изградња нових студентских домова, пошто капацитети постојећих задовољавају норматив по коме се планирају за 60% студената који немају пребивалиште у Суботици.

Објекти у области здравства

Општа болница спада у јавну службу од посебног значаја за развој града, јер је у функцији задовољења потреба становништва ширег функционалног подручја.

Објекти у области информисања и издаваштва

У области информисања шири регионални значај имају Регионални телевизијски центар – ТВ Суботица, Радио Суботица и Радио-телевизија YU ECO.

Новине које се издају и штампају у Суботици, а имају са регионални значај су: “Дани”, “Magyar Szó” и “Сваштар”.

Информативна делатност се може развијати у јавном и приватном сектору и то у оквиру свих намена уз задовољење прописаних услова.

Отворени универзитет

Основне активности Отвореног универзитета у Суботици су: организација специјалистичких курсева, консалтинг послови, едукација одраслих (у различитим областима, занимањима и квалификацијама), курсеви страних језика и рачунара, организација културних манифестација, издаваштво и друго. У згради Отвореног универзитета је смештено више друштвених и политичких организација, приватних фирми, као и просторије Радио-телевизије YU ECO.

▪ СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

◇ спортско – рекреативни центри регионалног и градског нивоа

Центри који задовољавају стандарде за одвијање савезних и међународних такмичења у складу са хијерархијским нивоом градског насеља:

1. Градски спортско рекреациони центар “Дудова шума” сачињавају две функционалне целине:

а) Централни градски парк “Дудова шума” уређен и обједињен са спортско - рекреативним функцијама и садржајима реализованим у парковском окружењу:

- Спортска хала (полифункционална са тереном за мали фудбал, рукомет, кошарку и одбојку) која задовољава стандарде за одржавање спортских такмичења савезног и међународног ранга, и уједно се користи у рекреативне сврхе, као и за одржавање културних манифестација (концерти и сл.),
- стонотениска хала Стонотениског клуба „Спартак“ (изграђена уз постојећу спортску халу) и
- Тенис клуб као наменска целина у оквиру које су реализовани затворена тенис хала и пратећи отворени тениски терени.

Сви ови садржаји смештени су у уређен, угодан парковски оквир са воденом површином и квалитетним зеленилом унутар којег су реализовани и садржаји за рекреацију; трим стазе, справе за вежбање за спортисте и рекреативце и садржаји за децу – дечије игралиште. Овај простор – у погледу уређености и изграђености већим делом представља довршену просторно наменску целину.

б) Спортско - рекреативни комплекс са базенима “Дудова шума” северно од градског парка у оквиру којег је реализован отворени олимпијски базен са трибинама и пратећим садржајима, представља потенцијал за развој водених спортова и рекреативних активности везаних за базе на подручју градског насеља, а намењен је за све узрасне групе корисника.

2. Градски спортско - рекреативни центар "Спартак"

Обједињава главни градски фудбалски стадион, са пратећим садржајима у оквиру којег делују мушки Фудбалски клуб „Спартак“, женски Фудбалски клуб „Спартак“ и Атлетски клуб „Спартак“. Комплекс поред главног терена са атлеском стазом трибинама и пратећим садржајима за спортисте и публику, поседује и 4 помоћна терена за фудбал, а након реконструкције која је тренутно у току (терен и источна трибина и атлетска стаза) у погледу нивоа опремљености задовољаваће прописе, стандарде за одвијање савезних и међудржавних такмичења у фудбалским и атлетским надметањима, односно развој врхунског спорта у овим гранама спорта уз неопходна улагања у одржавање и модернизацију примарних спортских и пратећих елемената комплекса.

3. Спортско - рекреативни центар "Јанко Пејановић" на Палићу

Формиран је на источној обали језера Палић, у природном окружењу са изузетним вредностима – унутар подручја "Парка природе Палић" и "Бање Палић" са садржајима и значајним створеним потенцијалима за одвијање разноврсних спортско-рекреативних активности како на тлу тако и на, уз и у води, који му дају посебан квалитет и привлачност за кориснике свих старосних група и категорија. Комплекс уз главни фудбалски терен са трибином, свлачионицама за спортисте, помоћне фудбалске терене, пратеће угоститељске објекте, куглану, поседује и уређене терене за мале спортове (мали фудбал, рукомет, кошарка, одбојка и др). У скорије време комплетно су реконструисани спортски терени на обали Палићког језера и обogaћени новим садржајима попут теретане на отвореном. У саставу комплекса је и Главна палићка плажа „Пешчана плажа“ – купалиште, са спортско-рекреативним садржајима (одбојка на песку, вештачка стена за слободно пењање и др.).

◇ специјализовани спортско - рекреативни центри

Категорији специјализованих спортско-рекреативних центара који представљају посебан квалитет и допринос у обogaћењу спортског живота града у смислу презентације, популаризације и развоја специфичних спортских грана припадају:

1. Хиподром "Бачка" (садржи кружну стазу за коњичке трке са трибином и пратеће објекте) који задовољава услове за све врсте коњичких трка. У склопу Хиподрома делује Коњички клуб "Бачка", основан 2000. године.

2. "Градско клизалиште" и "Јадран" бивши „Соколски дом" - отворено клизалиште са трибинама и пратећим функцијама. Посебан квалитет клизалишта се огледа у могућности његовог вишенаменског кориштења током целе године: у зимском периоду за спортске активности (хокеј, уметничко клизање, брзо клизање) и рекреативно клизање, веома популарно широком спектру корисника свих узраста, а у летњем периоду за мале спортове (рукомет, кошарка, одбојка) и одржавање културних манифестација – концерата. Планира се наткривање клизалишта како би се повећао капацитет кориштења овог спортског објекта.

Бивши „Соколски дом“, објекат "Јадран", представља у полифункционални објекат у оквиру којег делују бројни спортски клубови, по свом квалитету и спортским резултатима познати и признати у земљи и шире (Гимнастички клуб "Партизан - Жељезничар", карате клуб "Спартак", Клуб дизача тегова и други) и одвијају се најразноврсније спортско рекреативне активности намењене широком кругу корисника, уз значајне културне делатности (Дечије позориште, Позориште "Јадран" и друго). У оквиру објекта „Јадран“ функционише и Спортски савез Суботице који сервисира све потребе спортских клубова у граду.

Предлог је да се Парк Ференца Рајхла, простор испред, као између Соколског дома зграде затвора, оплемени и добије урбани садржајни изглед те постане место окупљања младих Суботице (изградња дечијег игралишта, скејтпарка, парка за ролере и друго).

3. Специјализовани спортско рекреативни центри и садржаји у склопу Бање Палић:

- Тениски клуб
- Једриличарски клубови
- Веслачки клуб
- Термални базени
- Водена површина и обала језера су највећи потенцијали за развој разнородних спортско-рекреативних активности на Палићу (купање, пливање, веслање, једрење, риболов, клизање у зимском периоду и др.) Уз обалу језера планиране су трим стазе и бициклистичка стаза око језера рекреативног, а могуће и и спортско-такмичарског карактера. Недавно пуштање у рад новог система за пречишћавање воде ће у наредном периоду побољшати квалитет воде што ће омогућити организовање великог броја такмичења европског и светског ранга.

4. Базен "Прозивка"

Објект са својих 4.000 m² омогућава корисницима комфор и шаренолики садржај. У понуди објекта се налази велики базен (33m x 25m x 2m) и мали базен (10m x 10m x 1,2m), SPA centar, Wellness centar, турско купатило, финска сауна, ароматична сауна. У склопу базена функционише Ватерполо клуб „Спартак – Прозивка“, као и пливачки клубови „Спартак“ и „Спартак - Прозивка“ који раде са младима узраста од 6 година, школа пливања, рекреативно пливање, ноћно пливање, „aquabik“ и друго.

♦ спортско - рекреативни центри насељског нивоа

Категорији спортско рекреативних центара насељског нивоа, који првенствено садрже терене за фудбал и терене за мале спортове са пратећим функцијама, намењених осим за деловање самосталних фудбалских клубова и за спортско – рекреативне активности ширег круга корисника припадају:

1. Спортско рекреативни центар "Бачка" садржи фудбалски терен такмичарских карактеристика са наткривеним гледалиштем – трибином, два помоћна терена и пратеће просторије за спортисте – рекреативце

2. Спортско рекреативни центар "Братство" садржи фудбалско игралиште са помоћним просторијама и теренима за мале спортове

♦ спортско - рекреативне површине и садржаји на нивоу урбаних зона

У циљу равномерне заступљености и доступности спортско рекреативних садржаја и површина грађанима свих узраста, на подручју градског насеља су на погодним местима планирани мањи пунктови спорта и рекреације обogaћени зеленилом. Сврха оформљења ових пунктова је задовољење основних потреба за свим видовима активне и пасивне рекреације деце и одраслих на отвореним уређеним просторима погодним за разноврсне спортско-рекреативне активности, опремљеним у складу са наменом.

Постојећи спортско - рекреативни пунктови овог нивоа налазе се на више локација, а најзначајнији су у улици Првомајска, (терен за фудбал са вештачком травом, терен за кошарку са тартан подлогом) површине комплекса 1,8 ha и у оквиру урбанистичке зоне "Прозивка" у делу постојећег парка, површине 1,2 ha.

♦ спортско - рекреативни садржаји и површине унутар других намена

Уз наведене спортско-рекреационе садржаје који чине засебне наменске целине у насељу ће бити формиран значајан број спортско-рекреационих садржаја и објеката у склопу осталих основних функција, као пратећи комплементарни садржаји (у склопу радних зона и комплекса, секторских центара, центара урбанистичких зона, предшколских установа, школа и сл.).

Планирано је да се постојеће основне наменске целине, нарочито у области предшколских установа и образовања допуне спортским објектима и садржајима у складу са важећим нормативима за објекте ове намене, а новопланирани објекти ове намене опреме овим садржајима у складу са стандардима. Вишенаменским кориштењем спортских садржаја унутар школа и обданишта, радних и других комплекса - и у рекреативне сврхе, као и реализацијом спортско-рекреативних садржаја у оквиру свих других наменских целина које их подржавају, плански се обезбеђује равномерна покривеност подручја градског насеља садржајима спорта и рекреације доступним свим његовим становницима.

▪ ОБЈЕКТИ УПРАВЕ, СУДСТВА, ТУЖИЛАШТВА

У Суботици као административном центру Северно-бачког округа смештени су органи власти, управе, судства и тужилаштва округа. Ови садржаји су углавном смештени у објекту Суда и објекту “Нове општине” и није планирана изградња нових са обзиром да постојећи објекти имају довољно капацитета.

▪ ЦЕНТРАЛНЕ ФУНКЦИЈЕ

Систем градских центара

Систем центара подељен је у три нивоа:

- ГРАДСКИ ЦЕНТАР (примарни општеградски центар)
- СЕКТОРСКИ ЦЕНТРИ (секундарни општеградски центри)
- ЦЕНТРИ УРБАНИСТИЧКИХ ЗОНА (дисперзни локални центри)

Градски центар обухвата највреднији и најдинамичнији градски простор у склопу кога су концентрисане централне функције различитог спектра и представља примарни општеградски центар. Део овог простора чини заштићено градско језгро и проглашен је за непокретно културно добро од великог значаја с обзиром на амбијентално–историјске и урбанистичко–архитектонске карактеристике које поседује.

У градском центру испреплетено са централним садржајима, налази се мноштво садржаја јавне намене, односно јавних објеката из домена: локалне управе и администрације, културе, образовања, здравствене и социјалне заштите и јавних служби као и становања и пословања.

Секторски центри су лоцирани тако да формирају системску мрежу секундарних општеградских центара, распоређени концентрично у односу на градски центар. Делимично су формиран центри на простору следећих месних зајеница: Прозивка, Мали Бајмок, Пешчара, Кертварош и Палић.

Ови центри су димензионисани тако да обезбеђују просторне могућности за изградњу објеката широког спектра функција (јавни, комерцијални, пословни, административни, услужни, спортско-рекреативни, комунални).

Центри урбанистичких зона ће се формирати или су формиран у свим урбанистичким зонама (месним заједницама), изузев месних зајеница “Центар 3” и “Бајнат” које због свог положаја гравитирају градском центру и секторском центру на Прозивци. Постојећи центри су углавном лоцирани око месних канцеларија са функцијом задовољења потреба становништва месних заједница и имају карактер локалних центара.

▪ ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ

Постојећи верски објекти унутар границе грађевинског подручја су:

Православни верски објекти

- Црква Вазнесења Господњег, саграђена 1726. године
- Српска православна црква Светог Димитрија (Александрово), саграђена 1818. године

У току је изградња православне цркве на Прозивци. Планирана је изградња и у центру МЗ Мали Бајмок.

Католички верски објекти

- Катедрала, посвећена св. Терези Авилској, саграђена 1779. године
- Фрањевачка црква, саграђена 1736. године
- Црква Марије мајке цркве (Александрово), саграђена 1982. године
- Црква Исусовог Ускрснућа, грађена од 1933. године
- Црква светог Рока (Кер), саграђена 1896. године
- Црква светог Ђурђа (Сенћанска), саграђена 1897. године

Протестантски верски објекти

Евангелистичка црква, саграђена 1901. годин.

Јеврејски верски објекти

Синагога, саграђена 1902. године

Исламски верски објекти

Мухацир џамија, саграђена 2008. године

Баптистичка црква, Доже Ђерђа бр.3

Хришћанска верска заједница **Јеховини сведоци**, Динка Златарића 5

4.4.2. Комунални објекти

▪ ГРОБЉА

На простору насеља Суботица и Палић постоји осам гробља:

- Керско гробље,
- гробље у Александрову,
- тзв „Ново гробље“ у Александрову,
- Бајско гробље,
- Сенћанско гробље,
- Гробље у Дудовој шуми,
- Јеврејско гробље крај Халашког пута и
- Палићко гробље.

У Закону о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник СРС" бр. 20/77, 6/89, "Службени гласник РС", број 101/2005-др Закон, 120/2012-одлука УС И 84/2013-одлука УС) се помиње да се сахрањивање умрлих може вршити само на гробљу, а да се ван гробља могу извршити сахране само у случајевима предвиђеним посебним законом или на закону заснованом одлуком Скупштине општине. Међутим, имајући у виду обичајно право, могуће је и сахрањивање при верским објектима и то изузетно за лица која добију одобрење по изричитој одлуци управе манастира или храма.

Поред горе наведених гробаља сахране се врше у оквиру Катедрале Свете Терезије Авилске и то високих црквених великодостојника, те цркве Св. Крижа, у оквиру које је изграђено неколико гробница односно колумбаријум у подруму Цркве.

У Суботици нема пасивних гробаља, нити спомен гробаља или гробаља знаменитих (заслужних) грађана односно личности.

Постојећа суботичка гробља су се почетком XX века налазила по ободу урбане основе града, односно ван тадашње границе грађевинског подручја, а данас су сва урасла у градско ткиво и углавном немају просторних могућности за ширење (Керско, Сенћанско, гробље у Александрову).

Претходних година проблем недостатка простора за сахрањивање решаван је проширивањем постојећих гробаља која су за то имала просторних могућности - Палићко гробље, гробље у Дудовој шуми и изградњом гробља у Александрову. Планира се и проширење Бајског гробља.

Битно је напоменути без обзира да се умањује значај наведених проширења односно формирања новог гробља у Александрову да сахрањивање у гробљима која су у својини цркве или верске заједнице ограничено искључиво на вернике или припаднике конкретне верске заједнице, а да остаје нерешено питање могућности сахрањивања припадника цркава или верских заједница које немају у својини гробља, те атеиста.

У следећој табели дат је број сахрана обављених у гробљима којима управља ЈКП „Погребно“ Суботица за претходних 5 година:

Табела 10.

Година	Број сахрана
2012.	1.370
2013.	1.393
2014.	1.325
2015.	1.406
2016.	1.535
2017.	1.607

Последњих година је као последица финансијског и материјалног положаја грађана изузетно повећан број сахрана у опште гробове - раке у односу на број сахрана у гробнице.

Услови за уређење гробља и сахрањивање умрлих на подручју Општине Суботица су дефинисани **Одлуком о сахрањивању и гробљима** (Сл.лист Града Суботица 16/2016 и 44/2016).

▪ ПИЈАЦЕ

Зелене пијаце

Карактер садашњих пијаца није више уско специјализован већ су углавном све постале мешовите са широким спектром услуга снабдевања.

На подручју градског насеља Суботице и Палића зелене пијаце су формиране на следећим локацијама:

- "Млечна пијаца" на Тргу Јакаба и Комора
- пијаца на Теслином насељу (улица Партизанских база бб)
- пијаца на Палићу
- пијаца у улици Мирка Боговића (са кванташком пијацом)
- пијаца "Зеленац" на Прозивци (Наде Димић бб)
- пијаца у М.З. Александрово
- пијаца (мања) у МЗ "Железничко насеље" (уз Мајшански пут)

Поред наведених пијаца унутар грађевинског подручја постоје и локације за сезонску продају робе:

- у МЗ Зорка и Пешчара поред бајске пруге
- уз Сегедински пут код „Електровојводине“
- у Косовској улици
- У МЗ „Макова седмица“, на углу Граничарске и Слободана Пенезића Крцуна
- МЗ „Ново село“ на углу Гајеве улице и Бајског пута, на тргу Веселина Маслеше

Специјализоване пијаце

Специјализована пијаца Р.П. „Мали Бајмок”-тзв „бувљак“, се налази у југозападном делу града уз магистрални пут М-17.1 Суботица – Сомбор. Ова пијаца настала је на простору некадашње “сточне” и “старешке” пијаце, где се формирао јак тржни центар за промет роба међуграничног карактера. Пијаца је након формирања плански приведена намени, тако да су сви продајни простори наткривени и уз њих су изграђени пратећи садржаји. Део потреба за паркирањем је обезбеђен у склопу самог комплекса, док је део решен уз околне саобраћајнице одакле је планирано њихово измештање на делимично плански започете паркинге уз улицу Хиподромску и Франа Супила.

Друга специјализована пијаца формирана је западно од хиподрома и у одређеним данима функционише као ауто-пијаца, а одређеним данима као сточна пијаца и пијаца сточне хране.

У мрежи дистрибутивних центара на подручју градског насеља неопходно је постојање кванташке пијаце – тржнице на велико. Постојећа локација у склопу пијаце у Боговићевој улици није адекватна, тако да је планирано њено измештање.

Предлози нових локација за кванташку пијацу су:

- простор у троуглу између улица Батинске, Барањске и Пачирског пута у МЗ “Мали Бајмок”
- други предлог локације за измештање кванташке пијаце је на простору бивше друге касарне –“Петар Драпшин” обзиром да највећи број купаца који продају робу на кванташкој пијаци долази из правца Палића, Хајдукова, Бачких винограда и Хоргоша те се теретним возилима не би пролазило дуж целог града.

▪ ВАТРОГАСНЕ ЈЕДИНИЦЕ

Комплекс објеката Ватрогасне јединице Суботица, који се налази у улици Максима Горког, има ограничене просторне капацитете и неодговарајући саобраћајни приступ. У наредном периоду је планирано измештање комплекса на локацију уз планирани наставак улице Браће Радића према напуштеном коридору пруге Суботица – Црвенка. За нормално функционисање је неопходна површина од 2,0 ха, стим да је потребно 7.000 m² затвореног простора.

▪ ОБЈЕКТИ ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Постојећа несанитарна депонија (сметлиште) „Александровачка бара“, која се налази у оквиру грађевинског подручја у јужном делу града, не испуњава услове за санитарно одлагање отпада дефинисане Уредбом о одлагању отпада на депоније (“Сл. гласник РС”, бр. 92/2010) Из тог разлога се након почетка рада Регионалног центра за управљање отпадом планира престанак одлагања на овој локацији и приступање санацији и ремедијацији простора.

Комплекс Регионалног центра за управљање отпадом је лоциран на територији Града Суботице, 19,7 км југоисточно од места, између насеља Биково и Ором на к.п. 2635 К.О. Биково која је у државном власништву и налази се ван обухвата ГУП-а. У

оквиру комплекса РЦУО, налази се и санитарна (регионална) депонија. Стога у обухвату ГУП-а није планирано одлагање комуналног отпада.

Концепт управљања отпадом базиран је на Регионалном плану управљања отпадом за град Суботицу и општине Бачка Топола, Мали Иђош, Сента, Чока, Кањижа и Нови Кнежевац за период од 2018-2028. године.

Регионалним концептом управљања отпадом предвиђено је опремање мреже центара за сакупљање отпада (рециклажних дворишта) на локацијама доступним грађанима, намењених да у њих грађани могу да однесу рециклабилни отпад, као и оне категорије отпада које није дозвољено мешати са комуналним отпадом.

▪ ПРИХВАТИЛИШТЕ ЗА НАПУШТЕНЕ И ИЗГУБЉЕНЕ ЖИВОТИЊЕ (ПСЕ И МАЧКЕ)

Прихватилиште за напуштене и изгубљене животиње (псе и мачке) је северозападно од улице Гањо шор (IX нова) у Суботици. У прихватилишту на површини од цца 3,17 ha смештају се пси и мачке непознатих власника и без власника које је зоохигијенска служба уклонила или су их нашли грађани на јавним површинама и то до збрињавања код новог власника односно до лишавања живота у складу са Законом о добробити животиња.

Комплекс се састоји од нечистог дела азила који је уз улични део парцела и чистог дела који је у дворишном (задњем) делу парцела.

У нечисти део прихватилишта се смештају све новопримљене животиње, односно животиње непознатог здравственог статуса, агресивне и болесне животиње, као и оне за које се сумња да су оболеле од беснила.

Прихватилиште је уређено у складу са Правилником о условима које морају да испуњавају прихватилишта и пансиони за животиње ("Сл. гласник РС", бр. 19/2012) и Законом о добробити животиња.

Капацитет азила је око 260 паса.

▪ ОСТАЛЕ КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ

За различите потребе опслуживања града, зависно од природе комуналне делатности (производња, испорука и пружање комуналних услуга) и на основу конкретних услова и потреба, у склопу радних зона, улазних праваца, сервисних садржаја и у осталим наменама обезбедиће се површине за њихово обављање. У склопу ових простора је планирано лоцирање грађевинских објеката са потребним уређајима, инсталацијама и опремом, као и других објеката за производњу комуналних производа, односно пружање одговарајућих услуга грађанима.

4.4.3. Комунална и саобраћајна инфраструктура

▪ САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Суботица је типичан пример града на чији саобраћајни систем значајан утицај имају саобраћајни правци који пролазе кроз регион. Близина државне границе и четири гранична прелаза оријентисали су и доминантне путне и жељезничке правце са свим позитивним и негативним утицајима на град.

Друмски саобраћај

Суботица је изразито моноцентричан град са периферно постављеним зонама рада и малом густином становања. Окосницу друмског саобраћаја на територији града Суботица чине саобраћајни правци ка међународним граничним прелизима према северу и саобраћајни правци према осталим градовима у Републици према југу.

У непосредној близини грађевинског подручја Суботице пролазе следећи путеви у друмском саобраћају:

- Међународни путни правци (E-road):
  - Примарни међународни путни правац E-75 (државни пут IA реда бр. A1),
  - Секундарни међународни путни правац E-662 (државни пут IB реда бр. 12).

Кроз грађевински рејон града пролазе следећи државни путни правци:

- Државни пут IB реда бр. 11 (Келебијски пут, стара ознака путног правца М - 17.1), (државна граница са Мађарском (гранични прелаз Келебија) – Суботица – веза са државним путем IA реда бр. A1), обухваћена је деоница државног путног правца између чворова 1101, 1100, 1102 са обухваћеним деоницама 01100 и 01199. Обухваћена траса представља привремену трасу до изградње трасе E-75Y и обухваћена је од оријентационе стационаже km 0+000 до km 15+157. Ширина коловозне траке износи 7 m на читавој обухваћеној деоници.

Оптерећеност путног правца дата је у следећој табели за период од 2014. од 2017. године:

Табела 11.

Ред. Бр.	Озн. деон.	Саобраћајна деоница	Дуж (км)	ПГДС						
				ПА	Бус	ЛТ	СТ	ТТ	АВ	Укуп.
2014. година										
1.	01100	Граница МАЂ/СРБ (Келебија) – Суботица (Сомборски пут)	11.1	3 260	68	36	41	25	349	3 779
2.	01199	Суботица (Сомборски пут) – Суботица (Сомбор)	4.0	Нема података градска деоница						
2015. година										
1.	01100	Граница МАЂ/СРБ (Келебија) – Суботица (Сомборски пут)	11.1	3 272	70	40	46	35	376	3 839
2.	01199	Суботица (Сомборски пут) – Суботица (Сомбор)	4.0	Нема података градска деоница						
2016. година										
1.	01100	Граница МАЂ/СРБ (Келебија) – Суботица (Сомборски пут)	11.1	3 295	63	47	46	29	430	3 910
2.	01199	Суботица (Сомборски пут) – Суботица (Сомбор)	4.0	Нема података градска деоница						
2017. година										
1.	01100	Граница МАЂ/СРБ (Келебија) – Суботица (Сомборски пут)	11.1	3 389	66	48	42	20	440	4 006
2.	01199	Суботица (Сомборски пут) – Суботица (Сомбор)	4.0	Нема података градска деоница						

Извор: <http://www.putevi-srbije.rs>

- Државни пут IIA реда бр. 100 (стара ознака путног правца М - 22.1), (Хоргош – Суботица – Бачка Топола – Мали Иђош – Србобран – Нови Сад – Сремски Карловци – Инђија – Стара Пазова – Београд), обухваћена је деоница државног путног правца између чворова 10002 и 10004 са обухваћеним деоницама 10004 и 10005 (делови деоница) између оријентационе стационаже km 18+440 до стационаже km 34+732. Коловозна трака путног правца је променљиве ширине и износи од 6.6 m до 12 m.

Оптерећеност путног правца дата је у следећој табели за период од 2014. од 2017. године:

Табела 12.

Ред. Бр.	Озн. деон.	Саобраћајна деоница	Дуж (км)	ПГДС						
				ПА	Бус	ЛТ	СТ	ТТ	АВ	Укуп.
2014 година										
1.	10004	Петља Суботица (север) – Суботица (центар)	11.6	6 085	80	74	74	44	212	6 569
2.	10005	Суботица (центар) – Суботица (Б. Топола)	6.3	4 915	88	80	78	38	195	5 394
2015 година										
1.	10004	Петља Суботица (север) – Суботица (центар)	11.6	6 210	78	75	68	40	201	6 672
2.	10005	Суботица (центар) – Суботица (Б. Топола)	6.3	4 978	88	81	73	35	183	5 438
2016 година										
1.	10004	Петља Суботица (север) – Суботица (центар)	11.6	6 444	72	83	74	41	203	6 917
2.	10005	Суботица (центар) – Суботица (Б. Топола)	6.3	5 181	84	85	77	36	184	5 647
2017 година										
1.	10004	Петља Суботица (север) – Суботица (центар)	11.6	6 404	73	84	70	37	208	6 876
2.	10005	Суботица (центар) – Суботица (Б. Топола)	6.3	5 242	87	89	75	33	182	5 708

Извор: <http://www.putevi-srbije.rs>

- Државни пут IIБ реда бр. 300 (Сенђански пут, стара ознака путног правца М - 24), (Суботица – Велебит – веза са државним путем бр. 102), обухваћена је деоница државног путног правца између чворова 1100, 10003.1, 10003 и 103 са обухваћеним деоницама 30090 и 30001 између оријентационе стационаже km -1+987 до km 0+000 и km 7+122, деоница обухвата и привремену деоницу 30090 до изградње Е-75У између чворова 1100 и 10003.1 укупне дужине 1,987 km. Коловозна трака путног правца је ширине 7.0 m.

Наведене вредности ПГДС мерени су већином на ванградским деоницама државних путева и резултат су делом транзитног саобраћаја и делом дневних миграција долазка и одлазка на радна места, те потребно их је посматрати као додатне вредности на оптерећеност градске уличне мреже.

Поред државних путева кроз Суботицу пролазе и општински путеви као што су Чантавирски пут, Биковачки пут који су кроз Толминску улицу повезани са државним путем IIA реда бр. 100, затим Бајски пут који је кроз истоимену улицу повезан са државни путем IB реда бр. 11 (Келебијски пут).

Наведени општински путеви су уједно и најквалитетнија веза са околним насељима.

Основна улична мрежа

Суботица је изразито моноцентричан град са периферно постављеним зонама рада и малом густином становања са основном уличном мрежом који има ортогонални карактер, са израженим недостатком квалитетних улица и саобраћајница са правцем пружања исток запад који прелазе и железничке пруге. Шест жељезничких праваца и два укинута железничка правца пресеца град. Ове чињенице као низ других утицале су на формирање основне уличне мреже. Центар града омеђен је улицама Максима Горког, Јована Микића до Мајшанског моста па онда улицом Боре Станковића са продором до улице Петра Лековића и даље улицом Браће Мајер, Карађорђевог пут, Прерадовићева и продором на Романијску. Улазак у овако омеђену зону треба бити дестимулисан за сва она возила која немају циљ који се налази у центру града, тј. описани прстен око центра

града треба да обезбеди обилажење центра града за сва возила који имају циљна путовања у периферним деловима града.

Железнички саобраћај

Шест жељезничких пружних праваца пресеца град према следећем:

- Магистрална једноколосечна електрифицирана железничка пруга Београд – Стара Пазова – Нови Сад – Суботица – државна граница (Келебија), од наспрам km 170+200 до наспрам km 181+760 на којој је организован јавни железнички путнички и теретни саобраћај, која је део европског коридора X.

На овој прузи у обухвату плана налазе се службена места:

1. Железничка станица Суботица Теретна у km 175+700 предметне пруге са 36 колосека,
2. Железничка станица Суботица Путничка у km 176+474 предметне пруге са укупно 40 колосека,
3. Железничко стајалиште Александрово у km 171+962 од којег се издвајају пет индустријских колосека.
  - Магистрална једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга бр. 26, Суботица – Богојево – државна граница од наспрам km 126+163 до наспрам km 131+061, на којој је организован јавни железнички путнички и теретни саобраћај,
  - Магистрална једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга бр. 56, Суботица – Хоргош – државна граница, од наспрам km 0+294 до наспрам km 8+590. На овој прузи у обухвату плана налазе се следећа службена места:
    1. Железничка станица Палић наспрам km 7+656 предметне пруге са 4 станична колосека и пешачком пасарелом у km 7+674 преко 3 колосека,
    2. Железничко службено место „Јавна складишта“ наспрам km 2+273 од којег се издваја 1 индустријски колосек.
  - Регионална једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга бр. 32, Банатско Милошево – Сента – Суботица од наспрам km 71+765 до наспрам km 76+490,
  - Локална једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга бр. 83, Суботица – Суботица фабрика, која је део укинуте пруге Сегедин – Суботица – Баја,
  - Локална једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга бр. 82, Суботица – Суботица болница, која је део укинуте пруге Суботица – Црвенка.

Испресецаност града са железничким правцима је пресудно утицала на формирање основне уличне мреже као и на саобраћајне и остале комуналне инфраструктурне системе који су неопходни за нормално функционисање града. Положај путничке станице у самом центру града, а поготово положај теретне станице затим и изузетно мали број путних прелаза на подручју града даље отежавају околности за формирање и нормално функционисање градских система.

Стационарни саобраћај

Паркирање и гаражирање аутомобила представља један од озбиљнијих комуналних и градских проблема. Велики број изграђених паркинг места у улицама и неколико јавних паркиралишта у централном делу града тешко могу задовољити захтеве у току дана када је потражња за паркинг местима највећа. Да би се овај проблем ублажио потребне су мере на више нивоа.

Паркирање теретних возила и аутобуса је решавано у оквиру радних зона, аутобуског терминала и на једном јавном паркингу у Бајнатској улици.

Бициклистички и пешачки саобраћај

Пешачке стазе и тротоари разнолике ширине обезбеђени су на већем делу подручја града, док су бициклистичке стазе грађене само уз важније друмске саобраћајнице.

Јавни градски превоз

Јавним градским аутобуским превозом покривено је читаво подручје града. Густина мреже градских аутобуских линија развијена је у складу са развијеношћу путне мреже и захтевима за градски превоз.

Пратећи садржаји

Ови садржији су оне функције које се јављају као непосредна последица појаве возила и подразумевају следеће садржаје:

- аутобуска станица
- аутобуска стајалишта
- такси станице
- станице за снабдевање горивом

Локација аутобуске станице је решена и не предвиђа се промена у том погледу. Аутобуска стајалишта, односно аутобуске нише потребно је на погодан начин расподелити на подручју града да би се обезбедио што већи степен приступачности корисницима, а самим тим и боље искоришћење јавног градског превоза.

Такси станице треба да употпуне режим јавног превоза и зато треба да су размештене по центру града и код осталих места вишег степена атракције на територији града према посебном плану.

Покривеност града станицама за снабдевање горивом је већ добра и у будућности се може очекивати даље побољшање. Локација нових објеката ове врсте не би требало да буде у кругу пречника 500 метара од школа, обданишта, верских објеката, културно-историјских споменика, здравствених установа и рекреационих центара. На тај начин елиминисали би се непожељни утицаји једних садржаја на друге.

▪ ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА

Систем водоснабдевања и мрежа

Водозахватни објекти

Снабдевање водом града Суботице оријентисано је данас на издани које се експлоатишу водозахватним објектима постављеним у региону града. То су Водозахват I на северном делу града (код бивше Х.И. "Зорка"), Водозахват II на источном делу града (код "Север"-а), као и бунар у насељу Палић (бунар уз водоторањ). У ранијем периоду је избушено неколико бунара мимо набројаних, који су имали функцију дисперзних водозахвата, са циљем покривања вршне потрошње (бунар код "Интеграла" у Александрову, бунар код управне зграде "Центар" и бунар "Граничар"). Ови бунари су ван функције, али су задржани у систему водоснабдевања за случај хаваријских стања.

Такође постоје и бројни бунарски водозахвати за потребе индустрије, пољопривредне производње и наводњавање, али њихов број, капацитет и количина црпљене воде нису евидентирани.

У оквиру истражних радова за потребе Студије проширења изворишта подземних вода за водоснабдевање града Суботице утврђена су три водоносна хоризонта, који дају воду субартеског карактера, повољна за водоснабдевање. Први је се налази на дубини од 20-50 m. Овај водоносни хоризонт се највише користи за индивидуално снабдевање грађана и снабдевање путем јавних бунара (бунари точкаши). Други водоносни хоризонт је констатован на дубини од 80-140 m, а трећи на дубини од 140-190 m.

Кондиционирање вода

Физичко-хемијске карактеристике воде која се користи за водоснабдевање становништва (јавна водоводна мрежа) се редовно лабораторијски контролишу. Из тих налаза се може закључити да црпљена вода припада хидрокарбонатно-калцијумско-натријумском типу, са минерализацијом 350-380 mg/l и повећаним садржајем гвожђа, арсена и амонијака. У оквиру постојећег Водозахвата I изграђен је уређај за кондиционирање сирове црпљене воде, који се састоји од четири међусобно независне линије капацитета од по 100 l/s односно максимални капацитет постројења износи 33.000 m³/dan.

На Водозахвату II кондиционирање се своди на дезинфекцију гасним хлором. У циљу побољшања квалитета дистрибуиране воде, у току је израда пројектно-техничке документације за постројење за прераду воде за пиће. У склопу ове документације обухваћен је и резервоар чисте воде $V_{\text{кор}} = 2.500 \text{ m}^3$ (који је у фази изградње), као и црпна станица високог притиска.

Резервоари

У условима изграђеног система водоснабдевања, улога резервоара је у изравнавању варијабилне потрошње воде од стране корисника са континуалном производњом воде на водозхватним комплексима. Основне карактеристике резервоара проистичу из концепције дугорочног развоја система водоснабдевања насеља Суботица и Палић као једног јединственог техничког система.

У систему водоснабдевања града Суботице постоји више резервоара. Резервоар запремине 3.000 m³ се налази у склопу Водозахвата I и саставни део је система водоснабдевања. Резервоар запремине 300 m³, који се налази у оквиру дисперзног система "Центар" и водоторањ запремине 200 m³ у насељу Палић се не користе. У склопу пројектно-техничке документације за изградњу "фабрике воде" на Водозахвату II обухваћен је и резервоар чисте воде $V_{\text{кор}} = 2.500 \text{ m}^3$, који је тренутно у фази изградње.

Црпне станице

Кондиционирана вода из резервоара се путем црпних агрегата упућује у дистрибуциону мрежу. Обавезне локације црпних станица су на Водозахватима I и II. Потенцијална локација црпне станице може бити и у склопу евентуалног резервоара на Палићу.

Постојећа црпна станица на Водозахвату I у потпуности се, без посебног повећања капацитета, уклапа у ново решење. У склопу пројектно-техничке документације за изградњу "фабрике воде" на Водозахвату II обухваћена је и црпна станица високог притиска.

Дистрибутивни систем

Основна улога дистрибутивног система је допремање захваћене и кондициониране воде потрошачима према њиховим потребама, по количини и притиску. Дистрибутивна мрежа се састоји од система магистралних водова и детаљне дистрибутивне мреже. Магистрална мрежа ствара основне претпоставке да се довољне количине под потребним притиском допреме до свих потрошача, односно до детаљне дистрибуционе мреже на коју се потрошачи прикључују.

На територији Суботице и Палића процењује се да је изграђено око 105 km магистралне водоводне мреже и око 280 km дистрибутивне водоводне мреже. Димензионисање мреже се врши на бази специфичне потрошње од 160 l/stanovnik/dan.

Јавна водоводна мрежа има две функције:

- снабдева становнике водом за пиће и санитарно-хигијенске потребе и
- представља хидрантску мрежу насеља,

док у противпожарној заштити објекта може служити као један могући извор за снабдевање водом хидрантске мреже објекта, а не за директно снабдевање водом противпожарних потреба објекта. За објекат је потребно предвидети техничко решење које обезбеђује комбиновано коришћење јавне и локалне водоводне мреже, у складу са

Правилником о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара (Сл.гл.РС 3/2018).

Садашње стање дистрибуционе мреже је резултат развоја више од 40 година. Као резултат тога је и примена разних пречника цевовода и примењених материјала. Примењени материјали у магистралној мрежи су азбест-цемент, PVC, дуктил и PE, док се у дистрибутивној мрежи могу наћи и челични водови.

Одвођење и пречишћавање отпадних вода

Канализациона мрежа

Канализациона мрежа града је изграђена по општем систему, што подразумева одвођење атмосферских и отпадних вода истом каналском мрежом. Целокупно сливно подручје Суботице је подељено на осам сливова колектора од 0 до VII и сви су општег типа градње. Некадашњу индустријску зону покрива тзв "индустријски колектор", који је такође општег система. На неколико потеза у граду, на местима депресија где се прикупља већа количина атмосферских вода, изграђена канализациона мрежа је сепаратног типа у виду мреже отворених канала.

Отворени канали у систему канализационе мреже су:

- 1) део колектора III од Бајнатске улице до УПОВ
- 2) део колектора III од Сомборске пруге до Горењске улице
- 3) део колектора VII од Суботичанке до УПОВ и део колектора VI до VII
- 4) на Тргу Веселина Маслеше са уливом у канал у улици Ватрослава Јагића
- 5) у улицама А. Цесарца, С. Филиповића и А. Михановића са уливом у канал на Карађорђевој путу
- 6) паралелно са С. Гргића и К. Јенеа и део Травничке улице са уливом у канал у улици Ђ. Доже
- 7) у улици Ј. Микића и М. Ускоковића са уливом у жељезнички колектор код Косовске улице
- 8) у улици 8. марта са уливом у канализацију у улици Јо Лајоша
- 9) Кањишки пут на Палићу, од Ловранске улице до затвореног дела одушног канала између Палићког и Омладинског језера
- 10) Хоргошки пут на Палићу, од Кањишког пута до улице Прежихов Воранца

Све отпадне воде се евакуишу до градског уређаја за пречишћавање (УПОВ). Реципијент пречишћених отпадних вода је језеро Палић.

За разлику од града, насеље Палић и Радановац имају канализациону мрежу сепаратног система градње, односно раздвојене канализационе мреже за атмосферску и употребљену воду. Отпадне воде насеља Палић се евакуишу путем три колектора А, Б и Ц, а насеља Радановац колектором Р.

Атмосферске воде се одводе отвореним каналима, док је канализациона мрежа за употребљене воде решена цевоводима. Реципијент за атмосферске воде је језеро Палић, док се употребљене воде евакуишу до пречистача на Сланом језеру. У насељу Радановац није грађена фекална канализациона мрежа, док је на Палићу грађена већином у стамбеној зони насеља.

Отпадне воде насеља Палић су до сада евакуисане до уређаја за пречишћавање отпадних вода на Сланом језеру (таложник) и из Сланог језера ка Лудошком језеру. У циљу очувања Лудошког језера урађена је пројектно-техничка документација за изградњу цевовода за преусмеравање отпадних вода из Сланог језера ка градском УПОВ и започета је његова изградња.

У циљу заштите језера Палић од непланског и неконтролисаног уливања отпадних вода, израђена је пројектно-техничка документација за изградњу канализационе мреже за санитарно-фекалне отпадне воде у деловима насеља где канализациона мрежа још није изграђена.

Канализациона мрежа Суботице и Палића функционише као гравитациона, сем четири црпне станице (једна у Александрову и три на Палићу). Постоје још три црпне станице отпадних вода али не припадају систему јавног канализације: две црпне станице

атмосферских вода у МЗ Ново село и једна употребљених и атмосферских вода у насељу Палић.

Обзиром да изградња канализационе мреже знатно заостаје за изградњом водоводне мреже, многа домаћинства користе септичке јаме (углавном водопрпусне, мањим делом водонепропусне) као реципијент употребљених вода. Садржај септичких јама се прихвата у јавну канализациону мрежу преко привременог шахта изграђеног на локацији ППОВ Суботица.

На местима где није изграђена јавна канализациона мрежа, атмосферске воде се решавају слободним разливањем и упијањем у слободну зелену површину.

У случајевима када се планира прикључење на јавну канализацију површине која је ван концептуалног сливног подручја или када низводне изграђене деонице немају потребан капацитет или када је концептуални коефицијент отицаја мањи од урбанистичко-планских процената покривености површине парцеле, неопходно је да се ограничи упуштање атмосферских вода.

Ограничено упуштање воде у јавну канализацију подразумева различита решења:

- разливање атмосферских вода са крова објекта и непропусних површина као што су пут, стаза или тротоар у околни зелени појас на парцели објекта,
- индиректно упуштање вода преко водопрпусне површине – водопрпусних ригола или канала различитог облика са или без прелива,
- индиректно упуштање вода преко водопрпусне ретензије са препумпном станицом, стаза и паркинга са водопрпусном доњом и горњом конструкцијом -бетонске коцке на туцанику или шљунку и сл.,
- одложено упуштање уканализацију препумпавањем из ретензије атмосферских вода.

Димензионисање постојеће канализационе мреже Суботице је вршена применом рационалне методе. Код атмосферских вода усвојена је петнаестоминутна киша као меродавна. За ужи центар се рачуна са двогодишњим повратним периодом, док је за остале делове града и насеља усвојен једногодишњи повратни период меродавне кише.

Коришћењем номограма усвојене су следеће вредности меродавних интензитета меродавних киша:

n=2 god.	t=15 min	q=132 l/s/ha
n=1 god.	t=15 min	q= 90 l/s/ha

Коефицијенти отицања према намени површине усвојени су следећи:

- централне функције	0,60
- индустрија	0,50
- колективно становање	0,40
- индивидуално становање	0,20
- паркови и заштитно зеленило	0,02
- гробља	0,00

Количина комуналних отпадних вода се рачуна на бази специфичне продукције од $q_s = 200 \text{ l/stanovnik/dan} = 2,31 \cdot 10^{-3} \text{ l/stanovnik/s}$.

Садашње стање канализационе мреже је резултат вишедеценијског развоја и изградње. Као резултат тога је и примена разних пречника цевовода и примењених материјала. Најстарији цевоводи су зидани канали, док су колектори новијег датума бетонски и РЕНД. Примењени материјали у секундарној канализационој мрежи су опека, керамика, азбест-цемент, PVC.

Уређај за пречишћавање отпадних вода (УПОВ)

Постојећи систем за пречишћавање служи за уклањање физичких нечистоћа и органских материја.

Пречишћавање отпадне воде на УПОВ Суботица врши се механичким и биолошким третманом, при чему се врши и уклањање азота и фосфора. Механичка фаза пречишћавања обухвата уклањање крупног отпада помоћу решетки, уклањање песка као и примарно (претходно) таложење. Биолошко пречишћавање врши се применом система са активним муљем, са нитрификацијом и денитрификацијом. За уклањање фосфора усвојен је такозвани хибридни поступак, тј. комбинација биолошког уклањања фосфора и хемијског поступка преципитације уз дозирање тровалентне соли гвожђа у биолошки базен. Примарни и секундарни муљ се одводе и угушћују одвојено. Примарни муљ се подвргава гравитационом згушњавању, а секундарни муљ се угушћује механичким путем. Њихова даља обрада одвија се заједно. Настали биогас од анаеробне разградње муља, претежно се користи за производњу електричне енергије на лицу места, али и за производњу топлотне енергије за потребе Постројења.

Језеро Палић и канали

Језеро се налази источно и југоисточно од Суботице, односно јужно од насеља Палић. У погледу топографских карактеристика окружења, северно и североисточно подручје гравитира према језеру. Језеро представља природни водопријемник вишкова вода овог подручја, који површински и подземно гравитирају према језеру. Природан пад терена у правцу северозапада према југоистоку је изразит, на дужини од око 5 до 10 km од језера, висинска разлика коте терена износи и до 15 m.

Све интензивнијом урбанизацијом насеља (Суботице и Палића) и развојем индустрије, у језеро доспева све већа количина отпадних вода. Поред овога утицаја насеља, изражен је и неповољан утицај отпадних вода од туристичког садржаја, као и хемизације пољопривредне производње у непосредном окружењу језера.

Режим воде језера у прошлости је био искључиво у функцији климатско-метеоролошких чинилаца и варијација количина и квалитета отпадних вода у сопственом сливном подручју. У далекој прошлости (без изграђене канализације) режим падавина и подземних вода је директно условио водни режим језера Палић. Велике варијације су се односиле како на повремено потпуно исушивање језера, тако и на обиље воде чији су се вишкови одводили одводним каналима до водопријемника водотока Киреш, односно све до реке Тисе. Изградњом система водоснабдевања и каналисања града Суботице, у режим воде језера Палић уводи се нови ресурс услед коришћења подземних вода који досада нису учествовали у билансу језера. Ово је као последицу донело значајно смањивање варијације у режиму вода језера. Од увођења институционалног водоснабдевања и каналисања није дошло до значајних мањкова воде у билансу језера.

У новије време је изграђена веза језера за реком Тисом, изградњом хидросистема “Северна Бачка” – подсистем Тиса-Палић са првенственом наменом обезбеђења воде за потребе наводњавања. Исто тако постоји изграђен и обилазни систем за одвођење пречишћених вода мимо дела језера Палић. Оба ова система могу имати значајну функцију у регулисању како биланса вода, тако и квалитета вода језера Палић.

Унутар обухвата ГУП-а налазе се канали који припадају хидромелиорационом подручју Северна Бачка, и то:

- Келебијски канал
- Радановачки канал К-1-4
- Радановачки канал К-1
- Радановачки канал К-1-1
- Радановачки канал К-1-3
- канал Тапша
- канал крај Винског подрума
- Лопудски канал
- канал Бега
- канал Палић-Лудош

- канал Тиса Палић

Сви наведени канали, сем канала Палић-Лудош и Тиса-Палић, могу осим евакуације вишка подземних вода са свог слива, да буду и реципијенти у систему атмосферске канализације Радановца и Палића, те их у будућим студијама и концепцијама треба у том смислу и обухватити.

▪ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

На простору обухваћеним Планом налазе се преносне и дистрибутивне мреже и објекти који су саставни део Електропривреде Србије.

Преносна мрежа за коју је надлежна „Електромрежа Србије“ А.Д. састоји се од следећих далековаода:

- Далековод 1003 ТС Суботица 3 – ТС Суботица 4, напонског нивоа 110 kV
- Далековод 1004 ТС Суботица 3 – ТС Суботица 4, напонског нивоа 110 kV
- Далековод 1101 ТС Суботица 2 – ТС Суботица 3, напонског нивоа 110 kV
- Далековод 1102 ТС Суботица 2 – ТС Суботица 3, напонског нивоа 110 kV
- Далековод 135/3 чвор Шупљак – ТС Палић, напонског нивоа 110 kV

Територија града Суботице и насеља Палић се напаја из јединственог електроенергетског система, односно из постојећих трафостаница 110/20 kV које се напајају из ТС „СУБОТИЦА-3“ 400/110 kV (лоциране на Биковачком путу) путем горепомнутих 110 kV далековаода.

Потрошачи на територији града Суботице напајају се електричном енергијом из следећих ТС 110/x kV:

- ТС 110/20 kV „СУБОТИЦА-2“ лоцирана у Лошињској улици у близини „Јавних складишта“,
- ТС 110/20 kV „СУБОТИЦА-4“ лоцирана на Карађорђевог путу,
- ТС 110/20 kV „СУБОТИЦА-1А“ на Чантавирском путу и
- ТС 110/35 kV „СУБОТИЦА-1“ на Чантавирском путу која ће се угасити након преласка на 20 kV напонски ниво.

Потрошачи на Палићу снабдевају се електричном енергијом из ТС „ПАЛИЋ“ 110/20 kV која је лоцирана на Кањишком путу.

Снабдевање електричном енергијом говото целог простора који се налази у обухвату овог Плана одвија се преко двостепеног система преноса електричне енергије (110/20 kV) осим у јужном делу града (насеље Александрово) где је још увек у функцији трафостаница 35/10 kV „Индустрија“ у Толминској улици, која напаја део Индустијског комплекса. ТС 35/10 kV „Индустрија“ напаја се 35 kV водовима из ТС 110/35 kV „СУБОТИЦА-1“ а у наредном периоду је предвиђено 20 kV Разводно постројење уместо ТС 35/10 kV „Индустрија“.

На предметном простору постоји преко 500 трафостаница 20/0,4kV и 10-ак трафостаница 10/0,4 kV.

Највећи број трафостаница је типа МБТС (монтажно-бетонска трафостаница), а заступљене су још трафостаница ЗТС типа (зидана трафостаница), КТС (компактна трафостаница) и СТС (стубна трафостаница – у деловима где је електроенергетска мрежа надземна).

Постојећа средњенапонска електроенергетска мрежа у простору обухвата Плана је изграђена је скоро у потпуности на 20 kV напонском нивоу, и то 2/3 СН мреже је изведено подземно, док је остатак надземна СН мрежа и углавном је заступљена у периферним деловима града Суботица и насеља Палић. Код нисконапонске мреже ситуација је обрнута, и може се рећи да је 2/3 НН мреже још увек надземно, док се само у централним деловима града Суботице и насеља Палић НН мрежа подземна (углавном

централне градске зоне, месне заједнице „Дудова шума“ и „Прозивка“ као и делови са вишепородичним становањем).

Сви електроенергетски водови су изведени у уличним коридорима. Стубови на којима су постављени водови надземне мреже су углавном челично-решеткасти и бетонски, а малим делом дрвени.

Јавно осветљење је изграђено у целом граду. Светиљке су углавном постављене на стубове електроенергетске мреже, а у централним деловима, деловима са вишепородичним станивањем и парковским површинама на декоративне канделабре. Ниво потребне осветљености, као и типови светиљки које се користе су углавном задовољавајући, извршена је делимично реконструкција мреже јавне расвете и замена постојећих старих светиљки новим енергетски ефикасним које дају и бољи ниво осветљености, али има делова где би се ниво и квалитет осветљености требао подићи на виши ниво.

■ ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Гасоводна и нафтоводна инфраструктура

Целокупан простор који је обухваћен овим планом снабдева се природним гасом из Главне мерно-регулационе станице (ГМРС) Суботица која је лоцирана уз Сенћански пут, у близини пречистача отпадних вода и до које гас долази гасоводом средњег притиска. Од ГМРС шири се гасоводна мрежа (гасовод ниског притиска), која се састоји од градског гасоводног прстена и уличне дистрибутивне гасоводне мреже (ГДМ).

На гасоводни прстен везане се 4 мерно-регулационе станице:

- МРС-1 Топлана (лоцирана уз Сегедински пут, у комплексу ЈКП „Суботичка топлана“)
- МРС-2 Палић (лоцирана уз Сегедински пут, непосредно пре уласка у насеље Палић из правца Суботице)
- МРС-3 Вет. Завод (лоцирана уз Београдски пут, пре укрштања са пругом Суботица-Црвенка из правца према центру града Суботице)
- МРС-4 Мали Бајмок (лоцирана у склопу Индустијске зона Мали Бајмок у југозападном делу предметног простора).

Ове четири МРС путем дистрибутивне гасоводне мреже од полиетилена ПЕ 80 различитих димензија радног притиска 2,5 бар снабдевају све потрошаче природног гаса на предметном простору.

Постојећи капацитети и изграђеност гасоводне инфраструктуре на подручју обухвата Плана, пружају могућност њеног даљег развоја и проширења у циљу обезбеђења земног гаса за све кориснике на предметном подручју и боље експлоатације земног гаса.

Локални дистрибутер природног гаса (ЈКП „СуботицаГас“) располаже са довољним капацитетима природног гаса за снабдевање свих потенцијалних потрошача природног гаса.

Када је реч о истраживању нафте и гаса на предметном простору, НИС а.д. Нови Сад има одобрено извођење детаљних истраживања нафте и гаса на простору северне Бачке, на истражном простору број 5069.

У обухвату граница Генералног урбанистичког плана Суботица – Палић до 2030. године, НИС а.д. Нови Сад има следеће инфраструктурне објекте:

- Бушотине,
- Станице за снабдевање горивом моторних возила (бензинске станице) и
- ТНГ продавнице.

Бушотине које се налазе у обухвату граница предметног Генералног урбанистичког плана су:

- ДШ-2/Х, С-1/Х, Су-3, Су-1, Пј-2/Х и П1-1/Х и оне су обележене на одговарајућем графичком прилогу

Станице за снабдевање горивом моторних возила (бензинске станице) НИС а.д. Нови Сад на простору који се обрађује овим Планом су:

- Палић – Палић, угао Хоргошког пута и Сплитске алеје,
- Суботица 1 – Суботица, угао Толминске и Београдског пута (предвиђено измештање),
- Суботица 2 – Суботица, Пушкинов трг,
- Суботица 3 – Суботица, угао Сегединског пута и Вишеградске и
- Суботица 4, угао Сомборског пута и ул. Франа Супила.

ТНГ продавнице НИС а.д. Нови Сад које се налазе унутар предметног простора су:

- ТНГ продавница Петрињска Суботица П-2 и
- ТНГ Суботица – Суботица, уз Чантавирски пут.

Вреловодна инфраструктура

Снабдевање топлотном енергијом града Суботице је у надлежности ЈКП „Суботичка топлана“. Ово предузеће врши програмско снабдевање објеката топлотном енергијом за објекте колективног становања и пословних објеката које се налазе у зонама постојећег подручја даљинског грејања.

Постојеће грејно подручје градског система даљинског грејања подељено је у пет рејона са вреловодним огранцима и прикључцима:

- „Кертварош“
- „Нови град“
- „Прозивка“
- „Центар“
- „Радијалац“

„Кертварош“ (69,48 ha) обухвата североисточни део града, односно простор омеђен са северне стране улицама Кирешка, Храстовом и Добојском, са источне стране улицама Саве Ковачевића, Банијском, Антона Ашкерца и Вишеградском, са јужне стране Сегединским путем и са западне стране улицом Јована Микића.

„Нови Град“ (33,55 ha) обухвата југоисточни део града, односно простор омеђен са северне стране Сегединским путем, са источне стране улицама Марије Кири и Његошевом, са јужне стране улицама Првог устанка и Фредерика Шопена и са западне стране улицама Ивана Мештровића, Бистричком, Пап Пала, Алберта Ајнштајна, Бечејском и Требињском.

„Прозивка“ (117,15 ha) обухвата југозападни део града, односно простор омеђен са севера улицом Максима Горког, са истока жељезничком пругом Суботица – Београд, Сенћанским путем, улицом Браће Радић и Београдским путем, са југа улицама Бајнатска, Изворска и жељезничком пругом Београд – Суботица а са западне стране улицама Матије Гупца, Београдски пут, Сергеја Јесењина и Поречка.

„Центар“ (19,43 ha) обухвата средишњи део града, који са севера окружују улице Петефи Шандора, Матка Вуковића и Корзо, са истока улица Ђуре Ђаковића, са југа улица Максима Горког и са запада улице Матије Гупца и Трг жртава фашизма.

„Радијалац“ (49,56 ha) обухвата простор који је омеђен са северне стране улицом Сеп Ференца (са Халом спортова и Студентским домом), са источне стране улицама Арсенија Чарнојевића, Цара Лазара и жељезничка пруга Суботица – Будимпешта и Жељезничка станица, са југа улицама Максима Горког, Корзо и Трг Јакаба и Комора и са запада улицом Франкопанска.

У свим рејонима је у периоду 2008.-2014. извршена реконструкција вреловодне мреже предизолованим вреловодом.

▪ ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

Територија града Суботице и насеља Палић је покривена поштанском и телефонском мрежом, као и мрежама мобилне телефоније и ТВ и радио преноса.

Различит је степен просторне и функционалне развијености поменутих мрежа, тако да је неопходна њихова модернизација, комплетирање и ширење према концентрисаним корисницима (насеља, привредно-радне и туристичко-рекреативне зоне).

Телекомуникациони саобраћај

У границама предметног Плана, постојећа електронска комуникациона (ЕК) инфраструктура „Телекома Србија“ а.д. Београд састоји се од:

- комутационих система,
- кабловске ЕК канализације,
- мреже оптичких ЕК каблова,
- каблова месне ЕК мреже (подземни),
- осталих ЕК објекти (изводи, улични кабинети, контејнери),
- РБС (базних станица) и
- РР веза.

Оптички ЕК каблови као делови примарне транспортне мреже мањим делом су положени у постојећу ЕК кабловску канализацију, док су већим делом положени директно у земљи. Бакарни каблови месне ЕК мреже су грађени углавном подземно, мада има делова предметног простора (периферија) где су и даље присутни надземни водови.

У току је децентрализација ЕК мреже Телекома изградњом нових оптичких каблова и приступних *MSAN (Multi-Service Access Node)* уређаја до којих долазе оптички каблови, у циљу скраћења дужине бакарних каблова између корисника и ових приступних уређаја како би се корисницима омогућио широкопојасни приступ интернету и пружање нових савремених сервиса и услуга.

Мобилне телекомуникације

Што се тиче мобилне телефоније, на предметном простору присутна су сва три оператора мобилне телефоније: МТС, Теленор и Вип. Сви пружају најмодернију услугу мобилне телефоније четврте генерације (тзв. 4Г мрежу).

МТС у границама обухвата ГУП-а има укупно 20 постојећих локација РБС (радио базне станице) и 3 планиране локације.

Теленор има 24 постојећа РБС објекта и 14 потенцијалних локација за нове РБС објекте.

Што се тиче ВИП-а, ова оператор мобилне телефоније покрива територију предметног ГУП-а са 24 постојећа РБС објекта, а планира постављање још 4, уз још 18 потенцијалних локација за ову врсту објеката.

РБС објекти су већим делом повезани на ЕК мрежу оптичким кабловима, што је и предуслов за пружање 4Г услуге корисницима, док постоји један део РБС објеката коју су међусобно повезани бежично, путем радио-релејних (РР) коридора, углавном на периферији предметног простора и они због тога пружају корисницима спорије брзине преноса података у мобилој ЕК мрежи.

КДС и РТВ мрежа

Унутар граница обухвата овог Плана постоји телекомуникациона инфраструктура ЈП „Пошта Србије“, РЈ „Пошта НЕТ“ односно објекти и водови који обезбеђују неопходне капацитете за постојеће кориснике.

Територија града Суботице:

- главна станица са пријемним антенским системом,

- оптички систем преноса који омогућава да се сигнал из главне станице допрема до оптичких чворова на територији читавог града,
- оптички каблови у ТК канализацији,
- оптички каблови у рову, у заштитној ПЕ цеви на дубини од 1 m,
- коаксијални каблови у ТК канализацији и у рову,
- коаксијални каблови на ТК стубовима и кровним носачима,
- разводни ормани у које су смештени оптички чворови и
- разводни ормани за спољну монтажу у које је смештена активна и пасивна опрема.

Територија насеља Палић:

- оптичким системом преноса се сигнал из главне станице у Суботици преноси до оптичких пријемника на Палићу (АТЦ Палић),
- оптички каблови у делу ТК канализације,
- оптички каблови у рову, у заштитној ПЕ цеви на дубини од 1 m,
- коаксијални каблови у ТК канализацији и у рову,
- коаксијални каблови на ТК стубовима и кровним носачима,
- разводни ормани у које су смештени оптички чворови и
- разводни ормани за спољну монтажу у којима је смештена активна и пасивна опрема.

КДС мрежа овог оператора је грађена као хибридна оптичко-коаксијална, што значи да окосницу ове мреже чине оптички каблови који повезују главну станицу и оптичке чворове који су изграђени на предметном простору, док се коаксијални каблови користе за повезивање крајњих корисника на оптичке чворове.

Поред ЈП „Поште Србије“, на предметном простору постоје и КДС мреже следећих оператора:

- СББ – Српске кабловске мреже д.о.о.,
- CAT-ТРАКТ д.о.о. и
- *BAU NETWORKS DOO*

СББ и *BAU NETWORKS DOO* имају изграђену подземну оптичку мрежу у насељу Прозивка, с тим да је оптичка мрежа СББ-а у функцији, док је за рад оптичке мреже *BAU NETWORKS DOO* потребно довести магистрални оптички кабел из правца Чантавира, и тренутно је тај посао у фази исхођења сагласности и решења.

Оператор CAT-ТРАКТ има изграђену оптичку мрежу у насељима Кертварош и Мали Радановац у Суботици, и на територији насеља Палић.

Оно што је заједничко за ова три оператора је употреба најсавременијих технологија у области електронских комуникационих мрежа, коришћење *FTTH (Fiber To The Home)* структуре оптичке мреже, као и *GPON (Gigabit Passive Optical Network)* технологије. То практично значи да се до корисника доводи оптички кабел велике пропусне моћи који, као део пасивне оптичке мреже, не зависи од било каквих спољашњих утицаја, оптичких чворова, појачивача и слично, већ само од опреме инсталиране код крајњег корисника.

Овакве оптичке мреже су савремене двосмерне широкопојасне мреже намењене симултаном преносу видео, аудио и сигнала података и пружању најсавременијих телекомуникационих сервиса претплатницима.

Када је реч о РТВ мрежи, предвиђено је да у оквиру стамбених објеката са више стамбених јединица, стамбених зграда са више корисника простора и стамбених делова стамбено пословних зграда постоји заједнички антенски систем, као и могућност развода за кабловски дистрибутивни систем који је независан од инсталација за заједнички антенски систем.

Приступ „кабел оператора“ објектима треба да буде равноправан и недискриминаторски, а тржишни услови пословања, нове технологије и завршетак

дигитализације емитовања телевизијских сигнала као и потпуна дигитализација треба да доведе до масовне имплементације разних ТК услуга.

На простору обухвата Плана налази се и инфраструктурни објекат за електронске комуникације – емисиона станица Суботица - Црвено Село која уједно и покрива територију обухвата Плана. Она се налази уз Сомборски пут, у југозападном делу простора на који се односи овај План, са координатама 46°4'30.96"N 19°37'45.26"E.

Дигитални телевизијски програми се емитују на 40, 43 и 29. Каналу, док се емитовање изводи по стандарду EN 302 755 (DVB-T2), уз стандард за видео компресију H.264 (ISO/IEC 14496-10) и аудио MPEG2 Layer 1.

Емитовање радијског сигнала се изводи по стандарду – SRPS N.N6.015 (ETS 300384) и SRPS N.N6.015/1 (EN 50067).

Преко територије обухвата Плана прелазе радиорелејни коридори ЈП ЕВТ Суботица – Бачка Топола, Суботица – Кикинда и Суботица – Сомбор.

- Бачка Топола, са координатама	45°48'57.49"N	19°39'09.61"E
- Кикинда, са координатама	45°51'17.13"N	20°29'05.68"E
- Сомбор, са координатама	45°47'25.67"N	19°15'35.03"E

За несметану дистрибуцију радио и телевизијских програма потребно је обезбедити секторе без препрека у правцу три горе поменута РР коридора у дужини од 5000 m. Величина примарне зоне око емисионог центра је круг радијуса 200 m, а радијус секундарне зоне је 1000 m.

4.5. ОЗЕЛЕЊЕНОСТ НАСЕЉА

Најзаступљенија категорија зелених површина у обухвату Плана су зелене површине јавног коришћења, које обухватају паркове, дрвореде у оквиру коридора саобраћајница, зелене површине око јавних објеката и зелене површине приобаља Палића које су највећим делом у функцији шеталишта.

Током 2016. године завршена је Зелена регулатива – евидентирани су постојеће јавне зелене површине на територији града Суботице (ГИС).

У оквиру Географског информационог система Града Суботице налази се евиденција о дрвећу на јавним површинама. Евиденција обухвата свако улично стабло или жбун који се помоћу MMS (Mobile Mapping System) поступка евидентирало 2012. и 2013. године. Евиденција обухвата положај у простору, врсту дрвећа, пречник стабла, висину дебла и стабла, пречник крошње, вертикалност стабла, виталност, оштећења и слику стабла са окружењем. MMS евидентирање је урађено на око 700 km улица града и Палића (све улице са тврдим коловозом).

У оквиру ГИС-а врши се администрирање базе, уређивање - дорада података. База података је релацијска – PostgreSQL и омогућено је филтрирање података помоћу различитих упита на нивоу града, месних заједница, улица, врста зеленила и сл., односно по описаним атрибутима појединих записа (рекорда). Тако изабране групе података се могу експортирати у ЦСВ базе (табеларни прикази и прорачуни).

Паркови

На територији грађевинског подручја налазе се 3 парка, од којих су Парк „Дудова шума„ и „Велики парк„ на Палићу, градског типа, а парк „Ђирила и Методија„ има функцију зонског парка.

Паркови су генерално запуштени, неодржавани и потребна им је озбиљна реконструкција.

Улично зеленило

Чине га дрвореди дуж уличних коридора које прате травњаци. Дрвореди лишћарских врста су линеарно распоређени, а заступљени су и четинари, жбунасте и друге ниже биљне врсте. Улично зеленило је плански подизано на главним путним правцима, док спонтано и индивидуално у улицама унутар блокова јер је свако испред своје куће садио биљке према својим могућностима и жељама. Због тога је зеленило углавном неравномерно распоређено унутар регулационе ширине улица.

Зелене површине ограниченог коришћења су заступљене у оквиру спортско-рекреативних површина, школских комплекса и предшколских установа, радних и болничког комплекса и породичног и вишепородичног становања. Ове зелене површине је потребно санитарно реконструисати, а зелене површине школских комплекса и предшколских установа у просторном и функционалном смислу нису прилагођене техничким нормативима у односу на број ученика. Слободне површине већег броја радних комплекса су углавном уређене и позитивно утичу на стварање повољног микроклимата и заштиту од прашине и гасова.

Зелене површине специјалне намене су делимично заступљене као заштитно зеленило уз путне правце, уз каналску мрежу. На правцима доминантних ветрова и у контактним зонама између радних зона и урбаног ткива, не постоје активности на формирању заштитног зеленила. У оквиру насељских гробаља, зелене површине су недовољно заступљене, а посебно недостаје заштитни појас ободом ових површина.

Неуређено зеленило

У ову групу спадају јавне неуређене зелене површине које се налазе на неколико локација у грађевинском подручју града.

Гледано у целини, зелене површине заузимају мали проценат у односу на површину насеља. Заступљеност насељског зеленила (зелене површине јавног и ограниченог коришћења) у грађевинском подручју је недовољна.

4.5. БИЛАНС ПОВРШИНА - ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ

Табела13. - БИЛАНС НАМЕНА ПОВРШИНА У ГРАНИЦИ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА-постојеће стање

НАМЕНА ПОВРШИНА		САДРЖАЈ	УКУПНА ПОВРШ. (ha)
ПОВРШИНЕ ЗА ЈАВНЕ НАМЕНЕ	ЈАВНЕ ФУНКЦИЈЕ	Јавне функције и службе	73,95
	ЦЕНТРАЛНЕ ФУНКЦИЈЕ	Градски центар	74,83
		Секторски центар	10,81
		Центар урбанистичке зоне	6,84
	КОМУНАЛНЕ ЗОНЕ И ОБЈЕКТИ	Водозахвати	50,32
		Пречистач	47,18
		Енергетика	9,81
		Гробље	56,42
		Кванташка пијаца	0,99
		Комунални објекти (ДТД, ГМРС)	0,93
	ЈАВНО ЗЕЛЕНИЛО	Паркови и скверови	66,29
		Заштитно зеленило	11,16
	СПОРТ	Спортско-рекреативне површине	62,80
	САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ	Жељезница	89,04
		Саобраћај (I, II и III реда)	543,74
	ВОДЕНЕ ПОВРШИНЕ	Површине језера	556,00
ПОВРШИНЕ ЗА ОСТАЛЕ НАМЕНЕ	СТАНОВАЊЕ	Породично становање мањих густина (до 50 ст/ha)	2.205,39
		Куће за одмор	
		Породично стан. средњих густина (од 50-100 ст/ha)	1.939,22
		Вишепород. стан. средњих густина (од 100-200 ст/ha)	50,00
		Вишепородично стан. великих густина (преко 200 ст/ha)	50,98
		Мешовито становање	2,79
	РАДНЕ И ПОСЛОВНЕ ЗОНЕ	Производња, привреда	434,11
		Мала привреда и занатство	
		Комерцијални садржаји	133,26
		Бањски туризам	64,77
	ЗЕЛЕНИЛО	Спорт на осталом	1.508,22
УКУПНА ПОВРШИНА ПОДРУЧЈА У ГРАЂЕВИНСКОМ РЕЈОНУ			8.049,85

II ПЛАНСКИ ДЕО

5. ПОДЕЛА ПРОСТОРА НА УРБАНИСТИЧКЕ ЦЕЛИНЕ ПРЕМА МОРФОЛОШКИМ, ПЛАНСКИМ, ИСТОРИЈСКО – АМБИЈЕНТАЛНИМ, ОБЛИКОВНИМ И ДРУГИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА

Концептуални оквир планирања ГУП-а је планско дефинисање генералних урбанистичких намена земљишта које су претежно планиране у грађевинском подручју са генералним правцима и коридорима за саобраћајну, енергетску, водопривредну, комуналну и другу инфраструктуру.

У циљу рационалнијег кориштења грађевинског земљишта преиспитане су постојеће намене површина и прилагођене новим потребама града, пре свега у области привредног развоја без већег ширења градског подручја, уз очување еколошке равнотеже животног простора и стварање услова за развој јавних комуналних и осталих функција.

Грађевинско подручје је подељено на 13 просторно-функционално-наменских целина:

- зона градског центра и ужег градског језгра (ПГР I)
- зона „МалиБајмок“ и делове зона „НовоСело“, „Гат“ и „Кер“, (ПГР II)
- зона „Александрово“ (ПГР III)
- зона бањског туризма „Палић“ и делове зона „Нови Град“ и „Александрово“, (ПГР IV)
- северни део зоне „Палић“ и део зоне „Радановац“ (ПГР V)
- делови зона „Мали Радановац“ и „Радановац“ (ПГР VI)
- зоне „Кертварош“ и „Нови Град“ и делове зона „Мали Радановац“, „Радановац“ и „Палић“ (ПГР VII)
- зоне „Железничко насеље“ и „Макова седмица“ и део зоне „Мали Радановац“ (ПГР VIII)
- зона „Зорка“ (ПГР IX)
- зона „Пешчара“ (ПГР X)
- зона просторне целине-дела МЗ „Дудова шума“ (ПГР XI)
- просторне целине - дела МЗ „Кер“, „Прозивка“ и „Бајнат“ (ПГР XII)
- просторне целине - дела МЗ „Дудова шума“, „Ново село“, „Гат“ и „Кер“ (ПГР XIII)

На графичком прилогу бр. 4 су приказане ове урбанистичке целине, при чему границе урбанистичких целина представљају уједно границе обухвата планова генералне регулације.

У складу са административном поделом града на месне заједнице, обзиром да је овај систем поделе грађевинског подручја кориштен у ГУП-у Суботица – Палић до 2000. године као и до 2020. године простор унутар грађевинског подручја подељен је и на 20 административних зона - месних заједница. Границе административних зона су задржане према постојећем ГП-у, проширене и смањене на деловима где се шири и смањује грађевинско подручје.

Предност овакве поделе простора обухваћеног ГУП-ом је могућност дугорочније и лакше контроле програмских и урбанистичких показатеља кроз дужи временски период.

Табела 14. – Подела на урбанистичке зоне у границама Плана

Број зоне	НАЗИВ	ПРЕОВЛАЂУЈУЋА НАМЕНА	ПОВРШИНА ЗОНЕ (ha)
1.	Центар 1	централне функције-становање	52,75
2.	Центар 2	централне функције-становање	50,79
3.	Центар 3	становање -централне функције	69,07
4.	Бајнат	становање -производња	94,27
5.	Прозивка	становање -спорт и рекреација	90,63
6.	Кер	становање -производња	140,89
7.	Гат	становање	97,92
8.	Мали Бајмок	становање-радна зона	580,44
9.	Ново Село	становање	293,61
10.	Пешчара	становање	448,55
11.	Зорка	становање	864,99
12.	Дудова шума	становање -спорт и рекреација	213,39
13.	Жељезничко насеље	становање	290,08
14.	Граничар	становање	599,66
15.	Кертварош	становање	143,47
16.	Мали Радановац	становање -комерцијални садржаји	364,97
17.	Радановац	становање -комерцијални садржаји	622,79
18.	Нови Град	пословање -становање	296,41
19.	Александрово	производња -пословање	1.112,18
20.	Палић	туризам-становање-водене површине	1.537,49
	Коридор железнице		85,5
УКУПНО:			8.049,85

У оквиру ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА дефинисане су генералне намене површина (централни садржаји, становање, радни садржаји, спортско-рекреативни садржаји и зелене површине, комунални садржаји, садржаји посебне намене, саобраћајни и инфраструктурни коридори и садржаји, водене површине) на нивоу урбанистичких целина, за која ће важити одређена (иста) правила уређења и грађења.

Основни циљ заштите, просторног уређења и развоја града Суботице јесте организовано активирање регионалних просторних потенцијала града, засновано на принципима одрживог развоја, чиме ће бити повећана његова привлачност и обезбеђени услови за достизање стандарда урбаног центра од националног значаја.

6. ГЕНЕРАЛНА УРБАНИСТИЧКА РЕШЕЊА ЗАСНОВАНА НА ДУГОРОЧНОЈ СТРАТЕГИЈИ И КОНЦЕПЦИЈИ УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА И ИЗГРАДЊЕ СА ГЕНЕРАЛНИМ НАМЕНАМА ПРОСТОРА

6.1. ДУГОРОЧНА КОНЦЕПЦИЈА ОРГАНИЗАЦИЈЕ И УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА

Савремени начин живота тражи планове који пружају флексибилност и динамичност и омогућавају брзо добијање документације потребне за градњу, али план мора имати и јасно дефинисану основну концепцију (дугорочне циљеве) од које се не може одступати. У супротном, без чврсто дефинисаних главних развојних праваца у којима град жели да се креће, добићемо град без идентитета и идеје, а то оставља велики простор импровизацији и парцијалним решењима. Висок степен флексибилности плана треба да омогући да се инвестициони захтеви изведу тако да задовоље потребе Инвеститора, али не и да угрозе заједнички и јавни интерес града као целине.

Циљ израде ГУП-а је стварање услова за планско усмеравање изградње и обликовања подручја Суботице и Палића као просторно – функционалне целине у складу са њиховим значајем и положајем у ширем окружењу на темељима очувања створених и стварања нових вредности у простору, обезбеђења услова економске и социјалне обнове и развоја уз уважавање свих примарних и секундарних потреба становника у погледу обезбеђења квалитетније средине за рад и живљење.

ГУП је концепиран у складу са улогом градског насеља Суботице која је утврђена Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС" бр. 88/2010).

ППРС Суботица је дефинисана као урбани центар од националног значаја, док у области привреде Суботица у будућности треба да постане индустријски центар средње величине (10.000-20.000 запослених у индустрији) који се налази у развојној осовини I ранга у региону Војводине. У оквиру развоја туризма Суботица је у мрежи градских туристичких центара и има национални значај, док Бања Палић у перспективи треба да има међународни значај. Из тог разлога се у називу плана појављује и Палић.

Плански концепт могуће је остварити једино уз примену принципа одрживог развоја града који подразумева, уз поштовање еколошких принципа, одрживу градску економију и социјалну правду.

Посебну одговорност у спровођењу зацртаних циљева овог концепта има локална самоуправа, која треба да има широке ингеренције у складу са принципом субординације, и грађани као субјекти и активни учесници у имплементацији програма и циљева.

Применом концепта одрживог развоја, односно рационалног коришћења и планирања простора унутар дефинисаног грађевинског подручја подразумева се очување створених и природних карактеристика и ресурса, за нове генерације и њихов развој.

Планирано је реструктурирање, унапређење и развој привредних делатности ради повећања економске конкурентности града.

ГУП-ом је обезбеђен шири избор локација за улагање домаћег и страног капитала у циљу флексибилнијег и лакшег доношења инвестиционих одлука.

ГУП мора да буде отворен за сваку инвестицију, поготово за оне значајне које покрећу и привредни живот и доприносе бољитку грађана.

Потребно је створити предуслове за квалитетну реконструкцију, ревитализацију и децентрализацију индустрије, испоштовати еколошке одреднице у погледу квалитета вода, ваздуха и земљишта са утврђивањем јасних техничко – технолошких услова у погледу реализације потенцијалних загађивача њиховог лоцирања, као и могућностима и потребама пресељења постојећих загађивача на нове локације.

Неопходно је уклонити сву застарелу технологију код које се приликом одвијања процеса производње ослобађају штетне и опасне материје којима се загађују земљиште,

вода и ваздух. Применом нових технологија, прерадом отпадних материја савременим третманима којима се неутралише њихова штетност и уређењем земљишта које припада овим фабрикама, побољшаће се еколошка ситуација у граду и окружењу.

Планом је потребно утврдити просторно – функционалне и концепцијске основе за реализацију садржаја комерцијалне, туристичке и спортске намене, који су од значаја за развој и економски просперитет градског насеља, односно његових становника.

Генерално планско решење базирано је на чувању и побољшању природних и културних вредности као и специфичности предела и јачању идентитета града и обезбеђивању услова за развој различитих облика туризма које је могуће развијати. Приоритетни циљ у области туризма у складу са ППРС и РППАПВ је развој бањског туризма на Палићу како би Палић постао туристички центар међународног значаја.

Планским решењем обезбедити равномеран уједначен развој јавних служби (основно образовање, основна здравствена заштита, култура, и друго) на територији целог града.

Сагледавањем старосне структуре становништва, евидентирањем стања и капацитета јавних служби, као и објеката за задовољавање заједничких потреба становништва дефинисани су следећи циљеви:

- постојећа мрежа јавних установа у области васпитања и образовања је углавном задовољавајућа, уз могућност реконструкције објеката и уређење комплекса у складу са правилницима који ову област регулишу, с тим да је могућа изградња и нових садржаја, било у јавном или приватном сектору;
- сви постојећи јавни садржаји у области здравствене заштите се задржавају, уз осавремењавање, проширење, реконструкцију и опремање објеката, али и подстицање развоја здравствених и социјалних услуга у нејавном сектору, планира се изградња Хитне помоћи, Дома здравља и 4 здравствене станице;
- у области културе сви постојећи садржаји се задржавају, уз реконструкцију објеката и прилагођавање услуга потребама становника и посетилаца свих категорија, уз даље подстицање презентације и ревитализације богате културне баштине на овом простору;
- у области спорта, рекреације и туризма приоритетан задатак је реконструкција и уређење постојећих, као и стварање услова за реализацију нових спортско-рекреативних садржаја.

Од доношења важећег Генералног плана функција становања, која просторно заузима највећу површину града, се развијала у одређеним правцима чиме је дошло и до различитих промена у изграђеним структурама и начину коришћења простора града. Сагледани су правци развоја функције становања, оцењени и проверени капацитети свих видова становања, те су утврђене смернице будућег развоја у овој области унутар грађевинског подручја Суботице и Палића.

У оквиру грађевинског подручја града није потребно планирати нове површине намењене становању, будући да садашњи капацитети (планирани и реализовани) задовољавају потребе града. Приликом израде ГУП-а репланиране су површине намењене становању тј. површине које заузимају поједини типови становања прилагођене су (кориговане) у односу на стање и достигнути ниво развоја. Повећане су површине за породично становање средњих густина, а смањене за вишепородично становање.

Становање и станове планирати прилагођено потребама, жељама и могућностима широког дијапазона потенцијалних корисника вишегенерацијским породицама, самцима, особама са посебним потребама, старима, младима, социјалним и другим категоријама становништва.

Укључивање новонасталих (претежно нелегалних) насеља у урбану структуру повезивањем саобраћајницама и опремањем инфраструктуром и пратећим градским садржајима (снабдевање, образовање, култура, спорт, и друго) већ према потребама становника и могућностима које конкретан простор пружа.

Реализацијом поставки ГУП-а успоставиће се ефикасна и одржива саобраћајна инфраструктура и одговарајуће укључење у европску саобраћајну мрежу.

Концепт развоја путног (друмског) саобраћаја града Суботица у наредном периоду развоја саобраћајног система подразумева реконструкцију, рехабилитацију и доградњу насељске мреже.

Концептом насељског путног саобраћаја постигли би се следећи позитивни ефекти:

- елиминисање транзитног саобраћаја из централне градске зоне, и тешког теретног саобраћаја изградњом саобраћајнице која би повезала Сенћански пут са јавним складиштима,
- побољшање саобраћајне приступачности повећањем степена интегрисаности периферних делова насеља,
- квалитетно и ефикасно повезивање зона рада и становања,
- елиминација ограничавајућег утицаја жељезничког саобраћаја (решавање укрштања пруге и насељске мреже - денивелацијама),
- квалитетна организација јавног градског превоза,
- повећање безбедности саобраћаја (повећањем и редефиницијом елемената попречних профила саобраћајне мреже),
- смањење броја моторних возила у централној градској зони и
- повећање капацитета за стационарни саобраћај у центру града и зонама вишепородичног становања.

Овим концептом задржавају се постојеће везе града са мрежом државних путева, као и трасе државних путева у обухвату ГУП-а (уз евентуалне мање корекције), уз изградњу недостајућих делова саобраћајне мреже, који би саобраћајну слику у целини значајно унапредили.

Такође концепција саобраћаја у наредном периоду поред модернизације постојећих саобраћајница и површина подразумева и дефинисање хијерархијског нивоа саобраћајница будућих саобраћајних дистриката саобраћајне мреже града.

Развој потребних инфраструктурних капацитета усклађен је са популационом и просторном величином градског насеља, односно појединих његових делова у складу са планираним наменама површина. Потребно је повећати степен приступачности инфраструктури за све становнике градских насеља. Континуирано спроводити инфраструктурно опремање земљишта и пратити потребе града у том погледу како би се испратила планска регулатива и земљиште комунално припремило и пре изградње планираних садржаја.

Са аспекта планирања и уређења простора акценат се ставља на урбану меморију – очување препознатљивог идентитета, који се огледа пре свега у планиметрији урбане праоснове органски настале и плански у континуитету регулисане заштити физичких структура насталих у процесу градоградње, који дају упечатљив изглед градског језгра својим слојевитим архитектонским језиком са физичким структурама насталим у разним временским периодима, али и са настављањем процеса градоградње у континуитету у духу овог времена, са резервисањем простора и за наредни плански период.

Унутар заштићене зоне урбаног језгра планира се и даље ревитализација урбаних блокова са интерполацијама нових физичких супра и инфраструктура. Ово опредељење има дугорочни карактер обзиром на стање и очекиване промене друштвено – економских односа. Од посебног је значаја очување урбаног пејзажа.

Увођење критеријума естетике у вредновању пројеката (посебно материјализације фасада) нарочито оних у централној градској зони, како би се спречиле невеште импровизације и низак ниво стандарда третирања фасада. Визуелни доживљај града је веома битан и за идентификацију његових становника са сопственим окружењем, развијање урбане културе и стварање општег позитивног утиска целокупног градског амбијента као туристичке понуде. Лепота града не треба да буде луксуз, већ једна од основних потреба.

Реализацијом свих напред наведених циљева постигло би се заустављање депопулације и погоршање демографске и социјалне структуре насеља, раст животног стандарда и бољи квалитет живота.

6.2. ГЕНЕРАЛНА НАМЕНА ПРОСТОРА

ГУП-ом су дефинисане генералне намене земљишта које су претежно планиране у грађевинском подручју са генералним правцима и коридорима за саобраћајну, енергетску, водопривредну, комуналну и другу инфраструктуру.

У циљу рационалнијег кориштења грађевинског земљишта преиспитане су постојеће намене површина и прилагођене су новим потребама града, пре свега у области привредног развоја без ширења градског подручја, уз очување еколошке равнотеже животног простора и стварање услова за развој јавних комуналних и осталих функција.

У оквиру грађевинског подручја дефинисаће се:

- површине и објекти јавне намене, (школство, здравство, социјална заштита, култура, спорт и рекреација, управа и администрација, објекти посебне намене, градски центри, комунални садржаји и друго),
- површине и објекти осталих намена (становање, радне зоне, пословање, верски објекти),
- мрежа саобраћајне и комуналне инфраструктуре.

6.2.1. Површине за остале намене

■ СТАНОВАЊЕ

Простори намењени становању заузимају највећу површину у оквиру насеља (43,15%) и самим тим представљају окосницу урбанистичког планирања.

За потребе израде ГУП Суботица Палић до 2030. године израђена је Студија становања (2015.године) од стране ЈП „Завод за урбанизам града Суботице“.

ГУП града треба да оствари (настави) **континуитет у планирању развоја функције становања**, ослањајући се на поставке и принципе дефинисане Генералним планом из 2006. год, али и у складу са закључцима Студије становања.

Примарни циљ развоја становања који ГУП треба да афирмише је обезбеђење одговарајућих просторно-планских предуслова за планирање, пројектовање и изградњу свих типова квалитетних стамбених објеката (породичних и вишепородичних) у складу са потребама тржишта.

ГУП-ом су у поглављу 14 дефинисане смернице у виду општих правила уређења и правила градње, што ће бити полазна основа за израду планских докумената за остварење примарног циља развоја стамбене изградње.

Према ГП Суботица - Палић до 2020. године површине намењене становању заузимају **3.701,51 ha**, тако да је просечна нето густина насељености **29,30 st/ha**.

Према планском решењу из ГУП Суботица –Палић до 2030.године мало је повећана просечна густина насељености на нивоу града. Површине намењене становању заузимају **3.550,82ha**, тако да је просечна нето густина насељености **29,94 st/ha**.

$$\text{Просечна нето густина становања} = \frac{\text{Број становника}}{\text{П становања (ha)}} = \frac{106.000}{3.540,24} = 29,94 \text{ st/ha}$$

Иако су површине намењене становању смањене за цца 150,69ha, густина насељености је само благо увећана јер је број становника у опадању како у односу на

број становника предвиђен ГП-ом из 2006.године, тако и у односу на податке Републичког завода за статистику (Попис становништва из 2011 год).

ЦИЉЕВИ развоја становања:

У оквиру грађевинског подручја града **није потребно планирати нове површине намењене становању**, будући да садашњи капацитети (планирани и реализовани) задовољавају потребе града. Попуњеност капацитета из Генералног плана је сса 60% у односу на минималне планиране и сса 35% у односу на максималне планиране капацитете.

Предложеном наменом површина **репланиране су површине намењене становању**. Дефинисане зоне (подручја) становања највећим делом су задржане, с тим да су површине које заузимају поједини типови становања прилагођене односно кориговане у односу на стање и достигнути ниво развоја.

Унутар зоне породичног становања постојећа попуњеност капацитета у односу на планиране капацитете је различита унутар зона према густини становника /ha; много слободног простора за изградњу у резиденцијалном становању тако да је плански капацитет заузет са око 10% , а у зони породичног становања малих густина попуњеност је око 75%, док су капацитети у зонама породичног становања средњих густина скоро попуњени око 90 %.

Смањене су површине намењене становању у циљу повећања густине становника и то површине за резиденцијално становање на две локације у МЗ Александрово (79,3+52,5ha) и једна у МЗ Радановац (44,8 ha), што би са површинама у северозападном делу грађевинског рејона које су обуваћене ППППН „Суботичке пустаре и језера“ (63,9 +65,73ha) било укупно 306,25 ha.

Резиденцијално становање у МЗ Зорка пренамењено је у породично становање малих густина – пољопривредна домаћинства са великим парцелама површине око 4-5000 m². Након доношења ГП није дошло до изградње инфраструктуре, саобраћајница и пратећих јавних садржаја у МЗ Зорка. Овај простор користи се у функцији пољопривреде, те му је промењена намена и у складу са потребама корисника, односно тржишта.

Како су простори породичног становања средњих густина већим делом реализоване просторне целине, у предложеној намени површина одређене су нове површине на рачун смањења површина зоне мешовитог и вишепородичног становања.

Општим условима заштите животне средине утврђеним овим планом, у зонама становања забрањено је обављање делатности складиштења и третмана отпада.

Унутар зоне мешовитог становања – опште стамбене зоне средњих густина са најмање два типа стамбене изградње, већим делом су изграђени породични објекти са тек по неким изграђеним вишепородичним објектом.

Дефинисаном наменом површина извршена је пренамена дела простора намењеног мешовитом становању према ГП Суботица –Палић до 2020:

- У МЗ „Гат“ између Београдског пута и Гундулићеве смањена је на потез између Београдског пута и Доситејеве улице за мешовито или вишепородично становање, а остали простор за породично становање средњих густина;
- У МЗ „Кер“, простор предвиђен за мешовито становање између Београдског пута, Ивана Антуновића и Гундулићеве смањен је на потез уз Београдски пут а остали простор предвиђен је за породично становање средњих густина;
- У МЗ „Ново село“ пренамењен је простор између Сомборског пута, Бајског пута, Марка Марулића и Гајеве предвиђеног за мешовито становање и породично становање средњих густина;
- У МЗ "Дудова шума" простор између улица Стеријина и Ватрослава Лисинског и железничке пруге Суботица - Баја остављен је за мешовито становање, а остали простор пренамењен је у вишепородично становање;

- Приликом израде урбанистичких планова размотрити могућност репланирања простора у МЗ „Бајнат“ - простор између улица Сенћански пут, Кумичићева, Шолоховљева, Драгише Мишовића површине вишепородичног становања (ГП до 2020.) пренаменити у просторе за мешовито становање

Површине предвиђене ГП Суботица – Палић до 2020. године за вишепородично становање (углавном у зони регенерације) су пуно веће од реалних потреба.

На планираним површинама за изградњу вишепородичних објеката граде се вишепородични стамбени и стамбено-пословни објекти по тржишним принципима, тако да нема веће организоване стамбене градње на једној локацији него се објекти граде појединачно – спорадични случајеви према динамици инвеститора и у складу са њиховим економским интересом. Из тог разлога, као и због негативног демографског тренда и веће потражње за изградњом породичних објеката и у складу са захтевима грађана дефинисаним у анкетама раније спроведеним по МЗ приликом израде ГУП делови простора који су ГП Суботица –Палић до 2020. године намењени за вишепородично становање, пренамењени су у мешовито становање – опште стамбене зоне са најмање 2 типа становања.

Поред решавања свог примарног циља, планирана стамбена изградња мора да се одвија тако да се будућим становницима, осим задовољења потреба за елементарним стамбеним простором, обезбеди и одговарајуће ванстамбено окружење које подразумева планирање примерених пратећих ванстамбених садржаја као и одговарајућу саобраћајну и комуналну инфраструктурну опремљеност ових градских простора. Циљ је да се постигну што уједначенији услови становања у свим деловима града.

Као пратеће активности у зонама становања треба да се појаве:

- снабдевање становника,
- задовољавање друштвених потреба деце, омладине и одраслих,
- здравствена и социјална заштита,
- културне, спортске и друштвене активности општег карактера,
- угоститељске услуге и
- обављање занатских, пословних и услужних делатности компатибилних становању.

Експанзијом стамбене изградње на територији ГУП-а Суботице – Палића до 2030. покренуо би се привредни развој у овој области развојем тржишта радне снаге и обртом капитала, односно активирањем економије и на овом пољу.

Потребно је завршити започети процес потпуне урбане обнове.

Планиране су резервне површине за случај непредвиђеног пораста потреба за стамбеним фондом.

Уважавати постулате традиционалне стамбене изградње Суботице у циљу очувања препознатљивог идентитета града.

Стамбена изградња у наредном периоду одвијаће се у највећој мери на тржишним принципима (осим социјалног и породичног становања), што захтева да се урбанистичким плановима и одговарајућим пратећим мерама, изградња усмерава на подучја чијом реализацијом се постиже рационалније коришћење изграђене инфраструктуре и простора (завршавање започете спорадичне изградње вишепородичних објеката у заокружене обликоване и наменске целине).

Промена намене мањих површина у стамбену намену оправдана је у конкретним, појединачним случајевима, када је у питању рационалније искоришћавање простора, уклапање са окружењем или конкретне инвестиције од користи за град (промена намене дела простора бивше касарне “Коста Нађ“-прва касарна за становање).

Анализом бесправне изградње утврђено је да су локалитети подручја бесправне изградње равномерно распоређени по читавом граду. Како се не располаже прецизним подацима о локалитетима бесправне изградње приликом разраде поставки ГУПа

урбанистичким плановима, појединачно анализирати локалитете породичног становања бесправно настале на површинама које су важећим генералним планом намењене за друге намене. Узимајући у обзир степен, врсту и начин изградње као и специфичности појединих локалитета дефинисаће се мере санације. На појединим локалитетима, или у њиховим деловима, може се у складу са Законом о озакоњењу објеката ("Сл. гласник РС", бр. 96/2015 и 83/2018) дозволити промене намене површине у површине намењене породичном становању.

Укључивање зона бесправне градње у стамбене зоне могуће је под условом да се не ометају главни саобраћајни и инфраструктурни коридори и будуће површине од јавног интереса, као и да услови становања на таквим површинама задовољавају основне стандарде по питању стабилности терена, хигијенских и еколошких параметара.

Потребно је дефинисати јасну стамбену политику за социјално, економски и здравствено повредиве категорије становништва у складу са европским стандардима. Утврђене су локације намењене социјалном становању. Приоритетно разрадити ове локације плановима детаљне регулације или урбанистичким пројектима у зависности да ли је на тим просторима утврђена регулација. Размотрити могућност да се вишепородични објекти или куће у низу социјалног становања могу планирати у постојећим секторским центрима (Кер, Пешчара, Мали Радановац,...) на парцелама које су већ у власништву града, као и могућност на површинама у зонама урбане обнове које су према важећем ГП површине за остале намене те би се на тај начин могла решавати изградња блокова у целости и утицати на урбанистичко архитектонско обликовање тих простора (обавеза израде ПДР-а).

Основне програмске просечне урбанистичке величине које као циљеве треба остварити у стамбеној изградњи у наредном планском периоду:

Табела 15. – Број становника, број и величина домаћинства и станова ГУП до 2030.-ПЛАНИРАНО са упоредним подацима из ГП из 2006. и подацима пописа становништва Републичког завода за статистику из 2011. год:

ОПИС		ГП из 2006.год	Попис становништва из 2011.	ГУП 2018
Бр.	Временски период	до 2020.године	из 2011.године	до 2030. године
1.	Број становника	109.880	105.681	106.000
2.	Број домаћинства	41.050	40.480	40.600
3.	Просечна величина домаћинства	2,67	2,59	2,61
4.	Број станова	43.600	47.129	49.400
5.	Укупна површина станова – m ²	3.100.000	3.466.297	3.710.000
6.	Просечна пов. стана по становнику - m ² /st	28,21	32,79	35,00
7.	Просечна нето површина стана - m ²	71,10	73,54	75,10

Величина стана је показатељ општег квалитета живљења, односно становања.

Према подацима из Студије становања просечна величина домаћинства у породичним кућама је 2,5 члана, а установима у вишепородичним стамбеним објектима је око 1,76 чланова.

Тенденција благог пораста просечне величине стана на територији града је присутна у последњих десетак година.

Опадање стандарда становништва услед свеопште кризе, тржишна економија и профит као основни покретач станоградње, утицали су на изградњу великог процента

малих станова у вишепородичним објектима, међутим константан пораст просечне величине стана евидентан је у Суботици, будући да је ово простор у коме се развија изградња породичних објеката.

Планирана просечна величина стана подразумева оба облика становања породично и вишепородично.

Најкомфорније становање (преко 26 m²/становнику) у Суботици је на већини територије у зонама породичног становања.

У зонама вишепородичног становања као и у зонама урбане обнове и трансформације породичног у вишепородично становање, ове вредности су мање.

Очекује се пораст просечне величине стана по становнику у планском периоду до 2030. године на 35 m²/ст.

Просечна величина стамбених јединица (у обзир су узети и куће и станови) према попису из 2011. године износи 73,54m² с тим да су куће (2/3 укупног броја станова је у породичним објектима) са већим површинама док су станови мањих површина.

Генералним планом из 2006.године утврђена је просечна површина стана површина од 71,10 m². ГУП-ом тежи се повећати просечна површина стана на 75 m².

Минимална стамбена јединица је нето површине 27,5m².

Подела стамбених објеката на основу броја стамбених јединица у објекту извршена је на следећи начин:

- породични стамбени објекат је објекат за становање са највише 3 стамбене јединице,
- вишепородични стамбени објекат је објекат за становање са 4 и више стамбених јединица.

Према карактеристикама стамбених зграда, густини насељености и начину становања основни облици становања су:

- ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ
  - породично становање малих густина (до 50 ст/ха)
  - породично становање средњих густина густина (50-100 ст/ха)
  - зоне кућа за одмор (повремено становање)
- МЕШОВИТО СТАНОВАЊЕ (100-200 ст/ха)
- ВИШЕПОРДИЧНО СТАНОВАЊЕ
  - вишепородично становање средњих густина (200-300 ст/ха)
  - вишепородично становање великих густина (преко 300 ст/ха)
- СОЦИЈАЛНО СТАНОВАЊЕ

Породично становање

Породично становање малих густина (са пољопривредном делатношћу)

Имајући у виду планирано повећање стандарда становања просторно прожимање између садржаја становања и пољопривредних активности није прихватљиво, тако да су за овај вид становања издвојене посебне наменске целине, становања са пољопривредним домаћинствима и малом густином насељености и то углавном у рубним северним деловима насеља. Карактеристика овог простора су велике парцеле са приземним објектима и објектима намењеним бављењу пољопривредом, што условљава ниску густину насељености (испод 50 ст/ха).

Основни услов за изградњу објеката намењених пољопривреди уз породични стамбени објекат је одговарајућа величина парцела са минималном површином од 1.500m². Формирањем оваквог типа становања ће се омогућити задовољење потреба становништва за пољопривредном делатношћу типа воћарство, цвећарство, пчеларство, са мањим објектима за производњу (стакленици, пластеници, мини погони за прераду пољопривредних производа, воћа, поврћа, лековитог биља и друго). У рубним просторима који се налазе у заштитним зонама природних добара услови за изградњу ће

се дефинисати урбанистичким плановима нижег реда у складу са условима ПЗЗП из Новог Сада.

У зони породичног становања малих густина (са пољопривредном делатношћу) дозвољено је држање домаћих животиња под условима дефинисаним Одлуком о условима за држање и заштиту домаћих и егзотичних животиња на територији Града Суботице (Службени лист града Суботице број 33/2011, 30/2013, 29/2015 и 27/2017-измене и допуне).

Обезбеђењем простора за централне функције у склопу центара урбанистичких зона планираних на овим просторима и изградњом саобраћајне и комуналне инфраструктуре постићи ће се већи квалитет, стандард становања у овим зонама.

Породично становање средњих густина

Овај облик породичног становања подразумева становање у породичним стамбеним објектима спратности до П+1+Пк, и заузима највећи простор унутар граница Генералног урбанистичког плана, а због својих вишеструко добрих својстава овај облик становања ће и у наредном периоду представљати најзначајнији начин у решавању стамбене проблематике.

У постојећој насељској структури код овог облика становања разликујемо два типа:

- традиционално становање у формираним деловима града које карактерише положај објекта на регулационој линији (панонска кућа). Овај тип становања се задржао у деловима следећих месних заједница: Центар I, II и III, Бајнат, Александрово, Прозивка, Кер, Гат, Ново Село и Дудова шума,
- новије породично становање за које је карактеристично да је грађевинска линија увучена у односу на регулациону линију улице (предбаште).

Плански формирана насеља или делови насеља: делови МЗ Александрово, Кер, Гат, Мали Бајмок, Ново Село, Пешчара, Жељезничко насеље, Кертварош, Нови Град, Мали Радановац, Радановац и Палић.

Неплански формирана насеља или делови насеља: делови МЗ Ново Село, Пешчара, Зорка, Граничар, Жељезничко насеље и Радановац.

На делу осталог грађевинског земљишта намењеног породичном становању средњих густина планирана је изградња породичних стамбених објеката са максимално три стамбене јединице (за потребе генерацијске поделе породице), стамбено-пословних објеката и пословно- производних објеката, стим да они не смеју имати штетних утицаја на околину и услове живљења у непосредном окружењу.

Како су простори породичног становања средњих густина већим делом реализоване просторне целине ГУП-ом одређене су нове површине на рачун смањења површина зоне мешовитог и вишепородичног становања.

У новим деловима породичног становања у близини центра града - површине мешовитог становања, које ће се ГУП-ом пренаменити у површине породичног становања, потребно је омогућити реализацију стамбених комплекса, где за то постоје услови, као и других специфичних типологија (куће у низу, двојне куће и друго). На овим просторима утврдити строжија правила грађења у погледу архитектонског обликовања објеката у погледу материјала, боја, облика.

Анализом постигнутих параметара изграђеног новог породичног становања у општим стамбеним зонама закључено је да су постигнути повољни односи искориштености грађевинског земљишта и услова становања са максималним индексом изграђености 1 и индексом заузетости до 40% за слободностојеће објекте.

Посебни урбанистички параметри који су ГП дефинисани за урбанистичку зону Кертварош преузети су и у ГУП-у у циљу очувања урбаног концепта вртног града - Кертвароша.

Анализом бесправне изградње утврђено је да су локалитети бесправне изградње равномерно распоређени по читавом граду. Како се не располаже прецизним подацима о

локалитетима бесправне изградње приликом разраде поставки ГУПа урбанистичким плановима, појединачно анализирати локалитете породичног становања бесправно настале на површинама које су Генералним планом из 2006.године намењене за друге намене. Узимајући у обзир степен, врсту и начин изградње као и специфичности појединих локалитета дефинисаће се мере санације. На појединим локалитетима, или у њиховим деловима, може се у складу са Законом о озакоњењу ("Сл. гласник РС", бр. 96/2015 и 83/2018) дозволити промена намене површине у површине намењене породичном становању.

Зоне кућа за одмор

Унутар граница грађевинског подручја налазе се две постојеће локације –зоне кућа за одмор:

- на Палићу тзв „Викенд насеље“ и
- уз североисточну границу грађ подручја део МЗ Зорка, Пешчара и Граничар у заштитној зони ПИО „Суботичка пешчара“.

Нове локације –зоне кућа за одмор нису планиране унутар граница грађевинског подручја.

У складу са смерницама из Плана за развој туризма региона језера Палић 2015 („MASTER PLAN“) израђеним од стране "Horwath Consulting" HTL из Загребa („Сл. Лист Града Суботице“ број 38/2015) потребно је ревитализовати постојеће викенд насеље на Палићу са циљем да оно прерасте у туристичко насеље.

За делове простора који се налазе у заштитној зони **природног добра** (ПИО "Суботичка пешчара" приликом израде урбанистичких планова разраде дефинисати посебне услове у складу са условима Покрајинског завода за заштиту природе из Новог Сада.

Резиденцијално становање

ГУП-ом зоне резиденцијалног становања се не предвиђају, с тим да се изградња објеката овог типа може предвидети плановима нижег реда у подручју „Бање Палић“.

Мешовито становање

Мешовито становање подразумева заступљеност различитих облика становања (породично и вишепородично) у оквиру једног грађевинског блока. Овај облик становања је заступљен на деловима простора ободно око центра града (унутар граница некадашњих градских шанчева) који је у процесу трансформације. Одликују га дотрајале физичке структуре које морају бити предмет репланирања са циљем регенерације у урбано ткиво и то новим физичким структурама примереним квалитету простора.

У новије време је започет овај процес реконструкције и често постиже велике контрасте у погледу спратности објеката и њиховог архитектонског израза. Овим Планом је потребно створити услове за континуиран процес како би овај простор чинио логичан прелаз између центра града и породичне стамбене изградње (потези према Новом Селу и Гату), односно између центра града и вишепородичне стамбене изградње (потез према Прозивци и Радијалцу).

Предност овог облика становања је у могућности формирања разноврсних и разиграних просторних и урбаних структура, са могућности избора становања различитих величина и диспозиција што би допринело смањењу социјалне сегрегације у простору.

Вишепородично становање

Овај облик становања подразумева становање у вишепородичним вишеспратним стамбеним објектима са најмање четири стана за засебна породична домаћинства.

На осталом грађевинском земљишту намењеном вишепородичном становању као и на заједничким блоковским површинама (у мањој мери) планирана је изградња вишепородичних стамбених објеката, вишепородичних стамбено пословних, пословних и других објеката у функцији становања: гаража, инфраструктурних објеката - трафо

станција, те површина за паркирање, игру деце, зелених површина, а према правилима уређења и грађења који ће се утврдити у урбанистичким плановима даље разраде.

Вишепородично становање средњих густина

Правила за изградњу вишепородичног становања дефинисана важећим генералним планом дају одговарајући оквир развоју овог облика становања.

У постојећој насељској структури код овог вида становања разликујемо:

- Старије вишепородично становање настало пре II светског рата које представљају појединачни објекти или улични потези који се налазе у заштићеном делу центра града и његовом ободу и представљају вредно градитељско наслеђе. Спратност ових објеката је од П+1–П+2, а у неким случајевима и П+3 са претежно пословним садржајима у приземљу,
- Старије вишепородично становање настало после II светског рата до краја прошлог века. Објекти су углавном средњих висина спратности до П+4+Пк, осим изузетака у насељима “Радијалац” и “Токио” који припадају вишепородичном становању већих густина. Објекти су изграђени на заједничким блоковским површинама. Овај тип вишепородичног становања заступљен је на Теслином насељу, у Керу, у Горењској улици, на Карађорђевом путу, на Палићу, у тзв Новом насељу,...
- Новије вишепородично становање са краја прошлог и почетка овог века, у полузатвореним и затвореним блоковима, са заједничким двориштем у власништву станара. Вишепородични стамбени и стамбено пословни објекти својим положајем у већој мери представљају повратак традиционалној ивичној-блоковској градњи. У ову категорију спадају објекти вишепородичног становања у зонама регенерације рубно око центра града за које су у скорије време израђени планови детаљне регулације.

Површине предвиђене ГП Суботица – Палић до 2020. године за вишепородично становање су пуно веће од реалних потреба. Из тог разлога као и због негативног демографског тренда и веће потражње за изградњом породичних објеката и у складу са захтевима грађана дефинисаним у анкетама спроведеним по МЗ за израду Студије становања за ГУП Суботица –Палић, а у циљу смањења густина и побољшавања услова становања делови простора који су ГП Суботица –Палић до 2020 године намењени за вишепородично становање пренамењени су у мешовито становање – опште стамбене зоне са најмање 2 типа становања. Превелико смањење површина за вишепородично становање довело би до екстремних и нереалних повећања цена некретнина што би приватним стамбеним инвеститорима као јединим носиоцима стамбене изградње онемогућило економску исплативост у реализацији вишепородичних стамбених и стамбено пословних објеката. Потребно је прилагодити грађење новонасталим друштвено економским приликама и усмерити изградњу на просторе са изграђеном комуналном инфраструктуром, пре свега канализационом и гасоводном-топловодном изграђеном инфраструктуром.

Нови простори су планирани у деловима зоне "регенерације" између градског центра и дела насеља Прозивка са високоспратним објектима, као и у делу северно од центра града. Вишепородично становање средњих густина је планирано и на ободима насеља Прозивка (уз улицу Б.Радић и Београдски пут), као и на ободу насеља Радијалац (уз улицу А.Чарнојевића и продор П.Лековића, односно Б.Станковића).

Део према Прозивци, који тангира центар града карактеришу започети потези вишепородичног становања уз Кумичићеву улицу, док је остали део изграђен старијим приземним, граду непримереним, физичким структурама чијом ће се регенерацијом, пренаменом породичног у вишепородично становање изградњом нових физичких структура, постићи рационалније коришћење земљишта. Део простора северно од улице

Змај Јовине карактеришу такође започети потези вишепородичног становања у старијим физичким структурама намењеним породичном становању.

Процес трансформације биће спор и одвијаће се истовремено на целокупној територији града.

На овим просторима су Планом дефинисани услови за изградњу и уређење, који ће се разрадити урбанистичким плановима даље разраде, са циљем да они чине логичан прелаз у урбаном пејзажу између центра града и вишеспратне изградње на Прозивци, односно прелаз од центра града ка северу.

Максимална спратност вишепородичних објеката је П+4+Пк док се уз планиране булеваре могу планирати веће спратности у циљу економске оправданости изградње (нпр П+5-П+6). За зграде на угаоним парцелама уз раскрснице улица које треба да представљају висински акценат у простору такође се могу дозволити делови објекта са већом спратношћу у складу са висинском регулацијом објеката у непосредном окружењу.

Планирано је да се постојећи комплекси у Теслином насељу и два комплекса уз Сегедински пут заокруже као функционалне целине.

Становање ће се у градским блоковима, где је започета или заокружена стамбена изградња, реализовати кроз реконструкцију, доградњу и надградњу постојећих стамбених објеката као и кроз изградњу нових објеката на оним деловима парцела где има просторних могућности, а у складу са урбанистичким плановима разраде.

Приликом разраде поставки ГП Суботица –Палић до 2020 године урбанистичким плановима (ПГР, ПДР) уочене су неке потешкоће тј. урбанистички параметри које је немогуће постићи те се предлаже њихова корекција (у поглављу бр.14) у циљу побољшања реализације објеката становања.

Приликом детаљније разраде простора плановима детаљне регулације обухватани су простори од цца 11 ха (У 27-292/08) до цца 100 ха (У 27-60/10). Искуство је показало да су најбоља решења постигнута када обухваћени простор – део грађевинског подручја није био већи од 20 ха. ГУП-ом се сугерише даља разрада простора плановима детаљне регулације око 20 ха како би се у оквиру урбанистичког планирања могла сагледати свака појединачна парцела и дефинисати правила уређења и грађења узимајући у обзир специфичности конкретне локације.

Вишепородично становање великих густина

У постојећој насељској структури код овог вида становања разликујемо два типа:

- Новије вишепородично становање у полузатвореним и затвореним блоковима са објектима веће спратности (П+4 и више), а заступљени су у деловима следећих насеља: "Радијалац", "Токио" и "Прозивка",...
- Новије вишепородично становање солитерског типа (појединачни објекти високе спратности) које је заступљено у деловима насеља за које су карактеристични појединачни објекти високе спратности-солитери, насеља која нису по мери човека и углавном су намењена становању, па је за њих везан израз "спаваонице" (Прозивка, део "Радијалца", Теслиног насеља и други појединачни случајеви на више локација у граду).

Законско ограничење макс. спратности стамбених објеката (до П+6) утиче на одлуку да се становање великих густина више не планира и да се постојећи простори за овај вид становања хуманизују и сведу на димензије које су по мери човека.

Сходно томе у Генералном урбанистичком плану нису планирани нови потези (комплекси) вишепородичног становања великих густина, док је планирано "завршавање" постојећих комплекса у смислу изградње пратећих, недостајућих садржаја (паркинзи, гараже, дечија игралишта, јавни и централни садржаји, пословање,...) како би се створили услови за бољи стандард становања и хуманији услови живљења становништва ових стамбених комплекса.

Социјално становање

У септембру 2009. године, на нивоу Републике Србије, усвојен је Закон о социјалном становању ("Службени гласник РС", број 72/09).

Закон је поставио шири оквир за дефинисање концепта социјалног становања и успоставио основне инструменте спровођења. Социјално становање, према овом закону, јесте становање одговарајућег стандарда које се обезбеђује уз подршку државе, у складу са стратегијом социјалног становања и програмом, а за реализацију стратегије, домаћинствима која из социјалних, економских и других разлога не могу да обезбеде стан по тржишним условима.

Изградња ове врсте станова намењена је: младим брачним паровима, самохраним родитељима, особама са инвалидитетом и посебним потребама, избеглим и расељеним лицима, Ромској популацији, свима који не могу самостално да реше стамбено питање. Сви припадници ових група не улазе у категорију којој је потребна помоћ при решавању стамбеног питања. У ту категорију спадају само они припадници ових група који имају изузетне економске, социјалне, етничке, здравствене и добне тешкоће.

У сфери социјалног становања превасходна улога државе је подршка најслабијима, као и унапређење стандарда становања, за шта приватни стамбени инвеститори немају средстава ни интереса.

У свом појавном виду социјални стан и зграда су мање комфорни од просечног стана и зграде. Поред мање собности дозвољена је и мања просечна површина по становнику која је у овом плану утврђена као распон између 5 и 15 m²/ст што чини социјално становање умногоме јефтиније од просечног.

У Граду Суботици живи, по попису из 2011. године, 141.554 становника, а кроз активности повереништва за избеглице и миграције Града Суботице, било је регистровано око 10.500 избеглих и 3.500 интерно расељених лица, што је **9,89 %** укупног броја грађана и грађанки. Имајући у виду број људи који се третирају као избегла, интерно расељена лица, и повратници по споразуму о реадмисији, недовољан степен интеграције ове групације, као и услове у којима живе, Суботица је изразила спремност да учествује у решавању њихових проблема кроз дефинисање новог **Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника за период 2017. до 2021. године**. С обзиром на промене у кретањима на пољу миграција и значајан број миграната у потреби без утврђеног статуса и тражиоца азила, овај акциони план ће укључити и проблеме са којима се ове категорије суочавају као и циљеве које ће град тежити да досегну у вези са побољшањем њиховог положаја као и подизањем капацитета Града Суботице да се суочава са изазовима које доносе миграциони токови у наведеном периоду.

Суботица нема сигурну кућу. Жртве насиља се збрињавају у прихватним станицама или најближим сигурним кућама у Војводини (у Новом Саду и Сомбору).

Потребно је изградити Сигурну кућу која ће бити регионалног карактера и њу ће осим жртава породичног насиља из Суботице, бити смештане и жртве из других крајева Војводине у којима не постоји оваква установа.

На локалном нивоу (јединице локалне самоуправе) се:

- доноси локална стамбена стратегија;
- у складу са локалном стратегијом, доносе програми социјалног становања;
- планирају буџетска средства за спровођење стратегије;
- обезбеђује развој социјалног становања путем одговарајуће земљишне политике и планирања и уређења простора.

Основни критеријуми за одређивање локација за социјално становање, који су примењени у овом ГУП-у и које треба користити и у даљим поступцима су:

- здраво и за становање природно прихватљиво место,
- локација у релативној близини постојећег становања,
- релативно лака доступност јавном превозу,

- постојање могућности за повезивање на одговарајућу инфраструктуру,
- постојање основних социјалних сервиса (школа, дечија установа, снабдевање, здравствена установа и сл.).

Плановима генералне или детаљне регулације треба јасно дефинисати зоне у којима је могућа изградња објеката социјалног становања.

▪ РАДНЕ ЗОНЕ

Радне зоне су првенствено намењене индустријским и другим великим привредним капацитетима, односно таквим делатностима, које због своје природе (буке, издувних гасова, штетних и опасних материја, потреба и обима саобраћајних кретања и сличног) не могу бити лоцирани у оквиру других зона. Постројења код којих се у оквиру производних процеса обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја су СЕВЕО постројења која због опасних материја која могу бити испуштана током хемијског удеса захтевају и додатне мере и ограничења у планирању садржаја у предметној радној зони.

Приватизација у нашем Региону налази се у својој завршној фази. У Граду Суботици, као средишту региона, резултати приватизације су јако лоши, велики број приватизованих предузећа не само да је у проблемима, него је производња обустављена, радници су остали без посла, нови власници су презадужили купљене фабрике.

До пре десетак година од некада индустријског гиганта са великим индустријским комплексима у друштвеном власништву, Суботица је постала град где ради још само неколицина тих фабрика са знатно мањим бројем запослених, а нестале су читаве индустријске гране.

На локацији некадашње фабрике "Зорке", некада јаке хемијске индустрије су планирани простори за пословање малих и средњих предузећа за машинску, дрвну и сваку другу индустрију осим прехранбене (уз претходну санацију и рекултивацију земљишта), док је на локацији „29. новембра“ после завршетка стечајног поступка планирано да постане део индустријске зоне по могућности за прехранбену производњу.

Као одговор на гашење великог броја фабрика у друштвеном власништву пре десетак година започета је изградња радне зоне "Мали Бајмок", што представља значајан корак унапред у суботичкој привреди и велики развојни потенцијал.

До данашњег дана у оквиру простора радне зоне – Привредне зоне "Мали Бајмок", успостављено је и подручје Слободне зоне "Суботица" које износи око 65 хектара. У Привредној зони "Мали Бајмок" и подручју „Слободне зоне Суботица“ изграђено је око 110 хиљада квадратних метара пословно-производног простора у којима своје производне активности обављају значајне мултинационалне компаније "Siemens", "Contitech-Continental", "Swarovski", "Norma group", "Ametek", „Plastikcam east i “Calzedonia” (која послује ван режима слободне зоне) и упошљавају око 6.000 радника.

Постојећи просторни капацитети у радној зони Мали Бајмок су највећим делом попуњени.

Привредна зона представља савремени облик организовања простора за технолошки, економски и еколошки напредне гране и јединице привреде, пословања и примењене науке, кога по правилу развија и одржава јединствени организатор, у склопу посебног комплекса. Садржи погодну мешавину привредних, активности, изразито квалитетан еколошки и естетски амбијент. Земљиште унутар комплекса укључује формирање функционалних целина које се могу делити на мање комплексе од 0,45 ha.

Локације се могу лако прилагодити специфичним потребама различитих корисника. Привредне зоне у склопу комплекса могу лоцирати објекте за службе за одржавање и обезбеђење (ватрогасна јединица, обезбеђење, служба техничког одржавања и сл.) и различите услуге (трговине, ресторани, спортски терени и објекти јавне намене).

Привредне зоне обухватају различите видове организованих привредних комплекса и њима компатибилних садржаја у виду технолошких, бизнис паркова, научно-истраживачких центара, слободних зона и сл.

У циљу даљег развоја привредних зона и обезбеђења локација за нове инвеститоре, Просторним планом Града Суботице планирано је проширење грађевинског подручја града Суботице за проширење радне зоне „Мали Бајмок“ и формирање радне зоне „Радановац“ на простору бивше „друге“ касарне.

Предложеном наменом површина све постојеће локације радних зона се задржавају („Исток“, „Југоисток“, „Југ“, „Југозапад“, „Зорка“, „Североисток“, „Палић“) уз корекцију површина, само се простор западно од Сомборског пута пренамењује у комерцијалну зону (због уских парцела и неповољне власничке структуре).

На локацијама за радне зоне које се налазе уз постојеће зоне становања биће могућа градња привредних/производних објеката који својим утицајем задовољавају критеријуме заштите животне средине. Дозвољене производне делатности на тим просторима су из области: производног занатства, производни погони мале привреде, магацини и складишта везана за производњу или као самостална делатност које према карактеристикама производног и техничко-технолошког процеса не угрожавају животну средину буком, вибрацијама, еманацијама, штетним гасовима, врстом и количином отпадака и другим штетним утицајима.

У концепцији дугорочног развоја и размештаја привредних делатности и привредних зона, постављени су следећи циљеви:

- ревитализација и модернизација постојећих и изградња нових производних капацитета;
- раст учешћа индустрије у друштвеном производу Суботице (у односу на привреду);
- прилагођавање величине и структуре индустрије стварним потребама тржишта, индустријска производња треба да се сведе на оптималне услове рационализацијом или власничком трансформацијом великих нерационалних комплекса. Њиховим реструктурирањем, просторном реорганизацијом у смислу формирања мањих радних комплекса доћи ће до интензивног кориштења простора у оквиру већ формираних индустријских зона уз основну погодност да су улагања у примарну инфраструктуру много мања јер је она већим делом изграђена;
- простори за привредне активности планирани су према процењеним потребама уз додатни услов да се обезбеди разноврсна понуда локација на различитим развојним правцима и повећа конкурентност и привлачност Суботице у односу на велике градове у окружењу.

Претежна намена у оквиру радних зона је производња, односно привредна делатност са пратећим, компатибилним садржајима.

У оквиру производних зона дозвољава се изградња производних објеката различитог спектра привредних делатности (производње, производног занатства, производних објеката на нивоу малих и средњих предузећа и других делатности рада - робно транспортне услуге, складиштење и сл.). Пословање на нивоу зоне може бити заступљено и до макс. 50% на нивоу зоне. Становање је изузетно дозвољено у склопу пословно – стамбеног објекта (макс. 2 стана за потребе власника), с тим да стамбени простор мора да буде изведен истовремено или након изградње пословних садржаја и његова површина не може да заузима више од 30% изграђене (развијене) површине пословно-стамбеног објекта.

Планирање комплекса и услови изградње објеката дефинишу се плановима детаљне разраде, у складу са техничко-технолошким захтевима производног процеса.

Дозвољена је изградња више објеката у склопу комплекса. Објекти су најчешће слободностојећи, груписани на различите начине у јединствени привредно-комерцијални или производни комплекс.

Комплекси у привредним зонама треба да буду организовани тако да су комерцијални објекти, административна или управна зграда или садржаји којима приступају посетиоци (изложбени салони, продајни простори, благајна и сл.), позиционирани према јавној површини (улици), а производни објекти (производне хале, магацини, складишта и сл.) у залеђу парцеле.

У склопу комплекса дозвољена је изградња посебних технолошки неопходних и инфраструктурних објеката, као што су димњаци, ветрогенератори, соларни панели, водоторњеви, рекламни стубови и др. Уколико су виши од 30 m неопходно је прибавити мишљење и сагласност институција надлежних за безбедност ваздушног саобраћаја.

Зелене површине и паркинг простори обезбеђују се у свим привредним зонама у зависности од функције и услова локације, у складу са важећим нормативима. Препоручено је подизање појасева заштитног зеленила, а избор типа и карактеристика зелених појасева дефинисаће се кроз урбанистичку и пројектну документацију.

▪ ЗОНЕ ПОСЛОВАЊА

Зоне пословања обухватају просторе намењене пословању – КОМЕРЦИЈАЛНИМ ФУНКЦИЈАМА и БАЊСКОМ ТУРИЗМУ.

У зони намењеној пословању и комерцијалним функцијама се дозвољава изградња објеката производног занатства и других делатности рада (робно-транспортне услуге, складиштење и сл., изузев складиштења отпада и опасних супстанци), с тим да ове намене на нивоу зоне могу бити заступљене **макс. 35%**.

У зони намењеној бањском туризму није дозвољена изградња објеката производног занатства и других делатности рада.

Осим напред назначених објеката потребних за обављање планираних делатности у зони се могу градити и угоститељски објекти, објекти спорта и рекреације, као и сервисни објекти (заједничке гараже, пумпне и гасне станице), верски објекти и објекти становања искључиво као пословно-стамбени објекти.

▪ КОМЕРЦИЈАЛНЕ ФУНКЦИЈЕ

Улазни правци у град

Улазни правци у град су: НОВОСАДСКИ, СЕНЋАНСКИ, ПАЛИЋКИ и ХОРГОШКИ, СОМБОРСКИ и КЕЛЕБИЈСКИ правац. Појасеви уз ове саобраћајнице представљају врло атрактивне просторе за пословне активности, нарочито за развој терцијарних делатности и производног занатства, као и за делатности који по свом карактеру представљају садржаје центра. Ови простори су повољни за развој предузетништва с обзиром да се налазе уз најважније путне правце, инфраструктурно су опремљени или имају могућност прикључења на инфраструктуру, тако да се могу у кратком року привести намени. Појас уз сенћански правац је најлошије опремљен комуналном инфраструктуром, али је за очекивати да ће он због своје атрактивности бити у планском периоду приведен планираној намени.

Одређени пословни садржаји, мањег обима, који не утичу негативно на околину, могу се наћи на читавој територији насеља, у склопу других зона основне намене:

- мањи капацитети пословања и услужног занатства се могу отворати у зонама централних садржаја и становања на целом обухвату Плана (изузев делатности које на било који начин загађују околину или производе буку, вибрације и сл.);
- капацитети за свакодневно снабдевање ће пратити просторну дистрибуцију становништва, па ће се најчешће наћи у зонама становања, а капацитети за повремено и изузетно снабдевање биће лоцирани у зонама централних садржаја и становања;

- капацитети угоститељства за пружање услуга смештаја, исхране и пића биће лоцирани у зонама концентрације становништва и посетилаца (зоне центра и становања, спортско-рекреативних садржаја, бањског туризма и сл).

Бањски туризам

Бањски туризам је један од најзначајнијих традиционалних облика туристичке понуде. Понуда за овај вид туризма се заснива на присуству не само језера већ и извора термалне воде, а делимично и билошких својстава пелоида језера Палић, што се све процењује и као потенцијал за развој бањске рехабилитације.

Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС" бр. 88/2010) у оквиру развоја туризма Суботица је у мрежи градских туристичких центара и има национални значај, док Бања Палић у перспективи треба да има међународни значај.

Туристички развој Палића, чији развој је укоренењен у препознатљивим природним, традиционалним вредностима и културном наслеђу, доброј саобраћајној доступности, развијености смештајних капацитета, високом степену атрактивности окружења и др., планиран је да се реализује у складу са смерницама и циљевима развоја дефинисаним у РПП АПВ.

За подручје Палића – Парка природе "Палић" и Бање Палић израђен је и усвојен Мастер план Палић 2008. године, чија је измена рађена 2015. -План за развој туризма региона језера Палић 2015 („MASTER PLAN“ развоја туризма) израђеним од стране "Horwath Consulting" НТЛ из Загреба („Сл. Лист Града Суботице“ број 38/2015). Овим планом подржан је основни концепт развоја Палића као бањске и "wellness" дестинације са добро организованим садржајима конгресног туризма, садржајима "spa" центара, "aqua"- парком, хотелским смештајем високе категорије и пратећим разноврсним спортско-рекреативним садржајима са читавим дијапазоном најразноврсније угоститељске понуде у постојећим и будућим ресторанима националне кухиње као и богатим садржајима забавног карактера.

Проблеми туристичке привреде:

- недовољна комунална опремљеност (превасходно канализациона мрежа),
- угрожена животна средина - као последица загађења од претеране хемизације земљишта у пољопривреди, испуштања фекалних вода у Палићко језеро, чиме је угрожено и Лудашко, рада индустрије, сточарства и сл.,
- нерешени имовинско-правни односи, нарочито у смислу приватизације поједних предузећа и власништва над земљиштем.

У завршној фази је израда KFW пројекта који се израђује у циљу побољшања еколошког стања воде у Палићком и Лудашком језеру.

До данас су завршени планови детаљне регулације за формирање мултифункционалних обалних појасева око преосталог дела Палићког и око комплетног Лудашког језера.

У завршној фази је експропријација планираног обалног појаса око Палићког језера која ће омогућити изградњу мултифункционалног зеленог заштитног појаса око језера који ће одвојити пољопривредно земљиште од језера и позитивно утицати на квалитет воде у језеру.

Приликом спровођења ПДР за део простора "Бање Палић" на Палићу уочено је да се у циљу изградње садржаја у партеру објеката у складу са потребним садржајима дефинисаним Правилником о категоризацији туристичких објеката индекс заузетости треба повећати на 40 %, како је то наведено у Смерницама за израду планске документације за бањски туризам.

▪ ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ И КОМПЛЕКСИ

Мрежа постојећих сакралних објеката и комплекса се задржава. За нове објекте простор ће се дефинисати разрадом кроз планове генералне регулације и планове детаљне регулације на основу функционалних, локационих и амбијенталних услова: генералне подобности места - захтева појединих конфесионалних заједница функционалног окружења, повезаности са амбијенталним и природним целинама, сагледивости, итд.

У оквиру парцеле, поред самог храма, треба обезбедити простор за изградњу пратећих садржаја: управу и администрацију, друштвене просторије, образовно-културне, резиденцијалне и пратеће (комерцијалне) садржаје, као и слободне површине за одмор и зеленило.

Нормативи за димензионисање површина за верске објекте и комплексе зависе од тога о којој се конфесионалној заједници ради и од положаја објекта/комплекса у самој црквеној хијерархији.

Решавање проблема стационарног саобраћаја решавање се појединачно за сваку локацију.

6.2.2. Површине и објекти за јавне намене

▪ ЈАВНЕ СЛУЖБЕ

У граду Суботици заступљеност јавних служби је у складу са величином и улогом града у мрежи насеља, која је дефинисана Просторним планом Републике Србије- урбани центар од националног значаја.

Табела 16.- Препоруке за реорганизацију јавних служби

ФУНКЦИЈЕ	ГРАДСКИ ЦЕНТАР СУБОТИЦА	НИВО ЦЕНТРА ЗАЈЕДИЦЕ НАСЕЉА	НАСЕЉЕНА МЕСТА
Здравствена заштита			
1. Општа болница	х		
2. Дом здравља	х	х	
3. Амбуланта	х		х
4. Апотеке	х	х*	х
5. Ветеринарска служба	х	х	х ^о
Образовање			
1. Основно образовање I-IV разред	х	х	х ^о
2. V- VIII разред	х	х	
3. Средње образовање	х		
4. Ученички домови	х		
Социјална заштита			
1. Домови за децу без родитељског старања	х		
2. Домови за старе	х	хх	
3. Центри за социјални рад	х		
4. Дневни боравак за децу са посебним потребама	х	хх	
Култура			
1. Дом културе	х	х	хх

2. Културни центар	x		
3. Библиотека	x	x	xx
4. Локални музеј	x	xx	
5. Галерија	x	xx	
6. Дом за омладину	x	xx	
Спорт и рекреација			
1. Отворени терени за разне спортове	x	x	x*
2. Отворени терени вишег ранга	x	xx	
3. Покривене спортске хале	x	xx	xx
4. Мањи објекти за рекреацију	x	x	xx

Објашњење знакова:

x - обавезно

xx - према могућности центра заједнице насеља или насељених места -села

x* - обавезно у центру заједнице насеља, а у насељеним местима -селима према могућности

x° - у оним насељима -селима где је то неопходно

Квалитет живљења у граду мери се између осталог добром покривеношћу и опремљеношћу општим јавним службама – њиховим капацитетом, квалитетом и нивоом услуга за потребе задовољења свакодневних потреба локалног, градског становништва на нивоу функционалног и гравитационог подручја града.

Простори намењени за јавне службе су формирани као засебне наменске целине или у склопу секторских и центара урбанистичких зона, а одређени део је концентрисан у оквиру градског центра.

У односу на утврђене границе ГУП-а, према броју становника (106 000), радијусу опслуживања, урбанистичким нормативима и стандардима за одређене делатности, уз постојеће, планирани су и нови простори за потребе јавних служби; у области културе, образовања, здравства, социјалне заштите, спорта и другог.

Основно образовање

Капацитети и ниво опремљености објеката није усаглашен, пошто све школе не испуњавају прописане стандарде, јер не поседују фискултурне сале или немају потребне отворене спортске површине и одговарајући дворишни простор.

У наредном планском периоду потребно је адаптацијом и доградњом објеката које су код неких школа већ урађене, осавременити школски простор и опрему и проширивањем школских комплекса (где има просторних могућности) обезбедити услове њиховог коришћења у складу са стандардима. У скорије време планирана је изградња фискултурне сале у школи „Ђуро Салај“.

У складу са површином гравитирања преиспитане су потребе за изградњом нових школских комплекса.

На подручју ГУПа за обухват од 100 % старосног континента 7-15 година (8500 деце) треба да буде обезбеђено укупно 21,25 ha површине комплекса и 63750 m² бруто развијене грађевинске површине школских објеката.

Покривеност градског подручја објектима основних школа није равномерна, јер је већина школских објеката лоцирана у ширем центру градског насеља тако да делови месних заједница "Зорка", "Граничар", "Мали Радановац" и "Радановац" нису покривени овом врстом објеката.

Предвиђено је 7 нових комплекса за основно образовање.

До изградње основних школа овај проблем се евентуално може решити увођењем школских аутобуса за превоз ученика и деце предшколског узраста из периферних месних заједница до најближих постојећих основних школа.

Табела 17. - Планиране основне школе

Ред. Бр.	Урбанистичка зона (МЗ)	У склопу намене	Број деце	План. површина објекта (m ²) сса	План. површина комплекса (m ²)
1.	"НОВО СЕЛО" - 9 четворогодишња школа	Јавне функције	340	1.300	0,50
2.	"ЗОРКА" - 11 осмогодишња школа	Секторски центар	830	3.100	1,15
3.	"ЗОРКА" - 11 четворогодишња школа	Центар урб. зоне	540	2.100	0,75
4.	"ГРАНИЧАР"-14 осмогодишња школа	Секторски центар	920	3.500	1,25
5.	"ГРАНИЧАР"- 14 четворогодишња школа	Центар урб. зоне	670	2.550	1,00
6.	"МАЛИ РАДАНОВАЦ" четворогодишња школа	Центар урб. зоне	340	1.300	0,50
7.	"РАДАНОВАЦ" - 17 осмогодишња школа	Јавне функције	340	1.300	0,50
УКУПНО			3.980	15.150	5,65

Динамика изградње основних школа ће се утврђивати средњорочним програмима, с тим да нови објекти основних школа треба да испуњавају све прописане услове за објекте ове намене у складу са нормативима и да садрже сву потребну опремљеност и наставна средства у складу са савременим стандардима у овој области, као један од предуслова за подизање нивоа образовања.

Средње школе

У наредном планском периоду није планирана изградња нових средњих школа. Даље побољшање услова образовања и недостатак простора ће бити превазиђени адаптацијама и доградњама постојећих објеката и проширењем комплекса, где за то постоје техничке и просторне могућности.

У оквиру образовних комплекса (кампуса) потребно је и пожељно, осим основне намене, планирати и прописима утврђене садржаје: интернате, научно-истраживачке установе, спортско-рекреативне површине, као и пратеће комерцијалне, угоститељске и културно-забавне садржаје.

На подручју обухваћеном ГУП-ом за обухват од 85% старосног контингента 15-19 година (5.613) треба да буде обезбеђено 14,3 ha површине комплекса и 71565 m² бруто развијене грађевинске површине за школске објекте.

У планирању укупних потреба за изградњу средњошколских установа у детаљнијој планској разради, а имајући у виду претпоставку о број у потенцијалних корисника, могу бити примењени и следећи стандарди: 40 до 100 ученика, односно корисника на 1.000 становника (4–10% од укупног броја становништва чини претпостављени број потенцијалних корисника средњих школа), односно 15–30 m² површине комплекса по ученику. Искусствено је потврђена норма да је за број од око 16.000 становника потребно планирати један објект средње школе оптималног капацитета (око 960 ученика у две смене).

Војни објекти и комплекси који нису перспективни за даље коришћење у војне сврхе, могу бити драгоцен простор за организовање средњошколских центара као и објеката високог образовања у кампус систему и других активности од значаја за свеобухватни социјални и културни развој.

Високо образовање

Концепт развоја:

- обезбедити недостајуће садржаје факултетима изградњом додатног простора,
- уколико се укаже потреба за изградњу нових факултета предвидети локације плановима нижег реда. Изградња нових факултета могућа је и у склопу других намена као компатибилна намена.

Код димензионисања комплекса факултета јављају се два основна типа:

- локације у компактно изграђеном ткиву, где ће се поштовати урбанистички показатељи те зоне и
- у новоформираним центрима и ређе изграђеним деловима града где се може применити стандард 25–40 m²/студенту –површина комплекса.

Код димензионисања нових и реконструкције постојећих високошколских центара примењиваће се норматив од 14-18 m²/студенту корисног изграђеног простора.

Специјализовани универзитетски центри могу се кроз даљу планску разраду планирати поред на површинама јавне намене и у оквиру других претежних намена, као што су становање, комерцијални садржаји и привредне површине.

Очекује се наставак приватне иницијативе у средњем, вишем и високом образовању.

Предшколске установе (вртићи)

На територији Града Суботице постоји релативно равномерна распоређеност предшколских установа. Капацитети тих објеката су, без обзира на мали број деце овог узраста, недовољни.

Концепт развоја у области дечје заштите је:

- повећање капацитета постојећих објеката дечијих установа (доградњом и надоградњом постојећих објеката);
- изградња нових вртића у деловима града где за тим постоје потребе;
- побољшање опремљености вртића.

На подручју ГУП-а за обухват од 65% деце узраста 1-6 година до 2030. године (7.800 деце) треба да буде обезбеђено 20,28 ha површине комплекса, односно 25.350m² бруто развијене грађевинске површине.

Сви постојећи објекти користиће се до краја планског периода уз могућност адаптације и допуне опреме.

Планирано је још 7 предшколских установа. Од тог броја пет објеката ове намене планирано је на новим локацијама ради равномерне покривености насеља: једна у урбанистичкој зони "Ново Село" и по две у "Граничару" и "Зорки" и две предшколске установе у урбанистичким зонама Палић и Радановац, којима ће се уз постојеће објекте обезбедити потребни капацитети за смештај деце предшколског узраста у складу са пројекцијом за плански период до 2030 године.

Утврђени радијус опслуживања објеката ове намене је 800 m.

Реализација обавезног припремног предшколског програма и даље ће бити организована у вртићима.

Здравствена заштита

Истоветан принцип обавезности као и за основно образовање односи се на објекте и службе примарне здравствене заштите које се, уз одговарајућу доступност, квалитет и стандард, морају обезбедити свим становницима града.

Приоритетан задатак у овој области треба да буде опремање и модернизација здравствених јединица, као и побољшање квалитета здравствених услуга.

Реструктурирање здравствене службе ће се одвијати у оквиру постојећих просторних капацитета могућим доградњама, адаптацијама и реконструкцијама објеката на садашњим локацијама.

ГУП планира изградњу објекта Дома здравља у Суботици, у оквиру којег треба да су обједињене све службе и делатности које здравствена установа овог типа треба да садржи. ГУП-ом предвиђају се следеће локације за изградњу објекта Дома здравља:

- Ул. Банијска и Антона Ашкерца код „Нирване“,
- Мајшански пут (Железничко насеље) или
- код кружног тока Ул. Партизанских база и Кирешка

У ГУП-у дата су два предлога локације за формирање - изградњу комплекса „Хитне помоћи,“ :

- у центру урбанистичке зоне у МЗ „Кертварош“ код кружног тока – Ул. Партизанских база и Кирешки пут,
- или да остане на постојећој локацији у Ул. Петефи Шандора, с тим да се реализује решење из ПДР центра града Суботице –зона III

У циљу равномерног покривања града амбулантама планиране су 4 нове локације амбуланти.

Табела 18. - Планиране амбулante

Ред. Бр.	Урбанистичка зона (МЗ)	Предлог локације	У склопу намене
1.	"ПАЛИЋ" - 20	Улица Бохињска код школе	Секторски центар
2.	"ПРОЗИВКА" - 5	Улица Пазинска код предшколске установе	Јавне функције
3.	"МАЛИ РАДАНОВАЦ" - 16	Улица Б. Бартока и Љ. Шерцера	Центар урб. зоне
4.	"ЖЕЛЕЗНИЧКО НАСЕЉЕ"- 13	Улица Мајшански пут	Центар урб. зоне

Приоритет су изградња амбуланти на Палићу (постојећа амбуланта је неусловна) и Прозивци (како би око 10.000 грађана Прозивке добило приступачнију здравствену заштиту).

Средства за изградњу нових објеката могу се очекивати у виду помоћи европских фондова доступних Србији у фази приступања Европској Унији, као и фондова Републике Србије.

Обрађивач плана је прибавио Мишљење од МЗЗСК Суботица број 651-2/96 од 03.11.2018. године по питању валоризације постојећег објекта амбулante на Палићу на к.п. бр. 892 К.О. Палић.

Према мерама заштите могуће је извршити рестаурацију изворног изгледа, стилских карактеристика, декоративних елемената и аутентичног колорита објекта. На њему се не дозвољава надоградња, али је дозвољено осавремењивање објекта у циљу бољег коришћења. С обзиром на девастирано стање и услед трошности материјала могуће је извршити рушење постојећег објекта и изградњу новог уз поштовање локације, уличног габарита и спратности П, макс П+Пк, с тим да се остави могућност хоризонталног проширења габарита (у складу са потребама функције) према унутрашњости дворишта. Према парку нову фасаду извести са елементима летњиковаца, уз реконструкцију појединих елемената некадашњег прочеоног изгледа објекта, а све у складу са условима МЗЗСК Суботица. О намени и садржајима евентуалног новог објекта одлучиће власник – Град Суботица.

Очекује се и наставак приватне иницијативе у овој области као и у претходном периоду (Поликлинике „Кућа здравља“, „Сенте“, „Еветовић“, „Бадави“, „Мегалаб“ и многе друге као и велик број специјалистичких и стоматолошких ординација).

Према препорукама из Просторног плана Републике Србије, Суботица би као урбани центар од националног значаја, требала да има **Специјалне (специјализоване) болнице и Центре за рехабилитацију и специјализована лечења**. Развој овог вида здравствене заштите, односно изградња објеката ове намене требала би да се првенствено развија унутар граница Бање Палић и на тај начин обогати њену понуду у погледу здравственог туризма. Изградња ових објеката је могућа и на просторима намењеним јавним функцијама, као и склопу зоне становања уколико нису већих капацитета, односно немају изузетне просторне захтеве.

Социјална заштита

Установе социјалне заштите подразумевају објекте за смештај деце без родитељског старања, домове за стара лица, установе за особе ометене у развоју, центре за социјални рад, колективне центре и прихватилиште за мигранте, дневне центре и сл. Сви постојећи објекти социјалне заштите користе се и у наредном планском периоду. Нови капацитети обезбедиће се доградњама, надоградњама као и изградњом нових објеката.

Највећи дефицит је у установама за заштиту старих, непокретних лица. Изградња потребних капацитета за вишедневни и трајни боравак корисника мањих капацитета представља примарни циљ развоја ове области.

У димензионисању укупних потреба могу се применити следеће оријентационе вредности: око 5% грађана користи услуге смештаја у домовима за старе и геронтолошким центрима. Такође, Стратегијом развоја социјалне заштите РС предвиђено је смањење капацитета за услуге смештаја стационарног типа и приоритет дат развоју услуга „отворене заштите“ у локалној заједници (услуге дневног боравка). На основу тога дефинисан је као оптималан став да се на свим градским општинама планира изградња објеката за дневне боравке за одрасла и стара лица. Имајући у виду податке о повећању учешћа старијих од 65 година у укупном броју становника намеће се дугорочни циљ да је у даљој планској разради потребно на свакој месној заједници плански омогућити просторе за даљи развој услуга дневног боравка наведених категорија становништва.

Потребну величину новог комплекса и објекта социјалне заштите стационарног типа (дома за стара лица) планирати применом следећих норматива са смерницом за израду плана детаљне регулације: потребна површина земљишта је 40–50 m² по кориснику, уз то да се у оквиру комплекса предвиди одговарајући простор за седење, одмор и зеленило у декоративној, заштитној и рекреативној функцији.

Наставити са укључивањем објеката социјалне заштите у међународне мреже.

Културна делатност

У области културе сви постојећи садржаји се задржавају, уз реконструкцију објеката и прилагођавање услуга потребама становника и посетилаца свих категорија, уз даље подтицање презентације и ревитализације богате културне баштине на овом простору.

Концепт развоја у области културе је:

- реконструкција и доградња постојећих објеката културе;
- изградња нових објеката културе;
- могуће је коришћење напуштених привредних, комуналних и војних објеката за трансформацију у садржаје културе;
- обезбеђење простора за развој аматерског стваралаштва адаптирањем простора који се не користе.

Установе за развој културе могуће је планирати и развијати у оквиру других претежних намена, под посебним условима, уз одговарајуће стручне и јавне провере, евалуације локације и решења.

Планира се измештање историјског архива из Градске куће. Наћи адекватну локацију (објект) по могућности у власништву града.

У димензионисању укупних потреба, а у циљу подизања нивоа коришћења у области културе и равномерне расподеле садржаја и објекта, планирати изградњу специјализованих институција културе према следећим оријентационим вредностима:

- за полифункционалне културно-образовне центре (домове културе) 10–12 седишта/1.000 становника;
- за библиотеке 30–35 m²/1.000 становника (односно 0.012 m²/књизи) при чему се број књига креће од 2–4 књиге по становнику;
- за позоришта 6–14 седишта/1.000 становника;
- за биоскопе 20–25 седишта/1.000 становника.

Потребна површина објекта одређује се према нормативу:

- за полифункционалне културно-образовне центре (домове културе) 4,6 m²/седишту,
- за позоришта и биоскопе 5 m²/седишту.

Сталне културне манифестације које својим значајем и садржајем афирмишу град треба одржати и унапредити („Дан града“, „Дужијанца“, „Међународни фестивал позоришта за децу“, „Ноћ музеја“, „Интернетно фестивал“, „Филмски фестивал на Палићу“, „Међународни сусрет oldtimer возила“, „Зимски вашар“, „Првомајски уранак на Палићу“,...).

ГУП-ом се планира измештање Историјског архива из Градске куће на простор бивше I касарне „Коста Нађ“ у блок који је ПДР предвиђен за објекте јавне намене.

Спорт и рекреација

Спорт је у Закону о спорту („Службени гласник РС“, бр. 10/2016) означен као делатност од посебног значаја. По правилу, спортски објекти се планирају на површинама јавне намене, и то нарочито у случају када те објекте користи носилац права – спортски клуб, спортско удружење и друго правно лице чији је оснивач, односно правни следбеник, град или јединица локалне самоуправе. Спортски објекти се могу планирати на површинама остале намене у случају када су ти објекти у осталим облицима својине.

У складу са Стратегијом развоја спорта у Републици Србији за период од 2014. до 2018. године („Сл. гласник РС“, бр. 1/2015), концепција развоја спорта заснована је на стратешком опредељењу да се преваходно сачувају и ревитализују постојећи спортски капацитети, а затим да се плански граде нови спортски објекти у функцији рекреативног, такмичарског и школског спорта.

ГУП-ом се постојећи јавни спортски објекти и спортски комплекси задржавају у постојећој „спортској намени“. Намену спортског објекта могуће је променити само у посебним случајевима дефинисаним Законом о спорту.

На постојећим спортским објектима предвиђене су интервенције на адаптацији и реконструкцији постојећих капацитета, као и доградњи нових спортских и пратећих садржаја у циљу модернизације и побољшања постојећих услова коришћења.

Планом је предвиђено да се нови спортски објекти реализују у оквиру планираних површина јавне и /или остале намене – спортских комплекса, али и као компатибилна намена и садржај у оквиру других претежних намена површина (становане, комерцијални садржаји, привредне површине, зелене површине, јавне службе).

Унутар грађевинског подручја разликујемо два основна типа спортских комплекса:

- 1) Спортско-рекреативни комплекси намењени су за рекреативне активности становништва, тренинге и такмичења спортиста и спортских екипа на локалном нивоу, као и за извођење наставе физичког образовања деце и омладине. Планирају се као насељски, општински или градски спортско-рекреативни центри и димензионишу се у складу са нормативом: 4 m²

површине комплекса/становнику или 1.5 m² бруто површине објекта/становнику;

- 2) Такмичарски спортски комплекси су специјализовани спортски комплекси намењени за тренинге и такмичења спортиста и спортских екипа на националном и евентуално међународном нивоу. Такмичарски спортски комплекси могу обухватати велике површине и садржати комплексне спортске објекте (спортске хале, спортски стадиони), који захтевају значајну саобраћајну и инфраструктурну опремљеност и веће капацитете простора за посетиоце и мирујући саобраћај.

Поред планираних спортских комплекса, од стратешког значаја за спортске активности становништва планирана је и реализација отворених спортских терена и дечијих игралишта у оквиру зона вишепородичног становања, отворених спортских терена и фискултурних сала у оквиру школских комплекса, као и отворених спортских терена у оквиру зелених површина. Наведени спортски објекти се као обавезан урбани садржај планирају у складу са нормативима за категорију спортског објекта и правилима уређења за намену површина чији су интегрални део.

Концепција спортске и здравствене рекреације у граду Суботица засниваће се на:

- стварању мреже различитих спортских објеката и комплекса на нивоу града (њихова равномерна дистрибуција у простору) у циљу обезбеђења услова да сви грађани имају могућности да се баве спортом, кроз пружање одговарајућих услова и програма свих врста и обезбеђивање одговарајућег стручног кадра;
- унапређењу нивоа квалитета и опремљености постојећих спортско-рекреативних објеката, центара, терена, игралишта и осталих садржаја, извршити реконструкцију, адаптацију и опремање спортских центара у градском подручју и прилагодити их савременим европским концептима и стандардима;
- реализацији нових садржаја, формирање атрактивних спортских објеката и простора ради афирмације рекреативног и врхунског спорта;
- унапређењу квалитета природних потенцијала за развој разноврсних облика спортских и рекреативних активности, подручја у којима доминира зеленило и природни мотиви (обале, плаже и водене површине Палићког језера и др. зелене површине) плански намењени за одвијање активности у слободном простору, са уређењем већ постојећих наменских површина (за купалишта, марине, пешачке, бициклистичке и трим стазе), без изградње већих објеката, осим пратећих, под одређеним условима и према утврђеним граничним капацитетима локација дефинисаних прописаним плановима.

Потребно је обезбедити услове за даљи развој веслачког и једриличког спорта на Палићком језеру.

Мањи спортско-рекреативни садржаји, комерцијалног карактера (фитнес и аеробик центри, теретане, тениски терени, куглане и сл.) се могу развијати и ван спортско-рекреативних зона, односно на осталом земљишту, у зонама централних садржаја, становања и других зона.

Градска управа, административне службе

У ову групу јавних служби сврстани су објекти и комплекси градске управе, државних институција, посебних организација, јавних предузећа, судови, и сл.

Органи градске управе се налазе у објектима на више локација у централној зони града, као и на бројним другим локацијама у склопу градског ткива. У димензионисању потреба примењују се услови и нормативи за планирање и пројектовање пословних објеката, а према посебним развојним програмима одређене градске управе (административне службе). Објекти државних административних служби и градске управе

концентрисани су највећим делом у централној градској зони и као такви се и даље развијају.

Објекти и комплекси посебне намене

Комплекси МУП-а Србије

У групу објеката и комплекса посебне намене сврстани су комплекси МУП-а Србије, чији су саставни део и ватрогасне станице и пунктови.

Будућа намена бивших комплекса војске може бити резервисана за неку од осталих области јавних служби, становање са комерцијалним садржајима и др. Комплекси за пренамену се морају детаљније разрађивати плановима нижег реда, у складу са интересима града, уз услове и сагласност Министарства одбране Републике Србије.

Ватрогасне јединице

Комплекс објеката Ватрогасне јединице Суботица који се налази у улици Максима Горког има ограничене просторне капацитете и неодговарајући саобраћајни приступ. У наредном периоду је планирано измештање комплекса на локацију уз планирани наставак улице Браће Радића према напуштеном коридору пруге Суботица – Црвенка. За нормално функционисање је неопходна површина од 2,0 ха, стим да је потребно 7.000 m² затвореног простора.

ПГР XII ватрогасна станица је планирана на парцелама к.п.бр. 10342, 10343, 10344 и 10345 К.О. Доњи град које су у власништву Града Суботице. У случају изградње објеката друге намене, на овом простору, потребна је израда ПДР-а.

Осим Ватрогасне јединице Суботица, на Палићу постоји Добровољно ватрогасно друштво Палић које покрива простор Палића и Радановца. Планирана је изградња објекта од 2.000 m² за ово Ватрогасно одељење, тако да би оно покривало техничке интервенције на аутопуту Е-75.

Затворски комплекс

Планира се измештање постојећег затвора из центра града (локација у близини железничке станице на адреси Лењинов парк бр.1) на простор ван граница грађевинског подручја. За овај комплекс обавезна је израда планског документа нижег реда, а у складу са Правилима ГУПа и законском регулативом везаном за ову намену.

Поред објекта у Суботици, Окружни затвор располаже са објектима који се налазе на Палићу, Тук угарнице бб. Реч је о економији Окружног затвора „Затворенички салаш Широко“ (бивши Шоблехер салаш) на којем осуђеници за лакше преступе раде и обезбеђују храну (месечно 10.000 оброка) за затворенике Окружног затвора. Од објеката за стоку изграђени су овчарник, прасилиште, товилиште, објекат за узгој свиња, коке носиле, пластенички комплекс од 800m².

Зона градских центара

Задржава се **концепт развоја полицентричног типа града**, са надоградњом центра града у погледу свих неопходних функција и садржаја у складу са значајем и улогом у окружењу, и изградњом и јачањем секторских подцентара, посебно оних на доминантним улазним правцима, у складу са потребама у односу на број становника, радијуса опслуживања – гравитациону зону, и шире потребе.

Планирани систем градских центара чине :

- (примарни) градски центар
- (секундарни) секторски центри
- (диперзни) центри урбанистичких зона

Градски центар

Приликом организације и уређења овог простора чији део чини заштићено градско језгро које је проглашено за непокретно културно добро од великог значаја, мора се водити рачуна о очувању и унапређењу стварних културно – историјских и градитељских вредности у складу са условима надлежног Завода за заштиту споменика културе, а притом омогућити наставак процеса градоградње и створити просторне услове за даљи развој и проширење спектра садржаја.

Заштићено градско језгро је изузетно вредан и атрактиван простор који се мора чувати и унапређивати како би се могао користити у складу са својом преовлађујућом наменом – централне функције, а уз уважавање значајних могућности и потенцијала његовог коришћења, унапређења и обогаћења садржајима широког спектра у циљу задовољења свих потреба становништва, обједињених у оквиру постојећих и планираних објеката јавних, комерцијалних, пословних, пословно-стамбених и других функција примерених градском центру.

Због специфичности и атрактивности простора за дефинисање жељеног амбијента у склопу урбаних форми потребно је прописати израду студија и конкурса за уређење појединих блокова, потеза и тргова, као и израда одговарајуће, законом предвиђене планске документације.

У функционалном смислу градски центар карактерише концентрација јавних и терцијарних делатности које су од интереса за град и регију уз које ће бити заступљено становање и то до максимално 50%.

У зони градског центра није дозвољено лоцирање делатности које буком, вибрацијама, загађењем ваздуха, воде и земљишта и превеликим обимом транспорта негативно утичу на животну средину (индустрија, мала привреда, услужно занатство, складишта и сл.). Постојеће објекте ове намене који се налазе на простору центра потребно је дислоцирати у њима примерене радне и пословне зоне.

У наредном периоду је неопходно елиминисање непотребног моторног саобраћаја из центра на ободне делове, као и обезбеђење потребних простора за стационарни саобраћај изградњом планираних јавних централних гаража. Овим ће се смањити загађење од издувних гасова и постићи већа безбедност пешака, а самим тим формирати хуман и атрактиван простор.

Секторски центри

Ови центри су димензионисани тако да обезбеђују просторне могућности за изградњу објеката широког спектра функција (јавни, комерцијални, пословни, административни, услужни, спортско-рекреативни, комунални). То су најчешће: центар месне заједнице, основна школа, дечја установа (вртић), здравствена станица или амбуланта, објекти културе, спорта и рекреације, као и верски, угоститељски, трговински и слични објекти. Присутно је и мешовито (породично и вишепородично) становање, као и пословање у функцији централних садржаја и становања, а производне делатности су искључене.

У склопу ових центара је дозвољена изградња верских објеката, а заступљеност становања је до максимално 40%.

Посебно је значајно да су ови центри лоцирани уз значајније саобраћајнице, па их карактерише добра саобраћајна повезаност како са градским центром тако и са периферим деловима насеља.

Центри урбанистичких зона

Постојећи центри су углавном лоцирани око месних канцеларија са функцијом задовољења потреба становништва месних заједница и имају карактер локалних центара. Пошто су неке од месних заједница површински велике планиране су, ради ефикасности и рационалности, нове локације тако да ове месне заједнице неће имати само један центар, већ ће имати више мањих комплекса или центара уз значајније саобраћајнице (месна заједница Граничар, Зорка, Ново Село).

У функционалном смислу ове центре карактерише концентрисање јавних и терцијарних садржаја који су везани за задовољење свакодневних и повремених потреба становништва урбанистичке зоне или њеног дела. Заступљеност становања у центрима урбанистичких зона је до максимално 30%.

Комунални садржаји

Ново – централно гробље је планирано и претходним ГП-ом Суботица – Палић до 2020. године, али се са започетим припремним радовима и почетком реализације стало. Због просторних ограничења и недовољних капацитета постојећих гробаља сада то постаје потреба и неминовност за наредни плански период, и имајући у виду и чињеницу да 6 насељених места (Биково, Љутово, Хајдуково, Ђурђин, Келебија и Мала Босна) немају своја формирана гробља, те грађани из ових насељених места гравитирају суседном насељеном месту уколико на његовој територији постоји гробље или граду Суботици. ГУП-ом је дат предлог локације за централно гробље - на простору бивших „Полигона“ Друге касарне.

Локација за ново гробље треба да је на минималној удаљености од сса 140 m од најближе стамбене куће.

У централном гробљу може да се предвиди и изградња осаријума, посебног простора на гробљу намењеног за смештај костију више лица. Тренутно у Суботици не постоји ниједан осаријум.

Приликом одређивања земљишта за гробље мора се посебно водити рачуна о заштити изворишта за снабдевање водом, објеката за снабдевање водом за пиће, геолошком саставу тла, као и о санитарним и другим условима прописаним за подизање гробља.

Зелене пијаче

Свих постојећих седам локација зелених пијаца се задржава с тим да је планирано њихово уређење и опремање.

У оквиру стандарда за санитарно-хигијенску и инфраструктурну опремљеност обавезно је на локацијама где недостаје обезбедити и:

- ограду,
- надстрешнице,
- јавну чесму,
- расхладне уређаје просторима за продају меса, рибе и млечних производа,
- тоалет,
- опремање простора потребном инфраструктуром (струја, расвета, вода,...)
- канте за смеће на максималној међусобној удаљености од 50 m,
- паркинге.

Због своје локације, најзначајнија од свих, је Млечна пијаца на Тргу Јакаба и Комора, која има традицију централне градске пијаце и која се на овом простору налази више од пола века (састоји се од дела млечне, занатске и воћне пијаце). Планирано је да се она реконструише како би се створили квалитетнији услови за њено функционисање. Приликом израде урбанистичког плана размотрити могућност да се на предњем делу пијаце према Синагоги уреди стилска продајна хала чијом изградњом би се обогатила и туристичка понуда обзиром на вредно културно историјско окружење (Синагога, Музеј).

У наредном периоду, а сходно потребама, планирано је формирање локалних пијаца и то у МЗ "Пешчара" и "Зорка" као и код Електровојводине – на садашњим локацијама за сезонску продају робе, како би се омогућило боље снабдевање становништва свих делова градског насеља.

Специјализоване пијаче

Специјализована пијаца, Р.П. "Мали Бајмок"- булвџак, се задржава на постојећој локацији.

Ауто-пијаца- Просторним капацитетом ова пијаца задовољава своју функцију, али је потребно изградити потребне пратеће недостајуће објекте и садржаје у склопу пијаце.

Постојећа локација кванташке пијаце – тржнице на велико у склопу пијаце у Ул. Мирка Боговића није адекватна тако да је планирана нова локација у троуглу између улица Батинске, Барањске и Пачирског пута у МЗ "Мали Бајмок". Организовањем продаје на велико уз улазни правац у град обезбедиће се: елиминисање тешког камионског саобраћаја на градским саобраћајницама, регулисаће се паркирање камиона и добављача, омогућиће се продаја и без истовара, обезбедиће се квалитетније и јефтиније снабдевање грађана и већи и лакши прилив производа из удаљенијих крајева.

Зелени део пијаце са тезгама и пословним просторима као и наплатна канцеларија се задржавају на постојећој локацији у Ул. Мирка Боговића с тим да се планира изградња савремене пијачне хале.

Санитарна депонија

Посебну пажњу је потребно усмерити на управљање отпадом у складу са Регионалним планом управљања отпадом за град Суботицу и општине Бачка Топола, Мали Иђош, Сента, Чока, Кањижа и Нови Кнежевац за период од 2018-2028. године на који је дао сагласност и Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине 05.02.2018. године. Скупштина Града Суботице донела је дана 16.05.2018 Одлуку о доношењу Регионалног плана управљања отпадом са којим је усагласила и Локални план управљања отпадом за Град Суботицу. Циљ је смањити количину отпада, а једна од мера је подизање свести грађана да је потребно вршити разврставање отпада. Овакве мере је потребно увести и услед тога што је у завршној фази изградња Регионалне депоније за Град Суботицу ван граница грађевинског подручја у атару код Бикова уз општински пут Биково – Ором чиме се стичу услови за укидање постојеће непримерене градске несанитарне депоније лоциране унутар грађевинског рејона, као и санацију и рекултивацију тог земљишта.

Регионалним планом предвиђено је увођење система две канте за домаћинства, која подразумева следеће две врсте: плава канта за рециклабилни отпад и зелена канта за остале врсте отпада тј. мешани комунални отпад, мокри отпад.

Јавно комунално предузеће ће прикупљати и даље отпад од домаћинства и одвозиће га на даљи третман на локацију Регионалне депоније на Бикову. Третман подразумева селектовање отпада на линији за сепарацију као и компостирање биоразградивог отпада, а на крају отпад који се не може искорисити одлаже се у санитарну депонију. Третман је предвиђен ради смањивања количине отпада за одлагање.

Сточно гробље

Просторним планом предвиђена је нова локација за сточно гробље у атару уз јужну границу грађевинског рејона Суботица –Палић наспрам МЗ "Александрово" поред железничке пруге Суботица –Београд површине око 2.5 ha. Потребно је изградити Студију оправданости за ту локацију.

Национална стратегија у овој области подразумева изградњу система за сакупљање и привремено складиштење отпада анималног порекла и кафилерија за његов третман, што представља најбезбеднији начин управљања овим отпадом.

Око санитарне депоније комуналног и нетоксичног индустријског отпада и сточног гробља неопходно је формирати заштитно зеленило од аутохтоних врста, комплексе оградити, обезбедити приступни пут до сточног гробља и остале инфраструктурне садржаје.

Уклањање животињских лешева ће се вршити у оквиру планираног сточног гробља у складу са Правилником о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за

сточна гробља и јаме гробнице (Објављен у „Службеном гласнику РС”, број 31/11, 97/13, 15/15, 61/17).

Прихватилиште за напуштене и изгубљене животиње (псе и мачке) северозападно од улице Гањо шор (ИХ нова) у Суботици

Циљеви у овој комуналној делатности су :

- Смањење популације луталица паса и мачака;
- Контрола постојеће популације паса и мачака;
- Заштита здравља људи и животиња;
- Промоција одговорног власништва и добробити животиња;
- Стерилизација и обележавање власничких животиња ради контроле популације;
- Уређење и опремање прихватилишта за смештај напуштених животиња у складу са законским и подзаконским актима који регулишу делатност зоохигијене.

Гробље за кућне љубимце

ГУП предлаже локацију на делу простора бивших војних полигона (у близини централног гробља).

Компатибилне намене (важе за све зоне)

Претежне намене су преовлађујуће намене, односно заузимају преко 50% простора (блока или зоне). У оквиру одређене намене могу се наћи и друге компатибилне намене у функцији основне намене као допунске или пратеће или као самосталне.

Принцип организације намена на подручју Плана мора да буде такав да се у оквиру исте просторне целине не могу наћи намене које једна другу угрожавају својим функционисањем.

Објекат компатибилне намене може се градити на површинама друге претежне намене.

На површини основне претежне намене земљишта у зони кућа за одмор, зони ретких насеља и породичне градње у општој стамбеној зони у насељима средњих густина са два или више типова стамбене изградње, у мешовитој зони у насељима средњих густина са два или више типова нестамбене градње, у урбаној стамбеној и општој зони већих густина и централној градској и пословној зони дозвољена је изградња компатибилних намена, и то:

- 1) пословање;
- 2) трговина;
- 3) угоститељство;
- 4) занатство и услуге;
- 5) здравство;
- 6) дечија заштита;
- 7) образовање;
- 8) култура;
- 9) верски објекти.

На површини основне претежне намене земљишта, у периферној пословној, привредној и индустријској зони, дозвољена је изградња компатибилних намена:

- 1) пословање;
- 2) трговина;
- 3) угоститељство;
- 4) занатство и услуге;
- 5) бензинске станице.

Компатибилне намене у оквиру зоне, могу бити и 100% заступљене на појединачној грађевинској парцели у оквиру зоне и на њих се примењују правила за изградњу дефинисана за претежну намену земљишта у зони.

Пејзажно уређење, фонтане, мобилијар и урбана опрема компатибилни су са свим наменама и могу се реализовати на свим површинама.
Јавни објекти могу се градити унутар свих зона.

6.3. БИЛАНС ПОВРШИНА

Табела 19. - БИЛАНС НАМЕНА ПОВРШИНА У ГРАНИЦИ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

НАМЕНА ПОВРШИНА		САДРЖАЈ	УКУПНА ПОВРШ. (ha)
ПОВРШИНЕ ЗА ЈАВНЕ НАМЕНЕ	ЈАВНЕ ФУНКЦИЈЕ	Јавне функције и службе	75.20
	ЦЕНТРАЛНЕ ФУНКЦИЈЕ	Градски центар	67.15
		Секторски центар	20.10
		Центар урбанистичке зоне	28.41
	КОМУНАЛНЕ ЗОНЕ И ОБЈЕКТИ	Водозахвати	120.32
		Пречистач	38.19
		Енергетика	9,16
		Гробље	166.24
		Кванташка пијаца	6,55
		Комунални објекти (ДТД,ГМРС)	3.62
	ЈАВНО ЗЕЛЕНИЛО	Паркови и скверови	41,34
		Заштитно зеленило	162,38
	СПОРТ	Спортско-рекреативне површине	65,92
	САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ	Жељезница	89,04
		Саобраћај (I, II и III реда)	531,04
ВОДЕНЕ ПОВРШИНЕ	Површине језера	555,97	
ПОВРШИНЕ ЗА ОСТАЛЕ НАМЕНЕ	СТАНОВАЊЕ	Породично становање мањих густина (до 50 ст/ha)	1.143,70
		Куће за одмор	166,76
		Породично стан. средњих густина (од 50-100 ст/ha)	2230,02
		Вишепород. стан. средњих густина (од 100-200ст/ha)	109,83
		Вишепородично стан. великих густина (преко 200 ст/ha)	56,69
		Мешовито становање	15,47
	РАДНЕ И ПОСЛОВНЕ ЗОНЕ	Производња, привреда	866,22
		Мала привреда и занатство	151,32
		Комерцијални садржаји	663,51
		Бањски туризам	625,68
	ЗЕЛЕНИЛО	Спорт на осталом	13,02
	УКУПНА ПОВРШИНА ПОДРУЧЈА У ГРАЂЕВИНСКОМ РЕЈОНУ		

Грађевинско земљиште изван границе грађевинског подручја насеља намењено за комуналне делатности (водозахват, сточно гробље) обрађено је Просторним планом града Суботице.

7. ОПШТИ УРБАНИСТИЧКИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ПРОСТОРНУ ОРГАНИЗАЦИЈУ НАСЕЉА И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА ЈАВНЕ НАМЕНЕ

7.1. ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ

Јавни градски или урбани простор дефинисан је регулационим линијама блокова који га окружују.

Јавне површине, (површина јавне намене и површина у јавном коришћењу) су:

1. јавне саобраћајне површине: коловози, тротоари, разделне и заштитне траке и појасеви, пешачке и бициклистичке стазе, пешачка острва, тргови, надвожњаци, подвожњаци, стајалишта у јавном саобраћају, паркиралишта, такси станице, и др.,
2. јавне зелене површине: паркови, спомен-паркови, зелене површине на скверовима, трговима, зелене површине дуж и у оквиру пута (разделне и заштитне траке и појасеви), травњаци, дрвореди и други засади, зелене површине дуж обала језера и других водених површина, зелене површине поред и око стамбених и пословних зграда, у оквиру и између блокова стамбених и пословних зграда, пошумљени терени, рекреационе површине и др.,
3. површина око објеката јавне намене (просветних, културних, научних, здравствених, социјалних установа и организација, жељезничке и аутобуске станице и стајалишта, пијаце и сајмишта, спортских и забавних терена, стадиона, хиподрома, стрелишта на отвореним плажама и јавним купалиштима, као и других објеката за чију изградњу се може утврдити јавни интерес у складу са законом) и
4. неизграђено грађевинско земљиште намењено за уређење или изградњу објеката јавне намене или површина јавне намене

Површина јавне намене јесте простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и др.);

Површине за јавне намене планирају се и функционишу на просторима намењеним за јавно коришћење, и то као издвојене, засебне целине на којима се развијају специфични садржаји од значаја за град па и шире – за регију, у складу са наменом и начином коришћења, или су планирани у склопу градског центра, секторских центара и центара урбанистичких зона.

На овим површинама се углавном задовољавају општи интереси, односно развијају и специфични садржаји од ширег друштвеног интереса па могу садржавати просторне, садржајне и обликовне репере који дају посебан карактер простору и окружењу и на тај начин дефинисати урбани пејзаж града.

Функционисањем простора намењених саобраћају и комуналној инфраструктури омогућује се функционисање зона основних намена, па самим тим и укупног насељског инфраструктурног система.

Градско зеленило, паркови и скверови су површине јавне намене које су од посебне вредности за гради из тих разлога се штите, уређују и одржавају у складу са њиховим значајем, са тенденцијом планирања нових зелених површина у циљу побољшања квалитета живљења у урбаним градским условима и оплемењивања градских простора зеленим површинама обликованим и уређеним у функцији релаксације, одмора и опуштања корисника простора - грађана.

Водене површине Палићког и Омладинског језера представљају јавно добро од општег интереса у складу са Законом о водама ("Службени гласник РС", број 30/2010, 93/2012 и 101/2016).

Сви јавни градски простори (планирани као и проширења постојећих јавних простора) морају се разрађивати урбанистичким плановима детаљније разраде на основу предходних истраживања вредности простора (локација, намена, архитектонске и културно-историјске вредности објеката који дефинишу простор, визууре, партерно решење, зеленило и др.) док се постојећи могу разрађивати на основу Урбанистичког пројекта.

Правила уређења за јавне урбане просторе у традиционалном ткиву

Подручје заштићеног градског језгра

Неопходно је да се на свим деловима овог подручја и у свим фазама рада оствари конструктивна сарадња службе урбанистичког планирања, службе заштите споменика културе и других релевантних фактора у складу са дефинисаним степеном заштите и предвиђеним карактером одговарајућих интервенција.

Постојећи јавни простори (тргови, паркови, скверови, раскршћа, као и шеталишта и значајни улични потези) задржавају се у својим постојећим границама и са постојећим основним наменама, осим у случају када се детаљнијом урбанистичком разрадом границе и намене мењају у контексту од општег значаја битним за даљи развој и амбијенталну вредност града Суботице. Површина јавних простора планским интервенцијама треба да се увећава, а не смањује.

Све интервенције у постојећим јавним урбаним просторима и у њиховом непосредном окружењу треба да буду условљене резултатима претходно извршених истраживања у погледу идентификовања вредности партерних решења, зеленила, визура, објеката у околини или у склопу јавних простора, скулпторских и других елемената уређења, које треба сачувати и реафирмисати, као и идентификовања елемената који нарушавају интегритет, идентитет и вредности простора и које треба уклонити или модификовати.

Интервенције које се због општих градских потреба морају вршити у оквирима јавних урбаних простора или њиховог окружења - амбијенталног склопа морају бити изведене тако да не угрозе њихов културно-историјски и ликовни идентитет и вредности.

Детаљнији плански документ за подручје амбијенталног склопа једног јавног урбаног простора у традиционално формираном урбаном ткиву треба да обухвати сам јавни урбани простор и релевантне делове његове непосредне околине - у општем случају парцеле у контактної зони околних блокова.

Једна од најбитнијих улога јавних простора проистиче из његове природе као јавног добра да буде доступан и да се може користити под једнаким условима и без дискриминације.

Формирање нових градских јавних простора као и у другим европским градовима може се остварити на различите начине - или кроз формирање потпуно нових простора, или кроз трансформацију већ постојећих простора, односно кроз промену њихове дотадашње намене. Најчешће су овакве трансформације неопходне у централним градским зонама где нема много неаганжованог земљишта тј. где је пренамена постојећих простора једино решење за формирање нових јавних простора. Најчешће се трансформишу паркинг простори у тргове или зелене површине, а саобраћајнице у пешачке зоне. Могу се активирати потенцијали околних простора и унутрашњост блокова и формирати нове градске целине што ће резултирати новим квалитетом у урбанистичком, архитектонско-обликовном смислу. Осмишљено преобликовање пренамена и потпуна трансформација простора, најчешће су само почетне тачке промена које ће иницирати да се сви остали аспекти у функционисању градске целине почети да прате новоформиране просторе што ће довести до унапређења и подизања целе једне зоне на виши ниво (пример парка и променаде на Прозивци).

Стамбени блокови у близини којих нема концентрисаних јавних површина типа сквер, парк и сл. визуелно представљају монотоне потезе неатрактивне са аспекта пешачких токова. Кроз планирање становања као и свих осталих намена неопходно је дефинисати систем јавних простора како на градском нивоу тако и на локалном како би се

повезивањем постојећих и нових јавних простора омогућили атрактивни и пријатни токови кретања како посетилаца и туриста тако и становника.

С обзиром на значај јавних простора за развој туризма неопходно је чувати постојеће просторе и пажљиво обликовати нове. Јавни простор са становишта посетилаца треба да буде место на коме се пријатно осећају, могу да упражњавају низ активности, као и место које чува особеност и историју града па је због тога привлачно и за туристе.

Елементи уређења и опреме јавних простора су:

- места за седење, клупе, зидићи, подзиди, степеништа
- покретне тезге, апарати за сладолед, кокице
- информационе табле, стубови, јавни часовници
- рекламе, билборди, рекламни панои, изложбене витрине
- елементи воде, мирне водене површине, водени зидови, фонтане, водоскоци
- телефонске говорнице, банкомати, услужни аутомати, интернет пунктови, поштански сандучићи, јавни тоалети, жардињере
- настрешнице, павиљони, заклони
- уметност у јавном простору, споменици, скулптуре, мозаици, мурали, графити и инсталације
- јавно и декоративно осветлење
- посуде за отпатке
- урбани подови, поплочавање, елементи денивелације

Правила уређења за јавне урбане просторе у новоизграђеном ткиву

Потребно је да се путем детаљнијих урбанистичких планова са плановима парцелације, или путем претходно спроведеног конкурса за поједине блокове, изврши реструктурирање њиховог унутрашњег простора, чиме би се постигла његова диференцијација на наменски ограничене просторе уз постојеће и евентуално новопланиране садржаје и на јавни урбани простор у коме би нашли одговарајуће место елементи локалних улица, тргова, скверова и паркова.

Потребно је формирати и успоставити континуитет јавних простора.

Правила уређења за јавне урбане просторе на планираним локацијама

Код планирања нових урбаних целина у неком од планираних типова градског ткива обавезно је, поред стандардних линеарних јавних простора - улица, планирати и концентрисане јавне просторе као нова чворишта урбаног идентитета тог дела града.

Јавни простори треба да буду одговарајућег облика и карактера у односу на тип блока у коме се налазе, а пропорције усклађене са преовлађујућом висином контактних блокова. Све одреднице овог Плана које се односе на истраживање односа микро амбијента значајнијих јавних простора и макро амбијента града или дела града (на пример визуре, однос са другим јавним просторима, доминантама у простору) за интервенције на постојећим јавним просторима треба спровести и код дефинисања нових јавних простора.

7.2. ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ

Општи услови за изградњу објеката јавне намене:

- јавни објекти својом архитектуром и обликовањем представљају репере у простору и дају препознатљив печат насељу,
- поред физичких структура у формирању просторно-функционалних целина важну улогу треба да имају и отворени простори, тргови и паркови око јавних објеката.

Уређење и изградњу површина и објеката јавне намене изводити у складу са важећим правилницима, који конкретну област уређују (здравство, школство, комунални садржаји,...) као и са општим урбанистичким условима из овог Плана.

Објекти државне и локалне управе и јавних служби

Услови за изградњу су:

- индекс заузетости парцеле макс. 70%
- индекс изграђености макс. 2,4
- спратност објеката макс. П+3

Предшколске установе

јаслени узраст (1-3 године)

- радијус опслуживања 600 m
- број деце 4% од укупног броја становника
- обухват 40%
- капацитет до 80 деце (по групи 10-15 деце)
- површина комплекса 25-40 m²/по детету
- потребна изграђена површина 4,5 m²/по детету
- слободна површина 10-15 m²/по детету

узраст 3-7 година

- број деце 6% од укупног броја становника
- обухват 70%, а предшколски узраст 100%
- капацитет макс.120 деце у групама по 10-15
- површина комплекса 30-50 m²/по детету
- потребна изграђена површина 5,5 m²/по детету
- слободна површина 10-15m²/по детету
- једно ПМ на 70 m² корисног простора

У оквиру комплекса обезбедити услове:

- травнате површине мин. 3m²/по детету
- обезбедити зелених површина мин. 30%
- индекс заузетости парцеле макс. 30%
- индекс изграђености макс. 0,6
- спратност објеката макс. П+1

Основна школа

основно образовање (старосна група 7-15 година)

- обухват 15% од укупног броја становника и око 98% старосне популације
- изграђена бруто површина 7,0-8,0 m²/по ученику
- величина школског комплекса 25-30 m²/ученику
- 28-32 ученика у учионици
- удаљеност од саобраћајнице 50m
- комплекс опремљен отвореним спортским теренима и фискултурном салом
- слободна површина 25-30 m²/по ученику

У оквиру комплекса обезбедити услове:

- индекс заузетости парцеле макс. 30%
- индекс изграђености макс. 0,8
- спратност објеката макс. П+2+Пк
- зелене површине мин. 30%
- једно ПМ на 70m² корисног простора

Средње, више и високе школе

средњеобразовање (старосна група од 14-19 година)

- обухват 4% од планираног становништва или 80% од старосне групе
- површина комплекса 15-30 m²/по ученику

- изграђена површина 15-20m²/по ученику
- 22-25 ученика у учионици
- под учионицама 2 m²/учен.
- комплекс опремљен отвореним спортским теренима и фискултурном салом
- рад у две смене
- У комплексу обезбедити:
- индекс заузетости парцеле макс. 50%
- индекс изграђености парцеле макс. 1,8
- спратност објекта макс. П+2+Пк
- зелене површине мин. 30%
- једно ПМ на 70m² корисног простора

више и високо образовање (старосна група од 18 и више)

- лоцирани у граду и повезани са градским саобраћајем
- површина комплекса 25 m²/по студенту
- изграђена површина 10-12m²/по студенту
- 20-22 студента у учионици
- спратност објекта П+3+Пк
- комплекс опремљен отвореним теренима за спорт и рекреацију
- паркинг 1/20 корисника + 1/2 запослених

Садржаји здравствене и социјалне заштите без стационара

Услови су:

- индекс заузетости парцеле макс. 70%
- индекс изграђености парцеле макс. 2,1
- спратност објекта макс. П+2

Садржаји здравствене и социјалне заштите са стационаром

Услови су:

- индекс заузетости парцеле макс. 50%
- индекс изграђености парцеле макс. 1,8
- спратност објекта макс. П+3
- зелене површине мин. 30%

општа болница

- 9 лежаја на 1.000 становника
- површина комплекса 100 m² по лежају
- површина објекта 60 m² по лежају
- једно ПМ на 4 корисника, једно ПМ на 4 запослена

дом здравља

- опслужује до 50.000 становника
- развијена површина објекта 5-6 хиљада m²
- спратност објекта до П+2
- једно ПМ на 10 прегледаних

апотека

- опслужује 5.000-10.000 становника
- 50 m² на 1.000 становника
- једно ПМ на 3 запослена

ветеринарска станица

- 5 m² на 1.000 становника
- 10 m² по оболелом грлу

Јавни објекти и садржаји културе

Услови су:

- индекс заузетости парцеле макс. 70%
- индекс изграђености парцеле макс. 2,4
- спратност објекта макс. П+3

биоскоп:

- 1 место на 25 становника
- комплекс-парцела 7m² по кориснику
- сала 2 m² по седишту
- радијус опслуживања 1.500м
- опслужује 20.000 становника
- једно ПМ на 20-30 седишта

летња позорница

- 25 места на 1.000 становника
- комплекс-парцела 7m² по кориснику
- сала 2 m² по седишту
- једно ПМ на 10-15 седишта

позориште

- 15 места на 1.000 становника
- комплекс-парцела 7m² по кориснику
- сала 3 m² по седишту
- капацитет објекта 600-1000 места
- једно ПМ на 20-30 седишта

дечије позориште

- 20 места на 1.000 становника
- комплекс - парцела 6m² по кориснику
- сала 2 m² по седишту
- једно ПМ на 20 седишта

дом културе:

- опслужује 30.000 становника
- радијус опслуживања 1.500м
- 40 места на 1000 становника
- комплекс - парцела 10-14m² по кориснику
- сала 6m² по седишту-површина објекта
- капацитет 1.000-1.300 корисника –сала мах. 700 места
- једно ПМ на 10 седишта

музеј:

- 10 корисника на 1.000 становника
- 2m² по кориснику
- једно ПМ на 10 посетиоца
- пожељна локација у центру

библиотека:

- обухват 25% свих становника преко 7 година старости
- 10 корисника на 1.000 становника
- 3 m² по кориснику
- 1.500 књига на 1.000 становника.
- површина 80 књига/m²
- пратећи простор 10m²/по запосленом
- паркинг 1/5 корисника + 1/2 запослених

Здравство

дом здравља

- опслужује до 50.000 становника
- лоцира се у центру подручја
- развијена површина објекта 5-6 хиљада m^2
- спратност објекта до П+2
- једно ПМ на 10 прегледаних

општа болница

- 9 лежаја на 1.000 становника
- површина комплекса 100 m^2 по лежају
- површина објекта 60 m^2 по лежају
- једно ПМ на 4 корисника, једно ПМ на 4 запослена

апотека

- опслужује 5.000-10.000 становника
- 50 m^2 на 1.000 становника
- једно ПМ на 3 запослена

ветеринарска станица

- 5 m^2 на 1.000 становника
- 10 m^2 по оболелом грлу

Социјална заштита

ученички и студентски домови

- лоцирани у граду и повезани са градским саобраћајем
- површина комплекса 30 m^2 /по кориснику
- изграђена површина 15 m^2 /по кориснику
- обухвата цца 20% ученика и око 60% студената који немају пребивалиште у Суботици
- спратност објекта П+3+Пк- /пансионски смештај/ павиљонски начин градње
- комплекс опремљен отвореним теренима за спорт и рекреацију
- паркинг 1/20 корисника + 1/2 запослених

дом за старе и пензионере

- опслужује 13-15% становника старијих од 65 година живота.
- грађевинска површина 25 m^2 по кориснику.
- површина комплекса 50-60 m^2 по кориснику
- спратност објекта до П+4
- једно ПМ на 2 запослена

Спортско-рекреативни садржаји

Услови за уређење и изградњу су:

- индекс заузетости парцеле макс. 40%
- индекс изграђености макс. 1,0
- спратност објеката макс. П+2
- зелене површине мин. 40%

У индекс заузетости се не рачунају отворени спортски терени.

У зелене површине се рачунају и отворени травнати спортски терени.

Садржаји посебне намене (објекти МУПа)

- Услови су:
- индекс заузетости парцеле макс. 50%
- индекс изграђености макс. 2,0
- спратност објеката макс. П+3

- зелене површине мин. 30%

Комунални садржаји

Пијаца, затворена тржница

Услови за уређење и изградњу су:

- радијус опслуживања 3 km
- индекс заузетости парцеле макс. 70%
- индекс изграђености парцеле макс. 1,4
- спратност објекта макс. П+1
- 1 паркинг место за продавца и доставна возила на сваке 2 тезге
- паркинг места за возила посетилаца на сваких 100 m² површине пијаце

Гробље

Функционална подела гробља треба да се састоји од следећих односа:

- 60% намењено гробним местима
- 20% заштитни зелени појас и парковски обликован простор
- 16% површине за саобраћајнице
- 3% трг за испраћај
- 1% остали садржаји (код улаза у гробље - капела, продавница свећа, цвећа и др., максималне спратности П - приземље)

Основни елементи за димензионисање површина за сахрањивање
врсте гробница димензија (m)

- гробнице са два ковчега	око 2.00 x 3.00 m
- гробнице са четири ковчега	око 2.50.x2.50 m
- гробови у низу	око 2.20 x1,0 и 2,30 x1,10
- гробови за урне	око 1,2 m ² бруто површина
- осаријум	10 x20m

Извориште

Услови за уређење и изградњу су:

- индекс заузетости парцеле макс. 50%
- индекс изграђености макс. 1,0
- спратност објекта макс. П+1
- зелене површине мин. 30%

Остали комунални садржаји

Услови за уређење и изградњу су:

- индекс заузетости парцеле макс. 70%
- индекс изграђености парцеле макс. 2,6
- спратност објекта макс. П+2+Пк
- зелене површине мин. 30%

Улични коридори

Услови за уређење и изградњу су:

- Планиране регул. ширине саобраћајнице I реда су од 21 до 30 метара
- Планиране регул. ширине саобраћајнице II реда су од 18 до 28 метара
- Планиране регул. ширине саобраћајнице III реда су од 16 до 24 метара
- Сабирне улице по правилу 15 метара или више, а минимум 12 метара
- Стамбене улице по правилу 12 метара, минимално 10 метара, а само изузетно 8 метара на местима где се ни то не може обезбедити
- Пешачке стазе и пролази минимум 2,5 метра, а само изузетно 1,5 метар на местима где теренски услови не омогућују пуну ширину

- Колски пролази који спајају две јавне површине и друге површине (пасажи, улази у јавне паркинг гараже и у друге објекте јавне намене и сл.) по правилу су широки 6 метара, а само изузетно могу бити ширине 5 метара
- ширина једносмерне саобраћајнице мин. 3,0 m
- ширина двосмерне саобраћајнице мин. 2 x 2,75 m
- ширина бициклическе стазе мин. 1,0 m
- ширина пешачке стазе мин. 0,8 m
- зелене површине мин. 30%
- удаљеност дрвећа од објеката мин. 5,0 m
- удаљеност дрвећа од ивице коловоза мин. 1,5 m

Паркови и скверови

Услови за подизање и уређење су:

- зелене површине у склопу парка/сквера мин. 70%/мин. 60%
- цветњаци у склопу зелених површина 2-4%
- стазе и платои у склопу парка/сквера макс. 30%/макс. 40%
- евентуални објекти макс. 5%
- опремити прикладним вртним мобилијаром

Заштитно зеленило и заштитна шума

Услови за подизање и уређење су:

- на овим површинама није дозвољена изградња објеката;
- озелењавање вршити у складу са станишним условима;
- површине озеленети аутохтоним садним материјалом.

8. ГЕНЕРАЛНА УРБАНИСТИЧКА РЕШЕЊА И ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ САОБРАЋАЈНЕ И КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

8.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Друмски саобраћај

Са аспекта градског саобраћајног система од стратешке важности је да се транзитни саобраћај измести изван града. Због тога треба довршити везни крак аутопута Е-75У за прихват транзита са граничног прелаза Келебија. Иако се везни крак налази изван обухваћеног подручја ова саобраћајница је стратешки важна јер поред прихвата транзита преко ње се остварује комуникација града са ширим окружењем.

За остварење другог постављеног стратешког циља да се сачува историјско језгро града од интензивног саобраћаја потребно је око центра града реализовати саобраћајнице великог капацитета. Даљи развој уличне мреже и друмског саобраћаја потребно је усмерити у правцу да путовања кроз центар града буду дестимулисани за сва она возила која немају циљ који се налази у центру града. Односно сва друга градска кретања треба обавити тако да се при том не улази у централну зону. Да би се то постигло потребно је формирати саобраћајни прстен градских саобраћајница вишег реда око централног дела града који треба да прихвати сав саобраћај и који ће омогућити брз и комфоран саобраћај без потребе да се са возилима улази у централну градску зону. Прстенове око градског језгра потребно је формирати тако да се максимално користе делови постојеће уличне мреже. Поменути прстен око градског језгра са саобраћајницама великог капацитета могуће је оформити кроз улице Максима Горког, Јована Микића до Мајшанског моста, улица Боре Станковића и продор до улице Петра Лековића, улицом Браће Мајер до Карађорђевог пута, улицом Петефи Шандора до продора улице Романијске и кроз Романијску до Максима Горког. Само на тај начин могуће је из центра

града елиминисати сав међузонски саобраћај који је “транзитни” у односу на ширу зону центра.

За нормалне токове саобраћаја између источног и западног дела града потребно је остварити планиране прелазе и продоре преко жељезничких пруга. Ту спадају нови прелаз:

- у продужетку Бајнатске улице,
- реконструкција Мајшанског моста и раскрснице код улице Јована Микића,
- реализација нових прелаза преко пруге Суботица-државна граница (Келебија) северно од града,
- реализација прелаза преко пруге Суботица – Хоргош непосредно пре Палића.

Све наведене прелазе потребно је планирати денивелисано у виду путног надвожњака или подвожњака зависно од конфигурације терена и околних објеката.

Стратешко саобраћајно решење дефинисано ГУП-ом, поред основних постојећих и планираних путних и железничких праваца, дефинише и основну категоризацију саобраћајница и потребне регулационе ширине за одређени ранг саобраћајнице. То подразумева ширину и положај свих саобраћајних површина, подземних и надземних комуналних инсталација.

Категоризација мреже саобраћајница овим планом одређено је на следећи начин:

- 1) Државни путеви кроз град IB, IIA и IIB реда,
- 2) Градске саобраћајнице I реда,
- 3) Градске саобраћајнице II реда,
- 4) Градске саобраћајнице III реда

Најзначајнију улогу имају државни путеви и градске саобраћајнице I реда које су предвиђене за интензивније саобраћајно оптерећење и у складу са тим су планиране са коловозом са 4 или 2 саобраћајне траке са бицикличким стазом и пешачким стазама. Поред градских саобраћајница I реда планиране су и саобраћајнице II и III реда у којима је планиран коловоз са 2 саобраћајне траке пешачким стазама и ускладу са просторним могућностима потребно је градити и бицикличке стазе.

Све ове саобраћајнице заједно чине основну мрежу друмских саобраћајница. Регулациона ширина улица зависиће пре свега од потребне ширине коловоза, бицикличких и пешачких стаза за прихватање саобраћајног оптерећења које се јавља у улицама. На бази тога утврђене су оријентационе регулационе ширине улица потребне за несметано одвијање саобраћаја. Размештај појединих инсталација (канализација, водовод, итд.) је такође унутар регулационе ширине улица од којих свака поседује заштитне ширине, тј. удаљености на којој се постављају један поред другог. Узимајући у обзир све ове критеријуме дефинисане су оријентационе регулационе ширине појединих улица према следећем:

- Планиране регулационе ширине где пролазе државни путеви и градске саобраћајнице I реда су од 20 до 36 m,
- Планиране регулационе ширине градских саобраћајница II реда су од 18 m до 28 m,
- Планиране регулационе ширине саобраћајница III реда су од 16 m до 24 m.

Остале саобраћајнице односно улице унутар граница овог плана морају имати одређене регулационе ширине:

- Сабирне улице по правилу 16 m или више, а најмање 12 m,
- Стамбене улице по правилу 14 метара, најмање 10 метара, а само изузетно 8 m.

Приликом дефинисања нових регулационих ширина улица потребно је водити рачуна о наслеђеном стању изграђености објеката и комуналне инфраструктуре у

појединим улицама, наиме неке постојеће улице (нпр. Мајшански пут) увек ће припадати градским саобраћајницама I реда на основу саобраћајног оптерећења али без рушења најмање једне стране улице и измештања већине комуналне инфраструктуре није могуће остварити наведене регулационе ширине улице, а таква решења би била крајње нерационална и економски неоправдана.

Пролазак државних путева непосредно поред градског језгра потребно је исто преиспитати и по могућности преусмерити на делове уличне мреже које су мање атрактивни. У односу на важећи Генерални план пролазак државних путних праваца кроз град је измењен исто као и важећи Референтни систем мреже државних путева РС. Под тачком 4.3.3 наведене су ознаке државних путних праваца и по старом и по новом референтном систему са свим референтним тачкама и деоницама као и ПГДС за поједине државне путне правце.

Важећом планском документацијом планирана је промена правца државног пута IIA реда бр. 100 између референтних чворова 10003 и 10003.1 (улица Бајнатска), где ја плановима нижег реда односно усвојеним Планом детаљне регулације планирано да се траса кловоза после кружног тока постепено измести у Изворску улицу. За измештање коловоза обезбеђене су и потребне катастарске парцеле односно потребна јавна површина.

Јавни путеви па и државни путеви се планирају, пројектују и граде тако да се планска и техничка решења ускладе са најновијим знањима технике пројектовања и изградње јавних путева, са захтевима безбедности саобраћаја, демографским и привредним потребама, економским начелима и мерилима за оцену оправданости њихове изградње, прописима о заштити животне средине и прописима којима се уређује пољопривредно земљиште, у складу са чланом 78. Закона о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/2018).

Приликом спровођења Планских решења из области саобраћаја мора бити укључено и пешачки, бициклистички и стационарни саобраћај, затим контрола приступа јавном путу у складу са Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („Службени гласник РС“, 50/2011) осталим важећим прописима и стандардима и Поглаљем X. Посебни услови изградње и реконструкције јавних путева Закона о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/2018).

Приликом израде Планске документације у које су укључене државни путеви обавезно је потребно предвидети заштитни појас и појас контролисане изградње у складу са члановима 34. и 36. Закона о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/2018).

Заштитни појас са сваке стране јавног пута, има следеће ширине:

- 1) државни путеви I реда - аутопутеви, 40 метара;
- 2) остали државни путеви I реда, 20 метара;
- 3) државни путеви II реда, 10 метара;
- 4) општински путеви, 5 метара.

Заштитни појас државног пута рачуна се од спољне ивице земљишног појаса (који је минимум 1 m од крајње тачке попречног профила државног пута), односно путне парцеле државног пута.

Изузетно заштитни појас може бити и веће ширине, ако је планским документом предвиђена изградња функционалних садржаја пута и пратећих садржаја пута за потребе корисника. У погледу ширина заштитног појаса оне се примењују и у насељима, осим ако то није другачије одређено планским документом.

Појас контролисане изградње, мерено од граница заштитног појаса јавног пута, има следеће минималне ширине:

- 1) аутопутеви 40 метара;
- 2) остали државни путеви I реда 20 метара;
- 3) државни путеви II реда 10 метара;

4) општински путеви 5 метара.

Изградња објеката у појасу контролисане изградње дозвољена је на основу донетих планских докумената који обухватају тај појас. У појасу контролисане изградње забрањена је изградња рудника, каменолома и депоније отпада и смећа.

Стратешка и планска решења односно планска документа потребно је предвидети са следећим:

- Преиспитати тип укрштаја државних путева и градских саобраћајница I и II реда са предлогом побољшања безбедности и проточности саобраћаја,
- Предочити измене у профилу државних путева који се поклапају са градским саобраћајницама I и II реда,
- Прецизирати повезивање радних и пословних зона на државни пут са смерницама за спровођење,
- Образложити утицај измене намене површина и општих урбанистичких услова за уређење на саобраћајно решење,
- Смањити број прикључака локалних саобраћајница на државне путеве и предвидети побољшање саобраћајног решења на раскрсницама и прикључцима у складу са чланом 45. Закона о путевима („Службени гласник Р.С.“, бр. 41/2018),
- Постојеће саобраћајне прикључке које се налазе на удаљености који не обезбеђује проток саобраћаја на државном путу у складу са рангом пута и угрожавају безбедност саобраћаја, потребно је укинути и повезати их преко сервисне или ободне саобраћајнице,
- Прикључци на државни пут морају бити под приближним правим углом са одговарајућом ширином и радијусима лепезе,
- По могућности потребно је ограничити број прикључака са левим скретањима и користити прикључке типа улив – излив,
- Кружне раскрснице предвидети на укрштајима државних путева и локацијама где се видно повећава безбедност саобраћаја,
- На местима укрштаја (прикључци и раскрснице) и укрштаја државних путева са железничком пругом потребно је обезбедити лиије прегледности у складу са чланом 38. Закона о путевима („Службени гласник Р.С.“, бр. 41/2018),
- Образложити прихватање и одводњавање површинских вода и ускладити са системом одводњавања државног пута, прецизирати деоницу са насељским и ванградским профилем пута,
- Сачувати коридор за реконструкцију, односно двострано проширење коловоза ДП IБ реда на пројектну ширину мин. 7.70 m (без издигнутих ивичњака), односно 7.0 m (са издигнутим ивичњацима) и ДП IIA и IIB реда на пројектну ширину мин. 7.10 m (без издигнутих ивичњака), односно 6.50 m (са издигнутим ивичњацима), односно у складу са важећом законском и подзаконском регулативом,
- Саобраћајне и слободне профиле пешачких и бициклистичких стаза планирати са одвајањем разделним зеленим појасом у односу на коловоз државног пута,
- Аутобуска стајалишта планирати према захтевима корисника у простору са саобраћајно безбедносним карактеристикама, ван коловоза јавног пута и смакнута два наспрамна стајалишта мин. 30 м. У складу са члановима 84. 85. Закона о путевима („Службени гласник Р.С.“, бр. 41/2018),
- За све предвиђене интервенције и инсталације које се воде кроз земљишни појас (парцелу пута) државног пута потребно је да се обратите управљачу државног пута за прибављање услова и сагласности за израду пројектне документације изградњу и постављање истих у складу са важећом законском регулативом.

Планом намене дефинисане су радне и комерцијалне зоне који су непосредно поред државних путева на улазним правцима у град. Ради обезбеђивања проточности тј. капацитета свих путних праваца уз одговарајући ниво безбедног одвијања саобраћаја број директних прикључака на државне путеве потребно је свести на могући најмањи број у складу са расположивим простором и размештајем индустријских и комерцијалних објеката. Ради смањења броја директних прикључака на државне путеве где год стоји на располагање довољан простор потребно је користити сервисне саобраћајнице паралелне државним путевима који ће служити за прикупљање околног саобраћаја. Сервисне саобраћајнице се потом прикључују на државне путеве на најпогоднијем месту формирањем трокраке или четворокраке раскрснице са одговарајућом саобраћајном сигнализацијом у складу са оптерећењем раскрснице.

Ради повећања безбедности и проточности саобраћаја на раскрсницама потребно је извршити усаглашавање капацитета и оптерећености следећих раскрсница:

- Раскрсница Београдског пута са Толминском улицом и Чантавирским путем,
- Раскрсница Београдског пута са улицом Аксентија Мародића,
- Раскрсница Београдског пута са Изворском и Бајнатском улицом,
- Раскрсница Београдског пута са Кумичићевом улицом,
- Раскрсница Максима Горког са Романијском и Загребачком улицом,
- Раскрсница Максима Горког са Штросмајеровом улицом и улицом Браће Радића,
- Раскрсница Максима Горког са улицом Ђуре Ђаковића и Сенћанским путем,
- Раскрсница Сегединског пута и улице Јована Микића и Пап Пала,
- Раскрсница Сегединског пута и улице Ђорђа Натошевића,
- Раскрсница Фрања Клуза и улице Франа Супила и Дурмиторске,
- Раскрсница Сомборског пута и Загребачке и Прерадовићеве улице,
- Раскрсница Матка Вуковића и Матије Гупца,
- Раскрсница Прерадовићеве и улице Петефи Шандора и Бајског пута,
- Раскрсница Карађорђевог пута и улице Браће Мајера,
- Раскрсница Карађорђевог пута и улице Секереш Ласла,
- Раскрсница Едварда Кардеља и Зоркине улице,
- Раскрсница Бајског пута и Гајеве улице,

Све наведене раскрснице су првенствено на примарним градским саобраћајницама и државним путевима који су саобраћајно и најоптерећенији тренутно у граду.

Полагање инфраструктурних инсталација поред државних путева могуће је под следећим условима:

Услови за паралелно вођење инсталација:

- Предметне инсталације планирати на удаљености мин. 3.0 m од крајње тачке попречног профила – ножице насипа трупа пута или спољне ивице путног канала за одводњавање ножице насипа трупа пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање, искључиво изван заштитне ограде, без могућности да се инсталације предвиђају у коловозу предметних државних путева,
- На местима где није могуће задовољити услове из претходног става мора бити пројектована и изведена адекватна заштита трупа предметног пута,
- Не дозвољава се вођење предметних инсталација по банкини, косинама усека или насипа, кроз јаркове и кроз локације које могу иницирати отварање клизишта.

Услови за укрштање предметних инсталација са предметним путем:

- да се укрштање са путем предвиди искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви,

- заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана са по 3.0 m са сваке стране,
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи 1.35 – 1.50 m, за аутопут 1.80 m, у зависности од конфигурације терена,
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи мин. 1.20 – 1.35 m,
- укрштање планираних инсталација удаљити од укрштаја постојећих инсталација на мин. 10.0 m.

Железнички саобраћај

С обзиром да је у току израда Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – гранични прелаз (Келебија) потребно је сагледати и по могућности елиминисати све негативне утицаје које носи са собом овакав инфраструктурни систем у циљу побољшања функционисања градских саобраћајних и комуналних инфраструктурних система као и животне средине у самом граду.

- Развојни планови железнице на простору града Суботице обухватају у себе следеће:
- Просторним планом Републике Србије од 2010 до 2020 дефинисан је дугорочни програм развоја железничке инфраструктуре Коридора X, у складу са ратификованим европским Споразумима и стандардима интероперабилности Трансевропске железничке мреже. Као део коридора ХБ приоритетно је планирана реконструкција, модернизација и изградња двоколосечне пруге Е-85: Београд – Нови Сад – Суботица – гранични прелаз (Келебија);
- Израђена је Студија изводљивости за модернизацију пруге Београд – Нови Сад – Суботица – гранични прелаз (Келебија), као и Просторни план посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Нови Сад – Суботица – гранични прелаз (Келебија) („Службени гласник РС“, бр. 32/17). У међувремену донета је и Одлука о изради измена и допуна Просторног плана посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Нови Сад – Суботица – гранични прелаз (Келебија) („Службени гласник РС“, бр. 108/2017), који ће се изградити за директно спровођење на основу правила уређења простора и грађења објеката са елементима за детаљну разраду и на деоници од Новог Сада до Суботице;
- Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. предвиђена је ревитализација и модернизација (електрификација) железничких пруга Суботица – Богојево – државна граница, Суботица – Хоргош – државна граница и Банатско Милошево – Сента – Суботица, по постојећим трасама пруга;
- У склопу ИПА програма прекограничне сарадње Мађарске и Србије израђена је Студија изводљивости железничке прекограничне пруге Сегедин – Хоргош – Суботица – Чикерија – Баја. За реализацију овог пројекта користиће се парцеле на траси пруге Суботица – Суботица фабрика.

У склопу претходно поменутог Просторног плана биће извршена и реконструкција и модернизација Суботичке железничке путничке и теретне станице.

Након израде и усвајања претходно поменутих Просторних планова посебне намене на подручју града потребно је усагласити усвојену планску документацију са поменутих плановима вишег реда.

Услови за изградњу објеката и укрштање јавних путева са железничком пругом:

- Железничко земљиште мора остати јавно грађевинско земљиште са постојећом наменом;
  - Не планирати нове укрштаје друмских саобраћајница са постојећом железничком инфраструктуром у нивоу. Размак између два укрштања железничке инфраструктуре и јавног пута не може да буде мањи од 2.000 метара. Укрштање железничке инфраструктуре са некатегорисаним путевима изводи се усмеравањем тих путева на најближи јавни пут који се укршта са железничком инфраструктуром. Ако то није могуће треба међусобно повезати некатегорисане путеве и извести њихово укрштање са железничком инфраструктуром на заједничком месту;
  - Објекте је могуће планирати ван инфраструктурног појаса предметне железничке пруге;
  - У инфраструктурном појасу, осим у зони пружног појаса, изузетно се могу планирати објекти који нису у функцији железничког саобраћаја, а на основу издате сагласности управљача инфраструктуре, који се издаје у форми решења и уколико је изградња тих објеката предвиђена урбанистичким планом локалне самоуправе која прописује њихову заштиту и о свом трошку спроводи прописане мере заштите тих објеката.
- Уколико је због просторних ограничења предвиђена изградња објеката на растојању мањем од 25 метара, изузетно се, изван насељеног места, а ради омогућавања приступа железничкој инфраструктури, објекти могу се планирати на следећи начин:
- ако се железничка пруга налази у нивоу терена, објекти се могу планирати на удаљености од најмање 13 метара од осе најближег колосека,
  - ако се железничка пруга налази на насипу, објекти се могу планирати на удаљености од не мањој од 6 метара од ножице насипа, али не мањој од 12 метара од осе најближег колосека,
  - објекте планирати ван граница земљишта чији је корисник железница.
- Уколико се предвиди изградња стамбених објеката у инфраструктурном појасу, надлежни орган града Суботица је у обавези да предузме све мере заштите објеката од негативног утицаја одвијања железничког саобраћаја (бука, вибрација, физичка заштита лица и објеката,...):
- Објекти као што су: рудници, каменоломи, кречане, циглане, индустријске зграде и постројења и други слични објекти не могу се градити у заштитном пружном појасу ближе од 50 метара рачунајући од осе крајњег колосека;
  - У инфраструктурном појасу не планирати формирање депонија отпадних материјала, као ни трасе инсталација за одвођење површинских и отпадних вода тако да воде ка трупљу железничке пруге;
  - У инфраструктурном појасу могу се постављати каблови, електрични водови ниског напона за осветљавање, телеграфске и телефонске ваздушне линије и водови, трамвајски и тролејбуски контактни водови и постројења, канализације и цевоводи и други водови и слични објекти и постројења на основу издате сагласности управљача инфраструктуре, која се издаје у форми решења;
  - Пружни појас је земљишни појас са обе стране пруге, у ширини од 8 метара, у насељеном месту од 6 метара, рачунајући од осе крајњих колосека, земљиште испод пруге и ваздушни простор у висини од 14 метара. Пружни појас обухвата и земљишни простор службених места (станица, стајалишта, распутница путних прелаза и слично) који обухвата све техничко – технолошке објекте, инсталације и приступно – пожарни пут до најближег јавног пута;
    - Инфраструктурни појас је земљишни појас са обе стране пруге, у ширини од 25 метара, рачунајући од осе крајњих колосека који функционално служи за употребу, одржавање и технолошки развој капацитета инфраструктуре;

- Заштитни пружни појас је земљишни појас са обе стране пруге, у ширини од 100 метара, рачунајући од осе крајњих колосека.

Бициклистички и пешачки саобраћај

Бициклистичком и пешачком саобраћају потребно је у будућности посветити већу пажњу и употпуњавати постојећу мрежу у могуће највећој мери у зонама великих густина становања по могућности и са стазама рекреационог типа. Суботица има компаративне предности за развој бициклистичког саобраћаја, који би били:

- традиција и навике вожње бицикала,
- равничарска конфигурација терена,
- јефтин и здрав начин превоза,
- раздаљине путовања одговарају дужини „удобне“ вожње бицикла.

Недавним променама у позитивним законским регулативама уведене су блажи критеријуми и услови за формирање и изградњу саобраћајница за потребе бициклиста на местима где су просторне могућности оскудне, увођењем разних врста стаза као што су:

- бициклистичких трака – служе за саобраћај бицикала, мопеда и трицикала
- бициклистичких стаза – служе искључиво за саобраћај бициклиста и
- пешачко – бициклистичких стаза – служе за саобраћај пешака и бициклиста.

Стационарни саобраћај

Да би се проблем паркирања ублажио потребно је подједнако предузети одређене мере у сфери планирања и експлоатацији постојећих паркиралишта. То подразумева да се изградња и реконструкција објеката у пословним центрима услови изградњом одређеног броја паркинг места, било на отворем партерном простору, било у објекту. Да би се проблем паркирања на јавним површинама ублажио, планиране су као најрационалније решење јавне паркинг гараже. На подручју градског језгра и шире потребно је планирати више јавних паркинг гаража за чију изградњу град треба да дефинишу конкретне активности.

Паркирање теретних возила и аутобуса потребно је решавати у оквиру радних зона, саобраћајних терминала и јавним паркинзима планиране за ову врсту возила.

Јавни градски превоз

Јавни градски превоз и инфраструктуру потребну за обављање јавног градског превоза у будућности потребно је развијати у могуће највећој мери ради употпуњавања мреже линија јавног градског превоза као најрационалнијег вида масовног превоза.

8.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА

Водоснабдевање

Основне полазне поставке развоја водоснабдевања, односно циљеви развоја у наредном планском периода су:

- потпуна изграђеност дистрибуционе мреже
- потпуна прикљученост становништва и установа на институционални систем водоснабдевања
- прикључење већине индустрије (постојеће, а поготову нове) на јавни водовод
- обезбеђеност свих потрошача водом прописаног квалитета, потребног притиска и у рационално потребним количинама
- побољшана поузданост система водоснабдевања
- обезбеђење потребних капацитета водозавода, кондиционирања, резервоара и црпних станица дистрибуционих система

- комплетирање недостајуће дистрибуционе мреже по елементима новог урбанистичког плана
- обнављање дотрајале дистрибуционе мреже

У испуњавању зацртаних развојних планова смернице дају:

- Генерално решење водоснабдевања МЗ Таванкут: Доњи и Горњи Таванкут, Љутово, (ЕХ-4039) израђен од стране ИГВ Суботица 1991. године
- Актуелизована анализа генералног решења водоснабдевања МЗ Таванкут-ЕХ 4039 из 1991. године (156/2008), израђен од стране Завода за водопривреду из Суботице 2008. године
- Студија избора система водоснабдевања насеља Суботица, Палић и Келебија, израђен од стране Завода за водопривреду и ЈКП "Водовод и канализација" из Суботице 2007. године
- Генерални пројекат подсистема Палић као дела дистрибуционог система Суботица (Е-789/09), израђен од стране Завода за комуналну хидротехнику "Аква-Пројект" из Суботице 2009. године

Продор преко Водозахвата I је неопходан за формирање градске саобраћајнице I реда, како би се повезао државни пут (пут Едварда Кардеља) са источним делом Града - градском саобраћајницом I реда (пут Јована Микића) и саобраћајницом I реда (Мајшански пут). За простор Водозахвата I нису рађени урбанистички планови за спровођење. Приликом израде планског документа урбанистичке разраде размотриће се могућност да се део планиране саобраћајнице I реда измести око Водозахвата I.

Продори преко Водозахвата II су планирани у ранијем периоду следећим урбанистичким плановима:

- ПДР блока оивиченог улицама Магнетна поља, Сегедински пут, планирана источна обилазница и пољски пут у Суботици (Сл. лист Општине Суботица бр 12/2006).
- ПДР за комплекс водозахвата II у Суботици (Службени лист Града Суботице 2/2009)
- ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ VII за насеље „Кертварош“ („Службени лист града Суботице“ 12/2014)

У наведеним Плановима формирани су источна и североисточна обилазница, које пролазе кроз територију водозахвата II, строго водећи рачуна о санитарним зонама заштите бунарских поља (обезбеђена је зона ширине од 10 м унутар сваког новоформираног блока између саобраћајница).

Приликом измене важећих планова ускладити саобраћајно решење са решењем из ГУП-а којим је укинута деоница планиране североисточне обилазнице преко простора водозахвата II.

Одвођење отпадних вода

Основне полазне поставке развоја канализације, односно циљеви развоја у наредном планском периоду су:

- делимична, 75%-на изграђеност канализационе мреже
- делимична, 80%-на прикљученост становништва
- потпуна прикљученост установа на канализациону мрежу
- потпуна прикљученост индустрије на канализацију
- потпуно пречишћавање свих отпадних вода из система канализације
- комплетирање главних колекторских праваца којима се обезбеђује могућност развоја секундарне мреже и којим се врши замена дотрајалих и неадекватних водова
- побољшана поузданост система канализације
- обнављање дотрајале и неадекватне канализационе мреже
- повезивање Суботице и Палића у јединствени технички систем

- трансформација постојећег општег система канализације на мешовити са циљем повећања ефикасности функционисања система и степена пречишћавања отпадних вода
- почетак реализације канализације атмосферских вода насеља Палић

У испуњавању зацртаних развојних планова смернице дају:

- Идејно решење атмосферске канализације за Палић (Е-2363-6), израђен од стране ИГВ Суботица 1983. године
- Генерално решење канализације града Суботице - колектор 0 (Е-3921), израђен од стране ИГВ Суботица 1987. године
- Генерално решење канализације града Суботице - колектор I (Е-3747/6), израђен од стране ИГВ Суботица 1987. године
- Генерално решење канализације града Суботице - колектор II (Е-3747/6), израђен од стране ИГВ Суботица 1987. године
- Генерално решење канализације града Суботице - колектор III (Е-3747/6), израђен од стране ИГВ Суботица 1987. године
- Генерално решење канализације града Суботице - колектор IV (Е-3747/6), израђен од стране ИГВ Суботица 1987. године
- Генерално решење канализације града Суботице - колектор V (Е-3747/6), израђен од стране ИГВ Суботица 1987. године
- Генерално решење канализације града Суботице - колектор VI (Е-3747/6), израђен од стране ИГВ Суботица 1987. године
- Генерално решење канализације града Суботице - колектор VII (Е-3747/6), израђен од стране ИГВ Суботица 1987. године
- Генерално решење канализације града Суботице - општи део (Е-3747/6), израђен од стране ИГВ Суботица 1988. године
- Ревизија генералног решења канализације употребљених вода - колектор V (283/01), израђен од стране Завода за комуналну хидротехнику "Аква-Пројект" из Суботице 2001. године
- Ревизија техничког решења канализације -канализациона мрежа слива колектора употребљених вода - колектор II на територији МЗ Ново село (107/2002), израђен од стране Завода за водопривреду из Суботице 2005. године
- Идејно решење атмосферске канализације за бању Палић - допуна и иновација пројекта (Е-647/07), израђен од стране Завода за комуналну хидротехнику "Аква-Пројект" из Суботице 2007. године
- Генерални пројекат канализације употребљених вода за стамбену зону МЗ Радановац (Е-732/08), израђен од стране Завода за комуналну хидротехнику "Аква-Пројект" из Суботице 2008. године
- Генерални пројекат градске канализације у делу радне зоне "Југ" (околина пута Суботица-Биково) (Е-597/08), израђен од стране Завода за комуналну хидротехнику "Аква-Пројект" из Суботице 2008. године
- Студија развоја система канализације насеља Суботица и Палић - слив VII и VIII, варијанта II, израђен од стране Завода за водопривреду из Суботице 2009. године
- Концепцијско решење одвођења отпадних вода насеља Палић- ревизија 2016. године (К-919), израђен од стране ЈКП "Водовод и канализација" 2016. године

Развој техничких решења у погледу језера Палић, односе се на изградњу, реконструкцију и оспособљавање објеката и уређаја за управљање количином и нивоом вода језера. Сходно овоме ово обухвата:

- реконструкција свих устава и прелива и усклађивање њихових техничких карактеристика са новим потребама
- оспособљавање система обилазног канала и црпне станице

- обезбеђење погонске сигурности Хидросистема “Северна Бачка”, подсистем “Тиса–Палић”

У област развоја спадају и одржавање, реконструкција и изградња обалоутврда.

8.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Тренутно снабдевање постојећих потрошача електричном енергијом је у потпуности задовољавајуће. Електроенергетска мрежа поседује одређене резерве у својим капацитетима тако да може да задовољи и појаву нових потрошача, како пословних, тако и стамбених.

За снабдевање нових корисника који се могу појавити на простору индустријске зоне на југозападном делу предметног простора (Инд. зона Мали Бајмок) потребна снага обезбедиће се из ТС 110/20 kV „Суботица-4“ лоциране на Карађоређевом путу, где је планирано значајно повећање капацитета у будућности и из ТС 110/20 kV „Суботица-1“.

Што се тиче нових пословних потрошача који се могу појавити уз индустријску зону уз Сегедиску пут, они ће се електричном енергијом снабдевати пре свега из ТС 110/20 kV „Палић“ која се налази на Кањишком путу и у којој постоје значајне резерве капацитета.

Према проценама „ЕПС Дистрибуције“ д.о.о. – Огранка „Електродистрибуција Суботица“, до 2025. године не планира се изградња нових ТС 110/20 kV изузев у случају појаве већег Индустријског гиганта. Након те године ће се поново извршити процена потребе изградње таквог објекта. У границама обухвата овог Плана постоји простор уз Пачирски пут који је намењен за изградњу нове ТС 110/20 kV „Суботица-5“, уколико се након 2025. године исказа потреба за таквим енергетским ослоном. Изградња ове ТС пратила би и изградња надземног далековода 110 kV – за прикључење ТС 110/20 kV Суботица 5 на ДВ 110 kV бр. 1003 ТС Суботица 3 – ТС Суботица 4 у дужини од око 3 km. До тренутка градње ТС 110/20 kV „Суботица-5“ на том простору егзистира разделна станица 20 kV (РС 20 kV „Пачирски пут“), чије ће место и кабловске 20 kV изводе преузети нова ТС 110/20 kV.

У периоду важења овог планског документа очекује се гашење свих ТС 35/10 kV, чију снагу ће преузети постојеће ТС 110/20 kV, а у плану је и превођење 35 kV водова на 20 kV ниво.

Што се тиче изградње нових 20 kV водова, они ће се из постојећих ТС 110/20 kV градити сукцесивно, са приоритетима и динамиком која зависи од потребе за електричном енергијом на комплексима где је предвиђена изградња стамбених, пословних или индустријских потрошача на територији града Суботице и насеља Палић, и на основу планова надлежног предузећа.

Сигурност напајања (могућност резервисања) Суботице и Палића обезбедити сучељавањем нових са постојећим 20 kV изводима из суседних ТС 110/20 kV, а где због конфигурације 20 kV мреже то није могуће, потребно је изградити одређен број 20 kV разводних постројења са 20 kV кабловским везама већег пресека са бакарним проводницима (тзв. „вретенима“).

За прикључење већих нових потрошача неопходна је изградња нових дистрибутивних трафостаница, напона 20/0,4 kV и потребне снаге или трафостаница у власништву инвеститора.

За ужи центар града, за делове града се великом густином становања као и за индустријске зоне планирати ТС-е капацитета 2x1000 kVA или 2x630 kVA, док се за предграђа могу планирати ТС-е капацитета до 1x630 kVA. У овим зонама СН и НН мрежу планирати као подземну (кабловски водови).

Трафостанице градити као МБТС (монтажно-бетонска трафостаница), КТС (компактна трафостаница) или ЗТС (зидана трафостаница). Удаљеност енергетског трансформатора од суседних објеката мора износити најмање 3 m.

Ако се трафостаница смешта у просторију у склопу објекта, просторија мора испуњавати услове грађења из важећих законских прописа.

На периферним деловима обрађиваног простора, где тренутно постоји надземне ЕЕ мрежа, дозвољава се изградња стубних ТС.

Код избора локације за ТС водити рачуна о следећем:

- да буде постављена што је могуће ближе тежишту оптерећења
- да прикључни водови буду што краћи, а расплет водова што једноставнији
- да постоји могућност лаког прилаза ради монтаже и замене опреме
- могуће опасности од површинских и подземних вода и сл.
- присуство подземних и надземних инсталација у окружењу ТС
- утицају ТС на животну средину.

За потребе прикључења нових дистрибутивних трафостаница на средњенапонску 20 kV електроенергетску мрежу планирати изградњу 20 kV прикључних водова (по принципу улаз-излаз) који би се градили од нових трафостаница до најближих постојећих 20 kV извода у циљу повезивања нових дистрибутивних ТС на средњенапонску мрежу, а по потреби изградња и нових 20 kV извода из енергетских ослонаца - ТС 110/20 kV. Нови расплет 20 kV кабловских водова требало би да омогући двострано напајање дистрибутивних ТС, као и сучељавање 20 kV извода из више ТС 110/20 kV чиме би се постигло сигурније напајање и боља расподела оптерећења.

Што се тиче постојећих ЕЕ објеката, у циљу модернизације електроенергетске мреже, потребно је надземну нисконапонску мрежу, пре свега у ужем центру града и Палића, деловима града се великом густином становања као и у индустријским зонама каблирати, постојеће трафостанице по потреби реконструисати уз дозвољено повећање снаге, како би се задовољиле електроенергетске потребе постојећих али и будућих потрошача на простору обухвата Плана.

Полагање 20 и 0,4 kV кабловских водова треба предвидети у зеленом појасу постојећих и новопланираних улица, односно у зонама између коловоза и тротоара где год је то могуће, док је за изградњу дистрибутивних трафостаница потребно предвидети одговарајућа места, унутар блокова, где год постоји могућност за то.

На предметном простору је потребно изградити квалитетну јавну расвету, у оним деловима у којима није изведена. Мрежа јавног осветљења ће се каблирати у деловима града и Палића где је електроенергетска мрежа каблирана, а у оним деловима где је електроенергетска мрежа ваздушна, светиљке за јавно осветљење ће се постављати по стубовима електроенергетске мреже. Мрежу јавног осветљења дуж главних саобраћајница треба реконструисати, а у деловима предметног простора са централним садржајима расветна тела могу бити постављена на декоративне канделабре. Напајање канделабер светиљки решити путем нисконапонског подземног кабла.

Мрежу јавног осветљења треба реконструисати, тј. градити нову, у складу са новим технологијама развоја расветних тела и захтевима енергетске ефикасности.

Изградња јавне расвете у свим својим видовима ће пратити свеукупну планирану изградњу објеката.

8.4. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Гасоводна и нафтоводна инфраструктура

На предметном простору обухваћеном Планом, постоји изграђена дистрибутивна гасна мрежа (ДГМ) од полиетилена ПЕ 80 различитих димензија радног притиска 2,5 бар, са довољним капацитетом природног гаса за снабдевање свих потенцијалних потрошача природног гаса.

Овај План у потпуности подржава развој гасоводне мреже на територији града Суботице и насеља Палић и врши имплементацију исте у планска решења.

Све постојеће и будуће објекте је могуће прикључити на већ изграђену ДГМ уз претходно прибављену Сагласност за прикључење и Одобрење за прикључење за сваки објекат појединачно издато од стране овлашћеног дистрибутера природног гаса.

Топлификација објеката као и снабдевање овим енергентом објеката на предметном простору планирана је прикључењем на постојећу или нову гасоводну мрежу која ће се изградити у планираним или постојећим улицама, у оним деловима где буде постојао интерес за прикључење објеката, и повезати са постојећом гасоводном мрежом.

За очекивати је да ће највећи број прикључака бити код потрошача широке потрошње, односно категорије типских прикључака за насеља са породичним стамбеним објектима. Такође је планирана изградња групних прикључака у подручјима где се планира изградња вишепородичних стамбених зграда.

Планира се и повећање броја индивидуалних прикључака на дистрибутивној гасоводној мрежи у пословној, радно-пословној и радној зони, као и за појединачне кориснике различитих намена.

Што се тиче истраживања нафте и гаса на предметном простору, НИС а.д. Нови Сад има одобрење за наставак истраживања до 31.12.2020. године.

Постојеће станице за снабдевање горивом моторних возила и ТНГ продавнице се задржавају, уз напомену да је планирано измештање бензинске станице Суботица 1 која се налази на углу Толминске улице и Београдског пута, које се ради у склопу реализације новог саобраћајног решења (кружног тока) за поменути локацију.

Вреловодна инфраструктура

Систем даљинског грејања присутно је у урбаном центру Суботице, а грејно подручје градског система даљинског грејања подељено је у пет рејона магистралних водова са уличним и кућним прикључцима: „Кертварош“, „Нови град“, „Прозивка“, „Центар“ и „Радијалац“. Реконструкција целокупне вреловодне мреже завршена је у претходном периоду.

Проширење вреловодне мреже планирано је за све рејоне осим „Новог Града“, у зависности од интересовања будућих корисника овог начина грејања, као и од пословних планова ЈКП „Суботичка топлана“. Изградњом вреловодне мреже на делу простора где вреловодна мрежа није изграђена и који је директно повезан са простором где постоји вреловодна мрежа биће омогућено постојећим и новим објектима прикључење на систем даљинског грејања.

Могућности проширења вреловодне мреже по рејонима су следећа:

- рејон „Кертварош“ могуће је проширити на простор од укупно 20,39 ха који је подељен на 3 блока: К1 омеђен улицама Петрињска са севера, Партизанских база са истока, Сегедински пут са југа и Вишеградском са запада, К2 омеђен улицама Теслина са севера, Партизанских база са истока, Зетска и Добојска са југа и Саве Ковачевића са запада, и К3 омеђен улицама Храстова са севера, Копачица са истока, Кирешка са југа и Саве Ковачевића са запада;
- рејон „Прозивка“ могуће је проширити на простор од укупно 68,39 ха који је подељен у 6 блокова: П1 омеђен са севера Аутобуском станицом, жељезничком пругом Суботица – Београд са истока, продужетком Бајнатске са југа и Сенћанским путем са запада, П2 омеђен улицама Кумичићева, Ж. Ј. Шпанца, Божицара Аџије, Сенћански пут, Андрије Медулића, Масарикова, Драгише Мишовића, Шолохова и Браће Радић, П3 омеђен улицама Трг Паје Кујунџића са севера, Масарикова са истока, Бајнатска са југа и Браће Радића са запада, П4 омеђен улицом Бајнатска са севера, каналом са истока, Изворском са југа и Београдским путем са запада, П5 омеђен улицама Лесковачка са севера, Јаше Игњатовића са истока, Ровињском и Улмер Гашпара са југа и Лазе Бачића и Сергеја Јесењина са запада, и П6 омеђен

улицама Максима Горког и Соње Маринковић са севера, Браће Радића са истока, 8. марта са југа и Београдским путем са запада;

- рејон „Центар“ могуће је проширити на простор од укупно 7,40 ха који се састоји од једног блока Ц1 који је омеђен Сомборским путем са севера, улицом Матије Гупца са истока, Максима Горког са југа и Загребачком са запада;
- рејон „Радијалац“ могуће је проширити на простор од укупно 51,91 ха који се састоји из 5 блокова: Р1 омеђен улицама Браће Мајера са севера, Трг Јакаба и Комора са истока, Петефи Шандора са југа и Толстојева са запада, Р2 омеђен комплексом Грађевинског факултета са севера, улицама Браће Југовић са истока, Браће Мајер са југа и Луке Ботића и Козарачка са запада, Р3 омеђен улицама Сеп Ференца са севера, Ватрослава Лисинског са истока, Боре Станковић са југа и Арсенија Чарнојевића са запада, Р4 омеђен улицама Боре Станковића са севера, Арсенија Чарнојевића са истока, Змај Јовина са југа и Цара Лазара са запада и Р5 омеђен улицама Боре Станковића са севера, Босе Милићевић са истока, Змај Јовина са југа и Арсенија Чарнојевића са запада.

8.5. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

Телекомуникациони саобраћај

У наредном периоду може се очекивати повећање броја корисника телекомуникационих услуга, као и захтеви за повећањем капацитета и проширењем спектра услуга код постојећих претплатника.

Ове чињенице ће захтевати континуирани развој и унапређење телекомуникационих мрежа и децентрализацију истих.

Оптичка мрежа као тренутно најсавременија телекомуникациона мрежа постаће доминантан тип ТК мреже у чији развој су већ до сада уложена огромна средства. Може се рећи да је 2015. године почела интензивна изградња оптичких мрежа на територији града Суботице и насеља Палић, како код Телекома тако и код осталих оператера, и та изградња не јењава.

У оквиру децентрализације транспортне мреже планира се међусобно повезивање свих удаљених претплатничких степена оптичким спојним кабловима у „прстенасту“ структуру, што ће додатно обезбедити квалитет, растерећење, поузданост и непрекидност рада комплетног система веза на овом простору. Полазећи од постојећег стања, транспортна мрежа ће се градити фазно, уз максимално коришћење расположивих ресурса и у случајевима када је неопходно, реализацијом привремених техничких решења, која ће се временом уклапати у циљну архитектуру телекомуникационе мреже.

Увођење оптичких каблова уводи се и у домен приступне мреже, и то не само бизнис корисника већ и осталих претплатника у циљу потпуне дигитализације система и могућности пружања најквалитетнијих и најбржих услуга и различитих сервиса (говор, подаци, мултимедијални сервиси,...).

Да би се омогућило прикључење планираних објеката на предметном простору на ТК мрежу, потребно је на предметном простору изградити ТК кабловску канализацију у делу у којем је она неизграђена и повезивати је са постојећом ТК инфраструктуром.

У складу с тим, планирано је повезивање нових и постојећих објеката изградњом оптичких каблова до улаза објекта или до корисника, класична децентрализација, као и реконструкција приступне мреже заменом постојећих каблова новим типовима каблова.

Изградња ТК инфраструктуре у оним деловима предметног простора где је електроенергетска мрежа изведена подземно мора се такође обавезно извести подземно.

Мобилне телекомуникације

Период који је пред нама обележиће сасвим сигурно и развој мобилне телефоније, као у погледу броја корисника тако и у погледу спектра, квалитета и брзине услуга мобилне телефоније. Све то ће захтевати густу мрежу антенских система (радио базних станица – РБС) повезаних међусобно оптичким кабловима.

Потребно је предвидети и простор за потребе изградње будућих базних станица мобилне телефоније, и припадајућих ТК објеката, као и за изградњу приводних оптичких каблова до истих. Као привремено решење за повезивање постојећих и нових базних станица мобилне телефоније на ТК мрежу, потребно је предвидети РР коридоре који захтевају оптичку видљивост међу базним станицама које су на тај начин повезане, док би повезивање оптичким кабловима представљало трајно и коначно решење.

При одређивању макро и евентуално микролокације базних станица, узима се у обзир просторни распоред мобилних корисника и конкретне потребе. Највећу густину базних станица треба очекивати у градским зонама, већим насељеним местима, уз важније путне правце. Тенденције развоја су, поред ширења покривености и повећање капацитета на већ покривеној територији.

Све ове услове потребно је обезбедити за све оператере мобилне телефоније у Србији.

КДС и РТВ мрежа

На подручју града Суботице и насеља Палић ЈМУ Радио Телевизије Србије не поседује и не планира изградњу објекта везаних за систем радио и телевизије.

ЈП ЕТВ нема планове за изградњу нових објеката на предметном простору.

Што се тиче КДС мреже, ЈП „Пошта Србије“ планира у наредном периоду наставак фазе изградње у Суботици што подразумева полагање оптичких каблова у ров и постављање нових оптичких чворова. Предвиђена је и реконструкција и изградња коаксијалног дела мрежа од оптичких чворова до крајњих корисника.

У краткорочном периоду ово ЈП планира посебна улагања у КДС мреже у месним заједницама Мали Бајмок, Кер и Александрово, а у дугорочном периоду планира се на улагању у *FTTH (Fiber To The Home)* технологију на целом предметном простору.

Током 2016. године почела је изградња оптичких мрежа и других КДС оператора на територији града Суботице и насеља Палић, и она се и даље наставља, а почела је од најгушће насељених делова простора који се обрађује овим Планом.

Код ових оператора КДС услуга (СББ – Српске кабловске мреже д.о.о., САТ-ТРАКТ д.о.о., *BAU NETWORKS DOO* и др.) у понуди су интегрисани пакети ТК услуга који обједињују приступ интернету, дигиталну телевизију, фиксну телефонију, видео надзор и слично. Сви ови сервиси се базирају на *GPON (Gigabit Passive Optical Network)* технологији, као и *FTTH (Fiber To The Home)* архитектури мреже.

Полагањем оптичког кабла до самог корисника отвара се могућност пружања многих дигиталних услуга (интернет, телефонија, видео надзор, даљинско читавање потрошње, телебанкарство, учење на даљину, телемедицина и дурго) које карактеришу велика брзина и стабилност.

Предност оптичких каблова као најсавременијег медијума за пренос података у односу на бакарне и коаксијалне каблове је неупоредиво веће брзине и до 2,5 Gb/s, могућност преношења великих количина података, отпорност на утицаје спољне средине, мање димензије, лакше полагање каблова као и мало слабљење сигнала што дозвољава домете и до 200 km без појачања сигнала.

8.6. ПЛАНИРАНЕ ЈАВНЕ ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ

За стицање модерне урбанистичке заједнице коју Суботица жели постићи, зеленило има главну улогу у смањивању и ублажавању негативних утицаја на животну средину и стварању хуманијих услова живљења.

Зато је у наредном планском периоду неопходно радити на:

- формирању хомогеног система зеленила
- подизању нових зелених површина по одређеним принципима и у
- планираним односима према намени
- одржавању, очувању и санирању (реконструкција, регенерација и обнова
- постојеће вегетације) постојећих зелених површина
- увести одговарајуће педагошке мере и порадити на свести преко
- електронских медија и писане штампе ради ширења идеје о потреби
- зеленила у урбаној средини и понашању према њој.

На основу режима коришћења и намене зелених површина будуће зелене површине су сврстане у три основне групе:

1. Зелене површине намењене јавном коришћењу
  - Паркови
  - Тргови и скверови
  - Зеленило око административних и јавних објеката
  - Улично зеленило
  - Зеленило у солитерском типу становања
2. Зелене површине ограниченог коришћења
  - Блоковско зеленило
  - Зеленило спортско – рекреативних површина (спортска игралишта)
  - Зеленило предшколских установа и школа
  - Зеленило здравствених установа
3. Зелене површине специјалне намене
  - Зеленило у оквиру туристичког дела Палића
  - Гробља
  - Заштитно зеленило

У склопу заштитног зеленила посебан тип је заштитно зеленило у циљу заштите водних ресурса:

- Мрежа ветрозаштитних појасева око језера Палић (од 50 до 1500м удаљености), са циљем смањења загађења воде материјалима које доспевају у воду путем ветрова
- Заштитно зеленило просторних целина на којима је ниво фреатске издани близу површине, а њихово одводњавање би утицало неповољно на водни режим ширег подручја

Посебну категорију зеленила представљају зелене површине у склопу површина за остале намене.

У ову категорију спадају следеће зелене површине:

- Зелене површине радних зона и других пословних комплекса
- Зеленило унутар породичног (индивидуалног) становања
- Расадници

Генерални концепт уређења јавних зелених површина:

- Перманентно повећавати површине под зеленилом

- Планиране јавне зелене површине парковског карактера:
- У МЗ „Александрово“ 4 локације:
- у Ул. Јосипа Зелића, Плате Добројевића, Мосорска, Трг Паје Јовановића;
- У МЗ „Мали Радановац“ на простору бивше касарне „Коста Нађ“ у блоку Б,и на простору бивших полигона II касарне
- У МЗ „Зорка“ Ул. Јокаи Мора
- У МЗ „Железничко насеље“ у Ул. Ђери Ференц
- У МЗ „Кер“ Ул Сергеја Јесењина
- Поред ових локација нови простори за јавне зелене површине могу се одредити и плановима даље разраде.
- Парк Ференца Рајхла налази се испред железничке станице, те би уређење овог простора имало велики значај за туристе, отварајући нове могућности за развој културног туризма, представљање Града Суботице као новог урбаног центра и града сецесије препознатљивог на карти Европе;
- Све зелене површине би требале да оформе јединствену целину и као такве би требало да дају обележје читавом граду. За потпуну усклађеност са концепцијом потребно је да се постојеће зелене површине повежу зеленилом дуж саобраћајница;
- Систем зелених површина мора да од подређене добије улогу примарне градске инфраструктуре;
- На просторима нове изградње испунити зацртан норматив –проценат зелених површина
- У радним зонама формирати заштитне зелене појасеве. Њихова улога је у заштити од аерозагађења, затим визуелна баријера од околног простора, смањење утицаја ваздушних струјања у усмеравању гасова ка насељима уз њихову апсорпцију кроз процесе фотосинтезе. Томе треба додати естетске вредности које имају позитиван психолошки утицај како на запослене, тако и на посетиоце и околно становништво
- Целокупна концепција подизања зелених површина треба да се реализује кроз даљу планску разраду;
- Наставити – редовно ажурирати студију-програм „Зелена регулатива“-валоризација постојећих зелених површина ГИС-а.

9. ПОДЕЛА НА ЦЕЛИНЕ ЗА ДАЉУ ПЛАНСКУ РАЗРАДУ КРОЗ ИЗРАДУ ПЛАНОВА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ ОДНОСНО КРОЗ ИЗРАДУ ПЛАНСКИХ И УРБАНИСТИЧКО –ТЕХНИЧКИХ ДОКУМЕНАТА ЗА ПОВРШИНЕ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

Одлуком о изради планова генералне регулације на грађевинском подручју утврђеном Генералним планом Суботица-Палић до 2020. године („Сл. лист града Суботице“ бр. 16/2006, 17/2006 испр. и 28/2006) у складу са Законом о планирању и изградњи на целом грађевинском подручју предвиђена је просторна подела подручја обухваћеног ГУП-ом на **тринаест** просторних целина за које ће се израђивати планови генералне регулације.

Плановима генералне регулације су обухваћени делови простора који чине просторно функционалне наменске целине чије су границе:

- **ПГР I** за зону градског центра и ужег градског језгра обухвата део грађевинског подручја Суботице који чини простор ужег градског језгра јужно од улице Змај Јовина, Жарка Зрењанина, источно од Карађорђевог пута, улице Лазе Мамужића, Михајла Раднића и Београдског пута, северно од улице Блашка Рајића и улицом Драгише

Мишовића и Учка до железничке пруге Суботица- Будимпешта која чини источну границу Плана. Обухват ПГР-а износи 203 ha“.

- **ПГР II** за зону „Мали Бајмок“ и делове зона „Ново Село“, „Гат“ и „Кер“, обухвата део грађевинског подручја Суботице који обухвата простор јужно од пруге Суботица - Сомбор, са западне стране омеђен границом грађевинског подручја ГП-а утврђеном ломним тачкама од броја 3.2 до 12, северно од железничке пруге Суботица - Црвенка, између Улице Београдски пут, Изворска, Јаше Игњатовића, Колубарска, Динка Шимуновића, Гундулићева, и продора улице Гундулићева на улицу Јернеја Копитара, Гајева, Марка Марулића, Чаволске и К арађорђевог пута. Обухват ПГР-а износи 965 ha.

- **ПГР III** за зону „Александрово“ обухвата део грађевинског подручја Суботице који чини простор јужно од пруге Суботица - Црвенка, са јужне и источне стране омеђен границом грађевинског подручја ГП-а утврђен ломним тачкама од броја 12 до 26.3. Обухват ПГР-а износи 546 ha.

- **ПГР IV** за зону бањског туризма „Палић“ и делове зона „Нови Град“ и „Александрово“, који чини простор ширег обалног појаса око језера Палић са језером унутар ГП-ом утврђених граница грађевинског подручја, простор јужно од Сегединског пута – Државног пута II/A100, део западне обале до западне обилазнице Палића и у границама грађевинског подручја дефинисаног ломним тачкама 90, 89, 88, 87.4, 87.3, 87.2, 87.1, 87, 86 и 85 северно од обалног појаса и дуж јужне границе урбанистичке зоне 18 „Нови Град“ - блока 18.4, источно од пруге Суботице-Сента и јужне, источне и делом северне границе грађевинског подручја Палића дефинисаног ломним тачкама од броја 31 до 46 и до споја са Сегединским путем. Обухват ПГР-а износи 1.848,65 ha (без парцеле језера 1.293 ha).

- **ПГР V** за северни део зоне „Палић“ и део зоне „Радановац“ обухвата део грађевинског подручја Палића који се простира северно од Сегединског пута – Државног пута II/A100, од улице Прежихова Воранца унутар источне и северне границе грађевинског подручја утврђеног ломним тачкама од броја 46 до 64 и западне границе блока 17.1 до споја са Сегединским путем. Обухват ПГР-а износи 638 ha.

- **ПГР VI** за делове зона „Мали Радановац“ и „Радановац“ обухвата део грађевинског подручја Суботице, који чини простор источно од улице Ћевђелијска, од правца укрштања са планираном саобраћајницом – повезом улице Храстова и Палмина до Сегединског пута, јужно од Сегединског пута – Државног пута II/A100 и западно од границе блока 17.1., до северне границе грађевинског подручја од ломне тачке број 62 до 62.1. У обухват плана је укључен и простор северно од границе грађевинског подручја утврђеног ГП-ом, од ломне тачке број 62 до 62.1, до планираног повеза улице Храстова и улице Пешчарина планираном градском саобраћајницом I реда, целина који је Просторним планом града Суботица утврђена за грађевинско подручје и која чини саставни део просторне целине полигона „Радановац“, са простором који се на њега непосредно наслања са истока и са којим чини целину на потезу у обухвату ГП-а. Обухват ПГР-а износи 407 ha.

- **ПГР VII** за зоне „Кертварош“ и „Нови Град“ и делове зона „Мали Радановац“, „Радановац“ и „Палић“ обухвата део грађевинског подручја Суботице, који чини простор од Мајшанског моста и источно од железничке пруге Суботица - Будимпешта и пруге Суботица- Сента (обухватајући комплекс путничке и теретне железничке станице Суботица), до пружног прелаза на Сенђанском путу, унутар јужне границе урбанистичке зоне 18 "Нови Град" - блока 18.4. и источно од границе грађевинског подручја утврђене ломним тачкама 85, 84, 83, 82 и 81 до пруге Суботица – Хоргош, северно од пруге Суботица – Хоргош унутар јужне границе грађевинског подручја између ломне тачке 81 и

90, и западно од западне обилазнице Палића до прикључка на Сегедински пут, са простором јужно од Сегединског пута до продора Улице Ђевђелијска, западно од Улице Ђевђелијска до Улице Северна и јужно од Улице Северна и Улице Кирешка до Улице Јована Микића и Улицом Јована Микића до Мајшанског моста. Обухват ПГР-а износи 812 ha.

- **ПГР VIII** за зоне „Железничко насеље“ и „Макова Седмица“ и део зоне „Мали Радановац“ обухвата део грађевинског подручја Суботице, који се са запада граничи пругом Суботица –Будимпешта до Мајшанског моста, и обухвата простор између Улице Јована Микића, Кирешког пута и Улице Северна са јужне стране, дела Улице Ђевђелијска до источне границе грађевинског реона утврђене ломним тачкама од 62.1 до тачке 76.2 са северне стране. Обухват ПГР-а износи 940 ha.

- **ПГР IX** за зону „Зорка“ обухвата део грађевинског подручја Суботице, који чини простор источно од Улице Едварда Кардеља и Едвина Здовца – привремене деонице Државног пута IB11, северно од железничке пруге Суботица – Сомбор, западно од железничке пруге Суботица- Будимпешта и јужно од границе грађевинског подручја града утврђене ломним тачкама од броја 76.2 до 79, до укрштања са Улицом Едварда Кардеља. Обухват ПГР-а износи 896 ha.

- **ПГР X** „Пешчара“ обухвата део грађевинског подручја Суботице, који чини простор западно од Улице Едварда Кардеља и Едвина Здовца - привремене деонице Државног пута IB11, северно од железничке пруге Суботица – Сомбор, унутар западне границе грађевинског подручја утврђене ломним тачкама 79, 80, и 1- 4. Обухват ПГР-а износи 435 ha.

- **ПГР XI** за зону просторне целине-дела МЗ „Дудова шума“ северно од улица Косовска, Сеп Ференца и Секереш Ласла до пруге Суботица- Сомбор обухваћен је део простора који чини просторно функционалну наменску целину чије су границе: са североисточне, северне и северозападне стране оивичене пругом Суботица- Сомбор, са југозападне стране улицом Карађорђев пут, са јужне стране улицама Горењска и Сеп Ференца док границу са југоисточне стране затвара Косовска улица. Укупна површина обухваћеног простора износи 105 ha.

- **ПГР XII** за зону просторне целине – дела МЗ „Кер“, „Прозивка“ и „Бајнат“ обухваћен је простор који чини засебну просторно функционалну наменску целину чије су границе: са северне стране улица Учка, Драгише Мишовића, Блашка Рајића, Ивана Антуновића, Динка Шимуновића, са запада улице Колубарска, Јаше Игњатовића, Изворска и Београдски пут. Са јужне стране границу чине железничка пруга Суботица- Црвенка са простором који је утврђен унутар ГП-а тј. јужном границом грађевинског рејона дефинисаном ломним тачкама од броја 26.3 до 31, до пруге Суботица – Сента и дуж пруге Суботица – Сента до пруге Суботица- Будимпешта. Укупна површина обухваћеног простора износи 238 ha.

- **ПГР XIII** за зону просторне целине – дела МЗ „Дудова шума“, „Новосело“, „Гат“ и „Кер“ обухваћен је простор који чини засебну просторно функционалну наменску целину чије су границе: са северне стране улица Косовска, Ференца Сеп, Секереш Ласла и Чаволска, а са западне стране улице Метоксијска, Марка Марулића, Трг Веселина Маслеше, Гајева, Јернеја Копитара, Гундулићева, Динка Шимуновића, Ивана Антуновића, Блашка Рајића до Београдског пута. Са источне стране границу чине Београдски пут, улица Палмотићева, Михајла Раднића, Лазе Мамужића и Карађорђев пут, док јужну границу чине улице Жарка Зрењанина и Змај Јовина до железничке пруге Суботица-Будимпешта. Укупна површина обухваћеног простора износи 253 ha.

Границе обухвата планова генералне регулације су подложне корекцијима током израде планова, услучају потребе прикључења простора саобраћајних и инфраструктурних коридора који чине функционалну целину обухваћеног простора и обезбеђења других услова функционисања простора који су од општег интереса.

10. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА И АМБИЈЕНТАЛНИХ ЦЕЛИНА

10.1. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Генерална намена простора усаглашена је са потребама очувања природе, са посебним освртом на заштиту природних ресурса и биолошке разноврсности у складу са условима Покрајинског завода за заштиту природе број Број: 03-201/2 од дана 02.03.2018. У обухвату Генералног урбанистичког плана налазе се следеће просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности:

1.1 Заштићена подручја (графички прилог бр.1):

1.1.1. **Парк природе (ПП) „Палић“** заштићен Одлуком о проглашењу заштићеног подручја Парк природе „Палић“ Бр. I-00-501-307/2013 („Службени лист Града Суботица“, бр. 15/2013, 17/2013-исправка и 37/2017).

Овом одлуком проглашава се заштићеним подручје Палићког и Крвавог језера, са Великим парком и мозаиком антропогених и измењених природних станишта, као парк природе, тј. Заштићено подручје од локалног значаја – III категорије.

Управљач заштићеног подручја Парк природе «Палић» је Јавно предузеће «Палић-Лудах» Палић.

1.1.2. **Специјални резерват природе (СРП) „Лудашко језеро“** заштићен Уредбом Владе РС 05 бр. 110 - 1645/ 2006. („Службени гласник РС“, бр. 30/06);

Простор Лудашког језера са влажним стаништима и степским фрагментима је стављен под заштиту као **специјални резерват природе "Лудашко језеро"** и сврстава се у заштићена природна добра од изузетног значаја, односно у природно добро I категорије

Део простора резервата (део канала који повезује Омладинско са Лудашким језером), као и део заштитне зоне Специјалног резервата природе "Лудашко језеро" се налази у границама Генералног урбанистичког плана.

1.1.3. **Предео изузетних одлика (ПИО) „Суботичка пешчара“** заштићен Уредбом Владе РС о заштити ПИО "Суботичка пешчара" 05 број 322-8010/2003-1 („Сл. гласник РС“, бр. 127/03) и сврстава се у II категорију заштите као природно добро од великог значаја. Део заштитне зоне се налази у обухвату ГУП-а.

1.1.4. **Споменик природе (СП) „Два стабла тисе у Суботици“** заштићен Одлуком СО Суботица о заштити СП „Два стабла тисе у Суботици“ бр. 1-011-25/97 од 08.05.1997. (Сл. лист општине Суботица“, бр. 8/97). на површини стамбеног комплекса “Токио” као природни споменици - ретки примерци биљног света.

1.1.5. **Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“**, заштићен Одлуком о проглашењу заштићеног подручја Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“ („Службени лист Града Суботице“ бр. 15/13). Овом одлуком проглашава се заштићеним 31 стабло храста лужњака (*Quercus robur* L.) у насељу Палић, у Улицама Беле Бартока и Шандора Петефија и на Тргу Ласла Мађара, као споменик природе, тј. заштићено подручје од локалног значаја – III категорије.

1.2. Подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности (графички прилог бр.2):

- 1.2.1. Лудашко језеро - подручје од међународног значаја за очување биолошке разноврсности уписано на листу Рамсарских подручја на основу Конвенције о мочварама које су од међународног значаја нарочито као станишта птица мочварица („Сл. лист СФРЈ – међународни уговори“, бр. 9/77) којом се обезбеђује оквир за мудро управљање влажним стаништима кроз локалне и међународне активности, како би се обезбедио одрживи развој. Мудро коришћење влажних станишта, у смислу одредби Рамсарске конвенције, подразумева одржавање еколошког карактера влажних станишта кроз примену екосистемског приступа, а за добробит људске заједнице (уз снажан фокус на локалне заједнице);
- 1.2.2. Лудашко језеро RS0000013, Суботичка пешчара RS0000016, Селевењске пустаре RS0000023, Палић RS0000029 - подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности EMERALD мреже - еколошке мреже подручја од посебне важности за заштиту природе (Areas of Special Conservation Interest - ASCI) која укључује подручја од посебног еколошког значаја за угрожене врсте и типове станишта заштићених на основу Закона о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта ("Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 102/2007);
- 1.2.3. Суботичка пешчара, Палић, Лудаш, Селевењске пустаре – подручја од међународног значаја за биљке (IPA - Important Plant Area) издвојена међународним пројектом Plantlife;
- 1.2.4. Суботичка језера и пустаре RS002IBA – подручје од међународног значаја за птице (IBA - Important Bird Area) издвојено по строгим критеријумима IBA пројекта чији је носилац међународна организација Bird Life International;

1.3. Еколошки значајна подручја еколошке мреже Републике Србије:

- 1.3.1. Суботичка језера и пустаре - део еколошки значајног подручја бр. 1 утврђеног Уредбом о еколошкој мрежи 05 број 110-9411/2010-3 од 24.12.2010. („Сл. гласник РС“ бр. 102/2010), које обухвата заштићена подручја СРП “Лудашко језеро”, СРП “Селевењске пустаре”, ПИО “Суботичка пешчара”, ПП “Палић”; део подручја у поступку заштите „Кањишки јараши”; подручја ЕМЕРАЛД мреже Суботичка пешчара, Палић, Лудашко језеро и Селевењске пустаре; IPA подручја Суботичка пешчара, Палић, Лудаш, Селевењске пустаре и Северна Бачка II; део IBA подручја Суботичка језера и пустаре и Рамсарско подручје Лудашко језеро.

1.4. Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја (графички прилог бр.1):

- ознака: SUB10, назив: „Радановачка слатина“, категорије станишта: слатине, степа на песку, панонска шумо-степа, ровови и мали канали, рурални мозаик

Станиште је регистровано у бази података Завода у складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, број 110-00-18/2009-03 од 20.1.2010. („Сл. гласник РС“, бр. 5/2010);

1.5 Еколошки коридори (графички прилог бр.1):

- Локални еколошки коридор „Зелени коридор Палића“ и коридори означени на графичком прилогу бр.1.

2. Услови и мере заштите за смањење негативних утицаја на природне вредности простора:

- а. У заштићеним подручјима** спровести мере заштите на основу акта о заштити.
- б. Мере заштите станишта** заштићених и строго заштићених врста СУБ10.
- б.1. забрањено је: мењати морфолошке и хидролошке особине станишта, састав и структуру вегетације; одредити намену другачију од заштитног зеленила; обављати све радове и активности, осим еколошке едукације и одржавања станишта, у складу са карактеристикама и капацитетом простора; одлагати отпад и опасне материје, уносити инвазивне врсте биљака и животиња (списак врста у Образложењу);
  - б.2. ограничава се изградња објеката на оне који су неопходни за одрживо коришћење просторне целине датог станишта и који су лоцирани у складу са потребама заштите дивљих врста
  - б.3. прибавити посебне услове заштите природе за све активности на овим подручјима, укључујући и активности одржавања и/или уређења просторне целине (намена простора може да се мења по принципу компензације станишта).

3. Мере очувања и унапређења природних и полуприродних елемената еколошких коридора:

3.1. Опште мере:

- Није дозвољена промена намена површина под вегетацијом у природном и блиско-природном стању (ливаде, пашњаци, тршњаци итд.) као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
- Обезбедити повезивање станишта заштићених врста:
  - шумских станишта подизањем/обнављањем појасева високог зеленила;
  - степских и шумостепских станишта подизањем пољозаштитних појасева који садрже континуирани појас травне вегетације
- Поплочавање и изградњу обала водотока/канала са функцијом еколошких коридора:
  - свести на минимум, уз примену еколошки повољних техничких решења
  - поплочани или бетонирани делови обале, изузев пристана, морају садржати појас нагиба до 45° а структура овог појаса треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија, првенствено током малих и средњих водостаја
  - током реконструкције/одржавања постојећих обалоутврда поплочане или бетониране делове комбиновати са мањим просторима који ублажавају негативне особине измењене обалне структуре (грубо храпава површина обалоутврде, нагиб мањи од 45%, површина са вегетацијом) и на тај начин омогућити кретање врста кроз измењене деонице реке
  - поплочане или изграђене деонице на сваких 200-300 m (оптимално на 100 m) прекидати мањим зеленим површинама које су саставни део заштитног зеленила. Обезбедити надовезивање зелених површина између вештачких деоница обале, односно зелених површина формираних код еколошких типова обалоутврде на мрежу зеленила на копну
- Обезбедити отвореност канала/водотока са улогом еколошких коридора на целој дужини (извршити ревитализацију коридора код зацевљених деоница) и обезбедити проходност уређењем зеленила у зони црпних станица;
- Обезбедити очување и редовно одржавање травне вегетације обале/насипа, као дела еколошког коридора који омогућује миграцију ситним врстама сувих травних станишта;

- Прибавити посебне услове заштите природе за примену одговарајућих техничких решења којима се обезбеђује безбедно кретање животиња уз еколошки коридор за израду техничке документације приликом:
  - регулације водотока/канала, попличавања и изградње обала
  - изградње и/или обнављања саобраћајница које се укрштају са еколошким коридорима
  - изградње нових и обнављања старих мостова
- Избегавати директно осветљење обале и применити одговарајућа техничка решења заштите природних и блиско природних делова коридора од утицаја светлости, применом одговарајућих планских и техничких решења (смањена висина светлосних тела, усмереност светлосних снопова према саобраћајницама и објектима, примена посебног светлосног спектра на осетљивим локацијама, ограничавање трајања осветљења на прву половину ноћи и сл.) Применити засторе којима се спречава расипање светлости према небу, односно према подручјима еколошке мреже.
- На грађевинском земљишту, наменити што већи део приобална деонице еколошког коридора за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности. Очувати појас приобалне вегетације (врбака и мочварне вегетације) на што већој дужини обале водотока/канала;
- Приобално земљиште канала/водотока треба да има травну вегетацију у ширини од најмање 4 m, а оптимално 8 m код локалних коридора (у случају ужег појаса приобалног земљишта од наведених вредности, обезбедити травни појас до границе водног земљишта). Травна вегетација се одржава редовним кошењем. Забрањено је узурпирати приобално земљиште коридора преоравањем, изградњом објеката и сл.;

3.2. Посебне мере очувања функционалности и проходности коридора:

- У зонама водопривредних објеката применити техничка решења којима се обезбеђује континуитет травне вегетације приобалног појаса и проходност терена за слабо покретљиве ситне животиње;
- Далеководне објекте и инфраструктуру изоловати и обележити тако да се на минимум сведе могућност електрокуције (страдања услед удара струје) и колизије (механичког удара у жице) летећих организама, носаче изолатора изоловати пластичним навлакама, изолаторе поставити на носаче у положају на доле, а жице обележити на упадљив начин;
- Планско подизање зелених појасева уз постојеће и планиране државне саобраћајнице I и II реда у обухвату Плана треба планирати у складу са предеоним карактеристикама подручја:
  - није дозвољено стварање пошумљеног коридора уз сам појас саобраћајнице који би привлачио животињске врсте и довео до повећања морталитета њихових популација,
  - на степским и слатинским стаништима заштићених и строго заштићених врста, није дозвољено подизање високог зеленила.

3.3. Урбане садржаје распоредити по принципу зонације:

- на простору изван зона становања, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора на растојању мањем од 50 m од обале стајаћих вода, односно линије средњег водостаја водотока;
- у зонама становања, минимална удаљеност планираних објеката који захтевају попличавање и/или осветљење је 20 m а оптимална 50 m од обале коридора, односно од обале;
- уз обалу чији је део планиран за спортско-рекреативне активности, могу бити смештени објекти везани за активности на води (нпр. привез за чамце или

монтажно-демонтажни молови) на тај начин да не прекидају континуитет коридора, а у појасу вишеспратног зеленила планирати објекте који не захтевају вештачку подлогу и осветљење (нпр. трим стаза, дечије игралиште, уређена зелена површина);

4. Мере за заштитну зону еколошких коридора и станишта заштићених и стого заштићених врста од националног значаја:

4.1. У појасу од 500 m од еколошког коридора/станишта забрањују се планска решења којима се нарушавају карактеристике хидролошког режима од којих зависи функционалност коридора и опстанак врста и станишних типова.

4.2. У појасу од 200 m од еколошког коридора/станишта:

4.2.1. Услов за изградњу укопаних складишта је да се њихово дно налази изнад коте максималног нивоа подземне воде, уз примену грађевинско-техничких решења којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор;

4.2.2. Планским решењима мора се обезбедити:
примена мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости, буке и загађења дефинисање посебних правила озелењавања уз забрану коришћења инвазивних врста (списак врста је у образложењу)

4.2.3. Услов за изградњу објеката је да њихове граничне вредности индикатора буке на граници идентификованих (означених) природних станишта заштићених врста са другим наменама простора не прелази 50dB(A) за дан и вече, односно 40dB(A) за ноћ, а њихово осветљавање не делује на станиште или коридор.

4.3. У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта:

4.3.1. Забрањује се:

примена техничких решења којима се формирају рефлектујуће површине (нпр. стакло, метал) усмерене према коридору или значајном станишту.
уситњавање парцела за потребе формирања грађевинског земљишта, изузев за инфраструктурне објекте.

4.3.2. Обезбедити:

континуитет зеленог тампон појаса између простора људских активности и коридора/станишта у ширини од 10 m код постојећих објеката, а 20 m код планираних објеката и то у складу са типом вегетације коридора/станишта. Овај појас графички приказати у планској и пројектној документацији.

Очувати проходност еколошког коридора површинских вода: забраном ограђивања појаса уз обалу или применом типова оgrade које омогућују кретање ситних животиња;

4.3.3. Услов за изградњу:

вештачких површина (паркинг, спортски терени и сл.) је да се на парцели формира уређена зелена површина са функцијом одржавања континуитета зеленог појаса коридора или тампон зоне станишта.

саобраћајница са тврдим застором за моторна возила (у насељима, као и приступних саобраћајница водопривредним објектима ван насеља) је примена техничких мера којима се обезбеђује безбедан прелаз за ситне животиње и смањују утицаји осветљења, буке и загађења коридора/станишта.

Приликом извођења свих земљаних радова узети у обзир да пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави

надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

10.2. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА И АМБИЈЕНТАЛНИХ ЦЕЛИНА

Услови заштите непокретних културних добара

На простору који обухвата ГУП Суботица Палић су утврђене мере заштите за културна добра и добра под претходном заштитом. На основу анализе и валоризације утврђене су споменичке вредности урбаних и физичких структура из чега су резултирале смернице (услови чувања, одржавања и коришћења културних добара) за заштиту и даљи процес урбанистичког и архитектонског планирања, односно изградње Суботице и Палића. Смернице дефинисане овим елаборатом, према Закону о културним добрима (Сл. гласник Р.С. бр. 71/94), постаће обавеза за имаоце културног добра и корисника простора, а у спровођењу планова уређења и развоја насеља. Смернице ће се спроводити путем мера техничке заштите појединачно за сваки објект или простор, израђених од стране надлежног Завода за заштиту споменика културе, а у складу са Законом о културним добрима.

Унутар простора обухваћеног ГУП-ом утврђени су, у складу са Законом о културним добрима, За потребе **“Генералног урбанистичког плана Суботица –Палић до 2030. Године** урађене су од стране Међуопштинског завода за заштиту споменика културе Суботица, мере заштите **број51-2/12 од 08.06.2018., 1.10.2010. израђеном од МЗЗЗСК у Суботици.**

Мере заштите непокретних културних добара за простор који је обухваћен Генералним планом Суботица – Палић до 2020. године бр. 734-2/71 урађене су 31.10. 2005.

Дана 08.08. 2014. године урађене су мере заштите непокретних културних добара за простор који је обухваћен Генералним планом Суботица – Палић под бројем 99-2/12 које представљају **ревизију и допуну** важећих Мера заштите непокретних културних добара за простор који је обухваћен Генералним планом Суботица – Палић.

Улица Браће Радића је у Генерални план Суботица – Палић. бр. 734-2/71 уграђена као целина под претходном заштитом, али се процедура стављања под заштиту приводи крају и документација је прослеђена у Владу Р.Србије на проглашење.

Према Закону о културним добрима (Сл. гласник Р.С. бр. 71/94, срт. 2433, чл.107) мере заштите се уграђују у просторне и урбанистичке планове. простори и објекти који чине идентитет града и усмеравају његов будући развој:

1. НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА(НКД):

1.1. АРХЕОЛОШКА НАЛАЗИШТА

1.2. ПРОСТОРНЕ КУЛТУРНО ИСТОРИЈСКЕ ЦЕЛИНЕ

1.2.1. ИСТОРИЈСКО ЈЕЗГРО СУБОТИЦЕ - ПРОСТОРНА КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКА ЦЕЛИНА ОД ВЕЛИКОГ ЗНАЧАЈА

1.2.2. ИСТОРИЈСКО ЈЕЗГРО ПАЛИЋА- ПРОСТОРНА КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКА ЦЕЛИНА

1.3. СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ

1.4. ЗНАМЕНИТА МЕСТА

2. ДОБРА КОЈА УЖИВАЈУ ПРЕТХОДНУ ЗАШТИТУ

Пема Закону о заштити културних добара имају исти третман као и НКД.

2.1. ПРОСТОРНЕ ЦЕЛИНЕ- улица Браће Радића, у процесу проглашења

2.2. ГРОБЉА

2.3. ГРАДИТЕЉСКИ ОБЈЕКТИ

а) САКРАЛНИ ОБЈЕКТИ

б) ШКОЛЕ

г) ЈАВНИ ОБЈЕКТИ

в) СТАМБЕНИ ОБЈЕКТИ

д) ИНДУСТРИЈСКИ ОБЈЕКТИ

3.0. ЈАВНИ СПОМЕНИЦИ

4.0. ЗАШТИТА КРОЗ ДОКУМЕНТАЦИЈУ

5.0. КАРАКТЕРИСТИКЕ УРБАНОГ НАСЛЕЂА СУБОТИЦЕ- ПРЕПОРУКА

5.1. Урбана матрица унутар некадашњег градског шанца

5.2. Урбани концепт вртног града

5.3. Прилазни путеви градском језгру

1.1. АРХЕОЛОШКА НАЛАЗИШТА

Услови заштите археолошких локалитета

На територији града Суботице постоји 1 археолошки локалитет од великог значаја. То је археолошки локалитет Переш, Хајдуково. (Решење Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе Београд бр.883-17.08.1950. Категоризација Одлука ИВ АПВ Службени лист бр.28-91).

На свим наведеним налазиштима условљавају се будући грађевински захвати и земљани радови обавезом инвеститора да обезбеди стручни археолошки надзор и заштитна археолошка истраживања, а у зависности од значаја налазишта и систематска ископавања.

Све планиране веће земљане радове унутар територије Града потребно је условити обезбеђењем стручног археолошког надзора, а у зависности од значаја налазишта и систематска истраживања.

Сва наведена археолошка налазишта унета су на карту ради лакше идентификације.

У оквиру Генералног урбанистичког плана Суботица, налазе се следећи археолошки локалитети:

1. Александрово – Археолошко налазиште "Каменити хат"
2. Александрово – Археолошко налазиште "Жељезнички усек"
3. Александрово – Археолошко налазиште "Водице"
4. Александрово – Археолошко налазиште "Дом културе"
5. Бајнат – Археолошко налазиште "Мачковићева циглана"
6. Радановац – Археолошко налазиште "33 Црвена звезда"
7. Радановац – Археолошко налазиште "Јарамазовићев салаш"
8. Центар 1 – Археолошко налазиште "Трг Цара Јована Ненада"
9. Ново насеље – Археолошко налазиште "ФБП"
10. Радановац – Археолошко налазиште "Кирешки пут"
11. К.О. Стари град – к.п. 19532, 19533, 19534, 19535
12. К.О. Стари град – к.п. 22576/1-2, 22575/1-2, 22578/1-2, 22579/3, 22581/3, 22583/3, 22583/4
13. К.О. Палић, Хајдуково – к.п. 1259/1-2, 1252, 1284, 1258, 1263, 1270
14. К.О. Палић, Хајдуково – к.п. 1165, 1164, 1163, 1162, 1161, 1160

1.2.ПРОСТОРНЕ КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКЕ ЦЕЛИНЕ

1.2.1. ИСТОРИЈСКО ЈЕЗГРО СУБОТИЦЕ

Градско језгро Суботице, просторна културно-историјска целина од **великог значаја**, решење МЗСК Суботица бр. 101-4 од 31. 12. 1986. год., Сл. Лист АПВ 25/91.

Старо језгро Суботице налази се на територији Општине Суботица, обухвата централни део насеља, које је 1991. године утврђено за просторну културно историјску целину од великог значаја у **следећим границама: са истока** - почевши од Змај Јовине улице уз пругу по спољашњој западној ивици катастарске парцеле 5126/1, до улице Максима Горког, **са југа**- јужном страном улице Максима Горког од пруге (подвожњака) по спољашњим северним ивицама катастарских парцела до раскрснице са Романијском улицом, **са запада**- западном страном Романијске улице, до раскрснице са Сомборским путем, јужном страном Сомборског пута до раскрснице са Мажурановићевој улицом, западном страном Мажурановићеве улице, надаље северозападном страном улице Лазе Мамужића до раскрснице са Прерадовићевој улицом, даље западном ивицом Прерадовићеве улице до Бајског пута, северном страном Трга Краља Томислава, западном страном Карађорђевог пута до улице Жарка Зрењанина, **са севера**- северном страном улице Жарка Зрењанина, затим северном страном Трга Синагоге и Змај Јовине улице до пруге, где се спаја са почетком.

Градско језгро Суботице (у даљем тексту: просторна културно - историјска целина) налази се на територији Општине Суботица и обухвата простор и објекте на катастарским парцелама бр.

К.О. ДОЊИ ГРАД

4566, 6011, 6012, 6013/1, 6013/2, 6031, 6032, 6033/1, 6033/2, 6034/1, 6034/3, 6035, 6759/1, 6760, 6763, 6766/1, 6766/2, 6766/3, 6845, 6846/1, 6846/2, 6847, 6848, 6849, 6851, 6860, 6862, 6863, 6864, 6865, 6866, 6869, 6870, 6871, 6872, 6873, 6874, 6875, 6876, 6877, 6878/1, 6878/2, 6881, 6892, 6893, 6894, 6895, 6896, 6897, 6898, 6899, 6900, 6901, 6902/1, 6902/2, 6902/3, 6903, 6904, 6905, 6906, 6907, 6908, 6909, 6910, 6911, 6912/1, 6912/2, 6913, 6914, 6918, 6919/1, 6919/2, 6920/1, 6920/2, 6921, 6922/1, 6922/2, 6923, 6925, 6926, 6927, 6928, 6929, 6930, 6931, 6932/1, 6932/2, 6933, 6934, 6935, 6936, 6937, 6938, 6939, 6940, 6941, 6942, 6944, 6945, 6946, 6947, 6948, 6949/1, 6949/2, 6950, 6951, 6952, 6953, 6954, 6955, 6956, 6957, 6958, 6959, 6960, 6961, 6962/1, 6962/2, 6963, 6964, 6965, 6966, 6967, 6968, 6969, 6970, 6971, 6972, 6973, 6974, 6975, 6976, 6978, 6979, 6980, 6981, 6982, 6983, 6984, 6985, 6986, 6987, 6988, 6989, 6990, 6992, 6993, 6994, 6995, 6996, 6997, 6998, 6999, 7000, 7001/1, 7001/3, 7001/4, 7001/5, 7002, 7003/1, 7003/2, 7004, 7005/1, 7005/2, 7006, 7007/1, 7007/2, 7008, 7009, 7012, 7014, 7016, 7019, 7020, 7021, 7025, 7027, 7028, 7029, 7030, 7031/1, 7031/2, 7032, 7075, 7076, 7077, 7081/3, 7224, 7225, 7226, 7238, 7240, 7241, 7242, 7243, 7244/1, 7244/2, 7245, 7246, 7247, 7248, 7249, 7250, 7251, 7252, 7253, 7254, 7255/1, 7265, 7266, 7270, 7271, 7272, 9879, 9880, 11807/1, 11818, 11839, 11840, 11842, 11844, 11845, 11846, 11847, 11856

К.О. СТАРИ ГРАД

4195/2, 4196, 4197, 4198, 4199, 4200, 4201, 4202/1, 4202/2, 4203, 4204, 4205, 4206, 4207, 4208, 4209, 4210, 4211, 4212, 4213, 4214, 4215, 4216, 4217, 4218, 4219, 4220, 4221, 4222, 4223, 4224, 4225, 4226, 4227, 4232, 4233, 4234, 4237, 4238, 4241/1, 4241/2, 4241/3, 4242, 4243, 4256, 4257, 4258/1, 4258/2, 4259, 4260, 4277, 4278, 4279, 4280, 4977, 4978, 4979, 4980, 4993, 4994, 4995, 4996, 4997, 4998, 4999, 5001, 5002, 5003, 5004, 5005, 5006, 5007, 5008, 5009, 5010, 5011, 5012, 5013, 5014, 5014/2, 5015, 5016, 5017, 5018, 5019, 5020, 5021, 5022, 5025, 5027, 5028, 5029/1, 5030, 5031/1, 5031/2, 5032, 5033, 5034, 5035/1, 5035/2, 5036, 5037, 5038, 5039, 5041, 5042, 5044, 5045, 5046, 5126/4, 5240, 5241, 5409, 5412, 5420/1, 5422, 5423, 5467, 5469, 5471, 5473, 5475, 5477, 5478, 5480, 5481, 5482, 5484, 5485, 5505, 5506, 5507, 5508, 5513, 5517, 5520, 5521, 5522, 5523, 5524, 5525, 5563, 5565

Заштићена околина просторне културно историјске целине обухвата објекте на следећим катастарским парцелама: 6134, 6760, 6761, 6763, 6766/1, 6766/2, 6766/3, 6765, 6764, 6881, 6860, 6851, 6849, 6846/1, 6846/2, 6845, 6848, 6847, 6879, 6880, 6895, 6894, 6893, 6892, 7255, 7265, 7266, 7270, 7271, 7272, 7224, 7225, 7226, 7238, 7032, 7031/2, 7031/1, 7030, 7029, 7028, 7027, 7025, 7021, 7020, 7019, 7016, 7014, 7012, 7009, 7008, 7006, 7007/2, 7075, 7076, 7077, 7081/3, 4972, 4973, 4974, 4977, 4978, 4979, 4980, 4999, 4998, 4997, 4996, 4995, 4994, 4993, 4280, 4279, 4278, 4277, 4260, 4259, 4258/2, 4257, 4256,

4243, 4242, 3514, 4241/3, 4241/2, 4241/1, 4238, 4237, 4234, 4233, 4232, 4227, 4226, 4225, 3601, 3603, 3628, 3629/2, 3630, 3677, 2719/1, 2718/1, 2717, 2716, 2715, 2714, 2655/1, 2654/1, 2654/2, 2654/3, 2653, 2636/1, 2636/2, 2634, 2633, 2632, 2610, 3735/1, 3735/2, 3739/2, 2588, 2587, 2586, 2585, 2584, 2583, 2582, 2581/1, 2581/2, 2490, 2492, 2493, 2494, 2495/1, 2495/3, 2092/1, 2092/2, 2093 К.О. Суботица.

Граница заштићене околине просторне културно историјске целине иде спољним ивицама ободних катастарских парцела из става 1. ове тачке, сем на делу пруге и на делу улице М.Горког од пруге до улице Браће Радића где се поклапа са границом просторне културно историјске целине.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ УРБАНИХ СТРУКТУРА

Утврђују се следеће опште урбанистичке мере заштите за Градско језгро:

- Очување основних елемената историјске урбане матрице простора: урбаних блокова, улица, тргова и паркова;
- Очување наслеђених регулационих и грађевинских линија условљено је значајем уличног потеза као и градитељским наслеђем (НКД, објекти од посебне вредности, објекти од вредности) које је предвиђено за чување. На уличним потезима где су објекти без вредности могућа је корекција регулације ради остварења даљег несметаног процеса градоградње (обезбеђење услова за несметано функционисање саобраћаја, услова за функционисање објеката у погледу обезбеђења прописаних међусобних удаљености, инсолације, вентилације према урбанистичким нормативима и др.);
- Очување постојеће парцелације уз могућност препарцелације унутар блокова;
- Очување ивичне блоковске изградње на парцели, као наслеђеног типа грађења, надовезивањем на постојеће објекте који се задржавају, на начин којим се унутар блокова формирају унутрашња дворишта, карактеристична за градски центар;
- Очување објеката према приложеној валоризацији и усаглашавање новопланираних објеката са њима;
- Очување вертикалне регулације градског језгра, визура и силуете града;
- На потезима где се врши интерполација треба испратити вертикалну регулацију постојећих суседних објеката (висина поткровног венца и слемеа) који имају споменична својства или, у случају да таквих објеката нема, вертикалну регулацију одредити у односу на најближе реперне тачке у улици или блоку. Прецизне димензије (висине у метрима) за сваки појединачан објекат биће дефинисане Детаљним мерама заштите које чине саставни део Плана детаљне регулације ПГР;
- Унутрашња дворишта решавати у зависности од намене објекта, као дворишта отвореног типа функционално припојена улици и међусобно повезана, односно затвореног типа у функцији власника објекта;
- Извршити измештање или уклањање помоћних објеката који не одговарају функционалним потребама, односно културно-историјским или естетским вредностима просторне културно-историјске целине, у складу са решењем надлежне установе заштите непокретних културних добара;
- Треба задржати следеће намене објеката за градско језгро: јавне, пословне, пословно-стамбене и стамбене функције;
- Приликом изградње нових објеката, посебну пажњу обратити на решење паркирања и гаражирања. Приликом решавања подземних гаража, за сваку појединачну локацију посебну пажњу обратити на испитивање подземних

вода и на утицај нове градње на њихове будуће токове (систем дренаже, кишни канал);

- Приликом изградње нових објеката, посебну пажњу обратити и на решење одлагања и одношења смећа, као и на озелењавање окружења;
- Прилазни путеви градском језгру (Београдски пут, Сегедински пут, Карађорђево пут, Сомборски пут, Сенћански пут и др.) треба да добију посебан значај, како са аспекта обликовања објеката, тако и према њиховој намени;
- Све интервенције унутар овога простора градског језгра (на свим парцелама унутар граница градског језгра, као и у оквиру његове заштићене околине) ће се вршити на основу претходно прибављених Услови за предузимање мера техничке заштите од стране Међуопштинског завода за заштиту споменика културе;
- Партерно решење и урбани мобилијар уличних потеза, тргова и паркова, киосци и тезге треба да носе стилска обележја амбијента. Новоизграђене просторе (дворишта и унутрашњост урбаних блокова,...) савремено опремити, сагласно архитектури околних објеката;
- Постављање елемената урбаног мобилијара изводити према посебном пројекту "урбане опреме" надлежне установе заштите непокретних културних добара;
- Извести постепено попличање улица адекватним материјалом отпорним на хабање, уместо асфалтирања;
- Предвидети проширење пешачке зоне. Унутрашња дворишта прикључити пешачкој зони;
- Паркирање у највећој могућој мери решити подземним гаражама, поготово централном гаражом испод Трга цара Јована Ненада како би се постојеће улице у највећој могућој мери растеретиле. Том приликом обавезно посебну пажњу обратити на испитивање подземних вода и на утицај нове градње на њихове будуће токове. Посебним пројектом решити преусмеравање ових вода, како се оне не би негативно одразиле на околне објекте. Остале спратне гараже планирати ван заштићеног језгра, али непосредно уз заштићено окружење;
- Ако се у току извођења грађевинских и других радова на подручју просторне културно историјске целине наиђе на археолошка налазишта, извођач радова је дужан да одмах обустави радове и обавести надлежни Завод како би се обавили заштитни археолошки радови.

Утврђују се следеће урбанистичке мере заштите заштићене околине просторно културно-историјске целине:

- Очување наслеђених регулационих и грађевинских линија условљено је градитељским наслеђем (НКД, објекти од посебне вредности, објекти од вредности) које је предвиђено за чување. На уличним потезима где су објекти без вредности могућа је корекција регулације ради остварења даљег несметаног процеса градоградње.
- Очување постојеће парцелације уз могућност повезивања или делења парцела.
- Очување ивичне блоковске изградње на парцели, надовезивањем на постојеће објекте који се задржавају.
- Очување објеката према приложеној валоризацији и усаглашавање новопланираних објеката са њима.
- Очување вертикалне регулације заштићеног окружења у складу са вертикалном регулацијом градског језгра.
- На потезима где се врши интерполација треба испратити вертикалну регулацију постојећих суседних објеката (висина поткровног венца и слс)

споменичним својствима или реперних тачака у улици или на супротној страни улице, а унутар градског језгра.

- Треба задржати следеће намене објеката: јавне, пословне, пословно-стамбене и стамбене функције.
- Све интервенције (на свим наведеним катастарским парцелама) унутар овога простора ће се вршити на основу претходно прибављених Услови за предузимање мера техничке заштите од стране Међуопштинског завода за заштиту споменика културе.
- Ако се у току извођења грађевинских и других радова на подручју просторне културно историјске целине наиђе на археолошка налазишта, извођач радова је дужан да одмах обустави радове и обавести надлежни Завод како би се обавили заштитни археолошки радови.

Мере техничке заштите за објекте са споменичним вредностима: за НКД, за објекте од посебне вредности, за објекте од вредности и за објекте без вредности идентичне су мерама заштите за објекте унутар градског језгра.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ ФИЗИЧКИХ СТРУКТУРА

Унутар граница градског језгра је поред НКД утврђено 5 категорија објеката: објекти од посебне вредности, објекти од вредности, објекти документарне вредности, објекти без споменичних вредности и нови објекти. У складу са тим су утврђене мере заштите.

НКД су сви највреднији објекти градског језгра, они који су утврђени за непокретна културна добра (НКД), за НКД од великог и изузетног значаја.

НКД од изузетног значаја се налазе на следећим катастарским парцелама: Градска кућа (6042 к.о.Доњи град), Синагога (3693 к.о.Стари град)

НКД од великог значаја се налазе на следећим катастарским парцелама: Корзо 12 (6091 к.о. Доњи град), Корзо 8 (6089 к.о. Доњи град), Парк Ференца Рајхла 5 (3798 к.о. Доњи град), Корзо 2 (6082 к.о. Доњи град), Штросмајерова 11(6052 к.о. Доњи град), Трг Републике 4 (4122 к.о. Стари град), Трг Републике 6 (4123 к.о. Стари град), Трг цара Јована Ненада 13 (3714 к.о.Стари град),Трг Жртва фашизма 17 (4150/1 к.о. Стари град), Цара Душана 2 (6072 к.о.Доњи град)

За ове НКД од изузетног и великог значаја се утврђују следеће мере заштите:

- (1) Очување оригиналног хоризонталног и вертикалног габарита, примењених материјала, и конструктивног склопа
- (2) Очување или рестаурација основних вредности функционалног склопа, ентеријера (декоративног молераја и сл) и мобилијара
- (3) Очување или рестаурација изворног изгледа, стилских карактеристика, декоративних елемената и аутентичног колорита објеката
- (4) На овим објектима је дозвољено осавремењивање објеката у циљу бољег коришћења што подразумева следеће интервенције, које се морају извести уз услове и под надзором надлежне установе заштите:
  - а) увођење савремених инсталација, под условом да не наруше ентеријерске вредности објекта
  - б) уређење поткровља могуће је само у постојећем габариту крова, са приступом из постојећег степенишног простора или неке друге просторије највише етаже, али само у случају да се тиме не нарушава изворно функционално решење објекта. Осветљење остварити путем кровних прозора у равни крова оријентисаних искључиво према дворишном простору. Ове интервенције вршити према условима надлежне установе заштите.

- в) Уређење подрума могуће је остварити са приступом из постојећег степенишног простора, из неке друге просторије или из дворишта, али само у случају да се тиме не нарушавају основне вредности здања и његова стабилност. Извршити претходна испитивања тла и носеће конструкције објекта.
- (5) Накнадно дограђени неестетски делови грађевине и неадекватни помоћни објекти са парцеле и из окружења се уклањају. Дворишни простор у свему ускладити са главним објектом. Могуће је застакљивање атријумских дворишних простора.
- (6) Могућа је промена намене, с тим да нове функције морају бити примерене архитектури, постојећем функционалном и конструктивном склопу објекта.
- (7) Рекламе, табле, осветљење и др. на фасадама могу се поставити само према Одлуци о условима и начину постављања натписа пословног имена, огласних средстава, заштитних и техничких уређаја у Градском језгру Суботице и Палића (Сл.лист града Суботице бр.23/2010 и 55/2011.), као и према условима надлежног Завода за заштиту споменика културе. Клима уређаји се могу поставити искључиво на дворишној фасади и то према условима Завода.

НКД и објекти од посебне вредности су сви објекти градског језгра, они који су утврђени за непокретна културна добра (НКД), као и објекти који по урбанистичко-архитектонском, уметничком, културно-историјском или др. значају имају посебну вредност.

НКД се налазе на следећим парцелама: Трг Ференца Рајхла 7 (3830/1 к.о. Стари град), Трг Ференца Рајхла 11 (3828 к.о. Стари град), Босе Миличевић 1 (3826 к.о. Стари град), Трг Ференца Рајхла 13 (3827 к.о. Стари град), Корзо 15 (3796 к.о. Стари град), Корзо 10 (6090 к.о. Доњи град), Корзо 1 (3775 к.о. Стари град) (Корзо 3 (3771/4 к.о. Стари град), Корзо 5 (3776 к.о. Стари град), Корзо 7 (3778/2, 3778/3 к.о. Стари град), Корзо 9 (3793/1 к.о. Стари град), Корзо 11 (3794 Стари град), Корзо 6 (6087/3 Доњи град), Корзо 4 (6088 Доњи град), Бранислава Нушића 2 (6080 Доњи град), Трг Републике 2 (4121 Стари град) Трг Ребулике 8, Трг цара Јована Ненада 7 (4124 Стари град) Трг републике 10, Трг цара Јована Ненада 9 (4125 Стари град) Трг цара Јована Ненада 11 (3713/1, 3713 /2), Димитрија Туцовића 13 (3693 Стари град) Панчевачка 1 СПЦ (3754 Стари град), Штросмајерова 8 (6039 Доњи град), Максима Горког 22 (6032, Доњи град), Капела Св Роке, Максима Горког 22 (6032 Доњи град), Максима Горког 38 (6901 Доњи град) Максима Горког 53 (7255/1 Доњи град), Максима Горког 21 (6760 Доњи град) Петефи Шандора 1, Гимазија (4135, Стари град) Споменик Жртвама фашизма (5508 Стари град).

Објекти од посебне вредности су сви објекти градског језгра који се налазе на следећим катастарским парцелама:3806, 3829, 3830/3, 3832, 6096, 6100/1, 6105, 3797, 3800, 3801, 3802, 3803, 3804, 3806, 2479, 2477, 2476, 3789, 3754, 3793, 3794, 3778, 3776, 6082, 6088, 6087/3, 6084, 6080, 3774, 3775, 3771/4, 3706, 3707, 3708, 3709/1, 3709/2, 3710, 3711, 3712, 3713, 3714, 4125, 4124/1, 4122/1, 4121, 6042, 6046, 6072, 6062, 6058, 6052, 6050, 6049, 6048, 3693, 3705, 3704, 3703, 3700, 3699, 3698, 3697, 3696, 3695, 3694, 3687, 4135, 4133, 4147, 4148, 4149, 4141, 4140, 4138/1, 4138/2, 4126, 4132,6021, 6022, 6004, 6003, 6002, 6023, 6024, 6040, 6039, 6037, 6035, 6032, 6105, 6100/1, 6797, 6949, 6918, 6915, 6910, 6905, 6904, 6898, 6901, 5508, 4150, 4151, 4152, 4207, 6923, 6925.
Заштићена околина:2653, 2636/1, 5242, 6763, 6764, 6881, 7265.

За НКД и објекте од посебне вредности се утврђују мере заштите идентичне мерама заштите НКД од изузетног и великог значаја с тим да се додаје следеће:

На овим објектима се не дозвољава надоградња, али је дозвољено осавремењивање објеката у циљу бољег коришћења што подразумева следеће интервенције, које се морају извести уз услове и под надзором надлежне установе заштите:

- а) уређење поткровља могуће је само у постојећем габариту крова, са приступом из постојећег степенишног простора или неке друге просторије највише етаже, али само у случају да се тиме не нарушава изворно функционално решење објекта.

Осветљење остварити путем кровних прозора оријентисаних према дворишном простору, а према уличном делу могуће је отварање само кровних прозора у равни крова и то само ако се тиме не нарушава естетика и склад изворног изгледа објекта. Ове интервенције вршити према условима надлежне установе заштите.

- б) Остале интервенције (отварање портала, излога,) могу се извршити са уличне стране само ако је објект изворно предвиђен за пословну функцију, односно ако је оригинална висина приземља нижа од 60 цм. Ове интервенције могуће су у дворишним деловима објекта и то само ако се на тај начин не нарушавају основне вредности здања, стилске карактеристике, пропорцијски односи и др. Отварање је могуће реализовати искључиво ако се придржава Правилника о условима за планирање и пројектовање објекта у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.
- в) Дворишни делови могу бити дограђени до висине уличног габарита објекта, једино ако је изворним решењем остављена могућност за дворишну доградњу. Дворишне дограње јединствено решити за читаву парцелу како би се остварила јединствена естетска целина.

Објекти од вредности се налазе на следећим катастарским парцелама: 3817, 3823, 3824, 6096, 6106, 6104, 6103, 6101, 3799, 3786, 3787, 3788, 3790, 3781, 6078, 3712, 3729, 6061, 6071, 6076, 6054, 6065, 3702, 3701, 3688/2, 3689, 3691, 3690, 3686, 3685, 3683, 3678, 4142, 4131, 6001, 6020/2, 6022, 6019, 6025/2, 6026, 6027, 6038, 6036, 6868, 6897, 6917, 6911, 6909, 6908, 4156, 4157, 4158, 4161/2, 4159/1, 4192/2, 4193, 4194, 4196, 4197, 4200, 4201, 4202/1, 4204, 4205, 4186, 4179, 5041, 5043, 5045, 6919, 6920, 6927, 6928, 6929, 6930, 6931, 6932/1, 6933, 6934, 6936, 6939, 6947, 6922, 6921, 6965, 6966, 6973, 6971, 6968, 6961, 6989, 6990, 6999, 5001, 5022, 5024, 5033, 6026, 7077, 7076, 7075, 3781, 3771/1,2,5, 3773, 3684, фасада 4126/1, фасада 4129, 6020/1, 6007, 6868, 6869, 6870, 6873, 6965, 6912/1, 4199, 7252, 7253, 5028.

Контакт зона: 7272, 7271, 7270, 7266, 6892, 6893, 6894, 6845, 2584, 2585, 2586, 2588, 2654/1, 4257, 4977, 4256, 2634, 2633, 2632, 2610, 3735/2.

За ове објекте се утврђују следеће мере заштите, идентичне мерама заштите за објекте од посебне вредности и додаје се следеће:

- а) Могуће је уређење поткровља, према уличном фронту задржати постојећи габарит крова, док је према дворишном делу могућа корекција нагиба како би се остварило што боље осветљење. Осветљење је могуће остварити путем кровних прозора (баца) оријентисаних према дворишном простору, а према уличном делу могуће је отварање само кровних прозора у равни крова и то само ако се тиме не нарушава естетика и склад изворног изгледа објекта. Ове интервенције вршити према условима надлежне установе заштите.
- б) Отварање подрумских силаза са уличне стране могуће је само јединственим третирањем читавог објекта, и то ако се на тај начин не нарушавају основне вредности здања, стилске карактеристике, пропорцијски односи и др. и ако је силаз остварив са максимално 2 степеника (у пешачкој зони са 3 степеника) управно постављена на објект. Нема силаза паралелних са фасадом.

Објекти документарне вредности се налазе на следећим парцелама: (кп. Стари град) 3765, 3766, 6068.
Заштићена околина: 2716

Објекти документарне вредности су објекти од вредности који су или дотрајали и трошни или су угрожени изградњом нових објекта у њиховом непосредном окружењу.

Изградњом нових вишеспратних објекта П+3, П+4 у њиховом непосредном окружењу, ови објекти су изгубили своје основне вредности. Својом висином одударају од новог окружења, а променом регулационе и грађевинске линије постали су кочница

даље изградње. Ови објекти могу бити адаптирани или замењени новим објектима према условима надлежне установе заштите непокретних културних добара с тим да морају испуњавати следеће услове:

- (1) У складу са историјским и архитектонским вредностима ових објеката, неопходно је извршити њихово техничко и фотографско снимање и комплетирање документације.
- (2) У фасадно платно новог објекта могуће је уградити елементе постојећег објекта, створити складну и естетску целину, ускладити га са карактером амбијента и вредностима урбаног и архитектонског наслеђа у погледу димензија, диспозиције, пропорција, типа градње и обликовања.
- (3) Поставити таблу на нови објекат у спомен пројектанту, власнику или некој знаменитој личности која се везује за стари објекат.

Објекти без споменичких својстава су сви остали објекти који немају споменична својства, али то не значи да немају грађевинске или неке друге вредности, те из тога разлога могу бити адаптирани како би се уклопили у амбијент или замењени новим објектима према условима надлежне установе заштите непокретних културних добара с тим да морају испуњавати следеће услове:

У случају када се гради нови објекат:

- (1) Новопланиране објекте ускладити са карактером амбијента и вредностима урбаног и архитектонског наслеђа у погледу димензија, диспозиције, пропорција, типа градње и обликовања.
- (2) Положај објекта на парцели је ивични, оријентисан према улици (обликовање објекта према дворишту је такође веома битно). Положај се одређује у односу на постојећу регулациону линију, ако се на уличном фронту блока налазе објекти са споменичним вредностима. У случају да се на уличном фронту не налази ниједан објекат са споменичним својствима, могуће је нови објекат поставити на нову регулациону линију која битно не одступа од постојеће али је минимално померена унутар блока како би се обезбедили сви услови савременог планирања.
- (3) Висински габарит новопланираног објекта који се интерполује између два објекта са споменичним својствима **одређен је висинским габаритом суседних објеката, висином венца, слемена крова и сл.** Уколико се гради већи потез нових објеката, висине се одређују у односу на реперне тачке на нивоу улице, предметног или суседног блока. Прецизне димензије (висине у метрима) за сваки појединачан објекат биће дефинисане Детаљним мерама заштите које чине саставни део Плана детаљне регулације ПГР.
- (4) Просечна спратност нових објекта је П+1, П+2 и П+2+Пк, а само изузетно и више, максимална спратност је П+4+Пк. Свака локација ће бити посебно прецизно дефинисана у Плану детаљне регулације, и у Условима за предузимање мера техничке заштите који се посебно дефинишу за сваки објекат од стране МЗЗСК Суботица.
- (5) Спратност објекта мора бити усклађена са висинама постојећих здања. Наведена спратност нових објеката се дефинише у складу са висином стрехе и слемена реперних објеката.
- (6) Габарит се по дубини решава слободно у складу са функцијом објекта. У случају да се нови објекат гради уз објекат који је предвиђен за чување, дворишним крилима објекта прекрити забатне и калканске зидове суседних објеката.
- (7) По угледу на градитељско наслеђе за нови објекат формирати колски улаз у циљу приступа у двориште, те решавања паркирања и гаражирања, изношења смећа, из противпожарних разлога и сл.
- (8) Приликом изградње новог објекта решити паркирање и гаражирање, као и хортикултурно уређење окружења.

- (9) Обликовање новопланираних објеката, као и целокупно архитектонско дело (конструкција, функција) треба да буде печат свога времена. Са објектима која имају споменична својства у окружењу треба да чине складну целину.
- (10) За спољну обраду новог објекта дозвољена је употреба материјала који не одударају од изворних, примењених на постојећим објектима просторне културно-историјске целине који имају културно-историјску вредност (с тим што није дозвољена употреба беле силикатне опеке, ломљеног камена и видљивих бетонских површина);
- (11) Намена нових објеката може бити: јавна, стамбена, пословна и мешовита. На простору Градског језгра источно од улице Матије Гупца и Трга жртава фашизма претежно градити пословне и стамбено пословне објекте, а на простору западно од ове две улице, стамбене објекте.
- (12) Дворишта отвореног типа за јавно коришћење формирати унутар простора који се налази источно од улице Матије Гупца и Трга жртава фашизма. Дворишта се морају адекватно партерно уредити, поплочати, озеленити и осветлити. На простору западно од ове две улице формирати углавном дворишта затвореног типа, али то не искључује дворишта отвореног типа.
- (13) За идејна решења нових објеката унутар градског језгра предлаже се расписивање конкурса.

До привођена плана намени, на објектима који су предвиђени за рушење могу се изводити следеће интервенције:

- (1) Објекти се могу рестаурирати, адаптирати и реконструисати према Условим МЗСК Суботица
- (2) Уређење фасада, у складу са наведеним, јединствено третирају, како у погледу отварања излога и портала тако и приликом решавања колористике. На тај начин остварити квалитетне пропорцијске односе и естетску целину објекта. Све ово је у циљу да се до изградње нових објеката, разним интервенцијама на постојећим објектима не наруши амбијент заштићеног језгра.
- (3) Све интервенције извести у складу са условима Завода за заштиту споменика културе Суботица

1.2.2. ИСТОРИЈСКО ЈЕЗГРО ПАЛИЋА

Просторно културно - историјска целина „Језгро Палића,, споменик културе, решење МЗСК Суботица бр. 435-1 од 13. 12. 1993. г.(Сл.лист града Суботица бр.1/94)

Просторна културно историјска целина Палића чини простор који се простира северно од језера и обухвата следеће катастарске парцеле:

К.О. ПАЛИЋ

450; 451; 452/1; 452/2; 449/4; 449/3; 449/2; 449/1; 447; 446; 443; 444/1; 442/1; 440; 435; 432; 433; 430/1; 436/2; 439; 438/2; 438/1; 444/2; 444/6; 444/9; 444/7; 444/8; 445/3; 444/4; 444/5; 442/2; 442/4; 438/3; 437/3; 437/1; 437/2; 445/1; 445/3; 448/1; 448/2; 448/3; 454/4; 454/5; 455/4; 454/3; 455/3; 454/2; 455/2; 454/1; 455/1; 452/2; 453/1; 456; 457/2; 457/3; 458; 457/4; 459/1; 459/2; 459/5; 459/3; 459/7; 459/15; 459/11; 459/10; 459/21; 459/8; 459/20; 459/18; 459/19; 459/17; 459/13; 459/12; 460/1; 460/2; 460/3; 459/16; 462/1; 463/2; 462/2; 462/3; 462/4; 463/1; 464/3; 464/4; 464/5; 464/6; 464/7; 464/8; 1473/8; 495/1; 495/5; 494/1; 495/4; 495/3; 494/4; 494/3; 494/2; 493/11; 493/10; 493/2; 493/9; 493/8; 493/7; 493/5; 493/7; 493/5; 493/1; 492; 493/13; 490; 491/1; 491/3; 491/2; 489; 488/1; 482/1; 482/2; 483/3; 481/2; 483/1; 481/1; 480; 479; 478/1; 478/3; 487/4; 477/5; 481/3; 484/3; 487/9; 483/2; 487/7; 487/2; 487/4; 491/10; 474/3; 491/8; 486/3; 487/8; 487/10; 484/1; 477/2; 477/1; 477/3; 485; 487/2; 487/6; 486/5; 486/1; 476/3; 476/4; 476/5; 476/10; 476/7; 476/8; 473/5; 473/2; 473/3; 473/2; 473/1; 476/6; 474/3; 474/2; 476/9; 474/1; 475; 476/1; 466/2; 466/1; 467/1; 468/3; 468/1; 468/2; 468/4; 469; 470; 471; 472; 1473/14; 515; 518/2; 514/3; 514/1; 513/3; 513; 512/1; 512/2; 511/1; 511/4; 509/2; 509/1;

510; 509/8; 509/7; 509/2; 509/11; 509/4; 509/9; 509/6; 509/5; 508/5; 508/3; 508/6; 508/2; 508/4; 507; 508/1; 506; 505/2; 505/4; 505/5; 505/3; 505/1; 504/1; 504/2; 504/3; 503/5; 503/4; 503/3; 503/2; 503/6; 498/1; 498/2; 497; 500; 501; 502/2; 503/10; 503/9; 503/8; 503/7; 1472; 1473/11; 1454; 1433; 786/1; 786/2; 787; 791; 721; 790; 792; 793; 794; 795; 796; 797; 798; 799; 800; 801; 802; 803; 814; 806; 807; 804; 805; 808; 810/3; 810; 809; 811; 812; 813; 826/2; 826/1; 827/5; 827/2; 827/1; 818/2; 818/1; 815; 816/1; 816/2; 819; 820; 821; 822; 823; 824; 825; 1434; 828; 829; 830; 831/2; 839/1; 839/2; 838; 836; 837; 834; 835; 833; 832; 890/1; 890/2; 890; 835; 1435; 849/1; 849/2; 843; 850; 844; 840/1; 840/2; 841; 842; 846/1; 846/2; 847/2; 847/1; 851; 846/5; 845; 855/1; 855/2; 855/7; 855/5; 855/6; 855/8; 856; 857/1; 857/2; 855/9; 858; 855/4; 855/3; 859; 860; 861/2; 861/3; 862/1; 862/2; 863; 864; 894/2; 865; 866; 867/2; 867/1; 868; 869; 1437; 1439/1; 889; 888; 1440; 887; 885; 884; 886/1; 883/1; 883/2; 881/1; 881/2; 881/3; 14794/2; 880/2; 880/1; 879/1; 879/2; 878/1; 878/2; 878/3; 877/1; 877/2; 877/3; 876/1; 876/2; 876/3; 875; 874/1; 874/2; 872/1; 872/2; 872/3; 873; 873/1; 873/2; 870/1; 870/2; 871; 1439/2; 1439/3; 890/1; 890/4; 890/3; 890; 1459; 1460; 1461; 913/1; 912; 1468/1; 1468/2; 1468/3; 1468/4; 913/10; 913/11; 914/1; 914/6; 914/7; 914/8; 914/9; 914/10; 915/1; 915/2; 915/3; 915/4; 915/5; 915/6; 915/7; 916/1; 916/2; 916/3; 916/4; 916/5; 916/6; 916/7; 917/1; 917/2; 918/1; 919; 920; 921; 1441; 925/2; 925/1; 925/3; 930/1; 930/2; 923/3; 923/1; 924; 929; 926; 928/1; 923/2; 922; 927/1; 926/2; 927/2; 928/2; 1452/2; 1452/1; 1452; 911; 910; 906; 905; 904; 909/1; 909/2; 907; 908; 903; 902; 901; 900/1; 900/2; 897/1; 897/2; 899/1; 899/2; 898; 896; 895; 894; 892; 891/1; 891/2; 892/4; 955/1; 955/2; 955/3; 955/4; 956; 957; 954; 953; 952; 958; 959; 960; 961; 962; 963; 964; 965; 966/1; 966/2; 971; 972; 967; 968; 973; 974; 970; 969; 975; 976/1; 976/2; 979; 978; 977/1; 977/2; 977/3; 977/4; 977/5; 977/6; 980; 981; 982; 983; 984/1; 1443; 1396/2; 1396/6; 1396/7; 1396/1; 1396/8; 1398; 1399; 1400; 1402; 1403; 1404; 1405/6; 1405/7; 1405/2; 1405/8; 1406/3; 1407/1; 1409/2; 1408/3; 1406/2; 1406/1; 1407/1; 1405/5; 1409/1; 1407/2; 1405/9; 1405/10; 1405/11; 1405/12; 1408; 1409/1; 1410; 893/1; 893/2; 893/3; 893/4; 893/5; 890/5; 890/6; 890/7; 1396/1.

К.О. НОВИ ГРАД

14323; 14325; 14325/2; 14324/1; 14324/2; 14326; 14327; 14328; 14329; 14330; 14793; 14003; 14005; 14006; 14007/1; 14007/2; 14008; 14009; 14010; 14011; 14013; 14014; 2509.

Граница просторно културно-историјске целине иде: од западне обале језера, западном ивицом парцела 14014, 14011, 14008, 14006, 14005, 14323, улицом Купалишном, пресеца железничку пругу Суботица-Хоргош (1454), западном ивицом парцеле 14702/1 до Хоргошког пута (1472), Хоргошким путем ка истоку до Брестовачке улице, Брестовачком улицом северно до улице Кошут Лајоша, Улицом Кошут Лајоша, прелази улицу Зеленгорску у улицу Беле Бартока, Улицом Орбанфалва до железничке пруге Суботица - Хоргош, пругом према истоку северним ивицама парцела 925/2, 925/1, 925/3, 930/2, 930/1, 934, 935, 943 до улице Солунске, Солунском улицом до Хоргошког пута, Хоргошким путем западно до Кањишког пута, Кањишким путем завршно са јужном границом мушког штранда, источним ивицама парцела 1405, 1409, 1410 до обале језера.

Заштићена околина језгра Палића обухвата објекте на следећим катастарским парцелама: 291/2, 291/1, 290/1, 288/3, 288/5, 288/2, 2189/4, 289/3, 289/2, 287, 284, 283, 282/2, 282/1, 281/2, 281/1, 274, 275/2, 273, 270, 948, 947, 949, 950, 951, 529/1, 529/2, 529/3, 529/4, 539/2, 540/1, 540/2, 541/1, 541/2, 544/1, 544/2, 545, 547/2, 546, 548, 549, 553/2, 552, 556, 558/1, 558/2, 559/1, 559/5, 649/2, 649/3, 650, 651, 655, 656, 657/1.

Граница заштићене околине историјског језгра иде спољним ивицама ободних катастарских парцела из претходног става, сем на делу западне границе, на делу Хоргошког пута до Рогашке улице, на делу Улице Кошут Лајоша, Улице Беле Бартока, Солунске улице, Кањишког пута и источне обале, где се поклапа са границом просторне културно историјске целине.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ УРБАНИХ СТРУКТУРА

Утврђују се следеће мере урбанистичке заштите за подручје просторне културно историјске целине :

- Очување историјске урбане матрице, улица, тргова и паркова, постојећих урбаних блокова са наслеђеним регулационим ширинама улица и грађевинским линијама, очување јединственог амбијента. Једине интервенције у смислу пробијања интерних путева могуће су у оквиру блокова, с обзиром на њихове велике димензије. Интерне саобраћајнице могуће је извести искључиво поплочањем.
- Паркинг просторе решавати у склопу блокова и зеленила у складу са функцијама, како ова нужност не би визуелно - естетски нарушила овај заштићени амбијент. Извести их адекватним поплочањем.
- Очување постојеће парцелације уз могућност повезивања или уситњавања парцела. Како се уситњавањем парцела, не би нарушио парковски карактер амбијента, мин. димензије парцела треба да буду око 40/40 м.
- Очување заштићеног фонда зеленила и стаза у парковском простору у постојећем облику, односно извршити рестаурацију у складу са стањем са почетка 20. века, а у складу са смерницама за заштиту природе, које одреди надлежна институција.
- Очување фонда зеленила и стаза у двориштима летњиковаца, који уједно чине и саставни део архитектуре и амбијента.
- Партерно решење и урбани мобилијар треба да носи стилска обележја амбијента. Урбана опрема за читав простор уз Хоргошки пут и јужно од њега до обале треба да је јединствено решена, а у складу са постојећом стилском опремом. Урбану опрему северног стамбеног дела просторне културно историјске целине могуће је решавати савремено.
- Обалоутврду треба адекватно и у целости решити, стилски и естетски.
- Постојећи објекти са споменичким својствима се морају рестаурирати, односно ревитализовати према условима овог Завода. Изворни облик се не сме нарушити.
- Изградњом нових објеката очувати основне урбанистичке и архитектонске вредности простора. На простору Великог парка није предвиђена градња нових објеката, сем на месту постојећег трошног расадника, који треба изместити на адекватну локацију, наткривања тенис терена, те доградње хотела, које су неопходне за њихово савремено функционисање.
- На источној обали, на простору између два језера, Палићког и Крвавог и на простору садашњег Мушког штранда, могуће је формирање бањских садржаја, те у складу са тим изградња нових објеката, који по хоризонталним и вертикалним габаритима и архитектури треба да прате основне вредности тога амбијента. При њиховом обликовању посебну пажњу посветити визурама. Постојеће веће групације зеленила на Мушком штранду нова градња не сме угрозити. Постојећа гостиона се рестаурира, као и објекат типа сојенице на обали, док су остали објекти без амбијенталних вредности те се уклањају. Нови објекти треба да се граде у складу са условима за изградњу нових објеката датим у Мерама заштите физичких структура. Нови бањски комплекс треба да обогате и објекти специјалне намене који на овој обали егзистирају од формирања, а у складу са савременим бањским захтевима као младо, тобогани и сл.
- Просечна спратност нових објеката се одређује у складу са висинама околних објеката, споменика културе или објеката од вредности, а креће од П до П+1, максимална спратност је П+2+Пк. Спратност се одређује појединачно за сваки нови објекат, а дефинише се висином стрехе и слемена суседних објеката који су планирани за чување или висинама

објеката у окружењу у складу са условима које пропише Завод за урбанизам и Међуопштински завод за заштиту споменика културе.

- Намена простора уз Хоргошки пут и јужно од њега је јавног карактера са туристичко - бањским, угоститељским, забавним, културним и спортским садржајима. Простор северно од наведеног, намењен је становању, предвиђена је изградња слободностојећих објеката, типа виле, који сем стамбене функције могу добити и неке друге које би се уклопиле у предвиђене габарите, а не би нарушиле заштићени амбијент.
- Прилазни путеви историјском језгру Палића (Сегедински пут, Кањишки пут и др.) треба да добију посебан значај, како са аспекта обликовања објеката, тако и према њиховој намени.
- Све интервенције у оквиру овог простора морају бити у складу са ГП Суботица- Палић, условима и надзором Међуопштинског завода за заштиту споменика културе Суботица.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ ФИЗИЧКИХ СТРУКТУРА

Унутар граница језгра Палића су поред НКД утврђене 3 категорије објеката: објекти од посебне вредности, објекти од вредности и објекти без амбијенталних вредности, а у складу са тим су утврђене мере заштите, а све према "Студији заштите језгра Палића".

НКД су сви највреднији објекти језгра, они који су утврђени за непокретна културна добра (НКД) се налазе на парцели: 890, 895 и 1461.

Објекти од посебне вредности су сви објекти који по урбанистичко - архитектонском, уметничком, културно-историјском или др. значају имају посебну вредност. То су објекти који се налазе на следећим катастарским парцелама: 890, 890/1, 890/3, 890/4, 464/3, 430/1, 274, 498/1, 501, 515, 789/1, 855/1, 888, 889, 858, 891/1, 892, 893/2, 894, 895, 899, 900/1, 902, 909/1, 911, 904, 905, 906, 910, 958, 956, 965.

За НКД и објекте од посебне вредности се утврђују следеће мере заштите:

- (1) Очување оригиналног хоризонталног и вертикалног габарита, примењених материјала, конструктивног склопа.
- (2) Очување или рестаурација основних вредности функционалног склопа и ентеријера (декоративног молераја и сл.)
- (3) Очување или рестаурација изворног изгледа, стилских карактеристика, декоративних елемената и аутентичног колорита објеката.
- (4) На овим објектима се не дозвољава надоградња, али је дозвољено осавремењивање објекта у циљу бољег коришћења што подразумева следеће интервенције, које се морају извести уз услове и под надзором надлежне установе заштите:
  - а) увођење савремених инсталација, под условом да не наруше ентеријерске вредности објекта.
  - б) уређење поткровља могуће је само у постојећем габариту крова, са приступом из постојећег степенишног простора или неке друге просторије највише етаже, али само у случају да се тиме не нарушава изворно функционално решење објекта. Осветљење остварити путем кровних прозора оријентисаних према дворишном простору, а према уличном делу могуће је отварање само кровних прозора у равни крова и то само ако се тиме не нарушава естетика и склад изворног изгледа објекта. Ове интервенције вршити према условима надлежне установе заштите.
  - в) уређење подрума, односно претварање подрума у стамбени или пословни простор, могуће је остварити, али само у случају да се тиме не нарушавају основне вредности здања и његова стабилност. Извршити претходна испитивања тла и носеће конструкције објекта.
  - г) остале интервенције (отварање нових прозора, врата, и сл.) могуће су само у дворишним деловима објекта и то само ако се на тај начин не нарушавају

основне вредности здања, стилске карактеристике, пропорцијски односи и др. Ове интервенције се искључују, не могу се вршити на објектима НКД и слободностојећим објектима у парковском окружењу чије су све фасаде сагледиве.

- д) дворишни делови могу бити дограђени до висине уличног габарита објекта, једино ако је изворним решењем остављена могућност за дворишну доградњу. Дворишне дограђе јединствено решити за читаву парцелу како би се остварила јединствена естетска целина. Дворишне доградње су искључене код НКД и код слободностојећих објеката од посебног значаја у парковском окружењу чије су све фасаде сагледиве.
- (5) Накнадно дограђени неестетски делови грађевине и неадекватни помоћни објекти са парцеле и из окружења се уклањају. Дворишни простор у свему ускладити са главним објектом. Могуће је застакљивање атријумских дворишних простора.
- (6) Остали објекти на парцели не подлежу режиму главног објекта, решавају се у складу са валоризацијом, али тако да не угрозе главни објекат. Накнадно дограђени неестетски делови грађевине и неадекватни помоћни објекти са парцеле и из окружења се уклањају. Дворишни простор у свему ускладити са главним (уличним) објектом.
- (7) Могућа је промена намене, с тим да нове функције морају бити примерене архитектури, постојећем функционалном и конструктивном склопу објекта.
- (8) Рекламе, табле, осветљење и др. на фасадама могу се поставити само према Одлуци о условима и начину постављања натписа пословног имена, огласних средстава, заштитних и техничких уређаја у Градском језгру Суботице и Палића (Сл.лист града Суботице бр.23/2010 и 55/2011.), као и према условима надлежног Завода за заштиту споменика културе. Клима уређаји се могу поставити искључиво на дворишној фасади и то према условима Завода.

Објекти од вредности се налазе на следећим катастарским парцелама: 466/1, 803, 473/1, 544/1, 559/1, 662, , 834, 837, 839/1, 843, 887, 852, 897/1, 938/1, 933, 934, 940/1, 954, 957, 963, 970, 982, 506, 507, 290/1, 283, 909/2, 1405/2, 1405/3, 1405/5, 824, 825, 821, 1406/2.

За њих се утврђују следеће мере заштите: идентичне мерама заштите за објекте од посебне вредности и додаје се следеће:

- а) Могуће је уређење поткровља, према уличном фронту задржати постојећи габарит крова, док је према дворишном делу могућа корекција нагиба како би се остварило што боље осветљење. Осветљење је могуће остварити путем кровних прозора (баца) оријентисаних према дворишном простору, а према уличном делу могуће је отварање само кровних прозора у равни крова и то само ако се тиме не нарушава естетика и склад изворног изгледа објекта. Ове интервенције вршити према условима надлежне установе заштите.
- б) Отварање подрумских силаза отварање портала и излога, подрумских силаза на уличној фасади и др. отвора на дворишној фасади) са уличне стране могуће је само јединственим третирањем читавог објекта, и то ако се на тај начин не нарушавају основне вредности здања, стилске карактеристике, пропорцијски односи и др. иако је силаз остварив са максимално 2 степеника (у пешачкој зони са 3 степеника) управно постављена на објекат. Нема силаза паралелних са фасадом.

Објекти без споменичних вредности могу бити адаптирани или замењени новим објектима према условима надлежне установе заштите непокретних културних добара с тим да морају испуњавати следеће услове:

У случају када се гради нови објекат:

- (1) Изградња нових објеката на простору парка није предвиђена, сем уместо постојећег трошног расадника, који треба изместити на адекватну локацију. Наместо расадника је предвиђена ботаничка башта или нека слична намена. У

оквиру приобалног западног и источног дела „Језгра Палића,, предвиђена је изградња слободностојећих објеката разуђених габарита са оријентацијом према језеру, као и изградња објеката на води. Објекат треба да је склоп мањих кубуса, пролаза, тримова, треба да је успостављен правилан однос отвореног и затвореног простора, а по угледу на наслеђену архитектуру Палића.

- (2) Изградња једног објекта се предвиђа у оквиру новоформирих парцела. У оквиру објекта сконцентрисати стамбене и помоћне просторије (гаражу, радионицу и сл.).
- (3) Локација објекта на парцели је, сходно наслеђу, централна, како би се оформио простор предбаште и задњег дела дворишта. Грађевинску линију увући од регулационе линије.
- (4) Габарити нових објеката у стамбеном делу морају бити примерени наслеђу и величини парцела, разуђени у основи као и по вертикали, а са карактером старих вила. Висине ускладити са околним вилама, П, П+Пк, П+1.
- (5) Ограде парцела извести искључиво перфорирано по угледу на постојеће (мрежасто, металне, и сл.), а једино са зиданом соком и стубовима. Постојеће ограде чине јединство са архитектуром, те имају исти третман као и објекти. Одступања у локацији објеката на парцели се једино могу појавити код јавних објеката који су уједно и већих димензија. Код њих није неопходно решавати ограду.
- (6) Објекте конципирати по угледу на наслеђену архитектуру Палића. Формирати објекте разуђених габарита, како у хоризонталном, тако и вертикалном габариту. Објекти треба да су отворени ка спољашњем простору са великим терасама, тримовима, еркерима и сл. Елементи обликовања треба да допринесу да се задржи специфичан карактер архитектуре Палића уз примену тримова, тераса, еркера, лођа, торњева, кровних прозора, обраде фасаде и колорита примереног наслеђу.
- (7) Примењени материјали морају бити у складу са грађевинским наслеђем - природни: опека, малтерска обрада, дрво, цреп, шиндра, керамика, као и савремени материјали који нису у супротностима са наведеним.
- (8) Јавни објекти и објекти са већим габаритима морају бити склоп уситњених елемената повезаних пролазима, терасама, разуђених габарита по висини и хоризонтали.
- (9) Висински габарит нових објеката условљен је градитељским наслеђем Палића. Просечна спратност нових објекта креће се од П до П+1, максимална спратност је П+2+Пк. Спратност се одређује појединачно за сваки нови објекат, а дефинише се висином стрехе и слемена суседних објеката који су планирани за чување или висинама објеката у окружењу у складу са условима које пропише Завод за урбанизам и Међуопштински завод за заштиту споменика културе.
- (10) Минималне висине етажа треба да износе 3,0м, у приземљу могуће и више.
- (11) Приликом изградње новог објекта решити паркирање и гаражирање, одлагање и одношење смећа, као и хортикултурно уређење окружења.
- (12) Обликовање новопланираних објеката, као и целокупно архитектонско дело (конструкција, функција) треба да буде печат свога времена. Са објектима која имају споменична својства у окружењу треба да чине складну целину.
- (13) Намена нових објеката може бити: јавна, стамбена, пословна, мешовита и др.
- (14) С обзиром на квалитет и значај овога простора, за идејна решења нових објеката у приобалном и парковском појасу треба расписати конкурс.

1.3. СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ-УНУТАР ГРАДСКОГ ЈЕЗГРА

1.3.1.Споменици културе од изузетног значаја:

На основу Одлуке о утврђивању непокретних културних добара од изузетног значаја „Сл.Гласник РС,, од 3.12.1990.

1. **Синагога**, Трг Октоб. Револуције 6, катастарска парцела бр.3693.
споменик културе од **изузетног значаја**, решење ПЗЗСК Нови Сад бр. 02-241/2-75 од 08.04.1975., решење бр.18-6 од 31.12.1987. МЗЗСК Суботица
2. **Градска кућа**, Трг Слободе 1, кат.парц.бр.6042.
споменик културе од изузетног значаја, решење ПЗЗСК Нови Сад бр.466/66 од 14.03.1967, решење бр. 34-1 од 06.03.1985. МЗЗСК Суботица

1.3.2.Споменици културе од великог значаја

На основу Одлуке о утврђивању НКД од великог значаја „Сл. Лист АПВ,, бр.28 од 30.12.1991. године

1. **Зграда Градске библиотеке**, Цара Душана 2, кат.парц.бр.6072; реш. МЗЗСК Суботица бр.10-1 од 18.01.1982.
2. **Манојловић палата**, Корзо 8, кат.парц.бр. 6089; споменик културе од великог значаја, реш. МЗЗСК Суботица бр.110-2 од 30.12.1986.
3. **Народно позориште**, Корзо 2, кат.парц.бр.6082; споменик културе од великог значаја, реш. МЗЗСК Суботица бр.110-3 од 30.12. 1986.
4. **Кућа Ђорђа Манојловића**, Корзо 12, кат.парц.бр.6091; споменик културе од великог значаја, реш.МЗЗСК Суботица бр. 110-2 од 30. 12. 1986.
5. **Рахјл палата**, Парк Ференца Рајхла 5,кат.парц.бр.3798; споменик културе од великог значаја, реш. ПЗЗСК Нови Сад бр. 02-167/2-73 од 05. 03.1973.
6. **Капела Св. Роке**, Матка Вуковића бб, кат.парц.бр.11807/2; споменик културе од великог значаја, реш.ПЗЗСК Нови Сад бр. 256 од 21. 11. 1960. г.
7. **РКЦ Св.Тереза Авилска**, Трг Жртва Фашизма 19,кат.парц.бр.4150; споменик културе од великог значаја, реш.ПЗЗСК Нови Сад бр. 01-121 од 19. 03. 1973.
8. **Остојић палата**, Трг Републике 4-6, кат.парц.бр.4122/1; споменик културе од великог значаја, реш.МЗЗСК Суботица бр. 23-3 од 10. 11. 1987.
9. **Фрањевачки самостан**, Трг Цара Јована Ненада 13, кат.парц.бр.3714; споменик културе од великог значаја, решење ПЗЗСК Нови Сад 371 од 31. 03. 1951.
10. **Жута кућа**, Штросмајерова 11, кат.парц.бр.6052; споменик културе од великог значаја, реш.МЗЗСК Суботица бр. 17-4 од 09. 04. 1985.

1.3.3. Споменици културе

11. **Војнић палата**, Корзо 1, кат.парц.бр. 3775.
споменик културе, решење МЗЗСК Суботица бр.110-2 од 30. 12. 1986. г.
12. **Дом ЈНА**, Корзо 3, кат.парц.бр. 3771/4.
споменик културе, решење МЗЗСК Суботица бр.110-2 од 30. 12. 1986. г.
13. **Зграда банке**, Корзо 4, кат.парц.бр.6088.
споменик културе, решење МЗЗСК Суботица бр.110-2 од 30. 12. 1986. г.
14. **Зграда СДК**, Корзо 5, кат.парц.бр.3776.
споменик културе, решење МЗЗСК Суботица бр.110-2 од 30. 12. 1986. г.
15. **Димитријевић кућа**, Корзо 6, кат.парц.бр.6087/3.
споменик културе, решење МЗЗСК Суботица бр.110-2 од 30. 12. 1986. г.
16. **Зграда „Близанци**,, Корзо 7,кат.парц.бр.3778.
споменик културе, решење МЗЗСК Суботица бр. 110-2 од 30. 12. 1986. г.
17. **Халброр кућа**, Корзо 9, кат.парц.бр.3793.
споменик културе, решење МЗЗСК Суботица бр.110-2 од 30. 12. 1986. г.
18. **Хотел Адолфа Халброра**, Корзо 10, кат.парц.бр. 6090
споменик културе, решење МЗЗСК Суботица бр. 110-2 од 30. 12. 1986. г.
19. **Доминус кућа**, Корзо 11, кат.парц.бр.3794.
споменик културе, решење МЗЗСК Суботица бр. 110-2 од 30. 12. 1986. г.
20. **Прокеш палата**, Корзо 15, кат.парц.бр. 3796.
споменик културе, решење МЗЗСК Суботица бр. 110-2 од 30. 12. 1986. г.
21. **Градска најамна палата**, Бранислава Нушића 2,кат.парц.бр.6080.
споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-7457/2001-21 од 24. 07.2001. г.

22. **Јеврејска црквена општина**, Димитрија Туцовића 13, кат. парц. бр. 3693.
споменик културе, решење МЗСК Суботица бр. 18-6 од 31. 12. 1987. г.,
23. **СПЦ Св. Вазнесења Господњег**, Михаља Корвина 23, кат. парц. бр. 3754.
споменик културе, решење МЗСК Суботица бр. 244-3/64 од 18. 06. 1993. г.
24. **Палата Лазара Мамужића**, Парк Ференца Рајхла 7, кат. парц. бр. 3830/1.
споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-7457/2001-12 од 24. 07. 2001. г.
25. **Леовић палата**, Парк Ференца Рајхла 11, кат. парц. бр. 3828.
споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-7457/2001-15 од 24. 07. 2001. г.
26. **Зграда Лењинов парк 13**, Парк Ференца Рајхла 13, кат. парц. бр. 3826.
споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-7457/2001-16 од 24. 07. 2001. г.
27. **Зграда Максима Горког 21**, Максима Горког 21
споменик културе, решење МЗСК Суботица бр. 110-1 од 29. 12. 1986. г.
28. **Галерија „Винко Перчић**„ Максима Горког 22, кат. парц. бр. 6032.
споменик културе, решење МЗСК Суботица бр. 426-1/38 од 21. 10. 1992. г.
29. **Политехничка средња школа „18. Новембар**„ Максима Горког 38,
кат. парц. бр. 6901; споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-7457/2001-20 од
24. 07. 2001. г.
30. **ХТШЦ „Лазар Нешић**„ Максима Горког 53
споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-7457/2001-22 од 24. 07. 2001. г.
31. **Гимназија „Светозар Марковић**„ Петефи Шандора 1, кат. парц. бр. 4135/1.
споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-7457/2001-12 од 24. 07. 2001. г.
32. **Споменик палим борцима и жртвама фашизма**, Трг Жртава Фашизма,
кар. парц. бр. 5508.
споменик културе, решење МЗСК Суботица бр. 50-16 од 09. 04. 1985. г.
33. **Зграда банке**, Трг Републике 2, кат. Парц. бр. 4121.
споменик културе, решење МЗСК Суботица бр. 23-3 од 10. 11. 1987. г.
34. **Зграда Трг Републике 8**, Трг Републике 8, кат. парц. бр. 4121.
споменик културе, решење МЗСК Суботица бр. 23-3 од 10. 11. 1987. г.
35. **Лончаревић кућа**, Трг Републике 10, кат. парц. бр. 4125.
споменик културе, решење МЗСК Суботица бр. 23-3 од 10. 11. 1987. г.
36. **Зграда Трг Цара Јована Ненада 9**, Трг Цара Јована Ненада 9, кат. парц. бр. 3712.
споменик културе, решење МЗСК Суботица бр. 23-3 од 10. 11. 1987. г.
37. **Најстарија кућа**, Трг Цара Јована Ненада 11, катастарска парцела бр. 3713.
споменик културе, решење МЗСК Суботица бр. 244-2/64 од 18. 06. 1993. г.
38. **Зграда Трг Цара Јована Ненада 7**, Трг Цара Јована Ненада 7, кат. парц. бр. 4125
споменик културе, решење МЗСК Суботица бр. 23-3 од 10. 11. 1987. г.
39. **Папилион**, Димитрија Туцовића 11, кат. парц. бр. 3704.
споменик културе, решење СО Суботица 01-011-1/93 од 25. 02. 1993. г.
40. **Зграда Штросмајерова 8**, кат. парц. бр. 6039.
споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-7457/2001 од 24. 07. 2001. г.

ПАЛИЋ

41. **Конен вила**, Парк Народних Хероја 7, кат. парцела бр. 895.
споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-2231/97-023 од 18. 06. 1997. г.
42. **Велика тераса**, Парк Народних хероја, катастарска парцел бр. 890/1.
споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-2659/97 од 22. 07. 1997. г.
43. **Водоторањ**, Парк народних хероја бб, кат. парц. бр. 890.
споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-2659/97 од 22. 07. 1997. г.
44. **Спомен чесма**, Парк народних Хероја бб, кат. парц. бр. 890.
споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-2659/97 од 22. 07. 1997. г.
45. **Музички павиљон**, Парк Народних Хероја бб, катастарска парцел бр. 890.
споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-2659/97 од 22. 07. 1997. г.
46. **Железничка станица**, Сплитска алеја 1, кат. парц. бр. 1461.
споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-2231/ 97-008 од 18. 06. 1997. г.

СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ-ВАН ГРАДСКОГ ЈЕЗГРА

1. **Родна кућа Аксентија Мародића**, Ватрослава Лисинског 9; споменик културе од великог значаја, реш 33НПСК Београд бр. 1145 од 12. 09. 1950.
2. **СПЦ Св. Димитрије**, Београдски пут 159; споменик културе од великог значаја, реш 33НПСК Београд, бр. 715 од 21.11.1950. г.
3. **Трошарина**, Сомборски пут бб; споменик културе од великог значаја, МЗЗСК Суботица бр.477-2 од 30.12. 1981. г.
4. **Водице посвећене великој Госпојини**, Атар Александрова; споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-1167/97-16 од 09. 04. 1997. г.
5. **Капеле на Бајском гробљу**, Бајски виногради 26; споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-4724/99 од 25. 01. 2001. г.
6. **Зграда у Браће Радића 74**, Браће Радића 74, кат.парц.бр 7491 к.о. Доњи град; споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-7457/2001-17 од 24.07.2001.г.
7. **Остојић капела**, Грабовачка бб; споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-3721/97 од 17. 10. 1997. г.
8. **Милиновић капела**, Грабовачка бб; споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-4717/99 од 24. 01. 2000. г.
9. **Радић капела**, Грабовачка бб; споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-4724/99 од 25. 01. 2001. г.
10. **Габрић ћуприја**, Херцеговачка бб; споменик културе, решење МЗЗСК Суботица бр.138 од 09. 11. 1983. г.
11. **Зграда Машинско-електротехничког школског центра**, Трг Лазара Нешића 9, кат.парц.бр 6645 к.о. Доњи град, споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-4715/99 од 25. 01. 2000. г.
12. **Млин Смоленски**, Београдски пут 120; споменик културе, решење МЗЗСК Суботица бр.242-1/64 од 18. 06. 1993. г.
13. **Јеврејско гробље**, Мајевичка бб; споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-7457/2001-8 од 24. 07. 2001. г.
14. **Зграда Франкопанска 2**, Франкопанска 2; споменик културе, одлука Владе РС 05 бр. 633-7457/2001-14 од 24.07.2001. г.

1.4. ЗНАМЕНИТА МЕСТА

15. **Гробница Иштвана Ивањија**, Бајски виногради 26; знаменито место од великог значаја, реш. МЗЗСК Суботица, бр. 101 од 05. 07. 1982. г
16. **Гробница Ференца Гала**, Бајски виногради 26; знаменито место од великог значаја, реш. МЗЗСК Суботица, бр. 31-5 од 21.03.1985. г
17. **Гробница Ернеа Лања**, Бајски виногради 26; знаменито место од великог значаја, реш. МЗЗСК Суботица, бр. 31-6 од 20. 03. 1985.
18. **Надгробни споменик Фабијана Малагурског**, Бајски виногради 26 знаменито место, решење МЗЗСК Суботица бр.25-1 од 23.03.1989. г.
19. **Гробница Беле Фаркаша**, Ловачка бб знаменито место, решење МЗЗСК Суботица бр. 42. од 16. 03. 1982. г.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ

Утврђују се мере заштите за споменике културе, које су идентичне са мерама за НКД и објекта од посебне вредности у оквиру Градског језгра Суботице.

2.0. ДОБРА КОЈА УЖИВАЈУ ПРЕТХОДНУ ЗАШТИТУ

МЕРЕ ЗАШТИТЕ

Добра под претходном заштитом имају исти третман као и непокретна културна добра, те се за њих утврђују исте мере заштите као и за НКД.

2.1. ПРОСТОРНЕ ЦЕЛИНЕ

Улица Браће Радић у Суботици (у даљем тексту: просторна културно-историјска целина), налази се на територији општине Суботица, у Граду Суботици, и обухвата простор и објекте на катастарским парцелама: 6665, 6666, 6667, 6668, 6669, 6670, 6671/1, 6671/2, 6671/3, 6672/1, 6672/2, 6675, 6677, 6688, 6690, 6691, 6694, 6695, 6696, 6710, 6711, 6713/2, 6713/3, 6716/1, 6716/2, 6718, 6719/1, 6720, 6721/1, 6722, 6723/1, 6723/2, 6724, 6728, 6729, 6731, 6732, 6733, 6734, 6735, 6759/2, 7463/1, 7464, 7468, 7470, 7478, 7479, 7480, 7481, 7491, 7493, 7498, 7499, 7501/1, 7502, 7509, 7510, 7511, 8115, 8123/1, 8124, 8183, 8184, 8185, 8190, 8191, 8192, 8195, 8196, 8201, 8203, 8204, 8205, 8209, 8210, 8213, 8215, 8220, 8221, 8222, 8225, 8226, 8230, 8231, 8232, 8236, 8238, 8239, 8243, 8246, 8248, 8252, 8254/1, 8254/2, те припадајући део улица: 11833 (улица Браће Радића), 4985 (улица Ивана Горана Ковачића), 11838 (улица Захарија Орфелина), 6749 (улица Есперанто), 11836, 11865 (улица Мирка Боговића), 11866, 11867/1 (улица Соње Маринковић), 11870, 11891 (улица Кумичићева), и 8123/1, 8113 (Трг Паје Кујунџића). К.О. Доњи град у јавној и приватној својини.

Заштићена околина просторно културно-историјске целине обухвата простор и објекте на следећим катастарским парцелама: бр. 6696, 6673, 6662, 7462 и 6736/2, 8114/1, 8114/2 и 8118 К.О. Доњи град, Суботица, те припадајући део улица: 4985 (Улица Ивана Горана Ковачића), 11838 (Улица Захарија Орфелина), 11836, 11865 (Улица Мирка Боговића) К.О. Доњи град, Суботица, у јавној и приватној својини.

Граница заштићене околине иде границом просторне културно историјске целине, оне се подударују, сем на три локације, у улици Ивана Горана Ковачића уз објекат под бројем 7, обухваћена је парцела 6696, у улици Мирка Боговића обухваћене су парцеле: 6673, 6662, 7462 и 6736/2, и на Тргу Паје Кујунџића, парцеле 8114/1, 8114/2 и 8118 уз објекат Трг Паје Кујунџића 4.

Граница заштићене околине почиње од катастарске парцеле број 6759/2 на адреси Браће Радића 20, креће источном страном предметне улице на југ, обухвата трг испред Евенгелистичке цркве, скреће у улицу Ивана Горана Ковачића, иде спољном-источном ивицом парцеле 6696 и 6697, на којој се налази објекат под бројем 7, те наставља на југ даље дуж улице браће Радића, где обухвата све парцеле уз улицу, односно иде источном страном парцела уз улицу, пресеца улицу Мирка Боговића, обухвата објекте у улици Мирка Боговића под бројем 14 (парцела бр. 6672/1), 17 (6669), 19 (6670), односно иде источном ивицом парцела 6672/1 и 6669, наставља даље на југ дуж улице Браће Радића, источном ивицом парцела уз улицу, пресеца улице Соње Маринковић и Кумичићеву, наставља се на југ до парцеле 8183, иде њеном јужном страном до улице, наставља источном страном улице до Трга Паје Кујунџића, иде његовим ободом са северне стране, са источне обухвата стару школу „Соња Маринковић,, односно иде источном ивицом кат. парцеле 8099/2, наставља јужним ободом трга, обухвата спољну ивицу кат. парц. 8116 са објектом под бројем 4, наставља даље јужном, те западном ивицом трга, те се враћа на север западном ивицом улице браће Радића до кат. парцеле 8354/2 иде јужном те западном ивицом те парцеле, те настаља на север западном ивицом парцела које се налазе дуж западне стране улице браће Радића, пресеца Кумичићеву, улицу Соње Маринковић, и улицу Мирка Боговића где обухвата и објекте под бројем 20 (6734), 22 (6734), 21 (7463/1), иде западном ивицом парцела 7463/1 и 6734, те наставља на север до парцеле 6759/2, одакле је и почела.

Утврђују се следеће мере техничке заштите просторне културно-историјске целине:

А) Опште мере техничке заштите: у просторној културно-историјској целини и њеној заштићеној околини примењују се методи савремене конзерваторске праксе:

- 1) очување затечене историјске урбане матрице, блокова, улица, тргова;
- 2) очување постојећих регулационих и грађевинских линија;
- 3) очување ивичне блоковске изградње на парцели, као наслеђеног типа грађења: изградње у низу на регулационој линији, са објектима постављеним „на преко”; дужом страном оријентисаном према улици, односно очување ивичне блоковске изградње.

- 4) очување унутрашњих дворишта и аутентичних дворишних објеката;
- 5) очување вертикалне регулације, односно постојеће линије поткровних венаца и кота слемена кровова, с тим да дворишни објекти не могу имати већу висину од објеката на регулационој линији улице;
- 6) очување или рестаурација оригиналног изгледа, стилских карактеристика, декоративних елемената и аутентичног колорита објеката који имају архитектонску и споменичку вредност;
- 7) коришћење простора просторно културно-историјске целине за стамбене, пословне, стамбено-пословне или пословно-стамбене намене; а дозвољавају се само мале традиционалне занатске радионице без еманације штетних супстанци;
- 8) очување пропорцијских односа на фасадама објеката, као и отвора на фасадама;
- 9) изградњу објеката инфраструктуре на подручју просторно културно-историјске целине вршити према условима надлежног завода за заштиту споменика културе;
- 10) партерно опремање и уређење простора вршити према условима надлежног завода за заштиту споменика културе као и очување поплочања (жута клинкер опека и камена коцка 10x10 цм), нарочито након поправки инсталација испод нова коловоза оригинална коцка мора бити враћена;
- 11) за уређење јавних простора (улица, тргова) унутар просторне културно-историјске целине препоручује се спровођење урбанистичко-архитектонских конкурса;
- 12) постављање елемената урбаног мобилијара изводити према посебном пројекту "урбане опреме" израђеном према условима надлежног завода за заштиту споменика културе, а у складу са стилским обележјима амбијента;
- 13) измештање или уклањање помоћних објеката који не одговарају функционалним потребама или нарушавају културно-историјске или естетске вредности просторне културно-историјске целине;
- 14) унутрашња дворишта решавати у зависности од намене објекта, као дворишта отвореног типа, функционално припојена улици и међусобно повезана, односно затвореног типа у функцији власника објекта; дворишта отвореног типа партерно решити; унутар њих уклонити неадекватне помоћне објекте;
- 15) реконструкција или замена постојећих дворишних објеката не сме знатније повећавати већ постигнути степен изграђености; висина дворишних објеката не сме прелазити висину дворишних крила главног објекта који се задржава и штити;
- 16) уклањање ваздушних водова електричне енергије и постављање подземних;
- 17) постављање елемената разводне мреже гаса на дворишним зидовима објеката или њихово адекватно маскирање;
- 18) приликом изградње нових објеката решити питање паркирања и гаражирања, према условима надлежног завода за заштиту споменика културе; приликом решавања подземних етажа, за сваку појединачну локацију извршити испитивање подземних вода и урадити елаборат заштите суседних објеката;
- 19) сви земљани радови на територији просторне културно историјске целине условљавају се претходним заштитним археолошким ископавањима, археолошким праћењем и документовањем;
- 20) изградња јавних паркинга, гаража и бензинских пумпи дозвољава се само ван просторне културно-историјске целине; локација нових паркинга могућа је изузетно у деловима блокова који подлежу делимичној урбаној реконструкцији;
- 21) очување и допуна постојећег вредног зеленила на јавним површинама улица и тргова, унутрашњих дворишта, простора око јавних објеката, као и у портама сакралних објеката, које представља саставни део амбијента;
- 22) уклањање зеленила које је без вредности, а заклања фасаде или угрожава историјска здања;
- 23) декоративну расвету вредних објеката решавати према условима надлежног завода за заштиту споменика културе;
- 24) решавање одвођења атмосферске и подземне воде тако да не угрожавају заштићене објекте;

- 25) изградња градске канализационе мреже за одвод атмосферске воде и омогућавање одвођење воде од заштићених објеката;
- 26) изградња хидрантске мреже са приступима ватрогасној служби;
- 27) израда студије за омогућавање приступа лицима са посебним потребама јавним заштићеним објектима;
- 28) на парцелама где се врши интерполација треба испратити вертикалну регулацију постојећих суседних објеката (висина стрехе и слемена) који имају споменична својства. Максимална спратност интерполованих објеката у оквиру просторне целине улице браће Радић може износити износи П+1+Пк;
- 29) све интервенције унутар овога простора (на свим парцелама) унутар граница ће се вршити на основу претходно прибављених (пре приступања изради идејног решења) *Услови за предузимање мера техничке заштите* од стране надлежног завода за заштиту споменика културе Суботица.

Б) Посебне мере заштите за објекте и просторе:

За објекте од посебне вредности:

1. Евангелистичка црква, кат. парц. бр. 6695, Доњи град
2. Браће Радић 19, кат. парц. бр. 6694, Доњи град
3. Браће Радић 38, кат. парц. бр. 6720, Доњи град
4. Браће Радић 56, кат. парц. бр. 6733, Доњи град
5. Мирка Боговића 17, кат. парц. бр. 6669, Доњи град
6. Мирка Боговића 21, кат. парц. бр. 7463/1, Доњи град
7. Браће Радић 60, кат. парц. бр. 7464, Доњи град
8. Браће Радић 66, кат. парц. бр. 7478, Доњи град
9. Соње Маринковић 22, кат. парц. бр. 7479, Доњи град
10. Браће Радић 72, кат. парц. бр. 7481, Доњи град
11. Браће Радић 73, кат. парц. бр. 8185, Доњи град
12. Браће Радић 88, кат. парц. бр. 8225, Доњи град
13. Браће Радић 104, кат. парц. бр. 8246, Доњи град
14. Стара школа „Соња Маринковић,, кат. парц. бр. 8099, Доњи град
15. Римокатоличка црква Св Ђорђа, кат. парц. бр. 8124, Доњи град
16. Мирка Боговића 22, кат. парц. бр. 6735, Доњи град

утврђују се следеће мере заштите:

- 1) очување аутентичног хоризонталног и вертикалног габарита, примењених материјала и конструктивног склопа;
- 2) очување или рестаурација изворног изгледа композиције, стилских карактеристика, декоративних елемената и аутентичног колорита објеката;
- 3) очување основних вредности функционалног склопа и ентеријера (декоративног молераја, пећи, гипсане пластике и сл.);
- 4) осавремењивање објеката, у циљу бољег коришћења, без надградње објеката је дозвољено, што подразумева следеће интервенције:
  - (1) увођење савремених инсталација, под условом да не наруше ентеријерске вредности објекта;
  - (2) уређење поткровља, осим код сакралних објеката, могуће је искључиво у постојећем габариту крова, са приступом из постојећег степенишног простора или неке друге просторије највише етаже, ако се тиме не нарушава изворно функционално решење објекта; осветљење остварити путем кровних прозора оријентисаних према дворишном простору, а према уличном делу могуће је отварање кровних прозора у равни крова, и то само ако се тиме не нарушава естетика и склад изворног изгледа објекта; приступ поткровљу је могућ само из унутрашњости последње етаже;
  - (3) уређење подрума се дозвољава у случају да се тиме не нарушавају основне вредности објекта и његова стабилност; извршити претходна испитивања тла и носеће конструкције објекта у случају спуштања

нивелете пода; обавезна је израда елабората заштите суседних објеката; приступ подруму је могуће остварити из постојећег степенишног простора, из друге просторије или из дворишта, али само ако се тиме не нарушавају стабилност и вредности објекта;

- (4) дворишна крила главног објекта изузетно могу бити дограђена и то до висине уличног крила, уколико се тиме не нарушава архитектонски склоп, односно уколико је изворним решењем остављена могућност за дворишну изградњу; дворишне доградње јединствено решити за читаву парцелу како би се остварила јединствена естетска целина;
- (5) код слободностојећих објеката и историјских сакралних објеката не дозвољава се доградња дворишних делова;
- (6) отварање портала и излога могуће је на уличним фасадама објеката само у случају рестаурације изворног изгледа објекта;
- (7) остале интервенције (отварање нових прозора, врата, и сл) могуће су само у дворишним деловима објекта и то само ако се на тај начин не нарушавају основне вредности здања, стилске карактеристике, пропорцијски односи и др. Ове интервенције се искључују, односно не могу се вршити на објектима непокретних културних добара и слободностојећим објектима чије су све фасаде сагледиве
- 5) портали и излози могу бити израђени искључиво од дрвета, а забрањује се употреба ПВЦ и алуминијумске столарије;
- 6) остали објекти на парцели не подлежу режиму главног објекта и решавају се у складу са њиховом валоризацијом, али тако да не угрозе главни објекат; накнадно дограђени неестетски делови објеката и неадекватни помоћни објекти са парцеле и из окружења који немају споменичка својства – уклањају се; дворишни објекти требају се у свему ускладити са главним (уличним) објектом;
- 7) могућа је промена намене објеката, с тим да нове функције морају бити примерене архитектури, постојећем функционалном и конструктивном склопу објекта;
- 8) рекламе и табле са именима значајних личности које су живеле у објектима, осветљење и др. на фасадама могу се поставити само према условима надлежног завода за заштиту споменика културе;
- 9) клима уређаји и други технички уређаји и инсталације не могу се постављати на уличне фасаде; на дворишне фасаде могу се постављати само уз прибављене услове и сагласност надлежног завода за заштиту споменика културе;
- 10) обавезно пре приступања радовима извршити претходне истраживачке радове, што подразумева истраживање изворне документације и историјата објекта, утврђивање свих фаза у изградњи објекта, испитивање стабилности здања, састава и квалитета материјала, анализе влаге и соли, како би се утврдили узроци оштећења објекта. На основу резултата ових истраживачких радова се опредељује за приступ радовима, технологији и одабиру материјала.
- 11) сви одабрани материјали морају да удовољавају високим захтевима, морају да имају атесте, дефинисане техничке карактеристике добивене на основу испитивања, морају бити квалитетни, паропропусни, трајни, и да по карактеристикама одговарају изворним односно постојећим материјалима на објекту. Квалитетан завршни слој треба да има што већу порозност, а при томе што већу водо-одбојност. Високи степен проласка водене паре из зида у атмосферу је једна од најпожељнијих особина примењених завршни фасадних материјала. Неопходна је постојаност малтера на механичке ударе (поготово у пределу сокле) и постојаност боје на механичке додире.

- 12) натписи фирме, рекламне ознаке, табле са именима значајних личности, осветљење, клима уређаји и др. на фасадама могу се поставити само према Условима надлежног Завода за заштиту споменика културе, а према посебној *“Одлуци о условима и начину постављања натписа фирме, рекламних ознака, заштитних и техничких уређаја на фасади и на јавној површини и одржавање фасада у градском језгру”* (Сл.лист града Суботице бр.23/2010.). Парцијална колористичка решења само за део фасаде, увек морају бити усклађена са осталим делом фасадног платна, морају бити идентична, како би се остварила јединствена целина;
- 13) Сви радови треба да се изведу према претходно прибављеним условима надлежног Завода за заштиту споменика културе у Суботици.

За објекте од вредности

1. Ул. Браће Радић бр. 17, кат. парц. бр. 6695, Доњи град
2. Ул. Браће Радић бр. 21, кат. парц. бр. 6691, Доњи град
3. Ул. Браће Радић бр. 23, кат. парц. бр. 6690, Доњи град
4. Ул. Браће Радић бр. 27, кат. парц. бр. 6677, Доњи град
5. Ул. Браће Радић бр. 27а, кат. парц. бр. 6675, Доњи град
6. Ул. Браће Радић бр. 28-30, кат. парц. бр. 6713/2, Доњи град
7. Ул. Браће Радић бр. 29, кат. парц. бр. 6671/1, Доњи град
8. Ул. Браће Радић бр. 33, кат. парц. бр. 6668, Доњи град
9. Ул. Браће Радић бр. 35, кат. парц. бр. 6667, Доњи град
10. Ул. Браће Радић бр. 36, кат. парц. бр. 6719/1, Доњи град
11. Ул. Браће Радић бр. 40, кат. парц. бр. 6721/1, Доњи град
12. Ул. Браће Радић бр. 43, кат. парц. бр. 7509, Доњи град
13. Ул. Браће Радић бр. 44, кат. парц. бр. 6723/1, Доњи град
14. Ул. Браће Радић бр. 45, кат. парц. бр. 7502, Доњи град
15. Ул. Браће Радић бр. 45а, кат. парц. бр. 7501/1, Доњи град
16. Ул. Браће Радић бр. 46, кат. парц. бр. 6723/2, Доњи град
17. Ул. Браће Радић бр. 47, кат. парц. бр. 7499, Доњи град
18. Ул. Браће Радић бр. 48, кат. парц. бр. 6724, Доњи град
19. Ул. Браће Радић бр. 50, кат. парц. бр. 6729, Доњи град
20. Ул. Браће Радић бр. 52, кат. парц. бр. 6731, Доњи град
21. Ул. Браће Радић бр. 54, кат. парц. бр. 6732, Доњи град
22. Ул. Браће Радић бр. 61а, кат. парц. бр. 8201, Доњи град
23. Ул. Браће Радић бр. 62, кат. парц. бр. 7468, Доњи град
24. Ул. Браће Радић бр. 63, кат. парц. бр. 8196, Доњи град
25. Ул. Браће Радић бр. 64, кат. парц. бр. 7470, Доњи град
26. Ул. Браће Радић бр. 70, кат. парц. бр. 7480, Доњи град
27. Ул. Браће Радић бр. 78, кат. парц. бр. 7493, Доњи град
28. Ул. Браће Радић бр. 80, кат. парц. бр. 7498, Доњи град
29. Ул. Браће Радић бр. 82, кат. парц. бр. 8215, Доњи град
30. Ул. Браће Радић бр. 84, кат. парц. бр. 8220, Доњи град
31. Ул. Браће Радић бр. 86, кат. парц. бр. 8222, Доњи град
32. Ул. Браће Радић бр. 96, кат. парц. бр. 8236, Доњи град
33. Ул. Браће Радић бр. 100, кат. парц. бр. 8239, Доњи град
34. Ул. Браће Радић бр. 106, кат. парц. бр. 8248, Доњи град
35. Ул. Браће Радић бр. 112, кат. парц. бр. 8254/2, Доњи град
36. Ул. Мирка Боговића бр. 19, кат. парц. бр. 6670, Доњи град
37. Ул. Ивана Горана Ковачића бр. 7, кат. парц. бр. 6696, Доњи град
38. Ул. Мирка Боговића бр. 14, кат. парц. бр. 6672/1, 6672/2, Доњи град
39. Ул. Мирка Боговића бр. 20, кат. парц. бр. 6734, Доњи град
40. Трг Паје Кујунџића бр. 4, кат. парц. бр. 8116, Доњи град

утврђују се мере заштите идентичне мерама за објекте од посебне вредности с тим да се додаје:

5а) отварање портала и излога могуће је на уличним фасадама објеката који су били пословно стамбени у доба подизања и то јединственим третирањем читаве фасаде, и то ако се на тај начин не нарушавају основне вредности здања, стилске карактеристике, пропорцијски односи и ако је силаз остварив са максимално 2 степеника управно постављена на објекат. Не дозвољавају се силази паралелни са фасадом. Изглед портала и излога дефинисати према условима надлежног завода за заштиту споменика културе

Објекти без вредности (објекти на кат.парц.бр. 6759/2, 6710, 6711, 6716/2, 6718, 6728, 7479, 7481, 8225, 8226, 8231, 8230, 8232, 8238, 8252, 8254/1, 8183, 8184, 8185, 8190, 8191, 8192, 8195, 8201, 8203, 8204, 8205, 8209, 8210, 8213, 7510, 7511, 6665, 6666, 6668, 6671/2, 6671/3, 6688, К.О. Доњи град) могу бити адаптирани или замењени новим објектима према условима надлежног завода за заштиту споменика културе, с тим да морају испуњавати следеће услове:

1) У случају када се гради нови објекат:

- (1) усклађивање нових објеката са карактером амбијента и вредностима урбаног и архитектонског наслеђа у погледу димензија, диспозиције, пропорција, типа градње и обликовања;
- (2) положај објекта на парцели је ивични, оријентисан према улици, одређен постојећом регулационо-грађевинском линијом улице, односно припадајућег блока;
- (3) висински габарит новог објекта који се интерполује између два објекта са културним и историјским вредностима одређен је висинским габаритом суседних објеката, висином венца, слемена крова и сл.; У случају да се интерполовани објекат не граничи са објектом који има културно историјске вредности, висински габарит се одређује на основу висинског габарита најближих објеката у окружењу који су валоризовани као објекти од вредности или посебне вредности.
- (4) габарит се по дубини решава слободно у складу са функцијом објекта; у случају да се нови објекат гради уз објекат који је предвиђен за чување, дворишним крилима новог објекта прекрити забатне и калканске зидове суседних објеката, а висине забата и калканских зидова не могу прелазити висине зидова суседних објеката;
- (5) по угледу на постојеће градитељско наслеђе у оквиру просторне културно историјске целине, за нови објекат формирати колски улаз због решавања паркирања и гаражирања, изношења смећа, из противпожарних разлога и сл.;
- (6) приликом изградње новог објекта решити паркирање и гаражирање унутар парцеле, као и хортикултурно уређење његовог окружења;
- (7) обликовање новопланираних објеката, као и целокупно архитектонско дело (конструкција, функција), треба да носи печат свога времена; са објектима у окружењу са културним и историјским вредностима треба да чине складну целину;
- (8) интерполовани објекти могу бити покривени двоводним или вишеводним крововима; положај слемена крова треба да буде приближно на половини ширине тракта, нагиб кровних равни не сме бити стрмији од суседних сачуваних објеката; у случају замене низа објеката, нагиб целог низа мора бити приближан преовлађујућим у оквиру просторно културно-историјске целине (у распону од 33-45°);
- (9) за спољну обраду новог објекта дозвољена је употреба материјала који су примењени на постојећим објектима просторне културно-историјске целине, а који имају културно-историјску вредност; као и савремени материјали који

не одударају од затечених (керамика, гипс, малтер, камен, племенити малтери, дрво, теракота, фасадна опека), с тим да није дозвољена употреба натур бетона, плоча од ломљеног камена, пластике и метала.

- (10) намена нових објеката може бити: јавна, стамбена, пословна и мешовита; код мешовитих објеката пословање треба да је приземној етажи, а становање на спратној;
- (11) дворишта отвореног типа адекватно партерно уредити, поплочати, озеленити и осветлити;
- (12) Сви одабрани материјали морају да удовоље високим захтевима, морају да имају атесте, дефинисане техничке карактеристике добивене на основу испитивања, морају бити квалитетни, паропропусни, трајни, и да по карактеристикама одговарају изворним, односно постојећим материјалима на објекту. Квалитетан завршни слој треба да има што већу пародифузност, а при томе што већу водо-одбојност. Високи степен проласка водене паре из зида у атмосферу је једна од најпожељнијих особина примењених завршни фасадних материјала. Неопходна је постојаност малтера на механичке ударе (поготово у пределу сокле) и постојаност боје на механичке додире;
- (13) Натписи фирме, рекламне ознаке, табле са именима значајних личности, осветљење, клима уређаји и др. на фасадама могу се поставити само према условима надлежног завода за заштиту споменика културе, а према посебној *“Одлуци о условима и начину постављања натписа фирме, рекламних ознака, заштитних и техничких уређаја на фасади и на јавној површини и одржавање фасада у градском језгру”*;
- (14) За идејна решења нових објеката унутар градског језгра предлажемо да се распише конкурс на основу Услови Међуопштинског завода за заштиту споменика културе Суботица;
- (15) Објекти у просторној културно историјској целини морају бити дела савремене архитектуре по обликовању, да обезбеђују квалитетне услове становања, квалитетне изведбе и примењених материјала;

2) До изградње новог објекта, на постојећем објекту су могуће све интервенције као и на објектима од вредности, као и остале интервенције (отварање портала, излога, на уличној фасади и др.) могуће су јединственим третирањем читавог објекта, тако да се на тај начин остваре квалитетни пропорцијски односи и естетска целина објекта.

У случају задржавања и адаптације постојећих објеката без вредности који не нарушавају амбијент, применити следеће мере заштите:

- (1) очување оригиналног хоризонталног и вертикалног габарита, примењених материјала и конструктивног склопа;
- (2) постављање кровног покривача од бибер црепа;
- (3) дозвољава се осавремењивање објекта, у циљу бољег коришћења, увођењем савремених инсталација;
- (4) дозвољавају се доградње у дворишном делу али тако да не надвисују главни објекат;
- (5) пројектовање излога на уличној фасади дозвољава се уз јединствени третман читавог објекта, тако да се на тај начин остваре квалитетни пропорцијски односи и естетска целина објекта;
- (6) дозвољава се уређење поткровља са осветљењем путем кровних прозора.

Утврђују се следеће мере заштите заштићене околине просторне културно-историјске целине:

А) Опште мере заштите:

- 1) очување затечене урбане матрице

- 2) очување регулационе линије
- 3) очување вертикалне регулације
- 4) усклађивање нових објеката са карактером амбијента и вредностима урбаног наслеђа у погледу димензија, диспозиције, пропорција, типа градње и обликовања;
- 5) висински габарит новог објекта који се интерполује између два стара објекта, ускладити са висинским габаритом суседних објеката, висином венца, слемена крова и сл.
- 6) габарит новог објекта се по дубини решава слободно у складу са функцијом објекта, у случају да се нови објекат гради уз објекат који је предвиђен за чување, висине забата и калканских зидова дворишних крила не могу прелазити висине зидова суседних објеката;
- 7) приликом изградње новог објекта решити паркирање и гаражирање унутар парцеле, као и хортикултурно уређење окружења;
- 8) обликовање новопланираних објеката, као и целокупно архитектонско дело (конструкција, функција), треба да носи печат свога времена;
- 9) интерполовани објекти могу бити покривени двосливним крововима; у случају замене низа објеката, нагиб целог низа мора бити приближан преовлађујућим у оквиру просторно културно-историјске целине (у опсегу 33-45°);
- 10) за спољну обраду новог објекта дозвољена је употреба материјала који не одударају од изворних, примењених на постојећим објектима просторне културно-историјске целине који имају културно-историјску вредност (с тим што није дозвољена употреба беле силикатне опеке, ломљеног камена и видљивих бетонских површина);
- 11) намена нових објеката може бити: јавна, стамбена, пословна и мешовита;
- 12) на постојећим објектима су могуће интервенције (отварање портала, излога, на уличној фасади и др.) јединственим третирањем читавог објекта, тако да се на тај начин остваре квалитетни пропорцијски односи и естетска целина објекта;
- 13) обавезно је постављање кровног покривача од црепа (пожељно је да буде бибер цреп), бакарног лима;
- 14) дозвољава се осавремењивање објеката, у циљу бољег коришћења, увођењем савремених инсталација;
- 15) могуће је уређење поткровља са осветљењем путем кровних прозора у равни крова;
- 16) градња на празним парцелама које се налазе у границама заштићене околине дозвољава се уз сагласност надлежног Завода за заштиту споменика културе.

2.2. ГРОБЉА

Православно гробље, кат. парц. бр. 19521

1. Мијатов капела на православном гробљу у Суботици у предграђу, Александрово
2. Гробница Манојловић, Православно гробље

Керско гробље, кат. парц. бр.34178/1

3. Капела Света Ана на Керском гробљу
4. Капела Станић на Керском гробљу
5. Гроб Јосипа Зелића, Керско гробље
6. Гроб Бозе Шарчевића, Сенћанско гробље

Сенћанско гробље, кат. парц. бр.10295

7. Гроб Јожефа Паганинија, Сенћанско гробље
8. Гроб Пахман из 1836. године, Сенћанско гробље
9. Капела Бауер на Сенћанском гробљу
10. Капела Буњик на Сенћанском гробљу

11. Капела Палоши на Сенћанском гробљу
- Бајско гробље**, кат. парц. бр. 21116
12. Гробница Вилмоша Харангозоа на Бајском гробљу
13. Гробница Миклоша Бироа, Бајско гробље
14. Гробница Вермеш, Бајско гробље
15. Гробница Дулић, Бајско гробље
16. Гроб Шандора Лифке, Бајско гробље
17. Гроб Мије Мандића, Бајско гробље
18. Гробница Миљачки, Бајско гробље
19. Гроб Винка Перчића, Бајско гробље
20. Гробница Речењи, Бајско гробље

2.3. ГРАДИТЕЉСКИ ОБЈЕКТИ

а) Сакрални објекти:

21. РКЦ Исус Раденик, Саве Ковачевића 3
22. РКЦ Исусово ускрснуће, Гајева 2
23. РКЦ Келебија, Пут Едварда Кардеља бб
24. РКЦ Св. Криж, 27. марта број 19, кат. парц. бр. 19504, Стари град
25. РКЦ Св. Рока, Београдски пут 52, кат. парц. бр. 9462, Доњи град
26. Парохијски дом у Београдски пут 54, кат. парц. бр. 9520, Доњи град
27. Калварија на путу ЈНА, кат. парц. бр. 5125/1, Доњи град
28. РКЦ Св. Ђорђа, Трг Паје Кујунџића 1, кат. парц. бр. 8124, Доњи град
29. Заветна скулптура, 27. марта, кат. парц. бр. 19504, Стари град
30. Слика „Богородица,, Јована Микића бб, кат. парц. бр. 5404, Стари град

б) Школе

31. ОШ "Иван Милутиновић", Ивана Милутиновића 50, кат. парц. бр. 9459, Доњи град
32. ОШ "Соња Маринковић" (стара школа) Драгише Мишовића бр.23, кат. парц. бр. 8099/2, Доњи град
30. ОШ "Јован Јовановић Змај" Трг октобарске револуције бр.22, кат. парц. бр. 2858, Стари град
31. ОШ "VIII Војвођанска бригада" Мајшански пут број 95, кат. парц. бр. 52/1, Нови град
33. ОШ "Матко Вуковић" у Руђера Бошковића број 1, кат. парц. бр. 7171, Доњи град

в) Јавни објекти

33. Касарна у Вука Мандушића 1, кат. парц. бр. 17762, Нови град
34. Зграда СУДа, Сенћански пут 1, кат. парц. бр. 6642, Доњи град
35. Зграда Топлане, Сегедински пут 22

г) Стамбени објекти

36. Приземне породичне куће у Цара Лазара: 22, кат. парц. бр. 2622, Стари град,
37. Виле у Кертварошу: Јосипа Краша 33, Кизур Иштвана 12, 16, 17, 19, 25, Костолањијева 3, 4-6, 9,
38. Марије Војнић Тошине 1, 9
- 38а. Толстојева 3

д) Индустијски објекти:

39. Радионица ДД Север, Пут Моше Пијаде 21, кат. парц. бр. 6186, Нови град
40. Фабрика гвозденог и металног намештаја Мирка Ротмана, Улица Моше Пијаде (данас фабрика бицикли „Партризан“), кат. парц. бр. 14782/2, Нови град Сегедински пут 76
- 40а. Обилић млин, Карађорђево пут кат. парц. бр. 3478, Стари град

3.0. ЈАВНИ СПОМЕНИЦИ

СУБОТИЦА

1. СПОМЕНИК ПАЛИМ ЗА ОСЛОБОЂЕЊЕ И УЈЕДИЊЕЊЕ 1912-1918, некадашњи Пушкинов трг 1925, 1944.,уклоњен 1955. - обновљен 1993, и постављен у парк на Трг Лазара Нешића
2. СПОМЕН КОМПЛЕКС ПОГИНУЛИМ ЦРВЕНОАРМЕЈЦИМА Православно гробље, Грабовачка улица, Суботица, подигнут 1944-1945
3. СПОМЕН КОМПЛЕКС УМОРЕНИМ ЈЕВРЕЈИМА Јеврејско гробље, Метохијска улица, Суботица, 5.09.1948.
4. СПОМЕНИК ПАЛИМ БОРЦИМА И ЖРТВАМА ФАШИСТИЧКОГ ТЕРОРА НКД, (Решење МЗЗСК Суботица, бр. 50-16 / 09.04.1985.) Трг жртава фашизма, Суботица, 1952, Тома Росандић и његова Мајсторска радионица
5. СПОМЕНИК МАЈКА И СИН, главни пут, Александрово, Суботица, 29.05.1955.
6. СПОМЕНИК БАЛАДА ОБЕШЕНИХ, Трг Лазара Нешића, Суботица, 18.11.1967.
7. СПОМЕНИК ПРОЗИВКА,насеље Прозивка, Херцеговачка улица, Суботица, 18.12.1977.
8. СПОМЕНИК СЛОБОДА (Ватрена птица), О.Ш. „VIII војвођанска бригада,, Мајшански пут 93, Суботица, 1980.
9. СПОМЕНИК ЊИХОВОЈ ВЕРНОСТИ, Парк Ференца Рајхла, Суботица, 10.10.1994.
10. ЛАЗАР НЕШИЋ, 1902-1941,ИШТВАН КИЗУР, 1904-1942, МАТКО ВУКОВИЋ, 1891-1941,Трг Лазара Нешића 3, Суботица
11. МАТКО ВУКОВИЋ, 1891-1941,О.Ш. „Матко Вуковић,, Руђера Бошковића 1, Суботица, 1955.
12. АДОЛФ СИНГЕР, 1897-1941, Хигијенски завод, Змај Јовина 30, Суботица, 1969.
13. ИВО ЛОЛА РИБАР, 1916-1943, О.Ш. „Иво Лола Рибар,, Карађорђево пут 94, Суботица, 1975.
14. ЈОВАН МИКИЋ СПАРТАК, 1914-1944 , О.Ш. „Јован Микић Спартак,, С. Ковачевића 16, Суботица, 1982.
15. ИВО ЛОЛА РИБАР, 1916-1943, Студентски дом, Сеп Ференца 5, Суботица, 1982.
16. ЂУРО ПУЦАР СТАРИ, 1899- 1979, Фабрика „Братство,, Илинденска 46, Александрово, Суботица, 1982.
17. ЛАУРА ЛОЛА ВОЛ, 1914-1941 (WOHL LOLA), Фабрика „Славица,, Сомборски пут 58, Суботица, 18.11.1984.
18. СПОМЕН ГРОБНИЦА, Православно гробље, Александрово, Суботица, 4.07.1952.
19. СПОМЕН ГРОБНИЦА ЖРТВАМА ФАШИСТИЧКОГ ТЕРОРА – споменик црвеноармејцима, Православно гробље, Грабовачка улица, Суботица, 12.04.1954.
20. СПОМЕН ГРОБНИЦА, Сенћанско гробље, Суботица, 4.07.1956.
21. СПОМЕН ГРОБНИЦА, Керско гробље, Суботица, 4.07.1957.
22. СПОМЕН ГРОБНИЦА,Православно гробље, Грабовачка улица, Суботица, 1960.
23. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ ДИВЕРЗИЈЕ СУБОТИЧКОГ ПАРТИЗАНСКОГ ОДРЕДА НА ЕЛЕКТРИЧНУ ЦЕНТРАЛУ, „Електрооводина,, Сегедински пут 22, Суботица, 10.10.1954.
24. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ, Задружни дом, Фрање Клуза 2, Мали Бајмок, Суботица, 17.06.1956.

25. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ СА ОБЕЛИСКОМ, Фабрика „Зорка,, Едвина Здовца 8, Суботица, 7.09.1969.
26. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ VIII ВОЈВОЂАНСКОЈ БРИГАДИ Артиљеријска касарна, Сегедински пут, Суботица, 18.09.1981.
27. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ „88,,Штампарија „Бирографика,, Сегедински пут 72, Суботица, 1982.
28. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ, Радановац 258, зграда ПТТ, Суботица, 1982.
29. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ ПАЛИМ БОРЦИМА И ЖРТВАМА ФАШИСТИЧКОГ ТЕРОРА Месна заједница „Гат,, Руђера Бошковића 22, Суботица, 10.10.1984.
30. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ, Месна заједница „Граничар,, Суботица, 15.11.1986.
31. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ 51. АРТИЉЕРИЈСКЕ БРИГАДЕ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКЕ УДАРНЕ ВОЈВОЂАНСКЕ ДИВИЗИЈЕ, Артиљеријска касарна, Карађорђево пут 100, Суботица, 12.11.1987.
32. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ ДЕПОРТОВАНИМ ЈЕВРЕЈИМА Двориште Синагоге, Трг Комора и Јакаба, Суботица, 10.07.1994.
33. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ ИНТЕРНИРАНИМ ЈЕВРЕЈИМАУ КОНЦЕНТРАЦИОНЕ ЛОГОРЕ, Пап Павла и Раде Кончара (Теретна станица), Суботица, 16.06.1994.
34. СПОМЕН ПЛОЧА ДОЛАСКУ СРПСКЕ ВОЈСКЕ 13. НОВЕМБРА 1918. ОСЛОБОЂЕЊЕ СУБОТИЦЕ, Перон Жељезничке станице, Суботица,
35. СПОМЕН ПЛОЧА БАШИЋ ЛАЗАРУ, Жељезничка станица, објект Ложионице, Суботица
36. СПОМЕН ПЛОЧА ГРАФИЧКИМ РАДНИЦИМА БОРЦИМА И ЖРТВАМА ФАШИСТИЧКОГ ТЕРОРА, Штампарија „Бирографика,, Сегедински пут 72, Суботица, 16.02.1947.
37. СПОМЕН ПЛОЧА ПАЛИМ БОРЦИМА И ЖРТВАМА ФАШИСТИЧКОГ ТЕРОРА Југословенска 26, Александрово, Суботица,
38. СПОМЕН ПЛОЧА ПАЛИМ БОРЦИМА III И IV КВАРТА, О.Ш. „Иван Милутиновић, Београдски пут 50, Суботица, 6.11.1955.
39. СПОМЕН ПЛОЧА УЧЕНИЦИМА У ПРИВРЕДИ Средња грађевинска школа „18 новембар,, Максима Горког 38, Суботица, 1958.
40. СПОМЕН ПЛОЧА У ЗНАК СЕЋАЊАНА ОПШТИ ШТРАЈК ЖЕЉЕЗНИЧАРА 1920. Жељезничка станица, Парк Ференца Рајхла 15, Суботица. 15.04.1959.
41. СПОМЕН ПЛОЧА ЈОВАН МИКИЋ – СПАРТАК, Сегедински пут 74, Суботица
42. СПОМЕН ПЛОЧА ЗА ОСЛОБОЂЕЊЕ СУБОТИЦЕ, Жељезничка станица, Парк Ференца Рајхла 15, Суботица, 10.10.1966.
43. ДВЕ СПОМЕН ПЛОЧЕ У „ЖУТОЈ КУЋИ,, Штросмајерова 11, Суботица, 4.07.1967.
44. СПОМЕН ПЛОЧА - ОТМАР МАЈЕР, Змај Јовина 2, Суботица, 12.12.1969.
45. СПОМЕН ПЛОЧА ОСНИВАЧКОМ НОО СУБОТИЦА, Београдски пут 52, Суботица, 10.10.1970.
46. СПОМЕН ПЛОЧА НАСТАВНИЦИМА И УЧЕНИЦИМА МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ ПАЛИМ ЖРТВАМА ФАШИЗМА, Музичка школа, Штросмајерова 3, Суботица
47. СПОМЕН ПЛОЧА ПАЛИМ РЕВОЛУЦИОНАРИМА, Градска кућа, Трг Слободе 1, Суботица, 10.10.1981.
48. СПОМЕН ПЛОЧА НА БИВШОЈ ЗГРАДИ СУП-а, Парк Ференца Рајхла 1, Суботица, 23.03.1982.
49. ЦАР СТЕФАН ДУШАН, Зграда Суда, Сенћански пут бр.1, аутор споменика: Вера Габрић Почуча, дипл. Вајар, подигнут Посатављен 21.мај 2001.
50. СКУЛПТУРА, М.Корвина 10, Аутор: академик мр Сава Халугин, Постављена 2002. уз ограду дворишта Рајхлове палате
51. ВОЗАР, Парк у улици Петефи Шандора, Суботица, Аутор: академик мр Сава Халугин, Постављена 2004.

52. СПОМЕН СКУЛПТУРА „РУКЕ“, посвећена Сеп Ференцу, Трг жртава фашизма, Парк Свете Терезе, аутор скулптуре: Сарапка Тибор, постављено 2007.
53. СПОМЕНИК ДРЕНУ МАНДИЋУ (1976-2010), алпиниста, Дудова шума, Суботица аутор: мр Маја Ракочевић Цвијанов, постављен 12.05.2011.
54. СПОМЕНИК РИСАРУ, поводом стогодишњице Дужијанце, Трг Републике, Суботица аутор: мр Маја Ракочевић Цвијанов, постављен 2011.
55. РЕЦИКЛИРАНА СКУЛПТУРА „УРБАН ГРЕЕН“, Угао Змај Јовине и улице Ђуре Ђаковића, Аутор: Југослав Сивић Ћуга, Постављена децембра 2011.
56. СПОМЕН СКУЛПТУРА *ВОДОИНСТАЛАТЕР*, улица Димитрија Туцовића, испред бр. 10 Катастарска парцела број 5473 КО Стари Град, аутор: мр Маја Ракочевић Цвијанов, постављен марта 2012.,
57. КРАЉ ПЕТАР И КАРАЂОРЂЕВИЋ ОСЛОБОДИЛАЦ, Александрово бб, Водице, аутор: академик мр Сава Халугин, постављена 2002.
58. ДЕЖЕ КОСТОЛАЊИ, плато са скулптуром упарку код Гимназије, на почетку улице Петефи Шандора, аутор: Сарапка Тибор, постављен 2013.
59. СПОМЕНИК СВЕТОМ ТРОЈСТВУ, Трг републике, Суботица, 1815.
60. СПОМЕНИК СВЕТИ ФЛОРИЈАН, Суботица, 15.08.1926. окружење цркве Св. Терезије Авилске,
61. СВЕТИ ИВАН НЕПОМУК, Трг Републике 16, Суботица, 1810.
62. СВЕТИ РОКО, црква Св. Крижа, улица 27 марта, Суботица, 1855.
63. СВЕТИ ИВАН НЕПОМУК, Београдски пут 32-34, Суботица, 1871, обновљена 1938.
64. СПОМЕНИК ЈЕВРЕЈСКИМ ЖРТВАМА РЕВОЛУЦИЈЕ 1848. Јеврејско гробље, Метоксијска улица, Суботица, 1908.
65. СПОМЕНИК ЦАРУ ЈОВАНУ НЕНАДУ, Трг Слободе, Суботица, 1927, срушен 1941, обновљен 1991.
66. СПОМЕНИК ИВАНУ САРИЋУ, Улице цара Лазара и Владимира Назора, Суботица, 1985.
67. ПТИЦА СЛОМЉЕНИХ КРИЛА, Сенћанско гробље, Суботица, 2.11.1994.
68. СПОМЕНИК СУБОТИЦА ГРАД МИРА, Парк на Тргу Републике, Суботица. 11.10.1995.
69. СПОМЕНИК МАТИЈИ КОРВИНУ- поводом 560 година крунисања, ул. Матије Корвина 8, Суботица
- БИСТЕ ВЕЛИКАНИМА МЕДИЦИНЕ,,Хигијенски завод,, Змај Јовина 30, Суботица, 1965-1992
70. ЛУЈ ПАСТЕР 1822 - 1895 (LOUIS PASTEUR)
71. РОБЕРТ КОХ 1843-1910 (ROBERT KOCH)
72. АНДРИЈА ШТАМПАР 1888 - 1958
- 72а.ЛУДВИК ХИРЦФЕЛД 1884 - 1894 (HIRSZFELD LUDWIK)
73. МИЛАН ЈОВАНОВИЋ- БАТУТ 1847 - 1940
74. ЕДВАРД ЈЕНЕР 1749 - 1823 (JENNER EDWARD)
75. ЈОЖЕФ ФОДОР 1843 - 1901 (FODOR JÓZSEF)
76. МАКС Ф. ПЕТЕНКОФЕР 1818 - 1901 (MAX V. PETTENKOFER)
77. АДОЛФ СИНГЕР 1897 - 1943 (SINGER ADOLF)
78. ПАУЛ ЕРЛИХ 1854 - 1915 (PAUL ERLICH)
79. ИГНАЦ ФИЛИП СЕМЕЛВЕИС 1818 - 1865(SEMMELVEIS IGNÁC FÜLÖP)
80. СИМА МИЛОШЕВИЋ 1896 - 1943
81. ВИНЦЕ ЗОМБОРЧЕВИЋ 1810 - 1900
82. ШИБАСАБУРО КИТАСАТО 1856 - 1931 (SHIBASABURO KITASATO)
83. ИВАН ПЕТРОВИЧ ПАВЛОВ 1849 - 1936
84. ФРАКАСТОРО ГИРОЛАМО 1478 - 1559 (FRACASTORE GIROLAMO)
85. ИЉА ИЉИЈИЋ МЕЋНИКОВ 1845 - 1916
86. ЈОЖЕФ ГИНТЕР 1872 - 1915 (GÜNTHER JÓZSEF)
87. БАТИСТА ЂОВАНИ ГРАСИ 1854 - 1925(GRASSI GIOVANNI BATTISTA)

88. АНТУН ЛИХТ 1914 - 1980 (LICHT ANTUN)
89. АНТЕ ЕВЕТОВИЋ - МИРОЉУБ, 1882 - 1921, песник Парк у непосредном окружењу цркве „Свете Терезије Авилске„Трг Жртва фашизма, Суботица, 1996.
90. АМБРОЗИЈЕ ШАРЧЕВИЋ, 1820 –1899,Лењинов парк, Суботица,
91. ГЕЗА ЧАТ, (CSÁTH GÉZA) 1887-1919, књижевник, Парк на Тргу Слободе, Суботица,12.09.1969.
92. ДЕЖЕ КОСТОЛАЊИ, 1885-1936 (KOSZTOLÁNYI DEZSŐ), књижевник, Парк у улици Петефи Шандора, испред зграде гимназије „Светозар Марковић„Суботица, 1985.
93. поп БЛАШКО РАЈИЋ, 1878-1951, Парк на Тргу Републике, Суботица, 18.05.1992.
94. ДАНИЛО КИШ, 1935-1989, књижевник, Парк на Тргу Слободе, Суботица,16.04.1993.
95. АЛЕКСАНДАР ЛИФКА, 1880-1952 пионир кинематографије, Трг Жртва фашизма 5, Суботица, 27.07.1994.
96. АРТУР МУНК, 1886-1955, (МУНК АРТУР), лекар и књижевник, Парк на Тргу Слободе, Суботица, 27.05.1996.
97. МИЛОШ ЦРЊАНСКИ 1893-1977,О.Ш. Милош Црњански, Банијска 67, Суботица, 26.10.1999.
98. СПОМЕН БИСТА НИКОЛА ТЕСЛА (1856 -1943), Сегедински пут бб, аутор: Вера Габрић Почуча, постављена 2002.
99. ФЕРЕНЦ РАЈХЛ (RAICHLE J. FERENC) (1869-1960) Парк Ференца Рајхла, аутор: Данијела Мамужић, дипл. вајар, постављена 2004.
100. СПОМЕН БИСТА ЛАЈОША КОШУТА (LAJOS KOSSUTH) (1802 – 1894), фасада МКЦ Непкер, аутор: Сарапка Тибор, дипл. Вајар, постављена 2008.
101. СПОМЕН БИСТА ПАЈИ ЈОВАНОВИЋУ (1854-1957), Парк Паје Јовановића, Александрово, аутор: мр Маја Ракочевић Цвијанов, постављена 06.06.2009.
102. СПОМЕН БИСТА АНРИ ДИНАНУ (JEAN HENRI DUNANT),(1828-1910), оснивач универзалог покрета Црвени крст, Трг жртва фашизма 3, Суботица, аутор бисте: вајар М. Јокановић, постављена 2010.
103. БИСТА БАЛИНТУ ВУЈКОВУ (1912 - 1987), књижевнику, Трг слободе, Суботица, аутор: академик мр Сава Халугин, вајар, постављена 2011.
- 104.МАРЦЕЛ КОМОР и
- 105.ДЕЖЕ ЈАКАБ, Трг републике, аутор: академик мр Сава Халугин, постављен 2004.
106. ИШТВАН ИВАЊИ, аутор: Сарапка Тибор, дипл. вајар
107. ЖАН КАЛВИН, аутор: Вера Габрић Почуча, дипл. вајар
108. МАРТИН ЛУТЕР, аутор: Даниела Мамужић, дипл. Вајар Постављен 2007. Трг реформације на углу улица Ивана Горана Ковачића и Браће Радића
- 109.ГЕЗА ЧАТ, 1887-1969 (CSÁTH GÉZA) књижевник , Петефи Шандора 7, Суботица, 1969.
- 110.ДЕЖЕ КОСТОЛАЊИ 1885-1936 (KOSZTOLÁNYI DEZSŐ) књижевник, Гимназија „Светозар Марковић„
- 111.СВЕТИ САВА, око 1174-1235, О.Ш. „Св. Сава„ Аксентија Мародића бб,Александрово, Суботица, 1994.
- 112.СПОМЕН ПЛОЧА Др. ЈУЛИУС ВОЛФ и Проф. Др. НИКОЛА ВОЛФ„Змај Јовина 2, Суботица, 1.11.1996.
- 113.СПОМЕН ПЛОЧА ГРОФ ИШТВАН СЕЧЕЊИ, ОШ “Сечењи Иштван”, Карађорђево пут Аутор: Тибор Сарапка, Постављен 2006.
- 114.СПОМЕН ПЛОЧА ПАТАКИ ЛАСЛО (PATAKI LÁSZLÓ),(1916 – 1999) Улица 10. октобра, Аутор: Калмар Ференц, Постављен 2005.
115. СПОМЕН ПЛОЧА ЛАЊИ ЕРНЕ (LANGFELD ERNŐ), Штросмајерова, Аутор: Михаљ Кара, Постављена 2007.

116. СПОМЕН ПЛОЧА др ЗОРАНУ ЂИНЋИЋУ, Плато др Зорана Ђинђића, Постављана од 2007– 2009.
117. СПОМЕН ПЛОЧА ХАНЋА АНДРАШ (HANGYA ANDRÁS) (1912-1988), Нићин палата, Трг слободе 2, Аутор: Дудаш Шандор (1948), акад. постављена 19.12.2008.
118. СПОМЕН ТАБЛА КАРОЉУ АЧУ (ÁCS KÁROLY), (1928-2007) на кући Арсенија Чарнојевића 6, Аутор: Дудаш Шандор (1948), Постављена 2010,
119. СПОМЕН ТАБЛА БИОСКОПУ ЛИФКА, Трг жртва фашизма 5, постављена на биоскопу Лифка, јуна 2011. године
120. СПОМЕН ТАБЛА ПРВОЈ МАЂАРСКОЈ СТРАНКИ, фасада КУД *Непкера*, улица Лајоша Кошута 4, Постављена 2013.
121. СПОМЕН ПЛОЧА ТИБОРУ СЕКЕЉУ - есперантиста, Корзо 15, Суботица, мај 2012.
122. СПОМЕН ТАБЛА ЈОВАНУ ПАЧУУ, народни трибун и композитор, постављена 2013.
123. СПОМЕН ТАБЛА РАДОМИРУ КОНСТАНТИНОВИЋУ, Змај Јовина 17, Суботица, 2015.
124. СПОМЕН ТАБЛА АДВОКАТСКОЈ КОМОРИ, на згради Музичке школе, Штротсмајерова 3., Суботица, 2016.
125. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ ОСНИВАЧИМА "ОМЛАДИНЕ", испред Баш куће, окренут према Змај Јовином Тргу, постављен 10.12.2011. године
126. ФОНТАНА ЖОЛНАИ, Трг Слободе, Суботица, 1984/85
127. ЛОКВАЊ, „Геронтолошки центар, „Алеја Маршала Тита 31, Суботица, 1980.
128. ЋУПОВИ, Парк на Тргу Републике, Суботица, 1985.
129. ЧЕСМА, „Осигуравајући завод, „Ђуре Ђаковића 2, Суботица, 1987.
130. ПЛАВА ФОНТАНА, парк на Тргу републике, Пројектант: Лудоши Дежо, Постављена 1998.
131. ЧЕСМА, Трг цара Јована Ненада, атријум 3 и 5; Суботица, 1989.
132. СПОМЕН ЧЕСМА СУБОТИЧКИМ ОЛИМПИЈЦИМА, Алеја Маршала Тита, Суботица, Аутор: Анте Рудински, архитекта, Постављена 2008.
133. СПОЈЕНЕ ФОРМЕ, Трг Лазара Нешића 1, Суботица, 1964.
134. ГРУПА, М.Ц. „Мајка и дете, „Ђуре Ђаковића 14, Суботица, 1965.
135. КЛИЈАЊЕ, Раднички универзитет, Трг цара Јована Ненада, Суботица, 1982.
136. СКУПИНА, Градска болница „Медицински центар, „Изворска 3, Суботица, 1985.
137. КОЛЕВКА II "Колевка, „Покрајински дечији дом, социјално здравствена установа за збрињавање деце, Јаше Игњатовића бб, Суботица, 1993.
138. ЧАМАЦ III, скулптура уз објект - Енгелсова 10, Суботица, 1994.
139. ОРГАНИЗАМ, Хотел „Патрија, „Ђуре Ђаковића бб, Суботица, 13.06.1998.
140. СКУЛПТУРА ЕКО МРАВ, шеталиште Алеје Маршала Тита, Аутори: Горан Вулетић и Арпад Сланчик, Постављена 13.06.2012. године
141. ТАКТИЛНА МАПА НАЈЗНАЧАЈНИЈИХ СЕЦЕСИЈСКИХ ОБЈЕКТА ЗА СЛЕПЕ И СЛАБОВИДЕ, Трг републике, Суботица, Аутор: мр Маја Ракочевић Џвијанов, Постављена 2012.

ПАЛИЋ

142. СПОМЕНИК ПАЛИМ БОРЦИМА И ЖРТВАМА ФАШИСТИЧКОГ ТЕРОРА „ЖУБОР ЖИВОТА, „Хоргошки пут, Палић, 8.10.1983.
143. ИВО ЛОЛА РИБАР, 1916-1943, Омладинско насеље „Иво Лола: мр Сава Халугин, акад. Вајар
144. СПОМЕН ПЛОЧА ШАМПИОНИМА „ПАЛИЋКИХ ОЛИМПИЈАДА, „Лајошу Венцелу и Нандору Вермешу, Објект „Багољвар, „Обала Лајоша Вермеша, Палић, око 1891.

145. ДВЕ ФОНТАНЕ ОД ЛИВЕНОГ ГВОЖЂА, Парк код Велике терасе, Палић, око 1912.
146. ФОНТАНА, Обала Лајоша Вермеша, поред „Рибље чарде,, Палић, око 1913.
147. СПОМЕН ЧЕСМА, Споменик културе (Одлука о утврђивању Спомен чесме на Палићу за споменик културе бр. 953, Сл. Гласник републике Србије бр 37/8.08.1997.) Обала Палића, испред Велике терасе, 15.09.1912.
148. ФОНТАНА ПТИЦЕ Парк испред хотела „Парк,, Палић, 1913.
149. ФОНТАНА - МАЛИ РИБАР ЗОО врт, Палић. 1951.
150. ТАЛИЈА, Летња позорница, Палић, 1951.
151. ПЛАВЕ ВАЗЕ „ЖОЛНАИ,, Парк Народних хероја, Палић, 1910.
152. СКУЛПТУРА КРИЛА, Обала Палића, полуострво, Палић, 1957.
153. КОМПОЗИЦИЈА, Обала Палића, полуострво, Палић, 1963. пресељена у Зоо-врт
154. ПРОЛЕЋЕ, О.Ш. „Мирослав Антић,, Трогирска бб, Палић. пост. 1980.
155. САКУПЉАЧИ СЕНА, О.Ш. „Мирослав Антић,, Трогирска бб, Палић, постављено 1980.
156. ЈЕСЕЊЕ СУНЦЕ, Парк народних хероја, Палић, 1968, постављена 1981.
157. ЛАВ И БИЗОН, шеталиште, улаз на полуострво, Палић, пресељене у Зоо-врт
158. ЗРНО ПШЕНИЦЕ – КЛИЦА, Обала Лајоша Вермеша, Палић 1987.
159. ПРСТЕН, Парк Народних хероја, шеталиште, Палић, 1984. постављена 1988.
160. СКУЛПТУРАЛНА КОМПОЗИЦИЈА СПОМЕНИК ВЕРМЕШ ЛАЈОШУ (VERMES LAJOS) (1860 - 1945), Обала Лајоша Вермеша, поред Багољвара, Аутор споменика: Вера Габрић Почуча, дипл. вајар, Постављен, 2004.
161. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ 50. ГОДИНА РЕВОЛУЦИЈЕ У МАЂАРСКОЈ 1956, Велики парк, Палић, Аутор: Сарапка Тибор, дипл. вајар, Постављена 2006.
162. СКУЛПТУРА ПСА, Зоо-врт, Палић, аутор: Ержебет Веил,
163. БИО ЈЕДНОМ ЈЕДАН... Дечје игралиште у Абел парку, поред Мале гостионе, Аутор: Вера Габрић Почуча, дипл. вајар, Постављена 2004.
164. ЧОВЕК ИНСТРУМЕНТ, Абел парк, шеталиште обале Палића, Аутор: академик, мр Сава Халугин, Постављена 20. јул. 2007.
165. ЛАВ И БИЗОН, Скулптуре настале 1968, постављене 1982, премештене 2003. зоо-врт, Палић, Аутор: Карољ Барањи, акад. Вајар
166. КОМПОЗИЦИЈА 1949., скулптура од камена, Зоо-врт, Палић
167. СКУЛПТУРА ПСА, Зоо-врт, Палић Аутор: Ержебет Веил,
168. ГРУПА СКУЛПТУРА ОД ДРВЕТА ПОСТАВЉЕНА У АБЕЛ ПАРКУ, поред Мале гостионе, скулптуре из колоније Лудаш, Постављене 2004. и 2005. године

СМЕРНИЦЕ ЗА ЈАВНЕ СПОМЕНИКЕ

Програмом заштите споменика планира се њихово очување у аутентичном изгледу, њихова санација и рестаурација, те очување и уређење окружења споменика.

4.0. ЗАШТИТА КРОЗ ДОКУМЕНТАЦИЈУ

Куће и окућнице унутар градског шанца

На простору старог града, унутар градског Шанца инситуирамо на пажљивом односу према грађанској и руралној архитектури. Наиме у разним деловима града постоји кућа које немју карактеристике и вредност споменика културе, али су вредне као градитељско наслеђе.

Најстарије су још покривене трском, на таванима још су очувани делови отвореног димњака. Зидани су на старој регулационој линији. Ако дође до њиховог рушења треба сачинити техничку и фото документацију.

Седамдесетих година 19. века у Суботици су примењивани дашчани забати. Неколико лепих примера и данас имамо у граду. На једноставнијим дашчаним забатима примењивани су само верски симболи, а постоје и куће са сунчаним забатом.

У истом периоду поред дашчаних забата код израде забата користили су и опеку од краја 19. века до тридесетих година 20. века куће су зидане у духу сеоског барока. На свим зградама које смо пописали пре рушења треба урадити детаљну техничку документацију. Кипове који се налазе у забатним нишама према могућностима однети у Музеј.

Приземне грађанске куће са стилским обележјима историцизма дају основно обележје простору унутар градског шанца. Нажалост ово наслеђе је великим делом уништено временом или људском небригом, немаром и немаштином.

С обзиром на старост и немогућност очувања ове баштине у изворном облику, те с обзиром на захтеве савременог начина живота, не инсистира се на њиховом очувању, нити рестаурацији. Инсистира се само на фото и техничком снимању објекта и прикупљању документације пре рушења или адаптације објекта. Ово се поготово односи на градитељско наслеђе из 18 и 19. века, а посебно за наведене грађевине: .С. Мокрањца 41, Георга Крека 18, Титуса Дугоњића 3, Прешеренова 1, Сталаћка 3, П. Маргановића 10, Калмар Јене 24, Гогољева 39, Мићуринова 22, Јабланичка 11, Ивана Антуновића 36, Стевана Мокрањца 63, Стипе Гргића 72, Милоша Обилића 42, Скерлићева 57, Бачка 34, Копитара 13а, Кљајића 25, Иванградска 16, Травничка 13, Ј.Атиле 31, Б.Мајера 30, Трг Октобарске револуције 11.

5.0. КАРАКТЕРИСТИКЕ УРБАНОГ НАСЛЕЂА СУБОТИЦЕ-ПРЕПОРУКА

5.1. Очување урбане матрице унутар некадашњег градског шанца

Спонтано настала урбана матрица унутар простора који је чинио градске шанчеве (данас је дефинисан са северне стране улицама Косовска, Ференца Сеча, Горењска, Чавољска и Метохијска, са запада улица Мичуринова, Колубарска и Јаше Игњатовића, а са југа Бајнатском улицом) сачувао је своје основне карактеристике све до данашњих дана. Ову урбану матрицу требало би уградити у будући развој града, наравно уз поштовање свих савремених урбанистичких параметара, како би се остварио континуитет градоградње, а уједно сачувао квалитет овога простора.

Смернице за заштиту руралне баштине - Структура насеља

Унутар овога простора у Суботици и данас је очувана стара улична мрежа, која је настала током 18. века. Прастаре улице у деловима насеља Кера, Бајната, Гата, Вучидола требало би да остану и у даљем развоју града. У некадашњем 6. кругу, улица Стипе Гргића још и данас прати линију некадашњег потока који је текао од Јаси Баре до Трга Слободе да би наставио пут Штросмајерове, Првوماјске и Херцеговачке улице. На крају Херцеговачке улице је био најзанимљивији мост у Суботици, Габрић ћуприја. У предходном ГУП-у она је била евидентирано културно добро - али је током времена порушена. Свадбени обичај који је био везан за ову ћуприју - да свака невеста мора да прелази преко ње и данас је у функцију. Из наведеног разлога предлажемо да на неки начин обележимо место некадашњег моста, како би ова вековна традиција и даље функционисала у Суботици.

5.2. Очување урбаног концепта вртног града - Кертвароша

Изградња слободностојећих породичних кућа у зеленилу, која је започела крајем 19. века одвија се у континуитету до данас. С обзиром на све квалитете, овај облик становања треба проследити у будућност.

5.3. Прилазни путеви градском језгру

Прилазни путеви су одувек имали другачији третман од осталих улица града, придавана им је готово иста важност (приликом обликовања објеката, њихове спратности, урбаног опремања и сл.) као и улицама у самом градском језгру. Овај принцип приликом градоградње треба и убудуће поштовати.

11. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

На простору Плана обезбедиће се мере заштите животне средине ради оптималног функционисања целокупног простора, спречавањем свих облика угрожавања животне средине и обезбеђивањем нивоа квалитета средине, према одговарајућим стандардима и критеријумима, прописаним законима и подзаконским актима којима се уређује област заштите животне средине, заштите ваздуха, заштите земљишта, заштите вода, заштите од јонизујућих и нејонизујућих зрачења, управљања отпадом и заштите од буке у животној средини.

У циљу спречавања угрожавања животне средине потребно је:

- Спроводити мере на смањењу и елиминисању транзитног и тешког теретног саобраћаја у централној градској зони, у циљу смањења загађења ваздуха и буке у животној средини;
- Развијати инфраструктуру за даљински систем грејања, са циљем смањења емисија штетних материја из индивидуалних ложишта у зимском периоду;
- Постојеће и планиране зелене површине уредити и одржавати у складу са функцијом (улично зеленило, зеленило око јавних објеката);
- Планиране улице извести у утврђеним регулационим ширинама, са свим планираним саобраћајним површинама – коловози, тротоари, бициклическе стазе. Саобраћајнице изградити од тврдог материјала (асфалт, бетон) у циљу спречавања стварања прашине и блата, обезбедити одговарајуће чишћење и прање саобраћајница како би се смањила емисија суспендованих честица у ваздуху;
- Унапредити инфраструктуру за одвијање пешачког и бициклическог саобраћаја (изградња и обележавање одговарајућих бициклических стаза, бициклических трака и пешачко-бициклических стаза) и спроводити мере на унапређењу квалитета јавног градског превоза са циљем смањења коришћења индивидуалних моторних возила, нарочито у централној градској зони;
- Приликом озелењавања комплекса намењених за производњу, пословање и услуге, формирати што више спратова зеленила са што већим процентом аутохтоних врста и користити примерке егзота за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине и не спадају у категорију инвазивних или алергених, како би се обезбедила заштита околног простора од ширења последица загађивања;
- Урадити санацију и ремедијацију постојећих угрожених локација (комплекс бивше хемијске индустрије Зорка, несанитарна депонија „Александровачка бара“, дивље депоније у обухвату плана);
- Одвођење отпадних вода на простору решавати путем јавне канализационе мреже у циљу спречавања загађења подземних вода и реципијента. Квалитет вода које се упуштају у канализациону мрежу треба да је у складу са прописаним квалитетом према важећој одлуци којом се регулише испуштање отпадних вода у јавну канализацију;
- Обезбедити зацвљење отвореног канала Колектора 1 како би се спречили негативни утицаји на животну средину и здравље људи;

- Унапредити систем управљања атмосферским водама и обезбедити одговарајуће ретензионе капацитете за прихват атмосферских вода како би се смањио притисак на постројење за пречишћавање отпадних вода у време великих падавина;
- Обављање делатности складиштења, припреме за поновну употребу, третман, односно поновно искоришћење и одлагање отпада није дозвољено у зонама становања, зонама изворишта водонабдевања, осетљивим зонама друге намене и у њиховој непосредној околини (зоне образовања, здравства и социјалне заштите), као и у зонама са посебним режимима заштите природе (I, II, III режим заштите природних добара, заштитна зона природних добара, еколошки коридори и заштитна зона еколошких коридора, као и у оквиру свих других значајних простора од национално и међународног значаја за заштиту биодиверзитета); планирати ове зоне искључиво у оквиру радних зона уз примену свих прописаних мера који проистичу из позитивне законске регулативе.

На основу категоризације загађености, према критеријумима из ППРС и ППО Суботица, имајући у виду природне услове, резултате показатеља квалитета животне средине и изграђене структуре, могу се издвојити следеће категорије животне средине према специфичностима просторних целина, и то:

- **Подручја загађене и деградиране животне средине:** индустријске зоне у граду, три месне заједнице (Прозивка, Александрово, Зорка) у Суботици, индустријске зоне у Палићу, несанитарна депонија комуналног отпада "Александровачка бара", дивље депоније, појас аутопута Е-75, зона ППОВ са лагунама и касетама за муљ.
- **Подручја угрожене животне средине:** урбано подручје града Суботице са свим урбаним и јавним функцијама, комуналним зонама и објектима, аутобуска и железничка станица, преоптерећене туристичке зоне, пољопривредне зоне и неуређено земљиште, појас државних путева, општинских путева, појас железнице.
- **Подручја квалитетне животне средине:** приградске зоне Суботице, туристичко-рекреативна подручја без конфликта, урбано зеленило, заштитно зеленило, локални путеви, зоне око културно историјских споменика.
- **Подручја веома квалитетне животне средине:** заштићена природна добра, подручја заштићена међународним конвенцијама, станишта природних реткости, еколошки коридори.

Подручја угрожене животне средине (локалитети са повременим прекорачењем граничних вредности, насеља, туристичке зоне са прекомерним оптерећењем простора, државни путеви I и II реда, железничке пруге, зоне пољопривреде, водотоци III класе) са мањим утицајима на човека, живи свет и квалитет живота захтевају спречавање даље деградације и обезбеђивање побољшање постојећег стања, како би се умањила деградираност животне средине као ограничавајућег фактора развоја.

Потребно је одредити најадекватнији начин коришћења природних ресурса и простора са циљем очувања природних вредности и унапређења животне средине кроз следеће активности:

- проценити еколошки капацитет угрожених зона на основу релевантних показатеља и предложити структуру и организацију активности;
- у индустрији, и другим привредним делатностима које могу изазвати негативне утицаје, примењивати одговарајуће БАТ технологије и еколошке стандарде у свим фазама реализације како би се обезбедио одрживи развој;

- обезбедити заштиту ресурса кроз рационално коришћење земљишта, воде и енергената са све већим учешћем обновљивих извора енергије;
- за све планиране програме и пројекте, који могу утицати на животну средину обавезан је поступак процене утицаја на животну средину према закону којим се уређује процена утицаја пројеката на животну средину и припадајућим прописима, чиме се обезбеђује очување животне средине на нивоу пројекта;
- све планиране и постојеће објекте санитарно опремити са безбедним системом за одвођење отпадних вода, а у међувремену користити прописно изграђене водонепропусне септичке јаме са редовним пражњењем;
- све пољопривредне активности које имају негативан утицај на животну средину а пре свега на загађење земљишта и водоизворишта, елиминисати из зоне грађевинског подручја;
- утврдити стање и успоставити сталну контролу квалитета земљишта и подземних вода ради обезбеђивања што бољег увида у стање загађења водоизворишта (идентификовати утицаје) како би се планирали механизми унапређења постојећег стања, и планирање механизма кондиционирања;
- према зонама санитарне заштите и утврђеним границама зона санитарне заштите спроводити мере заштите и контроле постојећих и планираних изворишта водоснабдевања;
- спроводити континуирану контролу режима рада изворишта, квалитета воде у изворишту и дистрибутивној мрежи (режим рада изворишта, као и контрола квалитета воде, тј. узорковање и анализе, дефинисане су законским прописима и пратећим актима);
- у зони државних путева спровести мере заштите са аспекта утицаја буке подизањем заштитних коридора, применом техничких и биолошких мера заштите;
- унапредити система управљања отпадом стратешки и локално на нивоу појединца;
- организовано и на свим нивоима и у оквиру свих локација предупредити и заштиту од поплава и других удесних ситуација;
- обезбедити управљање ризиком на свим локацијама на којима је идентификован.

У **зонама квалитетне животне средине** (туристичке зоне контролисаног развоја, пољопривредно окружење, подручја са природном деградацијом, зоне градског и приградског зеленила, зоне спорта и рекреације, заштитне зоне природних добара) са преовлађујућим позитивним утицајима на човека, живи свет и квалитет живота је неопходно спречити могуће притиске и деградирање животне средине, са ограничавањем делатности и објеката са технолошким процесима који загађују животну средину, елиминисањем или смањењем могућих загађења, односно подстицањем позитивних ефеката и активности у функцији заштите животне средине.

У **зонама врло квалитетне животне средине** – зоне са посебним режимом заштите – где доминира очувана природна животна средина, подручја природних добара и зоне које укључивање у мрежу европских подручја значајних са становишта примене Бернске конвенције (EMERALD) и међународно значајних подручја за очување биолошке разноврсности (Рамсар) као и значајних подручја за заштиту птица (IBA), биљака (IPA) локалних и међународних еколошких коридора, неопходно је спречити било какве негативне утицаје, односно промовисати превасходну заштиту природне и животне средине и дислоцирати све негативне утицаје ван ових зона.

У **подручјима заштићених природних добара**, неопходно је:

- успоставити приоритетну заштиту добара према мерама и условима Уредбе (Одлуке) о проглашењу сваког појединачног природног добра,
- све планиране активности дефинисане планом ускладити са мерама и условима заштите природних добара (у режиму заштите I , II, III степена)

којима се забрањују оне које могу имати било какве негативе утицаје на квалитет и статус природних добара; дефинисати зоне у којима је могућ развој,

- успоставити и спровести све мере заштите које су предвиђене Законом о заштити природе („Сл.гласник РС“ бр. 36/2009, 88/10, 92/10, 14/16) (I, II или III степену), Уредбом о режимима заштите („Сл. гласник РС“, бр. 31/12) и другим подзаконским актима који се тичу заштите природних добара,
- спровести мере заштите у оквиру заштићених зона око СРП Лудашко језеро и ПИО Суботичке пешчаре и ПП Палић (чији делови се налазе у оквиру предметног ГУП-а) које се заснивају на принципу ограничења и зонирања активности унутар зоне и формирању тампон појаса зеленила, а према условима надлежног Завода за заштиту природе,
- на основу утврђеног катастра загађивача из непосредног окружења који негативно утичу на природна добра (квалитет воде језера Палић и Лудаш, ниво подземних вода у Суботичкој пешчари и сл.) дефинисати приоритне активности за санацију проблема и унапређење статуса природних добара (санирати проблем процедних вода са депоније које се директно сливају у језеро Палић и загађују га органским материјама и тешким металима и сл.)

За подручја од **међународног значаја за очување биолошке разноврсности:**

- Рамсерска листа са међународно значајним птицама мочварицама,
- Подручја ЕМЕРАЛД мреже- еколошке мреже подручја од посебне важности за заштиту природе која укључује подручја од посебног значаја за угрожене врсте и типове станишта,
- Подручја од међународног значаја за биљке (IPA) - Суботичка пешчара, Палић, Лудош, Селевењске пустаре,
- Подручја од међународног значаја за птице (IBA) - Суботичка језера и пустаре RS002IBA

За **еколошко значајна подручја еколошке мреже Републике Србије:**

- Суботичка језера и пустаре
- део подручја у поступку заштите „Кањишки јараши“,
- подручја ЕМЕРАЛД мреже,
- (IPA), (IBA), Рамсарско подручје, обезбеђује се максимална међународна заштита птица, станишта птица мочварица и управљање влажним стаништима и стаништима значајних за заштиту биљака на начин да се они максимално заштите и унапреде.

За **станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја (SUB 10, „Радановачка слатина“)** забрањено је:

- мењати морфолошке и хидролошке особине станишта, састав и структуру вегетације;
- одредити намену другачију од заштитног зеленила;
- обављати све радове и активности, осим еколошке едукације и одржавања станишта, у складу са карактеристикама и капацитетом простора;
- одлагати отпад и опасне материје;
- уносити инвазивне врсте биљака и животиња.

Ограничава се:

- изградња објеката на оне који су неопходни за одрживо коришћење просторне целине датог станишта и који су лоцирани у складу са потребама заштите дивљих врста
- прибавити посебне услове заштите природе за све активности на овим подручјима, укључујући и активности одржавања и/или уређења просторне целине (намена простора може да се мења по принципу компензације станишта).

За еколошке коридоре (Локални еколошки коридор – „Зелени коридор Палића“ дефинисане су опште мере:

- забрањена је промена намена површина под вегетацијом у природном и блископриродном стању (ливаде, пашњаци, тршћаци итд.) као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
- обезбедити повезивање станишта заштићених врста: о шумских станишта подизањем/обнављањем појасева високог зеленила или пољозащитних појасева који садрже континуирани појас травне вегетације;
- поплочавање и изградњу обала водотока/канала са функцијом еколошких коридора свести на минимум, уз примену еколошки повољних техничких решења и са одговарајућим нагибом, комбиновати поплочане и природне делове на сваких 200-300 m,
- обезбедити надовезивање зелених површина између вештачких деоница обале, односно зелених површина формираних код еколошких типова обалоутврде на мрежу зеленила на копну.
- прибавити посебне услове заштите природе за примену одговарајућих техничких решења којима се обезбеђује безбедно кретање животиња уз еколошки коридор за израду техничке документације приликом:
  - регулације водотока/канала, поплочавања и изградње обала;
  - изградње и/или обнављања саобраћајница које се укрштају са еколошким коридорима;
  - изградње нових и обнављања старих мостова.
- избегавати директно осветљење обале и применити одговарајућа техничка решења заштите природних и блиско природних делова коридора од утицаја светлости, применом одговарајућих планских и техничких решења,
- на грађевинском земљишту, наменити што већи део приобалња деонице еколошког коридора за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности. Очувати појас приобалне вегетације (врбака и мочварне вегетације) на што већој дужини обале водотока/канала,
- приобално земљиште канала/водотока треба да има травну вегетацију у ширини од најмање 4 m, а оптимално 8 m код локалних коридора (у случају ужег појаса приобалног земљишта од наведених вредности, обезбедити травни појас до границе водног земљишта). Травна вегетација се одржава редовним кошењем,
- забрањено је узурпирати приобално земљиште коридора преоравањем, изградњом објеката и сл.,
- приликом изградње водопривредних објеката обезбедити континуитете травнате вегетације за слабо покретљиве ситне животиње,
- техничким решењима за далеководе обезбедити заштиту од електрокуције и колизије летећих организама,
- пошумљавање уз државне саобраћајнице није дозвољено због повећања морталитета животињских врста становника шума,
- пошумљавање степских и слатинастих станишта је забрањено.

12. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ И ДРУГИХ ВЕЋИХ ПРИРОДНИХ НЕПОГОДА И УСЛОВИ ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

Заштита од пожара

У циљу заштите од пожара на територији обухваћеној ГУП-ом неопходно је придржавати се услова издатих од стране Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Суботици број 09/31/2 број 217-2425/18-1 од 07.03.2018. год. Ови услови су саставни део Документације овог Генералног урбанистичког плана.

Општи услови заштите од пожара, елементарних непогода и уништавања од утицаја на уређење и изградњу простора Плана подразумевају придржавање одредби:

- Закона о заштити од пожара ("Службени лист РС" бр. 111/2009)
- Закона о одбрани („Службени гласник РС“ бр. 116/07, 88/09, 88/09 – др. закони 104/09 – др. закон) и других важећих прописа и норматива везаних за ове области
- Закона о ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“ бр. 111/2009, 92/2011 и 93/2012)
- Правилника о техничким нормативима за спољну и унутрашњу хидрантску мрежу за гашење пожара („Службени лист СФРЈ“ бр. 39/91)
- Правилника за електроинсталације ниског напона („Службени лист СРЈ“ бр. 28/95, 21/97 и 63/98)
- Правилника о заштити објеката од атмосферских пражњења („Службени лист СРЈ“ бр. 11/96)
- Правилника о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичком подручју („Сл. лист СФРЈ“ бр. 31/81, 49/82, 29/83, 21/88, 52/90)

Потребно је придржавати се одредби чл. 29 Закона о о заштити од пожара („Сл. гласник РС“ бр. 111/09 и 20/2015), односно потребно је утврдити:

1. Изворишта снабдевања водом и капацитет градске уличне водоводне мреже који обезбеђују довољне количине воде за гашење пожара за објекте који се планирају на овој територији, а према чл. 12, 13, 14 и 15 Правилника о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара („Сл. лист СФРЈ“ бр. 30/91);
2. Удаљеност између зона предвиђених за стамбене и јавне објекте и зона предвиђених за индустријске објекте и објекте специјалне намене;
3. Приступне путеве и пролазе за ватрогасна возила до објеката, са ширином путева која омогућава приступ ватрогасним возилима до сваког објекта и њихово маневрисање за време гашења пожара, а према чл. 4, 6 и 7 Правилника о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара („Сл. лист СФРЈ“ бр. 8/95),
4. Безбедносне појасеве између објеката којима се спречава ширење пожара.

Пре израде планских докумената носилац посла на изради планског документа дужан је да прибави мишљење Министарства, које садржи услове заштите од пожара и експлозија које је потребно предвидети предметним планским документима.

Заштита од земљотреса

Подручје Суботице спада у зону угрожену земљотресима јачине VIII MCS

Територија Суботице и Палића спада у зоне средње сеизмичке угрожености. Лежи на умерено турском подручју на коме катастрофалних потреса није било, што не значи да се не искључује могућност јачих удара. Могу се предвидети потреси чији би максимални интензитет износио 7 МСК, као и оних, са малом вероватноћом, од 8 МСК скале.

Основна мера заштите од земљотреса представља примена принципа асеизмичког пројектовања објеката, односно примена сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи на сеизмичким подручјима.

Урбанистичке мере заштите, којима се непосредно утиче на смањење повредљивости територије уграђене у ГУП потребно је уградити и у планска решења приликом израде ПГР, ПДР, при чему је потребно дефинисати све безбедне површине на слободном простору (паркови, тргови, игралишта) које би у случају земљотреса представља небезбедне зоне за евакуацију, склањање и збрињавање становништва.

Објекте пројектовати и градити у складу са чланом 4. Правилника о техничким нормативима за изградњу објекта високоградње у сеизмичким подручјима („Службени лист СФРЈ” број 31/81, 49/83, 21/88 и 52/90).

План заштите мора да садржи процену могуће угрожености, руковођење заштитом, начин транспорта и евакуације угрожених, као и остале активности које се предузимају у таквим ситуацијама.

Заштита од поплава

Према минималној нивелети терена од 119,00 мн.в. простор обухваћен планом није директно угрожен од поплава површинским и подземним водама па се примењују опште мере заштите планирањем одговарајуће канализационе мреже.

Заштита од грома

Заштита од удара грома треба да се обезбеди изградњом громобранске инсталације која ће бити правилно распоређена и правилно уземљена. Уколико на територији обухваћеној планом постоје радиоактивни громобрани, неопходно их је уклонити - заменити.

Услови за заштиту од ратних разарања

Ступањем на снагу Закона о изменама и допунама Закона о ванредним ситуацијама (Сл. гласник РС бр 93/2012) престале су да важе одредбе које се односе на надлежност ЈП за склоништа за утврђивање услова и мера заштите од ратних дејстава.

Склањање људи, материјалних и културних добара обухвата планирање и коришћење постојећих склоништа, других заштитних објеката, прилагођавање нових и постојећих комуналних објеката и подземних саобраћајница, као и објеката погодних за заштиту и склањање, њихово одржавање и коришћење за заштиту људи од природних и других несрећа.

Као други заштитни објекти користе се подрумске и друге подземне просторије у стамбеним и другим зградама, прилагођене за склањање људи и материјалних добара, напуштени тунели, пећине и други природни објекти.

Као јавна склоништа могу се користити и постојећи комунални, саобраћајни и други инфраструктурни објекти испод површине тла, прилагођени за склањање.

Инвеститор је дужан да приликом изградње нових комуналних и других објеката у градовима прилагоди те објекте за склањање људи.

Приликом изградње стамбених објеката са подрумима, надподрумским просторијама, гради се ојачана плоча која може да издржи урушавање објекта.

Изградња, прилагођавање комуналних, саобраћајних и других подземних објеката за склањање становништва врши се у складу са прописима.

13. ОПШТИ УСЛОВИ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ, У СКЛАДУ СА СТАНДАРДИМА ПРИСТУПАЧНОСТИ

Јавне просторе, саобраћајне и пешачке површине, прилазе до објеката и пројектовање објеката како новопланираних тако и објеката који се реконструишу (стамбених, објеката за јавно коришћење и др.), планирати у складу са одредбама:

- Закона о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом („Сл. гласник РС“ бр. 33/2006) и
- Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Сл. гласник РС", бр. 22/2015).
- Приликом пројектовања и изградње зграда јавне и пословне намене, објеката за јавну употребу (улице, тргови, паркови и сл.), као и стамбених и стамбено-пословних зграда са десет и више станова потребно је испоштовати све саобраћајне критеријуме како би се обезбедио несметан приступ лицима са посебним потребама;
- Испуњавање услова у погледу приступа се односи на пројектовање и планирање нових објеката и простора, доградњу нових објеката, као и на реконструкцију и адаптацију постојећих објеката, када је то могуће у техничком смислу.
- Код јавних површина треба избегавати различите нивое пешачких простора, а када је промена неизбежна решавати је и рампом, а не само степеништем.

14. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА СА УРБАНИСТИЧКИМ ПАРАМЕТРИМА ПО ЗОНАМА (УСМЕРАВАЈУЋЕГ КАРАКТЕРА) ЗА ОСТАЛЕ НАМЕНЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА РАЗРАДЕ

ГУП Суботица – Палић до 2030.године је основни стратешки развојни план са општим елементима просторног развоја.

Целокупно грађевинско подручје Суботице и Палића предвиђено је да се плански разради са 13 (тринаест) планова генералне регулације.

Усвајањем ГУП Суботица – Палић до 2030.године створиће се предуслови за наставак, односно упоредну израду и усвајање започетих, а недовршених Плана генералне регулације (ПГР I, ПГР II, ПГР IV, ПГР VI и ПГР IX), обзиром да ће решења из ГУП-а директно утицати како на обухват ових планова (корекција границе грађевинског рејона) тако и на конкретно дефинисање планираних намена унутар граница планова.

До доношења наведених ПГР-ова, примењиваће се Генерални план Суботица – Палић до 2020 године ("Сл. лист Општине Суботица", број 16/2006, 17/2006 испр. и 28/2006) у деловима, који нису у супротности са овим ГУП-ом.

Ступањем на снагу наведених планова генералне регулације, за просторне целине дефинисане ГУП-ом, престају да важе одредбе Генералног плана Суботица – Палић до 2020 године ("Сл. лист Општине Суботица", број 16/2006, 17/2006 испр. и 28/2006) по деловима насеља, односно по целинама за које су донети планови генералне регулације, као и планови детаљне регулације и други преиспитани планови донети у складу са раније важећим законима о планирању, а који су у супротности са плановима генералне регулације.

У обухвату сваког ПГР-а ће бити одређени делови за које је прописана детаљна планска разрада.

За просторе унутар планова генералне регулације који су у међувремену донети , (ПГР III, ПГР V, ПГР VII, ПГР VIII, ПГР X, ПГР XI, ПГР XII, ПГР XIII), правила уређења и правила грађења примењиваће се из тих планова.

Када се буде радила измена ПГР III, простор гробља у Александрову обрађен ПДР-ом, а који је ушао у грађевинско подручје ГУП-а обухватити границом ПГР III. („Службени лист града Суботице“ број 06/2010)

Када се буде радила измена ПГР XII, простор обрађен ПДР-ом за санацију и рекултивацију градске депоније и изградњу постројења за управљање отпадом у функцији регионалног система управљања отпадом у Суботици на локацији М.З. Александрово, а који је ушао у грађевинско подручје ГУП-а обухватити границом ПГР XII. („Службени лист града Суботице“ бр.30/13,15/2017)

УСМЕРАВАЈУЋИ УРБАНИСТИЧКИ ПАРАМЕТРИ

У поглављу бр.7. дефинисани су општи урбанистички услови за уређење и просторну организацију насеља и изградњу површина и објеката јавне намене, док су за изградњу за остале намене ГУП-ом дати урбанистички параметри за израду ПГР-ова усмеравајућег карактера.

ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ

• ЗОНА ПОРОДИЧНОГ СТАНОВАЊА МАЛИХ ГУСТИНА

За зоне породичног становања малих густина услови у погледу величине и ширине парцеле утврђени су у следећој табели:

Врста објекта	Намена објекта	Величина парцеле		Ширина парцеле	
		Мин. величина парцеле m ²	Препоруч. величина парцеле m ²	Мин. ширина парцеле m	Препоруч. ширина парцеле m
Слободно-стојећи објекти	- породични стамбени објекат	400	600	12	15
	- пор. стам. објекат мах.2 стана	600	700	12	15
	- резиденцијалне виле	3.000	5.000	30	50
	- породични стамбено - пословни, - пословни објекат са пословном делатношћу	700	1.000	15,0	20,0
	- пословни објекат са производном делатношћу, - пор.стам. објекат са објектима пољопривредног домаћинства - породични стамбени објекат са објектом производне делатности	1.500	1.800	20,0	30,0
Двојни објекти	- породични стамбени објекат, - породични стамбено - пословни објекат	500 (две по 250)	800 (две по 400)	20 (две по 10)	24 (две по 12)
Објекти у непрекинутом низу	- породични стамбени објекат	250	400	6,0	8,0
Објекти у прекинутом низу	- породични стамбени објекат	400	600	12,0	15,0
Полуатријумски и атријумски објекти	- породични стамбени објекат-апартман-величина по јединици	200	400	-	-

У зони је утврђена максимална величина парцеле 2.500 m² за изградњу породичног стамбеног и стамбено-пословног објекта са пратећим и помоћним објектима.

За објекте резиденцијалног становања није условљена максимална, већ само препоручена величина парцеле.

• ЗОНА ПОРОДИЧНОГ СТАНОВАЊА СРЕДЊИХ ГУСТИНА

За зоне породичног становања средњих густина услови у погледу величине и ширине парцеле утврђени су у следећој табели:

Врста објекта	Намена објекта	Величина парцеле		Ширина парцеле	
		Мин. величина парцеле m ²	Препоруч. величина парцеле m ²	Мин. ширина парцеле m	Препоруч. ширина парцеле m
Слободно-стојећи објекти	- стамбени објекат	300	500	10,0	15,0
	- стамб. објекат мах два стана у урб.зони 15 – МЗ "Кертварош"	500	600	10,0	15,0
	- стамбени објекат мах. 3 стана	500	700	15,0	17,0
	породични стамбено – пословни објекат (мах. 2 стана) пословни објекат са пословном делатношћу	500	700	15,0	17,0
	стамбени објекат са објектом складишне или магацинске делатности	700	1.000	15,0	20,0
Двојни објекти	породични стамбени објекат, породични стамбено - пословни објекат	400 (две по 200)	600 (две по 300)	16,0 (две по 8,0)	20,0 (две по 10,0)
Објекти у непрекинутом низу	породични стамбени објекат	200	300	5,0	8,0
Објекти у прекинутом низу	породични стамбени објекат	300	500	10,0	12,0
Полуатријумски и атријумски објекти	породични стамбени објекат-апартман-величина по јединици	150	200	-	-

У зони породичног становања средњих густина, утврђена је максимална величина грађевинске парцеле и то 1.500 m² за изградњу планираног породичног стамбено-пословног објекта и пратећих садржаја.

На постојећим грађевинским парцелама чије су површине и ширине до 10% мање од најмањих утврђених површина у табели, као и постојећим парцелама које се након спроведене регулације улица оформљују у површинама до 10% мањим од утврђених у табели, може се Локацијским условима утврдити изградња породичног стамбеног објекта спратности до П+1, са максимално два стана или породичног стамбено-пословног објекта

са једним станом, с тим да је максималан индекс изграђености до 0,9, а индекс искориштености до мах. 50%.

ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ		
УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ МАЛИХ ГУСТИНА	ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ СРЕДЊИХ ГУСТИНА
МАКСИМАЛАН БРОЈ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА	максимално три стамбене јединице (изузев у урбанистичкој зони 15 – МЗ Кертварош где су дозвољене максимално две стамбене јединице)	
ГУСТИНА НАСЕЉЕНОСТИ	10-50 ст/ха	50-100 ст/ха
УЧЕШЋЕ ПОСЛОВАЊА	мах. 30%	мах. 40%
ИНДЕКС ЗАУЗЕТОСТИ	мах. 30%	мах. 40%
	за парцеле веће од 1000 m ² из стамбеног објекта ће се рачунати као за површину парцеле од 1000 m ² .	за парцеле веће од 700 m ² ИЗ стамбеног објекта ће се рачунати као за површину парцеле од 700 m ² .
		У МЗ Кертварош парцеле до 500 m ² - мах. 40% парцеле преко 500 m ² мах. 30%
ИНДЕКС ИЗГРАЂЕНОСТИ	мах. 0,7	мах. 1,0
СПРАТНОСТ ГЛАВНОГ ОБЈЕКТА	од П (приземље) до П+1+Пк (приземље+спрат+поткровље), с тим да је дозвољена је изградња подрумске или сутеренске етаже ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.	
	У МЗ Кертварош П+1 (приземље+спрат).	
МАКСИМАЛНА ВИСИНА ГЛАВНОГ ОБЈЕКТА	од нулте коте објекта до коте слемена је максимално 12,0 m, односно до коте стрехе мах. 9,0 m.	
	У МЗ „Кертварош“ растојање од нулте коте објекта до коте слемена је максимално 10,0 m, односно до коте стрехе мах. 7,0m.	
МАКСИМАЛНА СПРАТНОСТ ДРУГИХ ОБЈЕКТА	Пратећи објекат (гаража, летња кухиња,...) - П (приземље) Пословни и пословно – производни објекти мах. П+1 (приземље + спрат)	
МАКСИМАЛНА ВИСИНА ДРУГИХ ОБЈЕКТА	Пратећи објекат од нулте коте до коте стрехе или венца је 3.0 m. пословни и пословно – производни објекти мах. 7.5 m до коте стрехе	
БРОЈ ПАРКИНГ МЕСТА ЗА СТАНОВАЊЕ	1 ПМ/ 1 стан	
БРОЈ ПАРКИНГ	1 ПМ/ 70 m ² НГП	

МЕСТА ЗА ПОСЛОВАЊЕ	
ВИСИНА ОГРАДЕ	највише до 1,6 m према улици и 1,8 m према суседним парцелама
ПРОЦЕНАТ ОЗЕЛЕЊЕНИХ ПОВРШИНА НА ПАРЦЕЛИ	мин 30 %
МИНИМАЛНО РАСТОЈАЊЕ ИЗМЕЂУ ГРАЂЕВИНСКЕ И РЕГУЛАЦИОНЕ ЛИНИЈЕ	За све објекте чија је изградња дозвољена у зони породичног становања је 5,0 m, а изузетак представљају блокови у којима су постојећи објекти постављени на различитим удаљеностима од регулационе линије или се пак поклапају са њом "ивична градња"; грађевинска линија за планиране објекте у овим блоковима се утврђује према позицији већине изграђених објеката (50%) у блоку тј. уличном потезу.

ЗОНА КУЋА ЗА ОДМОР ТЗВ „ВИКЕНД НАСЕЉЕ“ НА ПАЛИЋУ		
УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	ЗОНА КУЋА ЗА ОДМОР БЕЗ ОКУЋНИЦЕ (ИЗГРАЂЕНЕ НА ЗАЈЕДНИЧКОЈ БЛОКОВСКОЈ ПОВРШИНИ)	ЗОНА КУЋА ЗА ОДМОР СА ОКУЋНИЦОМ
ВЕЛИЧИНА ПАРЦЕЛЕ Минимална величина Максимална величина	30m ² 50m ²	за двојне око 170 m ² слободностојеће објекте око 200 m ² максимална око 850m ²
МАКСИМАЛНА ЗАУЗЕТОСТ ПАРЦЕЛЕ	100%	35% 65% (рачунајући све објекте - гараже, сенила и друго и прилазне саобраћајнице и паркинге)
МАКСИМАЛНИ ИНДЕКС ИЗГРАЂЕНОСТИ	1,75	
МАКСИМАЛНА СПРАТНОСТ	П+Пк (приземље+поткровље)	П+1 (приземље+спрат)
ПАРКИРАЊЕ	1 кућа -1 ПМ	
МИНИМАЛАН ПРОЦЕНАТ ЗЕЛЕНИЛА	-	35%

За делове простора који се налазе у заштитној зони **природних добара** (ПАО "Суботичка пешчара" и СРП "Лудашко језеро" приликом израде урбанистичких планова разраде дефинисати посебне услове у складу са условима Покрајинског завода за заштиту природе из Новог Сада.

• ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ

За зоне вишепородичног становања услови у погледу величине и ширине парцеле утврђени су у следећој табели:

Врста објекта	Намена објекта	Мин. величина парцеле m ²	Препоруч величина парцеле m ²	Мин. ширина парцеле m	Препоручена ширина парцеле m
Слободно-стојећи објекти	вишепородични стамбени, стамбено-пословни објекат, пословни објекат	800	1.000	20,0	25,0
Објекти у не прекинуто м низу	вишепородични стамбени, стамбено-посл. објекат, пословни објекат	600	700	15,0	18,0
Објекти у прекинуто м низу	вишепородични стамбени, вишепородични стамбено – пословни објекат	700	800	15,0	20,0

У зависности од величине парцеле, на парцели блока односно појединачним грађевинским парцелама може се градити више објеката вишепородичног становања (ламеле, низови и сл.), са утврђеним заједничким коришћењем дворишта за станаре – кориснике, уз услов уклапања у највећи дозвољени индекс искориштености и изграђености парцеле утврђен за зону.

Парцелацију за вишепородичне стамбене објекте, на парцели блока, вршити тако да се дефинишу парцеле за објекат и за гараже, уколико су планиране, док ће преостале слободненеизграђене површине парцеле чинити заједничку блоковску површину намењену за уређење саобраћајних приступа, паркинга, пешачких стаза, дечијих игралишта, спортских терена, изградњу склоништа за заштиту од ратних дејстава и зелене површине.

ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ		
УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ СРЕДЊИХ ГУСТИНА	ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ ВЕЛИКИХ ГУСТИНА
МИНИМАЛАН БРОЈ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА	минимално 4 стамбене јединице	
ГУСТИНА НАСЕЉЕНОСТИ	200-300 st/ha у блоковима према породичном становању 200-250 st/ha	преко 300 st/ha
УЧЕШЋЕ ПОСЛОВАЊА	мах. 30%	мах. 40%
ИНДЕКС ЗАУЗЕТОСТИ	Средишње парцеле мах. 40%	мах. 40%
	Угаоне парцеле мах. 70%	
ИНДЕКС ИЗГРАЂЕНОСТИ	Средишње парцеле мах. 2,1 Угаоне парцеле мах. 3,0	мах. 2,4

	У блоковима према породичном становању 1,8	
	Уз планиране булеваре 2,6	
СПРАТНОСТ ВИШЕПОРОДИЧНОГ ОБЈЕКТА	П+4+Пк (приземље + четири спрата + поткровље)	
	У блоковима према породичном становању П+3+Пк	
	Уз планиране булеваре П+5- П+6	
	Дозвољена је изградња подрума или сутерена	
МАКСИМАЛНА ВИСИНА ВИШЕПОРОДИЧНОГ ОБЈЕКТА	max. 22,0 m	
	У блоковима према породичном становању 19,0 m	Су+П+2+ПК-----П+6
	Уз планиране булеваре 26,0 m	
БРОЈ ПАРКИНГ МЕСТА ЗА СТАНОВАЊЕ	1 ПМ/ 1 стан	
БРОЈ ПАРКИНГ МЕСТА ЗА ПОСЛОВАЊЕ	1 ПМ/ 70 m ² НГП	
ВИСИНА ОГРАДЕ	<p>Заједничке блоковске површине по правилу се не ограђују, нити објекти на њима, не рачунајући украсне и ограде од живице у склопу уређења зелених површина.</p> <p>Бочне и задња страна заједничког дворишта станара могу се оградити транспарентном, зиданом или живом оградом висине до 1,8м</p>	
ПРОЦЕНАТ ОЗЕЛЕЊЕНИХ ПОВРШИНА НА ПАРЦЕЛИ	Мин 20 %	
РАСТОЈАЊЕ ОБЈЕКТА ОД НАСПРАМНОГ ОБЈЕКТА	<p>У стамбеним зградама - склоповима организованим око унутрашњег дворишта (полуатријум, атријум, двотракт и сл.) не могу се постављати фасадни отвори дневне собе искључиво према унутрашњем дворишту уколико је растојање између трактова објекта мање од 12,0 м.</p> <p>Собе могу имати фасадне отворе искључиво оријентисане према унутрашњем дворишту, уколико растојање између трактова објекта износи најмање 6,0 м.</p>	
МЕЋУСОБНА УДАЉЕНОСТ	<p>Међусобна удаљеност слободностојећих више-породичних стамбено и стамбено - пословних објекта и објекта који се граде у прекинутом низу, износи најмање половину висине вишег објекта, а минимално 5,0 м ако суседни објекат на наспрамном зиду садржи отворе за дневно осветљење стамбених или пословних просторија са нормалним парапетом.</p> <p>Удаљеност се може смањити на једну четвртину ако се на наспрамним фасадама објекта не налазе отвори стамбених просторија (као и отвори атељеа и пословних просторија). Објекат не сме заклањати</p>	

директно осунчање другом објекту више од половине трајања директног осунчања.

У циљу архитектонско-урбанистичке разраде за изградњу вишепородичних стамбених и стамбено пословних објеката прописати израду урбанистичког пројекта .

ПГР-ом и ПДР-ом се може планирати изградња чисто пословних објеката уз прометне раскрснице са већим индексом заузетости парцеле.

У ПДР у вишепородичној изградњи предложена је следећа структура станова:

- гарсоњере и једнособни станови	24 %
- двособни станови	60 %
- трособни станови	12 %
- четири и вишесобни станови	4 %

Минимална површина стамбене јединице износи 27,5 m² нето површине.

Потребно је усмерити изградњу на просторе са изграђеном комуналном инфраструктуром, пре свега канализационом и гасоводном –топловодном изграђеном инфраструктуром.

Стамбене зграде морају бити пројектоване у складу са прописима којима се уређују енергетска својства зграда.

Размотрити могућност изградње објеката са равним кровом. У том случају максималну висину објеката треба дефинисати максималном висином.

Како су ватрогасне јединице града опремљене са савременијим ватрогасним возилима предлаже се смањење висине пасажа на вишепородичним стамбеним и стамбено-пословним објектима уместо 4,5 m колико је одређено ГП-ом, на висину од 4,0 m.

Уместо 250cm најмања светла висина у свим стамбеним просторијама у стану треба да износи 260cm. Овај услов мора бити испуњен на минимално 2/3 подне површине стамбених простора у стану (у случају денивелације плафона), односно 2/3 подне површине стамбених простора стана у поткровљу.

Уместо поткровља испод кровних равни косог крова може се изградити и повучена етажа с тим да се мора уклопити у максималну планом дефинисану висину објекта.

Повучена етажа – последњи спрат зграде са пуном спратном висином чија је фасада повучена у односу на предњу фасаду зграде, минимално за 1,5m од фасаде нижих спратова. Кров изнад повучене етаже пројектовати као плитак коси кров до 15° са одговарајућим кровним покривачем.

Намена поткровне етаже: становање, пословање и заједничке просторије станара зграде.

Објекте пројектовати у складу са прописима о изградњи на сеизмичком подручју, имајући у виду да се гради на подручју које према интензитету земљотреса спада у VIII степен Меркали-Канкали- Зибергове скале (MCS).

Јачати урбани менаџмент као полиморфну, сложену, комплексну и изузетно важну делатност за просперитет насеља. Законом није прописана, али искуства и сазнања из развијених земаља намећу је као незаобилазну и неизбежну. Урбани менаџмент треба да има посебну димензију и важност у системском повезивању и координираном спровођењу активности свих актера, корисника простора, уређивача простора регулатора кориштења, оператера, контролора и јавности, која у свему томе мора да има своје место и улогу у демократизацији процеса на релацији држава – јавни сектор –непрофитни сектор.

• ЗОНА МЕШОВИТОГ СТАНОВАЊА

За зоне мешовитог становања услови у погледу величине и ширине парцеле утврђени су у следећој табели:

ВРСТА ОБЈЕКТА	НАМЕНА ОБЈЕКТА	ВЕЛИЧИНА ПАРЦЕЛЕ		ШИРИНА ПАРЦЕЛЕ	
		МИН. ВЕЛИЧИНА ПАРЦЕЛЕ М ²	ПРЕПОРУЧ. ВЕЛИЧИНА ПАРЦЕЛЕ М ²	МИН. ШИРИНА ПАРЦЕЛЕ М	ПРЕПОРУЧ. ШИРИНА ПАРЦЕЛЕ М
Слободно-стојећи објекти	-породични стамбени објекат	300	500	10,0	15,0
	-стамбени објекат (мах.4 стана)	500	700	15,0	17,0
	-породични стамбено – пословни или пословно-стамбени (мах. 2 стана)	500	700	15,0	17,0
	-пословни објекат (мах П+1+Пк)				
Двојни објекти	-вишепородични стамбени или стамбено–пословни објекат (мин.4 стана)	600	800	20,0	25,0
	-пословни објекат (мах П+2+Пк)				
	-породични стамбени објекат, (2x1стан)	400	600	16,0	20,0
	-породични стамбено - пословни објекат, (2 x 1стан)	(две по 200)	(две по 300)	(две по 8)	(две по 10)
Објекти у непрекинутом низу	-породични стамбени објекат	150	150	5,0	5,0
	-вишепородични стамбени објекат	600	800	15,0	20,0
Објекти у прекинутом низу	-породични стамбени објекат	300	500	10,0	12,0
	-вишепородични стамбени, -вишепор. стамбено–пословни објекат	600	800	15,0	20,0
Полу-атријумски објекти	породични стамбени објекат-апартман-величина по јединици	150	200	-	-

У циљу рационалнијег коришћења простора и остварења планиране густине насељености на нивоу зоне, за грађење породичног стамбеног, стамбено-пословног објекта у зони је утврђена максимална величина грађевинске парцеле од 1.500 м².

На постојећим грађевинским парцелама, намењеним породичном становању, чије су површине и ширине до 10% мање од најмањих утврђених површина у табели, као и

постојећим парцелама које се након спроведене регулације улица оформљују у површинама до 10% мањим од утврђених у табели, може се Локацијским условима утврдити изградња породичног стамбеног објекта спратности до П+1, са максимално два стана или породичног стамбено-пословног објекта са једним станом, с тим да је максималан индекс изграђености до 0,9, а индекс искориштености до мах. 50%.

МЕШОВИТО СТАНОВАЊЕ	
УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	ЗОНЕ МЕШОВИТОГ СТАНОВАЊА
ГУСТИНА НАСЕЉЕНОСТИ	100-200 ст/ха
УЧЕШЋЕ ПОСЛОВАЊА	мах. 50% на нивоу зоне
ИНДЕКС ЗАУЗЕТОСТИ	мах. 50% за средишње парцеле, 65% за угаоне парцеле
ИНДЕКС ИЗГРАЂЕНОСТИ	1.8
МАКСИМАЛНА СПРАТНОСТ ОБЈЕКТА	<p>ПОРОДИЧНИХ стамбених (стамбено-пословних и пословно-стамбених) објекта је П+1+Пк (приземље+спрат+поткровље).</p> <p>ВИШЕПОРОДИЧНИХ стамбених (стамбено-пословних и пословно-стамбених) је П+2+Пк (приземље+два спрата+поткровље).</p> <p>-Пословних објекта максимално П+1+Пк (за минималну величину парцеле 500 m²), -максимално П+2+Пк (за минималну величину парцеле 600 m²)</p>
МАКСИМАЛНА ВИСИНА ОБЈЕКТА	<p>за породичне стамбене и стамбено пословне објекте може бити мах. 12,0 m,</p> <p>за вишепородичне и пословне објекти који се граде са комбинацијом стандардних и специфичних етажа до 16,0 m.</p>
БРОЈ ПАРКИНГ МЕСТА ЗА СТАНОВАЊЕ	1 ПМ/ 1 стан
БРОЈ ПАРКИНГ МЕСТА ЗА ПОСЛОВАЊЕ	1 ПМ/ 70 m ² НГП
ВИСИНА ОГРАДЕ	до 1,8m
ПРОЦЕНАТ ОЗЕЛЕЊЕНИХ ПОВРШИНА НА ПАРЦЕЛИ	мин 20 %

• СОЦИЈАЛНО СТАНОВАЊЕ

Општа правила парцелације за социјално становање:

Величина парцеле за породично социјално становање	80 m ² до 150 m ²
Ширина фронта парцеле за породично социјално становање	6 m до 10 m
Дубина парцеле за породично социјално становање	12 m до 15 m

За минималну ширину и површину парцеле за вишепородично социјално становање важе правила за вишепородично становање умањени до 15 %.

У свом појавном виду социјални стан и зграда су мање комфорни од просечног стана и зграде. Поред мање собности дозвољена је и мања просечна површина по становнику која је у овом плану утврђена као распон између 5 и 15 m²/ст.

• РАДНЕ ЗОНЕ

Минимална величина парцеле за изградњу објеката у склопу радних зона је 1.000 m², док се максимална величина не условљава. Минимална ширина уличног фронта је 20 m.

РАДНЕ ЗОНЕ	
УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	
ИНДЕКС ЗАУЗЕТОСТИ	50% У зони производње са пословањем уколико је паркирање обезбеђено у подземној етажи, максимални дозвољени индекс заузетости је 60%.
ИНДЕКС ИЗГРАЂЕНОСТИ	1.4
МАКСИМАЛНА СПРАТНОСТ ОБЈЕКТА	за производне објекте и објекте мале привреде П+1 (приземље + спрат), за пословне објекта је П+2+Пк (приземље + два спрата+ поткровље). за складишне објекте је П (приземље)
ВИСИНА ОБЈЕКТА	за пословне објекте спратности до П+2+Пк може бити мах 14,5m за производне објекте - до 16,0 m или више у зависности од технолошког процеса
ГУСТИНА ЗАПОСЛЕНИХ/ha	50-200
МИНИМАЛНО РАСТОЈАЊЕ ГРАЂЕВИНСКЕ ОД РЕГУЛАЦИОНЕ ЛИНИЈЕ	5 m
РАСТОЈАЊЕ ГРАЂЕВИНСКИХ ЛИНИЈА ОД БОЧНИХ И ЗАДЊЕ ГРАНИЦЕ ПАРЦЕЛЕ	1/2 h вишег објекта
БРОЈ ПОТРЕБНИХ ПАРКИНГА	остварити унутар парцеле - за производне, магацинске, складишне и индустријске објекте обезбедити 1 паркинг место на 200 m ² корисног простора - за пословне и административне објекте свих врста обезбедити услов – 1 паркинг или гаражно место на 70 m ² корисног простора.
МИНИМАЛНИ ПРОЦЕНАТ ОЗЕЛЕЊЕНИХ ПОВРШИНА НА ПАРЦЕЛИ ДО 1 ha БЕЗ	20 %

ПАРКИНГА	
МИНИМАЛНИ ПРОЦЕНАТ ОЗЕЛЕЊЕНИХ ПОВРШИНА НА ПАРЦЕЛИ 1 -5 ha БЕЗ ПАРКИНГА	25 %
МИНИМАЛНИ ПРОЦЕНАТ ОЗЕЛЕЊЕНИХ ПОВРШИНА НА ПАРЦЕЛИ >5 ha БЕЗ ПАРКИНГА	30-50%
МАКСИМАЛНА ВИСИНА ОГРАДЕ	2,2 m

• ЗОНА ПОСЛОВАЊА

Минимална величина парцеле за изградњу пословних објеката у зонама пословања је 800 m², док се максимална величина не условљава. Минимална ширина уличног фронта је 20 m.

ЗОНА ПОСЛОВАЊА		
УРБАНИСТИЧКИ ПАРАМЕТРИ	ЗОНА КОМЕРЦИЈАЛНИХ ФУНКЦИЈА	ЗОНА БАЊСКОГ ТУРИЗМА
ИНДЕКС ИЗГРАЂЕНОСТИ	мах 1.4	мах 1.4
ИНДЕКС ЗАУЗЕТОСТИ	мах 40%	мах 40%
МАКСИМАЛНА СПРАТНОСТ ОБЈЕКТА	П+2+Пк (приземље + два спрата+ поткровље).	
МАКСИМАЛНА ВИСИНА ОБЈЕКТА		
НАЈМАЊА МЕЂУСОБНА УДАЉЕНОСТ ОБЈЕКТА	5,0 m, односно минимално половину висине вишег објекта	
ПРОЦЕНАТ ЗЕЛЕНИЛА	мин 30%	мин 40%
БРОЈ ПОТРЕБНИХ ПАРКИНГА	1 паркинг или гаражно место на 70,0 m ² корисног простора.	
МАКСИМАЛНА ВИСИНА ОГРАДЕ	2,2 m	

• **ЗОНА СПОРТА НА ОСТАЛОМ ЗЕМЉИШТУ**

Минимална величина парцеле је 1.000 m^2 , а ширина уличног фронта мин. 20,0 m.

ЗОНА СПОРТА	
УРБАНИСТИЧКИ ПАРАМЕТРИ	ЗОНА СПОРТА
ИНДЕКС ИЗГРАЂЕНОСТИ	0,5
ИНДЕКС ЗАУЗЕТОСТИ	макс. 40% у индекс заузетости се не рачунају отворени спортски терени укупан индекс заузетости, рачунајући објекте и отворене спортске терене је максимално 60%.
МАКСИМАЛНА СПРАТНОСТ ОБЈЕКТА	П+2 (приземље + два спрата)
МАКСИМАЛНА ВИСИНА ОБЈЕКТА	минимална светла висина спортске хале је 6,0 m, док ће максимална висина наткривених спортских објеката зависити од прописаних услова за одређени ниво такмичења (државни, међународни)
НАЈМАЊА МЕЂУСОБНА УДАЉЕНОСТ ОБЈЕКТА	5,0 m, односно минимално половину висине вишег објекта
ПРОЦЕНАТ ЗЕЛЕНИЛА	мин 40%
БРОЈ ПОТРЕБНИХ ПАРКИНГА	1 ПМ на за 4 гледаоца, 1 паркинг место за аутобус за 100 гледалаца Пословни објекти – 1 ПМ на 70m^2 корисне површине 1ПМ за два запослена
МАКСИМАЛНА ВИСИНА ОГРАДЕ	2,2 m

- **ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ**

Минимална величина парцеле је 1.000 m², а ширина уличног фронта мин. 20.0 m.

ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ	
УРБАНИСТИЧКИ ПАРАМЕТРИ	ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ
ИНДЕКС ЗАУЗЕТОСТИ	макс. 40%
МАКСИМАЛНА СПРАТНОСТ ОБЈЕКАТА	Висина верског објекта у складу са верским канонима. Поред цркве дозвољена је изградња пратећих функционалних садржаја: црквеног уреда (канцеларије, учионице за веронауку), продаја свећа, црквених календара, станова и апартмана и сл. спратности П +1+ПК.
МАКСИМАЛНА ВИСИНА ОБЈЕКАТА	
НАЈМАЊА МЕЂУСОБНА УДАЉЕНОСТ ОБЈЕКАТА	5,0 m, односно минимално половину висине вишег објекта
ПРОЦЕНАТ ЗЕЛЕНИЛА	мин 40%
БРОЈ ПОТРЕБНИХ ПАРКИНГА	Паркинге планирати на властитој парцели – комплексу или на јавној површини у непосредном окружењу
МАКСИМАЛНА ВИСИНА ОГРАДЕ	1,8 m

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО